

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
INFORMĀCIJAS UN BIBLIOTĒKU STUDIJU NODAĻA

**JELGAVAS ZINĀTNISKĀS BIBLIOTĒKAS ĀRĒJĀS
KOMUNIKĀCIJAS IZPĒTE UN PILNVEIDE**

MAĢISTRA DARBS

Autore: **Klinta Kalnēja**

Studentu apliecības Nr.: kk09049

Darba vadītāja: docente Dr. philol. Daina Pakalna

RĪGA 2016

ANOTĀCIJA

Nepieciešamība pēc efektīvas ārējās komunikācijas publisko bibliotēku pakalpojumu popularizēšanā pieaug. Bibliotēkām jāpievēršas veiksmīgas komunikācijas veidošanā, lai tās būtu konkurētspējīgas un saglabātu savu vērtību mūsdienu mainīgajā sabiedrībā.

Pētījuma mērķis ir izpētīt Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējo komunikāciju un izvirzīt ieteikumus tās pilnveidei, balstoties uz bibliotēkas lietotāju, nelietotāju un ekspertu viedokļiem.

Pētījuma teorētisko bāzi veido pragmatisms, Gruniga un Hanta četri sabiedrisko attiecību modeļi un Ekoloģiskais komunikācijas procesa modelis.

Darbā izmantotās datu ieguves metodes – anketēšana, mediju monitorings un ekspertu intervijas.

Pēc pētījuma rezultātiem var secināt, ka JZB ārējās komunikācijas procesi norit veiksmīgi, bibliotēkas lietotāji un nelietotāji ir informēti par bibliotēkas pakalpojumiem un tiek saņemta atgriezeniskā saite.

Atslēgvārdi: ārējā komunikācija, publiskās bibliotēkas, atgriezeniskā saite, publicitāte

ANNOTATION

The need for effective external communication of public library services promotion is growing. Libraries need focus on building successful communication in order to be competitive and maintain its value in today's changing society.

The purpose of this Master's thesis is to explore Jelgava Scientific Library external communications and make recommendations for its improvement, based on library users, non-users and expert opinions.

The theoretical basis of this thesis consist of pragmatism, Grunig and Hunt four models of public relations and David Fougler ecological communication process model.

Research result confirm that external communication in Jelgava Scientific library is successful, library users and non-users are aware of library service and feedback is ensured.

Keywords: external communication, public library, feedback, publicity

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	6
1. PĒTĪJUMA TEORĒTISKAIS PAMATOJUMS	14
1.1. Pētījumā lietoto terminu un jēdzienu skaidrojums	14
1.2. Pragmatisms	18
1.3. Gruniga un Hanta četri sabiedrisko attiecību modeļi	20
1.4. Ekoloģiskais komunikācijas procesa modelis	25
2. IZPĒTES PAKĀPES ANALĪZE	30
2.1. Latvijā veiktie pētījumi	30
2.2. Ārzemēs veiktie pētījumi	35
3. PĒTĪJUMA METODOLOĢIJAS RAKSTUROJUMS.....	39
3.1. Pētījuma stratēģija	39
3.2. Aptaujas metodoloģija.....	41
3.3. Intervijas metodoloģija.....	44
3.4. Plašsaziņas līdzekļu monitorings.....	44
3.5. SVID analīzes raksturojums.....	46
4. PĒTĪJUMA “JELGAVAS ZINĀTNISKĀS BIBLIOTĒKAS ĀRĒJĀS KOMUNIKĀCIJAS IZPĒTE UN PILNVEIDE” REZULTĀTI	48
4.1. Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas darbības raksturojums un analīze.....	48
4.2. Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējās komunikācijas raksturojums un analīze.....	53
4.3. Plašsaziņas līdzekļu monitoringa rezultāti un diskusija	58
4.4. Anketēšanas rezultāti un to izvērtējums.....	61
4.5. Ekspertu interviju rezultāti un izvērtējums	75
4.6. Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas SVID analīze.....	83
DISKUSIJA.....	87
SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	94
PATEICĪBAS.....	97
IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI.....	98
PIELIKUMI	102
1. pielikums JZB ārējās komunikācijas aptaujas anketa	103
2. pielikums Intervija ar JZB direktori Lāsmu Zariņu.....	108
3. pielikums Intervija ar RCB sabiedrisko attiecību speciālisti Dainu Ģeibaku	111
4. pielikums 2014. gada JZB mediju monitoringa apkopojums	117
5. pielikums 2015. gada JZB monitoringa apkopojums	144
6. pielikums JZB organizatoriska struktūra.....	174
7. pielikums JZB publicitātes pārskats par 2014. gadu	175
8. pielikums JZB publicitātes pārskats par 2015. gadu	176
9. pielikums JZB lasītāju sadalījums pa vecuma grupām 2015. gadā.....	177

10. pielikums JZB pakalpojumu izmantošana bibliotēkas lietotāju vidū	178
--	-----

APZĪMĒJUMU SARAKSTS

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
IFLA	<i>International Federation of Library Associations</i> (Starptautiskā bibliotēku asociācija un institūciju federācija)
JZB	Jelgavas Zinātniskā bibliotēka
KISC	Kultūras informācijas sistēmu centrs
LNB	Latvijas Nacionālā bibliotēka
LU	Latvijas Universitāte
LZA	Latvijas Zinātņu akadēmija
PL	Plašsaziņas līdzekļi
PR	<i>Public relations</i> (sabiedriskās attiecības)
RCB	Rīgas Centrālā bibliotēka
SA	Sabiedriskās attiecības
SKDS	Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs
SVID	Stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi Organizācijas mikrovides analīzes metode
SWOT	<i>Strengths, weaknesses, opportunities, threats</i> (Priekšrocības, trūkumi, iespējas un draudi) Organizācijas mikrovides analīzes metodes nosaukums
UNESCO	<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i> (Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija)

IEVADS

Tēmas aktualitāte

Efektīvai komunikācijai ir būtiska nozīme visās dzīves jomās, visur, kur cilvēki nonāk savstarpējā saskarē. Komunicējot cilvēkiem veidojas viedoklis vienam par otru. Laika gaitā iemantotie un praktizētie komunikācijas veidi un kvalitāte nosaka komunikācijas produktivitāti un ir pamats sekmīgai sadarbībai.

Mūsdienās, pieaugot iekšējās un ārējās informācijas plūsmām, publiskajās bibliotēkās arvien lielāks darbs tiek ieguldīts efektīvas komunikācijas veidošanai ar bibliotēkas lietotājiem, uzsverot bibliotēkas lomu un nozīmi sabiedrības attīstības veicināšanā. Mainīgā vide prasa no bibliotēkām pārmaiņas, kas nav iedomājamas bez efektīvas komunikācijas. Kolektīva locekļi informatīvi ir saistīti cits ar citu un ar bibliotēkas ārējo publiku, kas piešķir ļoti svarīgu nozīmi bibliotēkas stratēģijā un attīstībā, jo komunikācija ir neatņemama uz attīstību orientētas institūcijas sastāvdaļa, neatkarīgi no tā, vai izvirzītie mērķi ir komerciāla vai nekomerciāla rakstura (Brophy, 2007).

Bibliotēkas aptver plašu piedāvājuma klāstu, to pakalpojumi ir daudzveidīgi un noderīgi jebkurai sabiedrības daļai. Tomēr, lai gan bibliotēkas ir bezpeļņas institūcijas, tām tāpat kā uzņēmumiem, lai tās varētu konkurēt ar citām līdzvērtīgām organizācijām ir būtiski komunicēt ar sabiedrību, veidot kvalitatīvu un efektīvu ārējo komunikāciju.

Veiksmīga ārējā komunikācija palīdz piesaistīt iedzīvotājus institūcijai. Lai gan tiek uzskatīts, ka komunikācijai ir jānotiek pēc notikumiem, par tiem informējot sabiedrību, bet bieži vien vēl nozīmīgāka ir savlaicīga komunikācija, kas izskaidro notikumu loģiku un tādējādi vairo atbalstu bibliotēkas darba procesam (Moniz, 2010). Ir iespējami daudzi veidi, kā komunicēt ar iesaistītajām pusēm, kas potenciāli iedrošinātu līdzdalībai un nodrošinātu bibliotēkas atpazīstamību. Mūsdienās neviena institūcija nevar cerēt uz panākumiem un attīstību, ja tās mērķi aprobežojas tikai ar pašu institūciju un tās profesijas standartiem. Par publisko bibliotēku darbības orientieri ir kļuvusi sabiedrības interese. “Bibliotēkām jāattaisno un jāpamato sava eksistence,” ar to saprotot, ka bibliotēkai “jāiemācās formulēt savus mērķus, unikalitāti, profilu, sabiedrībai sniegto labumu, kas dažkārt tiek noklusēt kā pats par sevi saprotams vai arī skaidrots ļoti vispusīgi” (Glosiene, 2001).

Lai apzinātu piemēru reālajā situācijā, kā mūsdienās publiskajā bibliotēkā norit ārējā komunikācija, darba autore veica Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas (JZB) ārējās komunikācijas izpēti divu gadu ietvaros no 2014. līdz 2016. gadam.

Problēmsituācija, pētāmā problēma

Visas institūcijas, tostarp arī bibliotēkas, vienmēr ir uzturējušas komunikāciju ar sabiedrību. Dažbrīd komunikācijas process ir neplānots un pat neapzināts, nepārdomājot vai ar sniegto vēstījumu institūcija var sagaidīt pozitīvu vai negatīvu sabiedrības reakciju, vai nesaņemt vispār nekādu uzmanību. Tādēļ bibliotēkām ir būtiski pārdomāt savu komunikācijas stratēģiju, uzturēt plānveidīgu, sistemātisku un mērķtiecīgu komunikāciju ar savām mērķauditorijām, pozitīvas atgriezeniskās saites veidošanai, kā arī, lai popularizētu savu darbu un informētu par plašajām iespējām, ko iespējams gūt bibliotēkā. Tādā veidā labāk apzinoties un pielāgojoties sabiedrības mainīgajām prasībām un attīstot bibliotēkas darbības virzienu atbilstoši mērķgrupu vajadzībām.

JZB ir Zemgales lielākā publiskā bibliotēka, kura nodarbojas ne tikai ar tradicionālajiem bibliotēkas pakalpojumiem jau esošajiem lietotājiem, bet arī attīsta jaunus pakalpojumus, veido jaunas sadarbības iespējas, lai paplašinātu savu darbības spektru, kā arī plāno inovatīvas aktivitātes, lai piesaistītu jaunas potenciālo bibliotēkas lietotāju grupas. Līdz ar to aktualizējas jautājums par bibliotēkas ārējās komunikācijas veidošanu un turpmākai bibliotēkas komunikācijas attīstības plānošanai ar vietējo sabiedrību ir nepieciešams noskaidrot vai JZB ārējā komunikācija ir pārdomāta un efektīva.

Teorētiskā bāze

Maģistra darba teorētiskajā bāzē izmantots filosofiskais virziens – Pragmatisms (*Pragmatism*), kas balstās uz ideju, ka teoriju nepieciešams apvienot ar praksi. Filosofiskais virziens izveidojās 19. gadsimta beigās un turpinās līdz pat mūsdienām, par galveno jēdzienu izvirzot pieredzi, visplašākajā tās izpratnē (McDermit, n.d.).

Teorijas lietderīgums pētījumā balstīts uz tās praktisko pielietojumu, jo ikviens bibliotēkas lietotājs var iegūt praktisko labumu no bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem. JZB rīko un organizē daudz dažādus pasākumus, apmācības un kursus, piedāvā plašu pakalpojumu klāstu dažādām mērķauditorijām, tomēr ļoti bieži novērojams, ka nenotiek atgriezeniskā saite un bibliotēka neuzzina vai konkrētais piedāvājums ir ieinteresējis bibliotēkas lietotājus, vai tas ir bijis noderīgs un, protams, kā tās varētu ietekmēt turpmāko bibliotēkas apmeklējumu.

Bibliotēkām savā komunikācija politikā lielāka uzmanība jāpievērš lasītājiem, apmeklētājiem, informācijas lietotājiem un potenciālajiem bibliotēkas apmeklētājiem. Lai sasniegtu efektīvu komunikāciju, jāpieņem pragmatisma filosofijas pamatatzīņas bibliotēkās darbā. Nepieciešams pētīt augstākminēto grupu vajadzības un, balstoties uz izpētes rezultātiem, apvienot tos ar teorētiskām atziņām komunikācijas procesa veidošanā,

izstrādāt pielāgotu komunikācijas stratēģiju un izmantot to reālā darbībā, novērojot tālāko komunikācijas procesa attīstību un nemitīgi to pilnveidojot un uzlabojot, vadoties pēc iepriekš atklātajām nepilnībām.

Kā starpnozaru teoriju maģistra darbā autore pielietoja Džeimsa Gruniga (*James Grunig*) SA izcilības teorijā (*Excellence Theory in Public Relations*) definētos SA modeļus.

Institūcijām komunikācijas procesā var izšķirt trīs galvenos mērķus: *informēt, izglīt* un *pārliecināt*. Veids, kā tos īstenot ir radniecīgs, tomēr noslēdzošie soļi mērķu sasniegšanā atšķirās. Piemēram, izglītošanā vēl jāstrādā pie uzvedības motivēšanas, savukārt pārliecināšanā jāpievēršas gan uzvedības motivēšanai, gan saņēmēja pozīcijas nostiprināšanai. Komunikācijas mērķi un veids, ka tie tiek sasniegti, liecina par SA darbu institūcijā, ko nereti mēdz klasificēt Dž. Gruniga un Toda Hanta (*Todd Hunt*) četros tradicionālajos SA izstrādātajos modeļos un piektajā – apvienotajā modelī (Veinberga, 2004; McQuail, & Windahl, 1993):

1. Preses aģentūras jeb publicitātes modelis (*Press Agency Model* jeb *Publicity Model*) – vienpusējas saskarsmes modelis. Komunikācijas mērķis ir propagandēt, galvenais ir pārliecināt ziņas saņēmēju, bet tas, vai ziņa ir patiesa nav būtiski.
2. Sabiedrības informēšanas modelis (*Public Information Model*) – galvenais mērķis ir informācijas izplatīšana.
3. Divvirzienu asimetriskais modelis (*Two - Way Asymmetrical Model*) – veido atgriezenisko saiti, tomēr, viena no iesaistītajām pusēm saglabā lielāku ietekmi komunikācijā nekā otra.
4. Divvirzienu simetriskais modelis (*Two - Way Symmetrical Model*) – komunikācijas process ir vienlīdzīgs, līdzsvarotas attiecības starp komunikācijas sūtītāju un saņēmēju
5. Izcilības jeb ekselences modelis (*Excellence Model*) – apvieno simetriskā un asimetriskā modeļa iespējas.

Teorētiskajai bāzei izmantots arī Deivisa Fouglera (Davis Fougler) Ekoloģiskais komunikācijas modelis (*An Ecological Model of the Communication Process*), jo komunikācijas modeļi sistematizē un ļauj saskatīt stratēģisko pieeju institūcijas aktivitātēm. Fouglera komunikācijas modelis balstās uz ideju, ka komunikācija starp cilvēkiem notiek izmantojot zīmes un valodu, lai veidotu ziņojumu. Modelis ietver atgriezenisko saiti un ziņojuma interpretāciju, kā arī ziņojuma radītāja un saņēmēja lomu maiņu (Fougler, 2004a).

Šis modelis ietver visus komunikācijas aspektus, kas ir būtiski autorei, veicot pētījumu, lai noskaidrotu JZB ārējās komunikācijas plusus un mīnus.

Empīriskā bāze

Pētījuma empīriskā bāze ir:

- Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas – lietotāju, nelietotāju, kā arī bibliotēkas vadības un eksperta viedokļi.
- Bibliotēkas mediju monitoringa apkopojums un analīze divu gadu garumā, laika posmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim.

Izpētes pakāpe un novitāte

Latvijā bibliotēku ārējā komunikācija un citi SA aspekti galvenokārt ir pētīti Latvijas Universitātes Sociālo Zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā. Pētījuma autore izpētes pakāpes analīzē apskatījusi vienu bakalaura darbu “Pilsētas publiskās bibliotēkas publicitātes plānošana”, kura autore ir Gaida Mežance, kā arī trīs maģistra darbus – Daigas Volgemuntes pētījumu “Sabiedrisko attiecību process un tā realizācija bibliotēkā”, Ingas Kurmes “Sabiedriskās attiecības, publicitāte un bibliotēkas tēls” un Andas Lamašas pētījumu “Sabiedrisko attiecību fenomens bibliotēkā”, kuros tiek apskatīta SA un citu tās elementu izmantošana nozares attīstības sekmēšanā un labvēlības mijiedarbības veidošanā ar bibliotēkas mērķgrupām.

Izpētes pakāpē apskatīts viens no Latvijas mēroga apjomīgākajiem pētījumiem “Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme”, kurš izstrādāts pēc Kultūras informācijas sistēmu centra (KISC) pasūtījuma. Pētījums sniedz aptaujas anketu rezultātu apkopojumu par bibliotēku interneta lietotāju bibliotēkas izmantošanas paradumiem, pakalpojumu izmantošanu un novērtējumu, informētību par bibliotēkām un ietver to tēla novērtējumu.

Mūsdienās parādies jauniem komunikācijas tehnoloģiskajiem līdzekļiem, komunikācijas process iegūst arvien jaunus veidus un izpausmes, tas ietekmē arī bibliotēku komunikāciju. Pārmaiņu procesu raksturo Igaunijā, Tartu Universitātē veiktais pētījums, kurā analizēta bibliotēku institucionālā un funkcionālā attīstība, izmantojot komunikācijas teorijas. Bibliotēkai kā sociālai institūcijai ir jābūt stabilā pozīcijā mūsdienu informācijas sabiedrībā, bet jaunie informācijas pieejas veidi šo pozīciju maina. Pētījumā “Bibliotēku komunikācijas transformācija: no Gūtenberga līdz Cukerbergam” (*Transforming library communication: from Gutenberg to Zuckerberg*) (Einasto, 2015) tiek rastas atbildes uz to, kā bibliotēka var apmierināt mūsdienu sabiedrības pieprasījumu un, kuras bibliotēkas komunikācijas stratēģijas būs pieprasītas nākotnē.

Viens no saistītiem pētījumiem, kas uzsver efektīvas komunikācijas veidošanas principus ir profesora Daniela Emojorho (*Daniel Emojorho*) veiktais pētījums “Efektīvas komunikācijas loma pilnveidojot bibliotēkas pakalpojumus: Delta Valsts Universitātes, Abrakā pārskats” (“*The Role of Effective Communication in Enhancement of Library Services: An Overview of Delta State University Library, Abraka*”) (Emojorho, 2010). Pētījums balstīts uz akadēmiskas bibliotēkas efektīvas komunikācijas veidošanas izpēti, izvērtējot bibliotēkas administrācijas lomu komunikācijas procesu tālākai attīstībai ar sabiedrību.

Maģistra darba pētījuma novitāte ir saistāma ar to, ka pirmo reizi pētīta un analizēta JZB ārējā komunikācija, apzināti un analizēti bibliotēku lietotāju un nelietotāju viedokļi, lai noskaidrotu vai bibliotēkas līdzšinējā komunikācija viņiem ir pieņemama, kāds komunikācijas modelis bibliotēkai raksturīgs un kādi uzlabojumi komunikācijas procesā ir nepieciešami, lai veidotu veiksmīgāku dialogu ar bibliotēkas lietotājiem, ieinteresētu potenciālos bibliotēkas lietotājus apmeklēt bibliotēku.

Pētījuma objekts un priekšmets

Pētījuma objekts ir ārējā komunikācija.

Pētījuma priekšmets ir Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējā komunikācija.

Pētījuma mērķis un uzdevumi

Mērķis ir izpētīt JZB ārējo komunikāciju un izvirzīt ieteikumus tās pilnveidei, balstoties uz bibliotēkas lietotāju, nelietotāju, bibliotēkas vadības un eksperta viedokļiem.

Pētījuma uzdevumi:

1. Analizēt teorētisko bāzi, lai gūtu atziņas par efektīvas ārējās komunikācijas veidošanas principiem.
2. Veikt līdzīgu pētījumu analīzi SA jomā, kas saistīta ar publisko bibliotēku ārējās komunikācijas izpēti.
3. Sagatavot SVID analīzi, lai raksturotu Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējo un iekšējo vidi.
4. Izstrādāt pētījuma metodoloģiju.
5. Veikt plašsaziņas līdzekļu monitoringu divu gadu ietvaros, lai izpētītu JZB publicitāti medijos.
6. Anketēt bibliotēkas lietotājus un nelietotājus, lai pētītu bibliotēkas atpazīstamību sabiedrībā.

7. Veikt bibliotēkas vadības interviju, lai noskaidrotu viņu viedokli par JZB ārējās komunikācijas kvalitāti un eksperta interviju par publisko bibliotēku ārējās komunikācijas procesiem.
8. Apkopot secinājumus un formulēt priekšlikumus JZB ārējās komunikācijas pilnveidei.

Pētījuma jautājumi un hipotēzes

Vai Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējā komunikācija ir pārdomāta un efektīva? Vai bibliotēkas ārējā komunikācija veido atgriezenisko saiti (jauni apmeklētāji, bibliotēkas pakalpojumu lielāka izmantojamība, lielāka bibliotēkas apmeklētība)? Vai bibliotēkai veidojas lielāka atpazīstamība pilsētas mērogā? Kādi uzlabojumi ir nepieciešami bibliotēkas ārējā komunikācijā? Tie ir centrālie jautājumi, uz kuriem darba autore meklēs atbildes pētījuma ietvaros.

Uzsākot pētījumu autore izvirzīja trīs hipotēze:

H1: JZB nelietotājiem un lietotājiem trūkst pilnīgas informācijas par bibliotēkas darbu vai arī tā tiek iegūta novēloti.

H2: JZB ārējās komunikācijas modelis galvenokārt ir balstīts uz vienvirziena komunikāciju un neveido atgriezenisko saiti ar bibliotēkas lietotājiem.

H3: JZB vadība pārzina un plāno bibliotēkas ārējās komunikācijas procesus.

Pētniecības metodes

Lai sasniegtu maģistra darbā izvirzīto mērķi un apstiprinātu vai noraidītu izvirzītās hipotēzes, izmantotas kvalitatīvās un kvantitatīvās pētniecības metodes.

Lai iegūtu datus kvantitatīvajam pētījumam, tika veikta JZB lietotāju un nelietotāju anketēšana. Ar lietotāju anketēšanu autore noskaidroja bibliotēkas ārējās komunikācijas efektivitāti, vai informācija par JZB un tās pakalpojumiem, aktualitātēm sasniedz plānotās mērķauditorijas, vai veidojas atgriezeniskā saite. Savukārt, bibliotēkas nelietotāju anketēšanas rezultāti palīdzēja noskaidrot, kāpēc šī pilsētas iedzīvotāju daļa neizmanto JZB pakalpojumus, vai bibliotēkas nelietotāji ir informēti par to, kādus pakalpojumus piedāvā JZB, un vai iepriekš viņi ir bijuši informēti par to, kādas aktualitātes notiek bibliotēkā.

Anketēšanu autore veica bibliotēkā un izsūtot anketas elektroniski, lai sasniegtu bibliotēkas nelietotājus autore izmantoja “sniega pikas” izlases veidošanas metodi, kad viens respondents iesaka citu respondentu. Anketēšanas rezultāti ir galvenie rādītāji ar kuru palīdzību izvērtēta līdzšinējā JZB ārējā komunikācija un tās efektivitāte.

Kvalitatīvā pētījuma realizācijai izmantotas divas intervijas. Viena no intervijām veikta ar JZB direktori Lāsmu Zariņu, kurā bibliotēkas vadība izteikusi savu viedokli par JZB

ārējo komunikāciju un tās efektivitāti. Otra intervija ir ar Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) sabiedrisko attiecību vadītāju Dainu Ģeibaku, kurā noskaidrots pieredzējuša SA profesionāļa viedoklis par publisko bibliotēku veiksmīgas komunikācijas niansēm.

Lai izvērtētu JZB šī brīža situāciju – draudus, iespējas, stiprās un vājās puses – autore veica SVID analīzi, kā arī analizēja bibliotēkas publicitāti veicot mediju monitoringu divu gadu ietvaros.

Anketēšanas iegūtie dati analizēti un apstrādāti vienā no pasaules vadošajām interneta aptauju veidošanas un rezultātu analīzes platformām *Survey Monkey* un datorprogrammā *Microsoft Office Excel 2013*. Mediju monitoringu un bibliotēkas SVID analīzi autore apkopojusi *Microsoft Office Word 2013* tabulās.

Praktiskie rezultāti

Maģistra darbā apkopotie rezultāti sniedz informāciju par to, vai JZB ārējā komunikācija darbojas pietiekoši efektīvi, sasniedzot bibliotēkas plānotās mērķauditorijas, sniedzot bibliotēkas lietotājiem pietiekoši plašu informāciju par to, kā bibliotēka darbojas un ko tā piedāvā. Apkopotie rezultāti arī sniedz ieskatu, vai ārējā komunikācija šobrīd ir pietiekoši veiksmīga, lai ieinteresētu bibliotēkas lietotājus to apmeklēt biežāk, tādejādi radot jaunas iniciatīvas bibliotēkas komunikācijas jomā, lai radītu interesi par bibliotēkas apmeklēšanu arī tās nelietotājiem.

Pētījums sniedz priekšstatu JZB vadības zināšanām SA un komunikācijas jomā, kā arī ieinteresētību veidot pozitīvu un darbotiespējīgu ārējo komunikāciju, lai popularizētu bibliotēku un tās pakalpojumus pilsētas mērogā. Rezultātā izdarīti secinājumi par ārējās komunikācijas efektivitāti JZB.

Pamatojoties uz pētniecības rezultātiem, radušos priekšlikumus JZB vadība un SA speciālists varēs izmantot, lai pilnveidotu esošo vai plānotu turpmāko bibliotēkas ārējo komunikāciju.

Pētījuma rezultāti apkopotā veidā tiks publicēti JZB tīmekļa vietnē, kur ar tiem varēs iepazīties ikviens interesents.

Pētījuma struktūra

Maģistra darbs sastāv no ievada daļas, darba pamatdaļas, rezultātu un diskusiju daļas, secinājumiem un pielikumiem. Darba pamatdaļu veido četras nodaļas.

Ievada daļā sniegts pamatojums temata aktualitātei, raksturota pētījuma problēma, pamatota teorētiskās bāzes un empīriskās bāzes izvēle, veikta izpētes pakāpes analīze, uzskaitīti pētījuma mērķi un uzdevumi, izvirzītas hipotēzes un norādītas pētniecības metodes, kā arī raksturoti paredzamie pētījuma praktiskie rezultāti.

Pirmajā nodaļā veikta jēdzienu un terminu analīze, raksturotas galvenās atziņas, kas radušās analizējot pētījuma veikšanai izmantoto teorētisko bāzi – pragmatismu, Gruniga un Hanta SA modeļus un Ekoloģisko komunikācijas procesa modeli.

Otrajā nodaļā autore analizē Latvijā un ārvalstīs veiktos, maģistra darbam līdzīgos pētījumus.

Trešajā nodaļā raksturota pētījuma metodoloģija.

Ceturtnā nodaļa ir empīriskā pētījuma daļa, kurā veikts JZB darbības raksturojums un analīze, bibliotēkas SVID analīze, bibliotēkas ārējās komunikācijas raksturojums un analīze. Apkopoti un analizēti JZB lietotāju un nelietotāju viedokļi, bibliotēkas vadības intervijas rezultāti un eksperta intervijas rezultāti. Analizēts JZB mediju monitoringa apkopojums.

Rezultātu un diskusijas daļā darba autore sniedz galvenos rezultātus, to salīdzinājumu ar iepriekš apskatītajiem pētījumiem un izmantotajām teorijām.

Secinājumu daļā autore uzskaita galvenās pētniecības gaitā iegūtās atziņas, norāda vai apstiprinās pētījumā izvirzītās hipotēzes. Pētījumā pievienoti pielikumi, kuros atspoguļoti pētījuma veikšanā izmantotie instrumenti, kā arī uzskaitīti izmantotie informācijas avoti.

1. PĒTĪJUMA TEORĒTISKAIS PAMATOJUMS

Lai veidotu pētījuma teorētisko bāzi, darba autore izvēlējusies metateoriju – pragmatismu, jo arī maģistra darba izvirzītie uzdevumi un pētījuma būtība atspoguļo pragmatisma filosofijas nostādnes – teorijas lietderīgums ir balstīts tajā, kāds ir tās praktiskais pielietojums.

Lai izvērtētu JZB ārējās komunikācijas veidošanas modeli, novērtētu tā efektivitāti balstoties uz teorētiskām atziņām, autore apskatīs arī Džeimsa Gruniga (*James E. Grunig*) un Toda Hanta (*Todd T. Hunt*) četrus tradicionālos SA modeļus un piekto Ekselences modeli, kā arī Deivisa Fouglera (Davis Fougler) “Ekoloģisko komunikācijas procesa modeli” (*An Ecological Model of the Communication Process*).

1.1. Pētījumā lietoto terminu un jēdzienu skaidrojums

Lai veiktu kvalitatīvu maģistra darba izstrādi, nepieciešams precizēt pētījumā izmantoto terminu un jēdzienu skaidrojumu. Pirmkārt autore apskatīs komunikācijas jēdzienu un nozīmīguma secībā citus šim jēdzienam pakārtotus terminus, kas plaši tiek pielietoti maģistra darba pētījuma izklāstā.

Viens no pētījumā galvenajiem un visplašāk izmantotajiem terminiem ir - **komunikācija**. Latīņu cilmes vārds *commūnicatio*, - *onis* etimoloģiski izsaka vēsti, ziņu, sarunu, arī interešu kopību un citas savstarpējas izpausmes. Tas norāda uz mijiedarbību, attieksmi, attiecībām, ko izraisa ziņojuma nodošana vai saruna, kā arī raksturo interešu kopību, vienotību un pilda retorisku funkciju, uzrunājot vēstījuma saņēmēju un aicinot iesaistīties dialogā (Lasmane, 2012). Savukārt, citi autori termina latīnisko izcelsmi skaidro ar darbības vārdu *communicare*: sarunāties, dalīties domās, sazināties, sadarboties (Edeirs, 1999), kas raksturo komunikācijas integrējošo funkciju, kā arī komunikācijas galveno uzdevumu – panākt savstarpējo sapratni, jo “komunikācija ir process, kad idejas un fakti tiek pārvērsti vārdos (vai simboliskās zīmēs), kurus viena persona nodot citai personai. Tāpēc komunikācijas process ir kustība, informācijas plūsma,” (Veinberga, 2004) skaidro mediju un publisko attiecību pētniece Sandra Veinberga.

Vienkāršoti terminu “komunikācija” var definēt, kā divpusēju informācijas apmaiņas procesu, kura gaitā saņemtā informācija ir saprotama abiem tās dalībniekiem (Akadēmiskā terminu datu bāze *AkadTerm*, b.g.). Līdzīgu definīciju piedāvā terminu datu bāze *Glossary*, kurā komunikācija tiek raksturota kā informācijas apmaiņa starp indivīdiem, izmantojot vienotu simbolu sistēmu, turklāt tā var noritēt gan verbāli, gan neverbāli (Glossary Comander,

n.d.). Pētot komunikācijas jēdzienu, jāņem vērā, ka jebkura komunikācija ir aktivitāte, kura nerodas pati no sevis, bet tiek apzināti veidota un to var apzīmēt kā dinamisku mijiedarbību. Šāda mijiedarbība saistāma ar informatīvas vēsts pārraidi citiem kopā ar visu tās izraisīto efektu. Tā raksturojama kā dimanisks, savstarpēji saistošs process (arī ja abas iesaistītās puses nav vienprātīgās domās), kurā verbāli vai neverbāli tiek pārraidīta zīme, lai veidotu jaunas vai papildinātu esošās zināšanas, izraisītu emocijas, darbību, refleksiju un citas cilvēkam raksturīgas aktivitātes (Lasmane, 2012). Autore secina, ka komunikācija ir ļoti plašs jēdziens, tāpēc, lai varētu veidot pēc iespējas precīzāku tā definīciju, vienmēr iesākumā jāizvērtē kopējais konteksts, kādā šis jēdziens tiek apskatīts. Maģistra darba autore pievēršas JZB bibliotēkas ārējās komunikācijas izpētei, tādēļ sīkāk tiek definēts, ka ārējā komunikācija ir informācijas un ziņojumu apmaiņu starp organizāciju un citām organizācijām, grupām vai indivīdiem ārpus attiecīgās organizācijas oficiālās struktūras, kuras galvenais uzdevums ir informēt sabiedrību par organizācijas darbību, mērķiem un uzdevumiem (Blazenaite, 2011). Šiem nolūkiem var tikt izmantoti vairāki kanāli, tai skaitā personīgas tikšanās, masu mediji, sociālie tīkli u.tml.

No augstāk tekstā minētā varam secināt, ka ārējā komunikācija ir process, ar kura palīdzību veidot attiecības ar ārējām organizācijas mērķauditorijām, izmantojot attiecīgos SA instrumentus, lai panāktu, ka organizācijas būtība, tās darbība un sniegtā informācija nonāktu līdz mērķauditorijām tādā interpretācijā, kādu to vēlas organizācija, lai šī informācija būtu saprotama ikvienam.

Apskatot komunikācijas jēdzienu, paralēli jāpievēršas arī sabiedrisko attiecību terminam (SA), kurš maģistra darbā var tikt uzskatīts kā sinonīms ārējai komunikācijai, mazāku lomu iedalot organizācijas iekšējās komunikācijas izpētei un galvenokārt pievēršoties bibliotēkas komunikācijas veidošanas procesiem ar tās ārējām auditorijām.

Pastāv ļoti daudzas SA definīcijas, jo SA jēdziens radies ASV 19.gadsimta otrajā pusē un aptver daudz dažādus elementus, tādus kā organizācijas iekšējā un ārējā komunikācija, publicitāte, mediju attiecības, izpēte u.c., kas raksturo tikai daļu no procesa, ko definē mūsdienu SA. Ļoti bieži literatūrā termins figurē, kā saīsinājums no angļu valodas – PR (*public relations*).

SA pētnieki Džeims Grunigs un Tods Hants SA definē kā darbību “[..] vadīt komunikāciju starp kādu organizāciju un ar to saistīto sabiedrību (Grunig, Dozier, & Grunig, 2006). SA teorētiķi S. M. Katlips definējot SA, līdzīgi kā Grunigs un Hants uzsver vadības funkciju skaidrojot, ka SA ir “*vadības funkcija, kas identificē, veido un uztur savstarpēji*

izdevīgas attiecības starp organizāciju un dažādām sabiedrības grupām, no kurām atkarīgas organizācijas veiksmes vai neveiksmes.” (Katlips, Senters, & Blūms, 2002, 21.lpp.).

Mūsdienu praksē piemērota ir profesora Lorenca V. Longa (*Lawrence W. Long*) un Vincenta Hazeltona (*Vincent Hazelton*) formulētā definīcija, ka SA ir “*vadības komunikācijas funkcija, ar kuru organizācijas piemēro, pārveido vai uztur savu vidi, lai sasniegtu organizācijas mērķus*” (Wilcox, 2001, 7.lpp.). Definīcija skaidro, ka SA nav tikai pārliecināšanas māksla, lai ietekmētu sabiedrības viedokli, bet gan atvērtas komunikācijas veicinātāja, veidojot savstarpēju sapratni starp organizāciju un tās sabiedrību, kā arī līdzeklis organizācijas attieksmes un uzvedības maiņai.

Jāpiebilst, ka SA ir sistemātiska un ilgstoša organizācijas komunikācijas veidošana ar tā iekšējām un ārējām mērķgrupām, tas nav vienas dienas process. Galvenais SA uzdevums ir iepazīstināt sabiedrību ar organizāciju un veidot spēcīgu un oriģinālu priekšstatu par to, kura rezultātā mērķgrupas, iespējams, dos priekšroku tieši šai organizācijai, vai izmantos tās piedāvātos pakalpojumus.

SA savos veidošanās pirmsākumos aizsākās kā publicitāte, tagad tā ir viena no SA izpausmes formām. Tādēļ autore pievēršas šī termina definēšanai.

Publicitāte tulkojumā no angļu valodas vārda *publicity* latviešu valodā tiek tulkota kā “atklātība, atvērtība, pieejamība, atklāšanās, popularitāte sabiedrībā, reklāma” (Dimants, 2009).

Datu bāzē *AkadTerm* termins “publicitāte” tiek definēts, kā “*Plašsaziņas līdzekļos publicētās informācijas radītais iespaids sabiedrībā*” Tiek skaidrots, ka publicitāte ir SA instruments, lai realizētu īslaicīgas un sekundāras aktivitātes, tādas kā “*regulāri ziņojumi presei, intervijas, finanšu un gada pārskatu publicēšana, prezentācijas, preses konferences, interneta mājaslapas izveidošana, informatīvu biļetenu izdošana, darbošanās sabiedriskās organizācijās utt.*” (Akadēmiskā terminu datu bāze *AkadTerm*, 2008a). Publicitātes uzdevums ir parādīt organizāciju tikai no pozitīvās puses. Jāpiebilst, ka apjomīgs publicitātes darbs ne vienmēr nodrošina arī labas SA.

Viens no veidiem, kā pārbaudīt vai organizācijas veidotā komunikācija strādā ir atgriezeniskā saite, šādu atgriezeniskās saites funkciju pamato arī Inta Brikša norādot, ka atgriezeniskā saite ir viens no komunikācijas procesa elementiem, jo ļauj noteikt ziņojuma efektivitāti. Sabiedrība “Tilde” veidotajā Terminoloģijas portālā atgriezeniskā saite definēta, kā paņēmiens noteiktu procesu pilnveidei, proti, pamatojoties uz atziņām, kas iegūtas, regulāri novērtējot noteiktu procesu rezultātus, izdarot secinājumus par šī procesa kvalitāti un pilnveidojot procesa turpmāko norisi, veicot nepieciešamos labojumus (Terminoloģijas

portāls, 2000). Šāda atgriezeniskās saites termina definīcija precīzi raksturo pētījuma izvirzīto mērķi un galveno uzdevumu – izpētīt kā norit Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējā komunikācija, un pamatojoties uz rezultātiem, izdarot secinājumus par kvalitāti un novērtējot nepilnības, gūt izpratni par nepieciešamajiem uzlabojumiem veiksmīgākai komunikācijai ar bibliotēkas mērķauditorijām.

Mazāk nozīmīgi, bet maģistra darbā pielietoti termini, kvalitatīvam temata izklāstam un precizējumam, jāapskata plašsaziņas līdzekļu un sociālo tīklu definējums.

Plašsaziņas līdzekļi definējami, kā saziņas kanāli, ar kuru palīdzību ziņojums tiek nogādāts no sūtītāja plašākai auditorijai. Pie nozīmīgākajiem plašsaziņas līdzekļiem jānorāda internetu, presi, televīziju un radio.

Savukārt, sociālie tīkli ir tīmekļa vietnes, kur, reģistrējoties un izveidojot savu individuālo profilu, ir iespējams sazināties ar citiem cilvēkiem (draugiem, radiem, skolas biedriem, paziņām). Saziņa tīklā var notiek dažādos veidos, piemēram izmantojot dienasgrāmatās un blogos, paužot savu viedokli; veidojot interešu grupas, apmainoties fotogrāfijām, augšupielādējot audio un video failus; sūtot vēstules u.tml. (Investopedia, n.d.).

Secinājumi

Maģistra darba galvenie termini un jēdzieni ir “komunikācija”, detalizētāk apskatot ārējās komunikācijas nianšes, “sabiedriskās attiecības”, “atgriezeniskā saite”, “publicitāte”. Definēti un skaidroti tiek arī termini plašsaziņas līdzekļi un sociālie tīkli, maģistra darba temata pilnīgai izpratnei.

Autore secina, ka darba pamatbāzi veido komunikācijas jēdziens, no kura izriet pārējo terminu un jēdzienu attiecības, pakārtotā secībā no svarīgāko uz mazsvarīgāko. Komunikācijai nav vienas noteiktas definīcijas, dažādi autori apskatītajā literatūrā piedāvā atšķirīgas definīcijas, vadoties pēc temata konteksta, kādā jēdziens iekļauts. Maģistra darba autorei būtiski izprast ārējās komunikācijas definīciju, tādēļ komunikācijas process tika analizēts vadoties no šādas perspektīvas.

Saistīts jēdziens komunikācijai ir sabiedriskās attiecības, kas maģistra darbā, savā nozīmē, tiek pielīdzināts kā sinonīms ārējai komunikācijai un tās izpausmēm organizācijas komunikācijas procesu veidošanā ar tās mērķauditoriju, mazāku lomu iedalot organizācijas iekšējās komunikācijas izpētei.

Darba pētījuma daļā iekļauts bibliotēkas plašsaziņu līdzekļu monitorings, kas ļauj izdarīt secinājumus par bibliotēkas publicitātes rādītājiem, tādēļ autore apskata arī šo terminu, lai izprastu tās nozīmi bibliotēkas ārējās komunikācijas veidošanā. Publicitāte savos

pirmsākumos tika definēts kā SA, tomēr mūsdienās tiek apskatīts, kā viena no SA izpausmes formām.

Pamatojoties uz augstāk minēto procesu veidošanu un atsevišķu pasākumu pielietošanu organizācijas darbā tiek mainīta tās sabiedrības attieksme un uzvedība, kas veido atgriezenisko saiti, tāpēc autore iekļauj šo terminu kopējā terminu un jēdzienu izklāstā. Atgriezeniskās saites definēšana maģistra darbā palīdz izprast JZB ārējās komunikācijas veidošanas plusus un mīnus.

1.2. Pragmatisms

Ikvienai organizācijai, lai veidotu efektīvu un veiksmīgu ārējo komunikāciju ar tās mērķauditorijām ir jāpārzina komunikācijas procesa un citu SA aspektu darbības teorētiskie principi, lai varētu tos atbilstošā situācijā pielietot reālajā praksē. Tālāk balstoties uz pieredzi, kas iegūta darbībā – izvērtēt – kuras no atziņām ir bijušas veiksmīgas un darbojas, bet kuras nepieciešams mainīt un pielietot citas. Šāds darbības modelis, kas vērst uz rezultātu praktisko nozīmi un pieredzi definēts pragmatisma filosofijā. Teorija tiek vērtēta kā vispārinātu atziņu kopums, lai skaidrotu esošo un notiekošo, kā arī, lai paredzētu iespējamās nākotnes norises.

Ideālistiskā filosofijas virziena – pragmatisms – aizsākumi datējami 19. gs. 70. gados ar intelektuālās revolūcijas sākumu ASV. To mēdz dēvēt arī par amerikāniskā dzīves stila teoriju. Pats apzīmējums “pragmatisms” cēlies no sengrieķu valodas (sengrieķu val., *pragma*), un tiešā tulkojumā nozīmē darbība. Filosofijas kodols ir tā saucamais “pragmatisma princips”, kas patiesības nozīmi nosaka pēc tās praktiskā derīguma.

Galvenie pragmatisma aizsācēji un teorētiķi ir Čārlzs Sānders Pīrss (*Charles Sanders Peirce*) (1839 – 1914), Viljams Džeimss (*William James*) (1841 – 1910) un Džons Djūijs (*John Dewey*) (1859 – 1952) (Kūle, & Kūlis, 1998), kuru idejas darba autore apskatīs tuvāk, lai analizētu filosofijas virziena būtību, kas plaši tiek izmantots teorētisku un praktisku izpētes problēmu risināšanā.

Vēsturiski pragmatisma filosofijai raksturīgā ievirze parādās vācu filosofa Imanuela Kanta (*Immanuel Kant*) darbā “Tīrā prāta kritika” (“*Critique of Pure Reason*”) runājot par pragmatisko ticību (Kūle, & Kūlis, 1998). Savukārt Čārlzs Sanders Pīrss uzskatāms par pragmatisma dibinātāju. Viņš arī bija tas, kurš ieviesa filosofiskā virziena nosaukumu “pragmatisms” un galvenajā pamattēzē formulēja, ka idejas nozīme, patiesība un vērtība ir atkarīga no tās lietojuma praktiskajiem rezultātiem. Pīrsa 1877. gadā un 1878. gadā publicētajos rakstos “Ticības nostiprināšana” (“*The Fixation of Belief*”) un “Kā padarīt

skaidras mūsu idejas” (“How to Make Our Ideas Clear”) pragmatismu puda divās teorijās: šaubu un ticības teorijā, un nozīmīguma teorijā (Encyclopedia Britannica, 2016).

Pīrss pievērsās epistemoloģijai, jeb izziņai kā mēs kaut ko zinām. Pragmatisms bija viņa izvirzītā atbilde uz šo jautājumu. Viņš noliedza intuitīvo pasaules izpratni un vērsās pret Dekarta attīstīto racionālismu. Pīrss uzskatīja, ka idejas nevar būt intuitīvas, idejas tāpat kā pieredze ir to avots, kas jāpārbauda pieredzē un to nozīme ir pārbaudes rezultāts. Nevienai idejai, ko nav iespējams pārbaudīt un izskaidrot ar praktiskiem un empīriskiem novērojumiem, nav jēgas. Pīrss uzskata, ka zināšanas var uztvert kā darbību, jo kad cilvēks ir izpratis lietu būtību, viņš to pielietot darbībā. Tās veidojas un rodas mēģinājumu un kļūdu rezultātā. Izpratnei šajos procesos tiek piedēvēta svarīga nozīme (Bacon, 2012).

Filosofo un psihologa Viljama Džeimsa darbos pragmatisms atšķirībā no Pīrsa gūst subjektīvistiskas iezīmes. Džeims pārņēmis Pīrsa pragmatiskās idejas, attīstīja tās un izmantoja tās galvenokārt reliģiskās ticības aizstāvēšanai. Viņa populārākie darbi “Pragmatisms” (“*Pragmatism*”), “Plurālistiskais universs” (“*A Pluralistic Universe*”), “Apcerējums par radikālo empīrismu” (“*Essays in Radical Empiricism*”) un “Psiholoģijas principi” (“*Principles of Psychology*”), kuros autors skaidrojis, ka ikvienas izziņas un rīcības pamatā esošā pārliecība nepakļaujas nekādam vispārderīgam kritērijam, bet ir subjekta praktisko interešu izpausme (Kallen, 2016), tādejādi patiesība ir saistīta ar derīgumu.

Patiesības kritērijs V. Džeimsa filosofijā ir pārliecības apstiprināšana praksē, iegūstot no tā kaut kādu labumu, respektīvi tik ilgi, kamēr indivīdam rodas apmierinoša saskarsme ar īstenību. Kamēr cilvēku intereses un dzīves apstākļi ir atšķirīgi, vienmēr pastāvēs vairākas patiesības, līdz ar to mainoties dzīves apstākļiem, mainās arī patiesība un tā ir jāaplūko dinamiski (Kallen, 2016).

Pragmatisma principus Džeims attiecināja arī uz SA. Viņa viedoklī saskatāmas viens no SA primitīvākajiem mērķiem – propaganda. Džeimss sabiedrisko dzīvi izprata kā subjektīvi ideālistisku dzīves pieredzes plūsmu, kuras rezultātā cilvēks nav pakļauts nekādi objektīvai nepieciešamībai, viņš var izvēlēties jebkādu rīcību, balstoties uz jebkurām morāles normām un pārliecībām. Vienīgais morāles princips, kurš izriet no pragmatisma filosofijas, ka ir jādara to, kas atmaksājas un, kas dod ienākumus (Kuklick, 2001). Ārējās komunikācijas veidošana un citi SA aspekti ietver rīcību, kas tiek veikta ar mērķi, lai iegūtu rezultātus, ar to saprotot, ka bibliotēka komunicē ar savām mērķauditorijām, lai radītu to interesi par bibliotēku, vēlmi to apmeklēt un izmantot tās pakalpojumus.

Trešais pragmatisma virziena pārstāvis bija filozofs, psihologs un izglītības teorētiķis Džons Džūijs, kurš veica vērienīgu darbu, lai pragmatisma atziņas ieviestu pedagoģijā un

politikā. Izziņas teorijā viņš pārstāv instrumentālismu, uzsverot, ka izziņa nav tīri pasīva, bet pati jau ir rīcība. Viņa ievērojamākie darbi ir “Pētījumi loģiskas teorijā” (“*Studies in Logical Theory*”), “Kā mēs domājam” (“*How We Think*”), “Pieredze un daba” (“*Experience and Nature*”) u.c. (Gouinlock, 2016).

Vadoties pēc Dž. Djūija pamatnostādņēm, tad domāšana un izzināšana skaidrojama ar to, ka tās var funkcionēt noteiktu darbību kopsakarībā. Savos darbos Djūijs attīsta mācību par pieredzi, vienkāršojot tās izpratni. Pieredzi izprotot kā visu, kas notiek ar indivīdu, savukārt intelekts darbojas, risinot šīs pieredzes problēmsituācijas (Kūle, & Kūlis, 1998).

No pragmatisma viedokļa raugoties ārējās komunikācijas veidošanas procesā tiek uzsvērta prasme ieinteresēt ar vēstījumu sabiedrību, lai tā domātu un rīkotos bibliotēkai vēlamajā virzienā. Ārējās komunikācijas veidošana un citi SA aspekti ir bibliotēkas pragmatisko mērķu darbības realizācija tās esošajiem un potenciālajiem lietotājiem vēlamā un pieņemamā formā.

Bibliotēkām nepieciešams pievērsties veiksmīgas un efektīvas komunikācijas procesa izstrādei ar tās mērķauditorijām, lai ieinteresētu bibliotēkas lietotājus apmeklēt un izmantot bibliotēkas pakalpojumus biežāk, tādejādi sabiedrībai gūstot atziņas, ka bibliotēka viņiem ir noderīga dažādos dzīves aspektos. Vadoties pēc Djūija filosofijas pamatnostādņēm, lai veidotu un attīstītu veiksmīgu komunikāciju ar sabiedrību, novērstu nepilnības, nepieciešams izmēģināt jaunas metodes, “eksperimentēt”, šādā veidā meklējot jaunus problēmsituācijas uzlabošanas līdzekļus, šajā gadījumā, jaunus komunikācijas līdzekļus, informācijas pasniegšanas veidu.

Kā norādījis V. Džeims, pieredze tiek veidota noteiktu darbību rezultātā. Pragmatisms balstās uz zināšanu un darbības nepārtrauktu mijiedarbību. Publiskajām bibliotēkām būtu jāpielieto zināšanas par komunikācijas procesiem, lai veidotu veiksmīgu mijiedarbību ar tās lietotājiem.

1.3. Gruniga un Hanta četri sabiedrisko attiecību modeļi

Komunikācijas modeļi ļauj saskatīt stratēģisku pieeju bibliotēkas aktivitātēm, apraksta virzienu kā komunikācija tiek pielāgota dažādām auditorijām balstoties uz organizācijas mērķiem un vajadzībām. Tāpēc, lai izvērtētu JZB ārējās komunikācijas izvirzīto stratēģiju, to kā tā tiek realizēta praksē komunikācijā ar bibliotēkas mērķgrupām, autore apskatīs amerikāņu sabiedrisko attiecību pētnieka Džeimsa Gruniga (*James E. Grunig*) un Toda Hanta (*Todd T. Hunt*) četrus tradicionālos SA modeļus: preses aģentūras jeb publicitātes modelis, sabiedrības informēšanas modelis, divvirzienu asimetriskais modelis un divvirzienu

simetriskais modelis (sk. 1.1.tabulu) un piekto - izcilības jeb ekscelences modeli, kuri sistematizē un ļauj saskatīt vienotu stratēģisku pieeju organizācijas SA aktivitātēm ārējās komunikācijas veidošanā (Grunig, 1992).

1.1.tabula
Četru tradicionālo SA modeļu raksturojums (Moss, Warnaby, & Thame, 1996)

MODELIS				
Raksturojums	PRESES AĢENTŪRA/ PUBLICITĀTE	INFORMĀCIJA SABIEDRĪBAI	DIVPUSĒJĀ ASIMETRISKĀ	DIVPUSĒJĀ SIMETRISKĀ
Mērķis	Propaganda	Informācijas izplatīšana	Zinātniskā pārliecība (pārliecināšana)	Abpusēja saprāšanās
Komunikācijas daba (veids)	Vienpusēja: pilnīga patiesība nav svarīga	Vienpusēja: patiesība ir svarīga	Divpusēja: līdzsvara izjaukšana	Divpusēja: līdzsvara efekts
Komunikācijas modelis	Avots → saņēmējs	Avots → saņēmējs	Avots > saņēmējs Atgriezeniskā saite	Grupa ↔ Grupa
Vēsturiskie pētnieki (darboņi)	P. T. Barnums	Aivij Lī	Edvards L. Bernejs	Bernejs, pasniedzēji, līderi savā profesijā
Pielietojums mūsdienās	Sports, teātris, produkcijas veicināšana	Valdība, nekomerciālas asociācijas, bizness	Konkurētspējīgs bizness, aģentūras	Regulējams bizness, aģentūras
Cik procentuāli organizācijas pielieto šo modeli mūsdienās	~ 15	~ 50	~ 20	~15

Modeļi veidoti balstoties uz Gruniga 80. un 90. gados vadīto pētījumu SA jomā, kas ir plašākais SA pētnieciskais projekts. Pētījumā piedalījās amerikāņu un britu SA pētnieki un tā ietvaros aptaujātas vairāk nekā 300 organizācijas un iestādes Lielbritānijā, Kanādā un ASV. Vēlāk pētījuma mērogs tika paplašināts palielinot aptaujāto organizāciju skaitu un aptverot lielāku reģionu, iekļaujot pētījumā Eiropas un Āzijas valstis (Veinberga, 2004).

Jāpiebilst, ka Gruniga un Hanta SA modeļi ir daudz kritizēti un apstrīdēti, tomēr, jāņem vērā, ka skatījums uz komunikācijas procesiem var būt ļoti dažāds, nav vienas noteiktas un nemainīgas pieejas, jo komunikācijas procesi laika gaitā mainās, aug komunikācijas veidošanas iespējas, pats komunikācijas process kļūst daudzpusīgāks, kā arī mainās pati sabiedrība un tās uztvere, veids kā tā vēlas saņemt informāciju. Neskatoties uz izteikto kritiku, jāņem vērā, ka Gruniga un Hanta četri SA modeļi ietekmējuši komunikācijas zinātnes attīstību un, tādēļ, tos ir būtiski aplūkot paralēli mūsdienīgām pieejām komunikācijas pētīšanas jautājumos.

Preses aģentūras jeb publicitātes modelis (*press agency*)

Publicitātes modelis radās 19. gs. beigās (Botan, 1989). Modelis balstīts uz vienvirziena komunikāciju ar mērķi kontrolēt auditorijas, kas ietekmē organizāciju. Auditorija var tikt informēta, izmantojot jebkādus līdzekļus, ieskaitot propagandu. Organizācijai šajā modelī nav būtiski sniegt patiesu informāciju vai noskaidrot atgriezenisko saiti, tā ir tendēta uz savu mērķu sasniegšanu, nerēķinoties ar savu auditoriju (Grunig, 2008).

Publicitātes modelim raksturīgi, ka organizācija izplata lielu informācijas apjomu un, līdz ar to, kā galvenais komunikācijas kanāls ir plašsaziņas līdzekļi. Galvenais rādītājs efekta mērīšanai ir preses publikāciju skaits. Mūsdienās šis komunikācijas modelis visbiežāk tiek izmantots tādās jomās, kā sports, teātris, priekšvēlēšanu kampaņas, produktu vai pakalpojumu popularizēšanas kampaņas (Kitchen, 1999). Ievērojamākais publicitātes modeļa pārstāvis ir bijis amerikāņu pasākumu vadītājs (*šovmens*) un uzņēmējs P. T. Barnums (*Phineas Taulor Barnum*) (Grunig, Dozier, & Grunig, 2006).

Sabiedrības informēšanas modelis (*Public information model*)

Modelis radās 20.gs. sākumā, ASV (Botan, 1989). Līdzīgi kā publicitātes modelim, raksturīga vienvirziena komunikācija un atgriezeniskajai saitei netiek pievērsta uzmanība, tomēr, atšķirīgs aspekts ir tas, ka sabiedrības informēšanas modelis ir balstīts uz patiesas informācijas nodošanu auditorijai. Šajā modelī komunikācijas mērķis ir daudzpusīgas informācijas izplatīšana, balstoties uz ideju, ka auditorija saņemot patiesu, plašu informāciju visticamāk domās un rīkosies organizācijai vēlamajā virzienā (Grunig, 1992). Jāpiebilst, ka pilnībā kontrolēt auditoriju nav iespējams, jāņem vērā, ka sabiedrībai ir savs viedoklis un attieksme, kas var nesaskanēt ar organizācijas izvirzītajām idejām.

Šajā modelī SA speciālists organizācijā strādā līdzīgi kā žurnālists, kurš aktīvi informē plašsaziņas līdzekļus par organizācijā notiekošo, jaunumiem un citām aktualitātēm (Grunig, & Hunt, 1984). Šis ir viens no plašāk pielietotajiem Gruniga un Hanta izveidotajiem modeļiem, kuru galvenokārt izmanto bezpeļņas organizācijas un valsts iestādes (Kitchen, 1999). Modelis

raksturīgs arī publisko bibliotēku komunikācijā, lai informētu savus lasītājus par bibliotēkā notiekošo, balstoties uz ideju – ja par mums raksta plašsaziņas līdzekļos, tātad mēs esam pamanīti un komunikācija ir uzskatāma par veiksmīgu.

Par sabiedrības informēšanas modeļa pamatlicēju tiek uzskatīts žurnālists, SA nozares pamatlicējs Aivijs Ledbeters Lī (*Ivy Ledbetter Lee*), kurš uzskatīja, ka organizācijas vai uzņēmuma attiecībām ar plašsaziņas līdzekļiem ir jābūt atklātām, piegādājot sabiedrībai patiesas ziņas, nenoklusējot arī neveiksmes un problēmsituācijas, jo atklātas attiecības ar plašsaziņas līdzekļiem ir stratēģiska metode, kas laika gaitā atmaksāsies (Grunig, 1992).

Divvirzienu asimetriskais modelis (*Two-way asymmetrical model*)

Pārliecināšanas modelis jeb divvirzienu asimetriskais modelis veidojies 20. gs. 20. gados (Botan, 1989). Šim modelim raksturīga atgriezeniskā saite un tas vērsts uz auditorijas pārliecināšanu, kas panākta ar ilgstošu komunikāciju. Grunigs šo procesu nodēvēja par zinātnisko pārliecināšanu (*scientific persuasion*), kas balstīta uz auditorijas attieksmes, viedokļa pētījumiem par organizāciju, lai vēlāk to izmantotu manipulatīviem mērķiem – auditorijas pārliecināšanai par organizācijas nostāju un uzskatiem, tādējādi ar modeļa palīdzību vadot auditorijas atbildes reakciju. Šajā modelī SA speciālistiem primārās ir organizācijas intereses un tikai tad auditorijas (Grunig, 1992; Grunig, & Hunt, 1984).

No augstāk rakstītā jāsecina, ka divvirzienu asimetriskajā modelī komunikācija galvenokārt ir uzskatāma par vienusējū, lai gan organizācija veido dialogu ar auditoriju, saņem atgriezenisko saiti, tomēr iegūtie rezultāti netiek izmantoti, lai uzlabotu organizācijas darbu, bet gan mainītu auditorijas viedokli. Organizācija paliek nemainīga un saglabā lielāku ietekmi komunikācijas procesā, līdz ar to, komunikācija no abām iesaistītajām pusēm nav līdzvērtīga.

Divvirzienu asimetrisko modeli galvenokārt izmanto SA aģentūras un uzņēmumi, kas orientēti uz peļņas gūšanu (Kitchen, 1999). Spilgtākais modeļa pārstāvis bija SA profesionālis Edvards Bernejs (*Edward Bernays*), kurš viens no pirmajiem SA sāka izmantot zināšanas par auditorijas vajadzībām, zemapziņas psiholoģiju manipulatīviem mērķiem (Grunig, 1992).

Divvirzienu simetriskais modelis (*Two-way symmetrical model*)

Modelis radās 20. gs. 60. – 70. gados (Botan, 1989) un iezīmē pāreju no monologa uz dialogu, līdz ar to, tiek uzskatīts par ideālo SA īstenošanas veidu, kas balstās uz pārliecināšanu, auditorijas vajadzību respektēšanu un savstarpējo sapratni, kad komunikācija norit vienlīdzīgi abos virzienos un liela loma tiek pievērsta atgriezeniskajai saitei.

Divvirzienu simetriskais modelis palīdz veidot organizācijas efektivitāti. Līdzīgi kā iepriekšējā modelī, arī šis modelis ietver auditorijas pētījumus, tomēr, iegūtie rezultāti netiek

izmantoti manipulatīviem mērķiem, bet gan, lai sasniegtu abpusējas pārmaiņas gan organizācijas, gan auditorijas nostājā un rīcībā. Organizācijai ir svarīgas auditorijas domas un tā neuzspiež savu viedokli (Grunig, 2008).

Kritiķi uzskata, ka divvirzienu simetrisko modeli, reālajā SA komunikācijas praksē nav iespējams pilnībā realizēt (Botan, 1989). Šī modeļa komunikāciju organizācijas izmanto samērā reti, tomēr, autore nevēlas pilnībā piekrist šim apgalvojumam un piebilst, ka mūsdienās modeļa pielietošana attīstoties internetam, profesionālajiem un sociālajiem tiešsaistes tīkliem ir kļuvusi izplatītāka, kā arī vieglāk īstenojama no praktiskā viedokļa. Interneta laikmets piedāvā sabiedrībai ne tikai patērēt informāciju, bet sniedz iespēju arvien aktīvāk iesaistīties satura veidošanā. Tas pozitīvi vērtējams arī no organizāciju puses, kuras neieguldot lielus līdzekļus, spēj sasniegt savu mērķauditoriju, uzzināt tās viedokli un iegūto informāciju pielietot izpētei, lai veidotu atbilstošu un veiksmīgu komunikāciju.

Divvirzienu simetrisko modeli izmanto noregulētas organizācijas, kurām ir izstrādātas komunikācijas stratēģijas, kā arī SA aģentūras (Kitchen, 1999). Pie šī modeļa atbalstītājiem var pieskaitīt, jau iepriekš minēto, SA profesionāli Edvardu Berneju (Grunig, 1992).

Izcilības jeb ekselences modelis

Šis modelis tapis Gruniga un Hanta projekta “*Excellence in Public Relations and Communication Management*” ietvaros, kurš apvieno visus iepriekšējos modeļus un tiek uzskatīts par ideālistisku modeli, uz kādu komunikācijas veidotājiem vajadzētu tiekties. Praksē tas tiek pielietots reti un uzskatāms par normatīvu, jo vairāk pastāv teorētiskā līmenī un reālajā darbībā to grūti īstenot (Dozier, 1995).

Lai realizētu šo modeli organizācijas SA ir jābūt ļoti labi organizētām un vērstām uz sabiedrības interesēm, ikvienā komunikācijas procesā iesaistot atgriezeniskās saites principu. Šis modelis SA ietver demokrātijas, ētikas un morāles principus, kā arī pieprasa no organizācijas SA speciālistiem zināšanas ne tikai darbā ar plašsaziņas līdzekļiem, bet arī pētniecībā, vadības stratēģijā, konfliktu risināšanā un pārliecināšanā (Laskin, 2012).

“Neviens no četriem modeļiem pats par sevi nav ekskluzīvs un tos visus var izmantot arī vienas programmas ietvaros, ne obligāti vienlaicīgi, bet, piemēram, katru savā komunikācijas posmā, kā atbilstošus specifiskām prasībām” (Olivera, 2009, 40.lpp.). Jāpiebilst, ka praksē novērot kādu no Gruniga un Hanta izstrādātajiem SA modeļiem, kad tas nav apvienots ar kādu citu modeli, ir sarežģīti, jo lielākoties tie ir apvienoti, lai sasniegtu lielāku efektivitāti. Visbiežāk pielietotie ir publicitātes un informācijas modeļi, jo tie fokusējas uz uzmanības piesaistīšanu – organizācijai ir būtiski, lai viņu pamana. Divvirzienu modeļi, galvenokārt, tiek pielietoti apskatot organizācijai svarīgus jautājumus, jo ar šo modeļu

palīdzību iespējams uzzināt konkrētas publikas intereses, viedokļus, arī nostāju. Lai SA modeļa izvēle būtu veiksmīga, organizācijai veidojot komunikāciju ar savu mērķauditoriju, jāizvērtē stratēģija un mērķis, ko tā vēlas sasniegt ar konkrēto ziņojumu.

Izvērtējot, kādu SA modeli pielieto bibliotēkas, jāņem vērā, ka jebkuras institūcijas SA modeļa pielietojums ir atkarīgs no organizācijas stratēģijas, izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, kā arī vides noteicošajiem faktoriem.

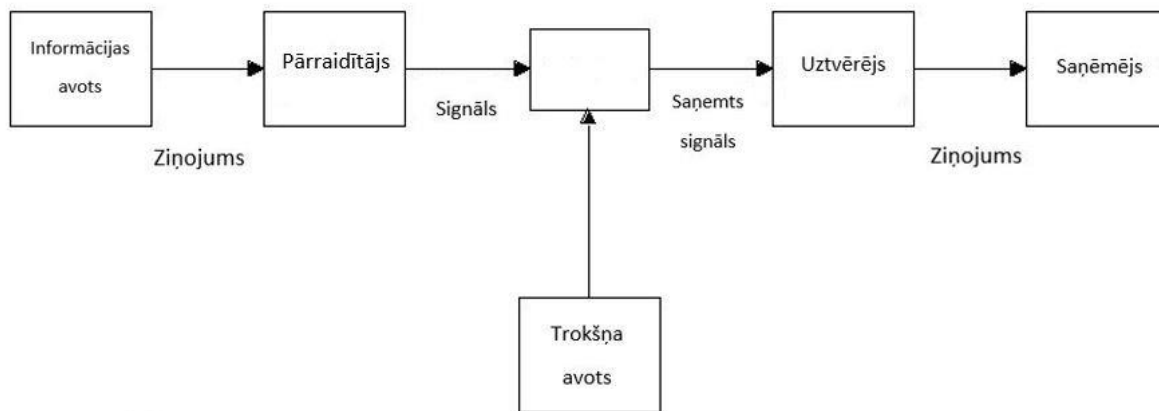
1.4. Ekoloģiskais komunikācijas procesa modelis

Lai organizācija varētu nospraust reālus mērķus, jāizprot ne tikai sabiedrības attieksme un vajadzības, bet arī jāpārziņina pats komunikācijas process. Darba autore piekrīt mediju un publisko attiecību pētnieces -Sandras Veinbergas – rakstītajam, ka “No malas raugoties, komunikācija izskatās pēc elementāra procesa, kuru katrs pārvalda”, tomēr “tikai retais no mums (pirmo reizi sastopoties ar komunikācijas teoriju) pilnībā izprot šī procesa būtību” (Veinberga, 2004, 121.lpp.) Pētnieces teiktais atspoguļojas jau pašos komunikācijas procesa pamatos, jo komunikācija nesastāv tikai no informācijas sūtītāja un saņēmēja, kā iesākumā tas varētu šķist, šis process ir daudz sarežģītāks un sastāv no vairākiem pamatelementiem, bez kuriem tas nevar pilnvērtīgi funkcionēt.

Parādoties jauniem komunikācijas tehnoloģiskajiem līdzekļiem, komunikācijas procesi iegūst jaunus veidus un izpausmes. No vienas puses tie kļūst vienkāršāki, jo informācijas pārraidīšanā, laika un attāluma barjeras, praktiski vairs nepastāv. Tomēr, no otras puses, reizēm komunikācijas procesi kļūst arī sarežģītāki, jo mainās tradicionālā izpratne par komunikācijas veidiem un cilvēka vietu un funkcijām šajā procesā (Brikša, 2000).

Zinātnieki ir izstrādājuši vairākus komunikācijas modeļus, kas raksturo komunikāciju starp indivīdiem, to grupām un galvenajiem medijiem.

Kā jau iepriekš, apskatot komunikācijas jēdzienu, tika noskaidrot, reāla komunikācija ietver divvirziena informācijas apmaiņu. Tomēr daudzi SA speciālisti uzskata, ka reālajā dzīvē notiek lineāra, vienvirziena komunikācija, kuras pamatprincipus 1949. gadā formulēja amerikāņu matemātiķis, informācijas teorijas pamatlicējs Klods Šēnons (*Cloude Elwood Shannon*) un amerikāņu zinātnieks, matemātiķis Vorens Vīvers (*Warren Weaver*) matemātiskajā komunikācijas modelī (*Shannon and Weaver Model of Communication*) (sk. 1.1. att.) (McQuail, & Windahl, 1993).

1.1.att. Šēnons un Vīvera komunikācijas modelis (McQuail, & Windahl, 1993)

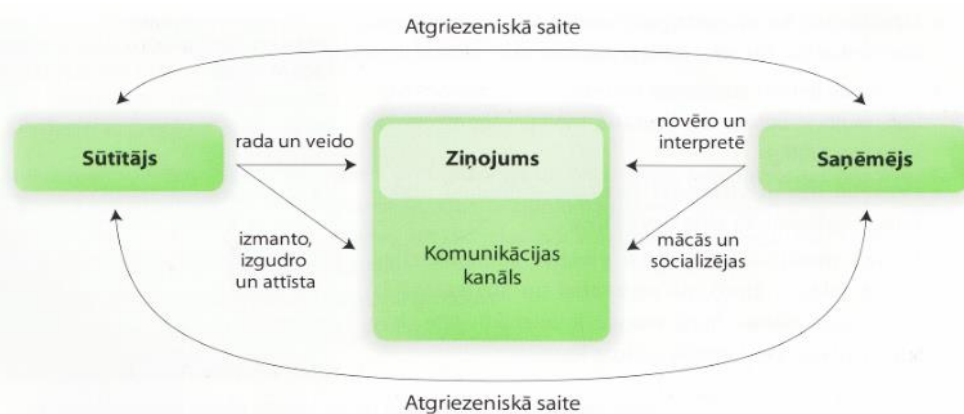
Modelis parāda, kā informācijas avots jeb sūtītājs kodē ziņu un nosūta to uz uztvērēju, izmantojot kādu no komunikācijas kanāliem. Uztvērējs atšifrē kodēto ziņu pirms tā tiek nogādāta mērķī. Modelis atspoguļo arī trokšņus jeb traucējumus, kas var ietekmēt uztvērēja spēju atšifrēt ziņojumu un radīt problēmas komunikācijas procesā, jāņem vērā, ka troksnis var parādīties jebkurā komunikācijas posmā.

Vadoties pēc šī modeļa, informācijas sūtītājs ir aktīvs, savukārt saņēmējs pasīvs. Šis ir viens no visatpazīstamākajiem komunikācijas modeļiem, lai skaidrotu komunikācijas procesa pamatelementus un veidotu izpratni par tiem (McQuail, & Windahl, 1993).

Šēnons un Vīvera piedāvātais modelis ir piemērots starppersonu komunikācijai. Tajā netiek nošķirta komunikācija ar indivīdiem no komunikācijas ar grupām, ļaužu masām un komunikācijai ar trešo pušu starpniecību. Modelis neietver atgriezenisko saiti, svarīgāks ir sūtītāja ziņojums, kas skaidrojams ar to, ka sākotnēj modelis veidots, lai uzlabotu tehnisku komunikāciju (McQuail, & Windahl, 1993). Izmantojot šo komunikācijas modeli, jāņem vērā, ka cilvēka komunikācija nav matemātiska rakstura. Vērtējot institūciju komunikāciju ar tās mērķgrupām, Šēnons un Vīvera komunikācijas modelis ir vērtējams kā pārāk primitīvs, jo neatspoguļo visus komunikācijas aspektus, iztrūkst atgriezeniskā saite. Jebkurai institūcijai radot vēstījumu ir jāzina vai tas ir ietekmējis saņēmēju mainot vai pastiprinot viņa attieksmi, vai arī mainījis saņēmēja rīcības modeli.

Jebkura komunikācijas modeļa lietderīgumu nosaka izvirzītie komunikācijas mērķi un uzdevumi. Piemēram, pētot JZB ārējās komunikācijas norises autorei būtisks ir medijs ar kuru tiek nosūtīta informācija, attiecības, kas veidojas starp informācijas radītāju un patērētāju, kā arī nosūtītā ziņojuma interpretācija un atgriezeniskā saite. Šēnons un Vīvera izstrādātais modelis raksturo komunikācijas procesa pamatbūtību, tomēr ar to nevar pilnībā aptvert mūsdienu komunikācijas iespējas, rodas nepieciešamība apskatīt daudzpusīgāku komunikācijas modeli.

Mūsdienu komunikācijas videi piemērotāks un visaptverošāks ir amerikāņu pētnieka Deivisa Fouglera (*Davis Fougler*) izstrādātais Ekoloģiskais komunikācijas procesa modelis (*An Ecological Model of the Communication Process*) (sk. 1.2. att.), kura pamatideja balstās uz to, ka starppersonu komunikācija notiek izmantojot valodas, lai radītu ziņojumu, kādā no medijiem.

1.2.att. **Komunikācijas procesa modelis (Fougler, 2004)**

Modelis radīts, kā uzskates materiāls komunikācijas studijās un šobrīd ir uzskatāms par pilnīgāko modeli, kas ataino komunikācijas procesu un tā elementus un ir pielāgojams ne tikai interpersonālai komunikācijai, bet arī komunikācijai dažādos komunikācijas kanālos, izmantojot dažādus medijus.

Modelis balstīts uz amerikāņu politologa Haralda Lasvela (*Harold Laswell*) 1948. gadā piedāvāto komunikācijas procesa formulu (McQuail, & Windahl, 1993). “Kas” jeb komunikators nodot “Ko” jeb vēstījumu saņēmējam – reālajam lietotājam “Kam”, izmantojot “Kurus medijus” - šis posms ietver plašāku informācijas nesēju raksturojumu un sasniegto efektu.

Mainot kaut vai vienu no komunikācijas procesa elementiem – sūtītāju, ziņojumu, komunikācijas kanālu, saņēmēju vai atgriezenisko saiti – var tikt ietekmēts viss komunikācijas process kopumā. Saskaņā ar Fouglera izstrādāto ekoloģisko komunikācijas procesa modeli, saņēmēja un sūtītāja attiecības ir elastīgas, jo cilvēki kļūst par sūtītājiem, sniedzot atbildes reakciju uz sākotnēji saņemto ziņojumu. Iepazīstoties un strādājot ar citu ziņojumiem, cilvēki mācās, kā radīt savus ziņojumus. To var attiecināt arī uz komunikācijas kanāliem. Katram no elementiem ir noteikta ietekme uz komunikācijas procesu un tā efektivitāti (Fougler, 2004).

Fouglera komunikācijas procesa modelī attiecības starp komunikācijas procesa elementiem tiek attēlotas šādi (Fouglers, 2004b):

1. Ziņojums tiek veidots un patērēts izmantojot valodas.
2. Valoda uztverama mediju kontekstā.
3. Ziņojumi tiek veidoti un patērēti mediju kontekstā.
4. Ziņojuma radītāja un patērētāja lomas ir mainīgas. Ar to jāsaprot, ka cilvēks kļūst par vēstījuma radītāju, kad viņš atbild vai sniedz atgriezenisko saiti ar citiem cilvēkiem. Ziņojuma veidotājs kļūst par patērētāju, kad viņš izmanto atgriezenisko saiti, lai pielāgotu savus ziņojumus patērētājiem.
5. Radītāja un patērētāja lomas ir introspektīvas. Radītāji veido vēstījumu balstoties no savas perspektīvas un prognozētajām attiecībām ar ziņojuma patērētājiem. Savukārt patērētāji darbojas pēc līdzīga principa un interpretē saņemto ziņojumu balstoties uz savu perspektīvu un attiecībām ar vēstījuma radītājiem. Jāņem vērā, ka patērētāji savu ziņojumu interpretē, balstoties uz priekšstatiem par vēstījuma radītāju.
6. Tā kā vēstījums veidots ņemot vērā medijus un citus valodas ierobežojumus, tie ir nepilnīgi un tikai daļēji atspoguļo to, ko vēstījuma radītājs vēlējis paziņot.
7. Patērētāja informācija par saņemto ziņojumu nav pilnīga. Ziņojums tiek interpretēts ņemot vērā gan mediju un valodas ierobežojumus, gan patērētāja subjektīvo viedokli, tāpēc patērētāja interpretācija par ziņojumu nav tāda, kā to bija iecerējis vēstījuma radītājs.
8. Cilvēki rada un attīsta valodas saskaroties ar tām medijos, kur tā nepieciešama, lai varētu komunicēt ar citiem cilvēkiem, kas jau zina šo valodu. Komunikācija vienmēr notiek medijā, kurš attiecīgajā situācijā tiek izmantots.
9. Lai apgūtu medijus cilvēkiem tie ir jāizmanto. Jāņem vērā, ka tiek apgūti tie mediji, kurus izmanto citi cilvēki ar kuriem tiek komunicēts.
10. Cilvēki izgudro un attīsta jaunas valodas, lai varētu sazināties un, kad līdz tam izmantotā valoda kļuvusi nepietiekama.
11. Cilvēki izgudro un attīsta medijus.

Jāsecina, ka lielāka daļa komunikācija modeļu ietver šādas komunikācijas elementu attiecības, tomēr Fouglera modelis ir universāls ar to, ka aptver visus komunikācijas procesa elementus, kas raksturīgi mūsdienu komunikācijas iespējām, tāpēc tas ir plaši pielietojams pētot arī bibliotēkas ārējo komunikāciju ar tās mērķauditorijām.

Secinājumi

Pragmatisma teorijas lietderīgums maģistra darbā balstās uz zināšanu praktisko nozīmi un to, ka teorija tiek vērtēta kā vispārinātu atziņu kopums, lai skaidrotu esošo un notiekošo, kā arī, lai paredzētu iespējamās nākotnes norises.

Ārējās komunikācijas veidošana bibliotēkā un citi SA aspekti ietver rīcību, kuras mērķis balstās uz iegūstamo rezultātu, ar to saprotot, ka bibliotēka komunicē ar savām mērķauditorijām, lai radītu to interesi par bibliotēku, vēlmi to apmeklēt un izmantot tās pakalpojumus.

Griniga un Hanta izstrādātie SA komunikācijas modeļi ļauj izvērtēt bibliotēku stratēģisku pieeju komunikācijas veidošanas procesam, aprakstot virzienu kā komunikācija tiek pielāgota dažādām auditorijām balstoties uz organizācijas konkrētajiem mērķiem un vajadzībām.

Fouglera “Ekoloģiskais komunikācijas modelis” ir piemērots bibliotēkas ārējās komunikācijas procesa raksturojumam, jo aptver mūsdienu plašās un daudzpusīgās komunikācijas veidošanas iespējas, ietverot visus iespējamus komunikācijas procesa elementus un to savstarpējās attiecības.

2. IZPĒTES PAKĀPES ANALĪZE

Pēdējo gadu laikā ir ievērojami pieaudzis pētījumu apjoms ārējās komunikācijas izvērtēšanā, tomēr, galvenokārt tie ir pētījumi biznesa vidē, politikā, pašvaldību darbā u.tml. Pieaugošās konkurences apstākļos arī bibliotēkas aktīvāk pievēršas šī jautājuma risināšanai un veic pētījumus, lai uzlabotu bibliotēkas un tās sabiedrības savstarpējo komunikāciju.

Lai vērtētu ārējās komunikācijas nozīmi, realizāciju un aktualitāti publiskajās bibliotēkās, pētījumā analizēts ne tikai komunikācijas un SA teorētiku skatījums un viedoklis, bet veikta arī tematiski līdzīgo pētījumu analīze un novērtēts to praktiskais pielietojums.

Turpmāk tekstā autore analizē četrus Latvijas Universitātes Sociālo Zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas studentu pētījumus, vienu Kultūras informācijas sistēmu centra pētījumu un divus ārzemju pētījumus, kas saistīti ar ārējās komunikācijas un citu SA aspektu izpēti publiskajās bibliotēkās.

2.1. Latvijā veiktie pētījumi

Latvijas pētījumos šobrīd publisko bibliotēku ārējā komunikācija ar tās mērķgrupām galvenokārt tiek aplūkota no mārketinga stratēģijas viedokļa. Jāatzīmē, ka mārketinga orientējas uz jaunu produktu vai pakalpojumu izveidi un ieviešanu, kā arī koncentrējas uz reklāmu, tas ir modelis, kas raksturīgs komerciālām organizācijām, uzņēmumiem. Savukārt autores pētījuma mērķis ir novērtēt publisko bibliotēku ārējās komunikācijas nozīmi vadoties no SA viedokļa, kas orientējas uz organizācijai labvēlīgas vides radīšanu, koncentrējas uz informēšanu un jaunu pakalpojumu veicināšanu, pozitīva organizācijas tēla veidošanu un uzturēšanu, kas būtu patīkams ne tikai esošajiem klientiem, bet arī potenciālajiem klientiem – visai sabiedrībai. Lai gan SA, līdzīgi kā mārketinga, ir cieši saistītas ar tirdzniecības funkciju, tās ir veiksmīgāk pielāgojamas bezpeļņas organizācijām, tādām kā publiskās bibliotēkas (Kotler, & Mindak, 1978).

Publisko bibliotēku komunikācijas procesi SA aspektā LU SZF studentu pētījumos aktīvāk apskatīti laika periodā no 2001. gada līdz 2007. gadam, uzsverot SA nozīmi nozares attīstības sekmēšanā un labvēlīgas mijiedarbības veidošanā ar sabiedrību.

Viens no pirmajiem LU SZF Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas SA pētījumiem publisko bibliotēku kontekstā ar mērķi atklāt un pierādīt SA teorētiskās pamatnotādnes ir Andas Lamašas 2001. gadā izstrādātais maģistra darbs “Sabiedrisko attiecību fenomens bibliotēkā” (Lamaša, 2001). SA process bibliotēkā šajā pētījumā tiek aplūkots no socioloģijas, psiholoģijas, komunikācijas un vadībzinības aspekta, uzsverot, ka

bez izpētes un vērtējuma, dažādu socioloģijā un psiholoģijā balstītu teorētisko pamatojumu akcepta, SA bibliotēkā uztveramas tikai kā atsevišķs metožu, līdzekļu, formu pielietojums un realizācija.

Maģistra darba autore uzsver, ka organizācijai ir jāzina un jārealizē sava vieta un loma informācijas apmaiņas procesos: *“Tieši komunikācija ir tas līdzeklis, kas iesaista organizāciju ārējā vidē, nodrošina tai nepieciešamās mijiedarbības līmeni ar apkārtējo auditoriju, bez kuras esamības arī organizācijas esamība ir bezjēdzīga”* (Lamaša, 2001, 32.lpp.).

Pētījums “Sabiedrisko attiecību fenomens bibliotēkā” iegūst savu aktualitāti vērtējot JZB ārējo komunikāciju ar to, ka pētījuma autore uzsver bibliotēkas komunikācijas stratēģiju veidošanas nepieciešamību, novērtē bibliotēku vadības zināšanas komunikācijas procesa veidošanā galvenokārt izvērtējot teorētiskās zināšanas, kā arī pievērsoties bibliotēkas vides izpētei – makrovide (ārējā vide) un mikrovide (iekšējā vide). Šie aspekti maģistra darbā tika noskaidroti veicot Latvijas lielāko publisko un zinātnisko bibliotēku vadītāju un SA speciālistu anketēšanu, kas sastāvēja no trīs daļām. Pirmajā daļā tika uzdoti vispārīgi jautājumi, otrajā daļā jautājumi par SA darba realizāciju respondentu bibliotēkās, bet trešajā daļā respondentiem tika piedāvāti teorētiski apgalvojumi, lai pārbaudītu viņu zināšanas SA teorijas pamatnostādņēs.

Pētījuma autore, vadoties pēc iegūtajiem anketēšanas rezultātiem, secina, ka Latvijas bibliotēkās novērojams vispusīgu zināšanu trūkums par SA, tās galvenokārt saistītas ar bibliotēku pārvaldību un tirgzinību, līdz ar to bibliotēku darbinieki nepievēršas SA pētniecībai un analīzei bibliotēkās. SA bibliotēku darbā tiek realizēta tikai kā izpildvara, saskatot tajā tikai tehniku, līdzekļus un metodes, nerealizējot SA lēmējvaras funkcijas. Kā arī bibliotēku komunikācijas procesā praksē eksistē publicitātes un sabiedrības informēšanas modelis un nav novērojami modeļi, kas nodrošinātu komunikācijas atgriezenisko saiti (Lamaša, 2001).

Līdzīgu maģistra darba pētījumu “Sabiedrisko attiecību process un tā realizācija bibliotēkā” 2002. gadā veikusi LU SZF Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas studente Daiga Volgemute. Pētījuma mērķi ir noskaidrot SA procesu un to elementu pielietošanu Latvijas bibliotēkās, kā galveno problēmsituāciju raksturojot apstākli, ka bibliotēku darbinieki izprot nepieciešamību pēc pozitīvām attiecībām ar sabiedrību, tomēr aktīvi neorganizē SA programmas, kā rezultātā SA kā process bibliotēkās netiek realizēts (Volgemute, 2002).

Pētījuma praktiskā bāze balstās uz anketēšanas rezultātiem. Anketēšanā piedalījās deviņas bibliotēku informācijas tīkla konsorcijs bibliotēkas, kuru viedoklis tika noskaidrot efektīvu SA procesa īstenošanā.

Daigas Volgemutes pētījuma rezultāti atspoguļo, ka virknē bibliotēku, līdzīgi kā iepriekš apskatītajā Andas Lamašas pētījumā, netiek veikta bibliotēku ārējās un iekšējās vides izpēte. Aptaujas rezultātos tika noskaidrots, ka PEST analīzi aptaujātajās bibliotēkās veic tikai 24%, savukārt SVID analīz veic 38% aptaujāto bibliotēku. Komunikācijas process bibliotēkās netiek plānots – trūkst rakstiska komunikācijas stratēģiskā plāna, savukārt darba stratēģiskais plāns ir izveidots 75% bibliotēku, par ko liecina aptaujas rezultāti, kas vērtējams kā viens no galvenajiem iemesliem SA efektivitātes zemajiem rādītājiem. Autore pamato šādu viedokli norādot, ka “tikai plānotas SA var būt efektīvas un šai plānošanai jābūt daļai no organizācijas stratēģiskās plānošanas.” (Volgemute, 2002, 70.lpp.). Kā arī rezultātu apkopojumā D. Volgemute diskutē par SA speciālistu neesamību bibliotēkās, konstatējot, ka 87,5% aptaujas rezultātu rāda, ka par SA darbu atbild bibliotēkās darbinieki bez speciālas izglītības SA jomā (Volgemute, 2002).

SA aspektu pētīšanai 2002. gadā pievērsusies arī LU SZF Informācijas un bibliotēku nodaļas studente Inga Kurme izstrādājot bakalaura darbu “Sabiedriskās attiecības, publicitāte un bibliotēkas tēls”, ar mērķi, balstoties uz teorētisko zināšanu un praktiskā darba rezultātiem noskaidrot SA un publicitātes darba būtību bibliotēkās, kā arī atklāt bibliotēkas tēla veidojošos elementus un modeļus (Kurme, 2002).

Empīrisko pētījuma daļu veido Ventspils Centrālās zinātniskās bibliotēkas (tagad Ventspils galvenā bibliotēka) attīstības koncepcija, kas vērtējama kā stratēģisks dokuments, uz kuras pamata izstrādāta SA programma. Kā arī Pārventas bibliotēkā veiktais pētījums, kas ietver bibliotēkas lietotāju anketēšanu un potenciālo bibliotēkas lietotāju telefonaptauju, lai novērtētu bibliotēkas komunikācijas veidošanas stratēģiju (Kurme, 2002).

Bakalaura darbs, atšķirībā no iepriekš analizētajiem pētījumiem, iegūst citas nianšes pētāmās problēmsituācijas risināšanā, jo ietver bibliotēkas lietotāju un potenciālo lietotāju anketēšanu, kura līdz šim līdzīgos pētījumos netika izmantota.

Jaunāks pētījums LU SZF Informācijas un bibliotēku nodaļas studentu vidū ir Gaidas Mežances 2007. gadā izstrādātais bakalaura darbs “Pilsētas publiskās bibliotēkas publicitātes stratēģiskā plānošana”, kura mērķis ir pierādīt, ka veidojot apzinātu, rūpīgi izstrādātu un plānotu publicitāti jeb komunikāciju ir iespējams panākt publicitātes divvirzienu simetriskā modeļa iespējas (Mežance, 2007). Jāsecina, ka arī šis pētījums, līdzīgi kā iepriekš analizētie LU studentu darbi, uzsver nepieciešamību popularizēt bibliotēku pakalpojumus, lai mijiedarbībā starp bibliotēku un tās lietotāju notiktu pēc iespējas pilnvērtīgāka informācijas apmaiņa. Kā arī balstās uz ideju, ka veiksmīgas bibliotēkas ārējās komunikācijas veidošana un citi SA aspektu realizācija balstās uz rūpīgu izpēti (iekšējās un ārējās bibliotēkas vides

novērtējumu), kam seko plānošana un konkrētu stratēģiju veidošana, kas pēc tam tiek realizēta dzīvē.

G. Mežances bakalaura darbs ietver bibliotēkas lietotāju anketēšanu, kurā piedalījās 100 pēc nejaušības principa izvēlēti respondenti, kuri sniedza savu viedokli par Jēkabpils bibliotēkas atpazīstamību pilsētā (Mežance, 2007). Pētījums savu oriģinalitāti iegūst arī to, ka tā autore balstoties uz teorētiskiem pamatojumiem, lietotāju aptaujas anketas rezultātiem un SVID analīzi, izveidojusi bibliotēkas SA stratēģiskā plāna piemēru, kurā akcentē komunikācijas procesa veidošanu un atgriezeniskās saites novērtēšanas kritērijus.

LU studentu pētījumos galvenokārt ir apkopots bibliotekāru vērtējums par ārējo komunikāciju un SA efektivitāti, tikai divos no pētījumiem apzināts bibliotēkas lietotāju viedoklis par to, cik atpazīstams ir bibliotēkas vārds sabiedrībā. Līdz ar to jāsecina, ka nepieciešams veikt jaunus pētījumus šajā bibliotēku darbības laukā, lielāku uzmanību veltot bibliotēkas lietotāju viedokļa izpētei, noskaidrojot kā viņi vērtē bibliotēku komunikāciju, un ko būtu nepieciešams uzlabot, lai komunikācija būtu veiksmīgāka.

Pētot JZB ārējo komunikāciju, lai noskaidrotu vai tā vērtējama kā veiksmīga, autore veica bibliotēkas lietotāju un nelietotāju aptauju. Viens no aptaujas mērķiem bija noskaidrot respondentu bibliotēkas apmeklēšanas paradumus un informētību par JZB piedāvātajiem pakalpojumiem. Iegūto datu salīdzināšanai autore analizējusi vienu no apjomīgākajiem Latvijas mēroga pētījumiem “Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme”, kas 2013. gadā izstrādāts pēc Kultūras informācijas sistēmu centra (KISC) pasūtījuma. Pētījumā ar bibliotēku interneta lietotāju aptaujas palīdzību tika noskaidrots respondentu vērtējums to saskarsmei ar bibliotēkām, pakalpojumu izmantošanu, ieskaitot datora un interneta pakalpojumu izmantošanas paradumus, kā arī informētību par bibliotēkām un to tēla novērtēšanu. Pētījums ietver ne tikai bibliotēkas publiski pieejamo interneta lietotāju aptaujas, bet arī bibliotekāru un pašvaldību anketēšanu, iedzīvotāju anketēšanu, kā arī bibliotekāru intervēšanu (SKDS, 2013).

Pētījums aptver visas Latvijas bibliotēkas apmeklētājus vecumā no 15 līdz 74 gadiem, kuri bibliotēkās izmanto publiskās pieejas datorus. Sasniegtās izlases apjoms 812 respondenti, kuri tika aptaujāti izmantojot interneta aptauju (WAPI) (SKDS, 2013). Lai gan pētījums koncentrēts tikai uz bibliotēkas lietotājiem, kuri izmanto publiskās pieejas datorus bibliotēkās, iegūto datu masīvs ir pietiekoši apjomīgs, lai tos varētu attiecināt, ne tikai uz šo vienu bibliotēkas mērķauditoriju, bet izdarīt jau vispārinātus pieņēmumus par bibliotēkas lietotāju apmeklēšanas paradumiem un pakalpojumu izmantošanu.

Aptaujas anketa sastāv no četriem jautājumu blokiem:

1. Saskarsmes ar publiskajām bibliotēkām.
2. Informētība par publiskajām bibliotēkām.
3. Bibliotēkas tēls sabiedrībā.
4. Datora un interneta izmantošanas paradumi.

Tālāk tekstā maģistra darba autore pievērsīsies pirmā un otrā jautājumu bloka iegūto rezultātu sīkākai izpētei, jo autores veidotā JZB lietotāju un nelietotāju aptaujas anketa aptver līdzīga satura jautājumus un tie ir vērtējami, kā derīgi maģistra darba rezultātu un diskusijas nodaļas veidošanai.

Ar aptaujas anketas palīdzību tika noskaidrots, ka bibliotēkas kurās norisinājās aptauja, vairākums respondentu – 29%, pēdējā gada laikā to apmeklējuši vairākas reizes nedēļā, otrs populārākais apmeklējuma rādītājs bija reizi nedēļā 25%, reizi divās nedēļās bibliotēku apmeklējuši 16% aptaujāto respondentu, 22% to ir darījuši vismaz reizi mēnesī, savukārt 7% atzina, ka bibliotēku pēdējā gada laikā apmeklējuši retāk nekā reizi mēnesī (SKDS, 2013). Salīdzinot ar iepriekšējos gados veiktajiem pētījumiem bibliotēku datora un interneta lietotāji bibliotēkas tik bieži neapmeklē. Šādas izmaiņas skaidrojamas ar to, ka lielākajai daļai lietotāju dators ir pieejams mājās. Bibliotēkās šo pakalpojumu galvenokārt izmanto tie, kuri nav iegādājušies personīgos datorus, vai arī tie, kuriem steidzami nepieciešams atrast informāciju, bet nav iespējams to izdarīt mājās.

Bibliotēkās, kurās veikta aptauja, visbiežāk no piedāvātajiem pakalpojumiem tiek izmantoti bibliotēku pamatpakalpojumi – grāmatu un citu krājuma vienību izsniegšana lasīšanai mājās. Šo pakalpojumu pēdējā gada laikā izmantojuši 83% bibliotēku publiskās pieejas interneta lietotāji. Aktuāli ir arī tādi pamatpakalpojumi, kā printēšana, kopēšana un skenēšana, kurus izmantojuši 72% respondentu, kā arī piekļuve bezmaksas internetam no bibliotēkas stacionārajiem datoriem, ko izmantojuši 62%. Vairāk nekā puse aptaujāto bibliotēkās apmeklējuši lasītavu (59%) un izstādes (53%), retāk izmantoti tādi pakalpojumi, kā bibliotēkārū konsultācijas datora izmantošanā (45%), uzziņu pakalpojumi (42%), informācijas meklēšana bibliotēkas elektroniskajā katalogā (34%), bezmaksas bezvadu interneta izmantošana (34%) un piekļuve tiešsaistes datu bāzēm (23%) (SKDS, 2013). Jāsecina, ka neskatoties uz to, ka bibliotēku funkcijas ir kļuvušas plašākas un tās arvien vairāk attīsta elektroniskos pakalpojumus, bibliotēku lietotāju vidū pamatpakalpojumi saglabā lielāku vērtību.

Kā galvenos kanālus informācijas saņemšanai par bibliotēkas pakalpojumiem un citām aktualitātēm bibliotēkās vairākums respondentu – 75%, norādījuši pašu bibliotēku un 64% neformālos informācijas avotus (draugi, paziņas, kolēģi un ģimene), kam seko tādi

informācijas saņemšanas veidi, kā vietējie plašsaziņas līdzekļi (56%) un internets (41%). Lūdzot norādīt sev citus piemērotus informācijas saņemšanas veidus, 54% vēlētos informāciju saņemt e-pastā, bet 35% ar īsziņām (SKDS, 2013). Bibliotēku vadītāju intervijās, kas tika veiktas šī projekta ietvaros, tika atzīts, ka sabiedrība joprojām ir nepietiekami informēta par bibliotēku darbu, to pakalpojumiem un iespējām. Kā galveno iemeslu norādot bibliotēku neprasmi atzīt un pateikt sabiedrībai, ka bibliotēkas ir daudzfunkcionālas, attīstās un tām ir, ko piedāvāt iedzīvotājiem (SKDS, 2013).

2.2. Ārzemēs veiktie pētījumi

Ne tikai Latvijā, bet arī citviet pasaulē ārējā komunikācija un citi SA aspekti un to efektivitāte publiskajās bibliotēkās ir maz pētīts temats. Galvenokārt ir pieejama literatūra un ieteikumi SA realizēšanai, savukārt pētījumu skaits ir ierobežots.

Viens no jaunākajiem tematiski saistītiem pētījumiem ārvalstu bibliotēku komunikācijas veidošanas pieredzē ir 2015. gadā Igaunijas Tartu Universitātē veiktais pētījums “Bibliotēku komunikācijas transformācija: no Gūtenberga līdz Cukerbergam” (*“Transforming library communication: from Gutenberg to Zuckerberg”*), kurā autore Olga Einasto analizē bibliotēku institucionālo un funkcionālo attīstību balstoties uz komunikācijas teorijām un rodot atbildes uz jautājumiem par to, kā bibliotēkas var apmierināt mūsdienu sabiedrības pieprasījumu, kā arī cenšoties prognozēt kuras bibliotēkas komunikācijas stratēģijas būs pieprasītas nākotnē (Einasto, 2015).

Pētījuma autore skaidro, ka bibliotēku komunikāciju būtiski ietekmējis fakts, ka mūsdienās strauji attīstās jaunas komunikācijas tehnoloģijas, transformējot pašu komunikācijas procesu un piešķirot tiem jaunus veidus un formas. Tomēr, neņemot vērā notiekošās izmaiņas, bibliotēkas “daba” joprojām ir komunikatīva, izpildot savu galveno mērķi – apmierināt vajadzību pēc informācijas – caur komunikāciju (Einasto, 2015).

Bibliotēku komunikācija tiek izstrādāta un pastāvīgi mainās kopā ar visu sabiedrību. Pētījuma autore balstoties uz bibliotēku komunikācijas procesu vēsturisko attīstību cenšas ierosināt jaunus stratēģiskos elementus bibliotēku komunikācijā, lai tās attīstītos un varētu arī turpmāk kalpot sabiedrības interesēm (Einasto, 2015).

Šāda pētījuma svarīgumu O. Einasto pamato ar to, ka bibliotēku komunikācijas vēsturiska izzināšana palīdz izvērtēt, kā bibliotēkas atbalsta modernu informācijas sabiedrību un kalpo sabiedrības interesēm. Nākotnes bibliotēkām ir būtiski pārskatīt varas attiecības un demokratizēt tās komunikatīvajā telpā.

Pētījums piedāvā vairākus priekšlikumus par jaunām bibliotēkas komunikācijas stratēģijām (Einasto, 2015):

1. pārveidot bibliotēku vidi uz lielāku sociālo telpu, kas iespējams prasīs pārskatīt bibliotēkas funkcijas, tomēr šāda transformācija var stiprināt bibliotēkas lomu sabiedrībā;
2. aktīvi sadarboties ar lasītājiem iesaistot viņus piedalīties procesos paužot savu nozīmi un vērtību, piemēram, veidojot bibliotēkas dizainu vai daloties lasīšanas pieredzē. Šāds komunikācijas modelis pieprasa bibliotekāriem mainīt vienvirziena komunikāciju pārejot uz radikālu sadarbību un dialoga veidošanu;
3. paust bibliotēkas lietotājiem lielāku uzticību, atsakoties no autoritātes un dalīties varas pozīcijā ar saviem lietotājiem. Šāda transformācija sekmētu labāku sadarbību ar sabiedrību, bet tajā pašā laikā sašaurinot jautājumu par profesionālo atbildību un pakalpojumu kvalitāti;
4. pārveidojot bibliotēkas vidi, nepieciešams sekot dažādu bibliotēkas lietotāju grupu vajadzībām, piedāvāt dažādas komunikācijas formas, bet tajā pašā laikā saglabājot bibliotēkas vides unikalitāti. Bibliotēkai jābūt telpai (saprotot šo jēdzienu gan tieši, gan abstrakti), kur tiek nodrošināti instrumenti, lai atbalstītu sociālo mācīšanos un vidi sociālajai mijiedarbībai.

Maģistra darba autore uzskata, ka šāda tipa pētījumu ir būtiski iekļaut kopējā temata izpētes pakāpē, jo tas piešķir jaunas nianšes bibliotēku komunikācijas pētniecībai, nebalstoties tikai uz šī brīža situācijas izpēti, kas uzsvērta iepriekš tekstā analizētajos LU SZF studentu pētījumus, bet izvērtējot arī bibliotēku vēsturiskās attīstības paradigmas, lai noteiktu sākotnējās cēloņsakarības.

Viens no saistītiem pētījumiem, kas uzsver efektīvas komunikācijas veidošanas principus ir Delta Valsts universitātes (*Delta State University*) profesora Daniela Emojorho (*Daniel Emojorho*) 2010. gadā veiktais pētījums "Efektīvas komunikācijas loma pilnveidojot bibliotēkas pakalpojumus: Delta Valsts Universitātes, Abtrakā pārskats" ("*The Role of Effective Communication in Enhancement of Library Services: An Overview of Delta State University Library, Abraka*") (Emojorho, 2010). Lai gan pētījums balstīts uz akadēmiskas bibliotēkas efektīvas komunikācijas veidošanas izpēti, pievērsties bibliotēkas administrācijas lomai komunikācijas procesu tālākai attīstībai ar tās mērķgrupām, tas ir pielīdzināms arī publisko bibliotēku ārējai komunikācijai, jo balstās uz vispārīgām teorētiskām nostādnēm komunikācijas jautājumos.

Pētījuma autors D. Emojoorho uzsver, ka efektīva komunikācija ir bibliotēkas pakalpojumu kodols. Bibliotēkas visā pasaulē komunikācija tiek izmantota, lai mainītu sabiedrības uzvedību un sasniegtu produktivitāti un izvirzītos mērķus, tā ir svarīga visos menedžmenta vadības posmos, līdz ar to uzskatāma par galveno elementu visos dzīves aspektos (Emojoorho, 2010).

Pētījumā viens no svarīgākajiem komunikācijas procesa elementiem ir atgriezeniskā saite, tiek norādīts, ka atsauksmes ir būtiskas, lai izprastu jebkuru saziņas sistēmu un bibliotēkām būtu jāveido divvirzienu komunikācija, nevis jāturpina tradicionāli pielietotā vienvirziena komunikācija, kurai ir informatīvs raksturs.

Pētījuma problēmsituācija vērsta uz Delta Valsts Universitātes komunikācijas līmeņa noteikšanu, pamatojoties uz to, ka efektīvai bibliotēkas pakalpojumu nodrošināšanai pamats ir veiksmīga komunikācija. Lai to panāktu, tiek pārbaudīts, cik lielā mērā bibliotēkas administrācija piemēro komunikācijas instrumentus bibliotēkas funkciju koordinēšanā (Emojoorho, 2010).

Pētījuma mērķa sasniegšanai tiek izmantota kvantitatīvā pētījuma metode – aptauja un tās izlasi veido 180 bibliotēkas lietotāji un 20 bibliotēkas darbinieki. Apkopojot anketēšanas rezultātus tika noskaidrots: lielākā daļa respondentu piekrīt apgalvojumam, ka efektīvas sakaru sistēmas uzlabo bibliotēkas pakalpojumus, pavisam neliela respondentu daļa - 12,4% aptaujāto pilnībā piekrita, ka informācijas komunikāciju tehnoloģiju pielietošana konkrētās situācijās var uzlabot bibliotēkas pakalpojumus. Vairāk nekā 80% respondentu nav apmierināti ar bibliotēkas komunikācijas kanāliem. Šajā pētījumā tiek pausta atziņa, ka bibliotēku administrācija pietiekoši efektīvi nepielieto informācijas komunikācijas, lai uzlabotu vispārējo komunikāciju.

Secinājumi

Latvijā veiktajos un maģistra darbā analizētajos pētījumos ārējā komunikācija apskatīta, kā viens no elementiem kopējā SA darba realizēšanas posmiem bibliotēkās, uzsverot nepieciešamību bibliotēkām, kā uz nepārtrauktu attīstību orientētām institūcijām, pievērsties rūpīgākai bibliotēkas komunikācijas un citu darba procesu plānošanai, ar empīriskiem pētījumiem pamatojot, ka bibliotēku vadība izprot nepieciešamību pēc efektīvas komunikācijas veidošanas ar bibliotēkas lietotājiem, tomēr aktīvi neplāno SA programmas, kā rezultātā komunikācijas procesi daļēji tiek atstāti pašplūsmā un netiek līdz galam realizēti.

Ārvalstu veiktajos pētījumos, līdzīgi kā apskatītajos Latvijas pētījumos, pētnieki uzsver efektīvas komunikācijas veidošanas nepieciešamību bibliotēkās. Bibliotēku

komunikācijas veidošanas procesi tiek analizēti vadoties pēc teorētiskām atziņām, tiek veikta ne tikai izpēte, bet radīti arī jauni priekšlikumi bibliotēku komunikācijas attīstībai.

Lai vērtētu komunikācijas procesus bibliotēkā gan Latvijas, gan ārvalstu pētījumos tiek apzināti bibliotēku lietotāju un arī darbinieku viedokļi.

3. PĒTĪJUMA METODOLOĢIJAS RAKSTUROJUMS

Šajā nodaļā autore veido pārskatu un pamato empīriskā pētījuma metožu pielietojumu maģistra darbā, aprakstot tās no teorētiskā viedokļa, kā arī raksturo pētījuma norises gaitu un datu analīzi.

3.1. Pētījuma stratēģija

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstība ir nostādījusi bibliotēkas jaunu izaicinājumu priekšā un ietekmējusi arī savstarpējās mijiedarbības procesus. Vadoties pēc šī brīža situācijas var izdarīt secinājumus, ka bibliotēka vairs nav tikai pasīva kultūras un izglītības iestāde, bet gan dinamiska institūcija, kas iesaistās konkurencē, domā par sevis popularizēšanu un jaunu lietotāju piesaisti (Žuravļova, 2010). Tomēr jāsecina, ka sabiedrība ne vienmēr ir pietiekami informēta par bibliotēku pakalpojumiem un ieinteresēta tos izmantot, tāpēc ir vērts apzināt galvenos bibliotēkas ārējās komunikācijas trūkumus un nepilnības, lai nākotnē uzlabotu un attīstītu komunikācijas procesus bibliotēkas mijiedarbībā ar tās esošajiem un potenciālajiem lietotājiem.

Lai risinātu augstāk tekstā norādīto problēmsituāciju, iegūtu pēc iespējas apjomīgāku un pilnīgāku pētījuma empīrisko bāzi, nepieciešams veikt rūpīgu un kvalitatīvu izpēti, ko iespējams panākt ar dažādu pētniecības metožu kombināciju. Tādēļ pētījuma autore maģistra darba mērķa sasniegšanai, izvirzīto hipotēžu apstiprināšanai vai noraidīšanai, veica jaukta tipa pētījumu izmantojot kvantitatīva un kvalitatīva pētījuma stratēģiju.

Kvantitatīva pētījuma stratēģijai izmantota anketēšana, lai iegūtu bibliotēkas lietotāju un nelietotāju viedokļus, savukārt kvalitatīvajā pētījumā izmantotas ekspertu intervijas, lai uzzinātu bibliotēkas vadības un SA speciālista viedokļus.

Kvantitatīvs pētījums sniedz iespēju pētniekam saņemt atbildes uz interesējošiem jautājumiem skaitliskā, apkopotā veidā. Visbiežāk izmanto, lai saņemtu atbildes uz jautājumiem – Kas? Cik? Kad? Šāda pētniecības pieeja ir ērts veids, lai salīdzinātu saņemtās atbildes pēc mērķa grupām, piemēram, dzimuma, vecuma, nodarbošanās u.c., kā arī, lai pārbaudītu izvirzīto hipotēzi. Šāda pētījuma kvalitātes līmeni raksturo trīs kritēriji: noturīgums (arī drošums), pamatotība un objektīvums (Mārtinsone, 2011).

Kvantitatīva pētījuma galvenās īpašības:

1. dati tiek iegūti izmantojot strukturētus pētniecības instrumentus;
2. rezultāti balstās uz lielu paraugu skaitu, kas var tikt attiecināti uz noteiktu sabiedrības daļu;

3. pētījums var tikt atkārtots, ņemot vērā tā uzticamības pakāpi;
4. pētījuma jautājumi, uz kuriem plānots saņemt atbildes, ir skaidri definēti;
5. pirms datu ievākšanas rūpīgi tiek izstrādāti visi pētījuma aspekti;
6. dati tiek iegūti skaitļu formā, bieži sakārtoti tabulās, diagrammās vai citā tekstu neietverošā formā;
7. pētījumu var izmantot, lai vispārinātu iegūtos datus, prognozētu nākotnes rezultātus vai meklējot cēloņsakarības;
8. pētnieks, lai savāktu skaitliskos datus, izmanto anketas vai datorprogrammas.

Maģistra darba autore JZB ārējās komunikācijas izpētes pētījumā izmantojusi aprakstošo šķērsriezuma pētījuma dizainu (*cross – sectional descriptive design*), kad pētījuma ietvaros plānots vienā izlasē, šajā gadījumā JZB lietotāju un nelietotāju vidū, ievākt datus par vienu vai vairākiem mainīgajiem, lai veidotu situācijas izvērtējumu. Aprakstošie pētījumi ir noderīgi, kad nepieciešams pētīt jaunu, iepriekš maz pētītu parādību vai grupu, šajā gadījumā novitāti veido tas, pirmo reizi vienkopus apkopot gan JZB lietotāju, gan nelietotāju viedokļi. Aprakstoši pētījumi var tikt izmantoti kā pamats turpmākai temata analīzei un sarežģītāku pētījumu veidošanai (Mārtinsone, 2011).

Kvalitatīvos pētījumos biežāk tiek pielietotas tādas metodes, kā aptauja un novērošana (Mārtinsone, 2011).

Kā jau iepriekš tika norādīts, autore veikusi jaukta tipa pētījumu un balstoties uz kvantitatīvajā pētījumā iegūtajiem datiem, to pilnīgai izpētei un cēloņsakarību noteikšanai izmantojusi arī kvalitatīva pētījuma pieeju.

Kvalitatīvam pētījumam raksturīga padziļinātas informācijas iegūšana par dažādiem notikumiem un procesiem sabiedrībā, kad, galvenokārt, tiek meklētas atbildes uz jautājumiem – Kāpēc? Kā?. Šāda pētniecības pieeja ir noderīga, ja pētījumā būtiski noskaidrot kādi ir bijuši rīcības motīvi un to ietekmējošie faktori, šādā veidā iegūstot dziļāku notikumu un procesu analīzi (Bryman, 2004).

Ja kvantitatīvā pētījumā dati tiek iegūti skaitļu formā, tad kvalitatīvā pētījumā tie ir teksta formā un aprakstos par uzvedību, darbībām vai praksi. Verbāli izteikti paziņojumi un subjektu darbības tiek analizētas, lai iegūtu jēgpilnu satura interpretāciju. Datu vākšana kvalitatīvā pētījumā ietver objektīvu un precīzu pārskatu par paziņojumiem un aktivitātēm subjektiem ierastos apstākļos un vidē. Pētnieks cenšas izprast indivīda domas, jūtas un pieredzi vadoties pēc šīs vides, kurā indivīds atrodas. Kvalitatīvā pētījumā būtiska ir novērotāja loma, ietverot saskari ar pētāmo subjektu klātienē (Bryman, 2004).

Kvalitatīvos pētījumos biežāk tiek pielietotas tādas metodes, kā intervijas, fokusgrupu intervijas, kontentanalīze, dokumentu analīze un gadījuma analīze (Mārtinsone, 2011).

Kvantitatīvi un kvalitatīvi pētījumi neveido pretstatījumu viens attiecībā pret otru. Atšķirīgas metodes ļauj pētniekam piekļūt dažāda veida zināšanām, kas ne vienmēr ir hierarhiski sakārtotas un reizēm, izmantojot abas pētījuma pieejas, var iegūt pretrunīgas perspektīvas, tāpēc tie jāuzlūko kā savstarpēji papildinoši un jāizmanto, lai radītu pilnīgāku izpratni un interpretāciju (Bryman, 2004). Ar kvalitatīva pētījuma palīdzību iespējams iegūt konteksta datus, lai uzlabotu kvantitatīva pētījuma instrumentu, piemēram, aptaujas derīgumu, tādēļ autore, kā sekundāru datu iegūvi savā pētījumā izmantojusi kvalitatīvu pētījumu.

Galvenā atšķirība pētījuma stratēģijās saistīta ar precizitātes un izpratnes dziļuma novērtējumu. Kvalitatīvs pētījums galvenokārt pierāda jau esošas teorijas vai darbojas tās ietvaros, savukārt kvalitatīvs pētījums var būt pamats jaunas teorijas izveidei galarezultātā (Kristapsone, 2008).

3.2. Aptaujas metodoloģija

Kvantitatīvajā pētījumā autore kā datu vākšanas metodi izmantojusi aptauju, kas ir viena no biežāk pielietotajām datu vākšanas metodēm, jo ar tās palīdzību ātrā laikā iespējams savākt liela apjoma skaitliskus datus no daudziem respondentiem, ar mērķi apzināt to viedokļus un novērtēt attieksmi konkrētos jautājumos (Mārtinsone, 2011).

Analizējot literatūru jāsecina, ka ir izdalāmi vairāki aptauju veidi. Lai veiktu kvalitatīvu aptauju un iegūtie rezultāti būtu atbilstoši izvirzītajam pētījuma mērķim, nepieciešams apzināt, kurš no aptaujas veidiem ir piemērotākais. Aptaujas iedalās pēc to formas (mutiskās vai rakstiskās), aptaujas procedūras (individuālās vai grupveida), jautājumu formas (atvērtie vai slēgtie), pēc distances starp pētnieku un pētāmo (klātienē vai neklātienē) un pēc iegūstamās informācijas satura (aprakstošās vai analītiskās).

Anketēšanā iegūto rezultātu kvalitāte ir atkarīga no anketas jautājumu kvalitātes, tādēļ veidojot anketu, pētniekam ir rūpīgi jāpārdomā ar kādu jautājumu palīdzību iespējams sasniegt vislabākos rezultātus un, lai respondentiem būtu saprotams, ko aptaujas veidotājs ir vēlējis no viņiem uzzināt.

Maģistra darbā veiktā anketēšana sniedz informāciju par šādiem aspektiem:

1. bibliotēkas lietotāju apmeklējuma paradumiem un biežāk izmantotajiem pakalpojumiem;
2. bibliotēkas lietotāju un nelietotāju informētību par JZB pakalpojumiem un aktualitātēm;

3. informācijas kanāliem, kuros bibliotēkas lietotāji un nelietotāji iegūst informāciju par JZB pakalpojumiem un aktualitātēm, kā arī apmierinātību ar šādu informācijas saņemšanas veidu;
4. biežāk izmantotajiem informācijas kanāliem bibliotēkas lietotāju vidū;
5. nepieciešamajiem uzlabojumiem JZB ārējā komunikācijā no bibliotēkas lietotāju viedokļa;
6. kāpēc bibliotēkas nelietotāji neizmanto JZB pakalpojumus;
7. kas būtu nepieciešams, lai ieinteresētu bibliotēkas nelietotājus apmeklēt JZB un kāds būtu piemērotākais informācijas saņemšanas veids.

Kvalitatīvo pētījumu autore veica piecos posmos:

1. anketas izstrāde un pārbaude;
2. izlases plānošana;
3. anketēšana, izmantojot drukātas anketas un interneta aptauju (nosūtot respondentiem anketu e-pastā un sociālajos tīklos);
4. anketēšanas datu apstrāde izmantojot interneta aptauju veidošanas un analīzes platformu *Survey Monkey* un datorprogrammu *Microsoft Office Excel 2013*;
5. iegūto rezultātu analīzes sagatavošana.

Kvantitatīvais pētījums attiecināms uz Jelgavas Zinātnisko bibliotēku (neiekļaujot JZB filiālbibliotēkas) un anketešana tika veikta laika posmā no 2016. gada 11. aprīļa līdz 11. maijam. Aptaujas mērķauditorija ir JZB lietotāji un nelietotāji. Bibliotēku lietotāju aptaujas ģenerālo kopu veido reģistrēto JZB lietotāju skaits 2015. gadā – 4794, līdz ar to, lai pētījumu varētu uzskatīt par reprezentatīvu un izlases kļūda nebūtu lielāka par 5% (Kristapsone, 2008), bija nepieciešams iegūt vismaz 356 respondentu atbildes. Autorei pētījuma gaitā izdevās apzināt nepieciešamo respondentu skaitu un tika iegūtas 366 JZB lietotāju aizpildītas anketas un 193 JZB nelietotāju anketas. Kopumā abās respondentu grupās 559 anketas. Daļa no pētījuma izlases tika veidota izmantojot “sniega pikas” metodi (*snowball research method*) – tehnika, kurā pētnieks veidojot izlases kopu vēršas pie tuvākajiem respondentiem, kas tos, savukārt, noved pie nākamajiem respondentiem (Atkinson & Flint, 2001). Šādu izlases veidu pētījuma autore izvēlējās tāpēc, ka bibliotēkas nelietotāji ir grūtāk sasniedzami aptaujas veikšanai, nekā bibliotēkas lietotāji. Līdz ar to ar sniega pikas izlases palīdzību, katrs aptaujātais bibliotēkas nelietotājs ieteica nākamo (vienu vai vairākas) personas, kas atbilda konkrētajai respondentu grupai.

Lai sasniegtu aptaujas mērķauditoriju autore izmantoja 80 drukātas anketas, kuras tika izvietotas JZB un interneta aptauju platformā *Survey Monkey* izveidotu anketu, kuras hipersaites adrese elektroniski tika nosūtīta potenciālajiem respondentiem izmantojot bibliotēkas sociālos tīklus, e – pastu, pētījuma autores personīgos sociālos tīklus. Lielāks aizpildīto aptauju īpatsvars ir interneta anketām, jo šāds aptaujas aizpildīšanas veids respondentiem ir ērtāks, viņi paši var izvēlēties aptaujas aizpildīšanas laiku un vietu, kur pieejams dators un internets.

JZB lietotāju un nelietotāju aptaujas anketa (sk. 1. pielikumu) sastāv no ievaddaļas, pamatdaļas un demogrāfiskās informācijas ziņām.

Veicot anketēšanu ir raksturīgas situācijas, kad izvēlētie respondenti nevēlas sniegt atbildes, jo uzskata, ka tas, piemēram, ir laikietilpīgs process un viņu norādītie dati, kas ietver personīgu informāciju var tikt izmantoti kaitnieciskiem mērķiem. Lai novērstu šādu situāciju varbūtību, ka respondents nevēlas aizpildīt aptauju, sākotnēji nepieciešams iepazīstināt respondentu ar aptaujas mērķi (Kotler, 2007). Tā kā autores veidotā anketa bija paredzēta, lai respondenti to varētu aizpildīt individuāli bez mutiskas instrukcijas, autore izmantoja anketas ievaddaļu, lai uzrunātu respondentus un sniegtu sīkāku informāciju par to, kādām nolūkam aptauja paredzēta, uzsverot, ka anketa ir anonīma un sniegtās atbildes tiks izmantotas vispārinātā veidā. Kā arī sniedza instrukciju precīzai atbilžu aizpildīšanai.

Anketas pamatdaļa sastāv no trim jautājumu blokiem. Pirmajā jautājumu blokā (sk. 1. pielikuma aptaujas anketas A jautājumu bloku) iekļauti jautājumi par JZB lietotāju bibliotēkas apmeklējuma paradumiem – biežumu un pakalpojumu izmantošanu. Otrajā jautājumu blokā (sk. 1.pielikuma aptaujas anketas B jautājumu bloku) iekļauti jautājumi par JZB bibliotēkas lietotāju informētību par bibliotēkas pakalpojumiem un citām aktivitātēm bibliotēkā, bibliotēkas izmantoto komunikācijas kanālu novērtējumu un ierosinājumiem komunikācijas uzlabošanai. Trešajā jautājumu blokā (sk. 1.pielikuma C jautājumu bloku) iekļauti jautājumi, lai noskaidrotu JZB nelietotāju viedokli par iemesliem, kāpēc viņi neapmeklē bibliotēku un neizmanto tās pakalpojumus, vispārējo informētību par pakalpojumiem, ko piedāvā bibliotēka un, lai uzzinātu ar kādām metodēm un paņēmieniem šo mērķgrupu ieinteresētu bibliotēkas apmeklēšanā un pakalpojumu izmantošanā.

Anketas D daļa veido sociāli demogrāfisko informāciju par respondenta dzimumu, vecumu un nodarbošanos. Anketas nobeigumā respondentam izteikta pateicība par piedalīšanos aptaujā.

Pēc anketēšanas procesa pabeigšanas, kad iegūts nepieciešamais datu masīvs, pētniekam ir jābūt gatavam veltīt ievērojamu laiku iegūto datu analīzei. To kā dati tiks

analizēti ir jāpārdomā jau aptaujas plānošanas posmā, jo datu analīzes metode būs atkarīga no aptaujas veida. Pētījuma autore anketēšanas datu analīzei izmantoja vienu no pasaulē vadošajām interneta aptauju veidošanas un rezultātu analīzes platformām *Survey Monkey* un datorprogrammu *Microsoft Office Excel 2013*.

3.3. Intervijas metodoloģija

Kvalitatīvajā pētījumā autore kā datu vākšanas metodi izmantojusi ekspertu intervijas, jo ar interviju palīdzību iespējams uzzināt dažādus viedokļus par pētāmo problēmu, kurus apkopojot un veicot salīdzināšanu, iespējams izdarīt secinājumus, kas dod iespēju rast jaunus risinājumus pētāmā mērķa sasniegšanai. Kā arī interviju izmantošana pētījumā var būt noderīga, lai apstiprinātu vai apgāztu, kādu konkrētu skatījumu.

Interviju galvenā priekšrocība ir tā, ka iespējams iegūt informāciju par intervējamā uzskatiem un spēj novērtēt to patiesumu (Kroplis, 2010).

Interviju priekšrocība ir tā, ka tās ietver pilnīgus un visaptverošus jautājumus, iespējams iegūt papildu informāciju par pētāmo problēmu, kā arī apjomīgākus datus un tādu informāciju, ko intervētājs nebija paredzējis. Kā trūkumus šai metodei var izdalīt - laika patēriņu datu vākšanai, transkribēšanai un vēlākai to analīzei, sniegto atbilžu nenozīmību pētāmās problēmas risināšanā un intervētāja subjektīvo viedokli, kas var ietekmēt gan intervijas gaitu, gan rezultātu analīzi.

Maģistra darbā izmantotas daļēji strukturētas ekspertu intervijas. Viena no intervijām veikta ar JZB direktori Lāsmu Zariņu, lai noskaidrotu vadības viedokli par bibliotēkas ārējo komunikāciju, savukārt otra intervija ir ar Rīgas Centrālās bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciālisti Dainu Ģeibaku, kas tika veikta, lai noskaidrotu praktizējoša speciālista viedokli publisko bibliotēku komunikācijas un citu SA aspektu jautājumos.

Abas intervijas tika veiktas ar e – pasta starpniecību. Pirms intervijām pētījuma autore sastādīja intervijas jautājumu sarakstu (sk. 2. un 3. pielikumu), tas tika darīts ar mērķi, lai darba autorei būtu skaidrs priekšstats, kādi jautājumi un to iegūtie rezultāti palīdzētu turpmākajai pētījuma norisei un, protams, lai iegūtu plašāku, vispusīgāku respondentu viedokli par uzdotajiem jautājumiem. Saņemot atbildes autore izvirzīja arī citus papildjautājumus, ja tas bija nepieciešams.

3.4. Plašsaziņas līdzekļu monitorings

SA pētnieks Skots Katlips (*Scott Cutlip*) savā darbā “Sabiedriskās attiecības” atzīst, ka veidi, kā organizācija iepazīstina ar sevi, kā ziņo par jaunumiem, var būt dažādi. Svarīgākais,

lai tas tiktu darīts regulāri un iekļautos kopējā sistēmā, pie kā mērķauditorija ir pieradusi, kā arī ņemot vērā, kurš mērķauditorijai ir visizdevīgākais un pieejamākais informācijas saņemšanas veids (Katlips, Senters & Brūms, 2002). Viens no vairāk izmantotajiem un viegli realizējamiem ārējās komunikācijas veidiem jebkurai peļņas un bezpeļņas organizācijai ir darbs ar PL. Jāatceras, ka šis process vienmēr ir divvirziens, kurā organizācijas pārstāvis piegādā informāciju PL, kā arī informē pašu organizāciju par PL nepieciešamībām un interesēm. Lai šie procesi noritētu veiksmīgi, tam nevajadzētu būt tikai ziņojumu sagatavošanai organizācijā un izplatīšanai PL, komunikācijas veidotājam jābūt izpratnei arī par PL darbu (Gregorija, 2007).

Regulāram darbam ar PL, sabiedrības informēšanai parasti ir labi rezultāti, jo cilvēka apziņā nostiprinās visaptverošs pozitīvs iezīmju kopums par organizāciju vai vietu, par to runā un par to atceras. Tādēļ arī JZB aktīvi sniedz informāciju vietējiem PL par aktualitātēm, jauniem pakalpojumiem, pasākumu atskatiem bibliotēkā, lai piesaistītu un uzturētu “dzīvu” vietējās auditorijas uzmanību.

Līdz ar to, darba autore, kā būtisku pētnieciskā darba daļu, ietvērusi JZB plašsaziņas līdzekļu monitoringu (sk. 4. un 5.pielikumu), kurā veikta bibliotēkas publicitātes rādītāju izpēte un salīdzināšana, kas atspoguļo JZB ārējās komunikācijas darbu ar PL, kā vienu no starpniekiem ar bibliotēkas mērķauditorijām.

PL monitoringa apkopojums veikts ar mērķi noskaidrot publikāciju skaitu, kurās pieminēta JZB, kā arī, lai uzzinātu par kādiem ar JZB darbību saistītiem jautājumiem, norisēm PL snieguši informāciju sabiedrībai. Kā būtisks aspekts publikāciju apkopojumā vērtēts faktors vai publicētā informācija ir bibliotēkas veidota un iesniegta medijiem publicēšanai, vai arī to autors ir kāds no medijiem.

Mediju monitorings veikts izmantojot JZB arhīvā pieejamās publikācijas, ziņu aģentūras LETA latviešu un krievu valodas mediju arhīvu, kā arī LNB analītiskas datu bāzi, kurā apkopota informācija par rakstiem Latvijas presē no 1950. gada līdz mūsdienām.

Darba autore veica kvantitatīvu analīzi izmantojot skaitīšanas metodi, lai apkopotu skaitliskos publikāciju rādītājus, un kvalitatīvo analīzi, ar kuras palīdzību apkopoja tēmas, kuru kontekstā pieminēta JZB. Apkopotie publicitātes rādītāji raksturo un sniedz ieskatu JZB ārējās komunikācijas īstenošanā.

JZB mediju monitorings ietver mediju analīzi divu gadu periodā, laika posmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim. Apkopojumā ietverta Jelgavas reģionālo drukāto un elektronisko mediju analīze latviešu valodā (“Jelgavas Novada ziņas”, “Jelgavas Vēstnesis”, portāls www.jelgavasvestnesis.lv, “Zemgales Ziņas”, portāls

www.zemgalesziņas.lv, portāli www.jelgavniekiem.lv, www.jelgava.lv, www.jelgava24.lv, www.visitjelgava.lv, www.zemgale.lv u.c.), nozares portāla analīze (www.biblioteka.lv) elektroniskie mediji latviešu valodā (www.kasjauns.lv, www.delfi.lv), reģionālo drukāto un elektronisko mediju analīze krievu valodā (“Новая газета”, portāls www.novaja.lv), un Latvijas ziņu aģentūras LETA publikāciju analīze.

3.5. SVID analīzes raksturojums

Būtisks parametrs, kas ietekmē bibliotēkas ārējās komunikācijas veidošanas procesu un realizāciju ar tās mērķa grupām ir bibliotēkas vides izpēte jeb SVID (*SWOT*) analīze. SVID analīzes galvenais uzdevums ir pieejamo informāciju sadalīt iekšējos (stiprās un vājās puses) (*strengths* un *weaknesses*) un ārējos (iespējas un draudi) (*opportunities* un *threats*) faktoros. Kad šis darbs ir paveikts, SVID analīzes rezultāti parāda, kuri faktori (stiprās puses un iespējas) var palīdzēt organizācijai stratēģisko mērķu sasniegšanā, un kuri faktori (vājās puses un draudi) ir šķērslī, kas jāpārvar vai jāsamazina to iedarbību (Caune, Dzedons, & Pētersons, 2000)

Šī vides izpētes metode ir uzskatāma par piemērotu instrumentu, lai izvērtētu bibliotēkas turpmākās iespējas. Tāpēc autore to izmanto arī maģistra darba pētījumā, lai noteiktu JZB esošās un turpmākās iespējas bibliotekārajā darbā un komunikācijas veidošanā. SVID analīzes mērķis ir noteikt bibliotēkas lomu vai vietu citu pakalpojumu sniedzēju un kultūras iestāžu vidū, kas pēc tam dod iespēju nodrošināties pret esošajiem un potenciālajiem konkurentiem.

SVID analīze sadala informācijas iekšējos un ārējos faktoros, atklāj tos faktoros, kuri palīdz un var radīt šķēršļus bibliotēkas izvirzīto mērķu sasniegšanai. Mūsdienās bibliotēkas arvien vairāk izjūt ārējās vides ietekmi, tādēļ nepārtraukti notiekošās izmaiņas ir jāņem vērā un jācenšas pašiem tās prognozēt.

SVID analīzes veikšana bibliotēkām piemērota gadījumos, kad ir nepieciešama stratēģijas noteikšanai vai stratēģiskā plāna izstrāde, lai noteiktu bibliotēkas galvenās problēmas, izstrādājot darbības plānus, jo tos var ietekmēt iekšējie un ārējie faktori, lai samazinātu konstatētos draudus un vājās puses, kā arī, lai izceltu stiprās puses un optimizētu iespējas, analizētu situāciju sarežģītu lēmumu pieņemšanā (Kendrick, 2006).

Maģistra darba autore veica SVID analīzi balstoties uz bibliotēkas gada darba rādītājiem, JZB lietotāju un nelietotāju anketēšanas rezultātiem, kā arī bibliotēkas vadības intervijas rezultātiem. SVID analīze tika apkopota tabulā, izdalot stiprās un vājās puses, kā arī

iespējas un draudus. Pēc visu iepriekšminēto rādītāju noteikšanas, autore tos komentēja detalizētāk.

Bibliotēkas iekšējās un ārējās vides analīze ir nozīmīga arī veiksmīgas komunikācijas veidošanai ar tās mērķauditorijai, jo bibliotēkas komunikācijas cilvēkam, lai viņš spētu būt modrs un pārzināt bibliotēkas virzītājspēkus, kuri ietekmē bibliotēku un jāpiedalās vadības vides izpētes veidošanas procesos. Komunikācijas uzdevums ir palīdzēt organizācijai sasniegt mērķus. Ja SA cilvēks neinteresē bibliotēkas virzītājspēki, kas ietekmē tās mērķus, viņš nav pietiekoši kompetents veikt komunikācijas uzdevumu.

4. PĒTĪJUMA “JELGAVAS ZINĀTNISKĀS BIBLIOTĒKAS ĀRĒJĀS KOMUNIKĀCIJAS IZPĒTE UN PILNVEIDE” REZULTĀTI

4.1.1 Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas darbības raksturojums un analīze

Jelgavas Zinātniskā bibliotēka dibināta pēc II Pasaules kara - 1946. gadā, bet lasītājiem atvērta 1947. gada 15. janvārī. Bibliotēka tās dibināšanas pirmsākumos bija iecerēta kā zinātniskā bibliotēka, lai apkalpotu mākslas un kultūras darbiniekus, augstskolu un citu Jelgavas un apkārtnējo apriņķu mācību iestāžu darbiniekus, tomēr sākotnējā iecere par zinātniskas bibliotēkas veidošanu nav īstenota, tā saglabājusies vienīgi nosaukumā "Jelgavas Valsts Zinātniskā bibliotēka", šobrīd Jelgavas Zinātniskā bibliotēka (Jelgavas bibliotēku vēstures hronika, 2016A).

Šobrīd tiek virzīta ideja par bibliotēkas nosaukuma maiņu, lai nosaukums atbilstu bibliotēkas statusam – reģiona galvenā publiskā bibliotēka, līdz ar to, tiek apzināts arī Jelgavas pilsētas iedzīvotāju viedoklis. Iespējamais jaunais bibliotēkas nosaukums varētu būt - "Jelgavas ģimenes bibliotēka", “Jelgavas Galvenā bibliotēka” vai “Jelgavas pilsētas bibliotēka”.

JZB ir pilsētas pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde, reģiona galvenā bibliotēka, Zemgales lielākā publiskā bibliotēka. Bibliotēkai ir 3 filiāles – Miezītes bibliotēka, bibliotēka „Pārlielupe” un bērnu bibliotēka "Zinītis".

Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas misija - aktīvi piedalīties informācijas sabiedrības veidošanas procesā, veicināt uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstību. Nodrošināt lietotājiem nepieciešamo informāciju, saturīgu brīvā laika pavadīšanu.

Balstoties uz izvirzīto misiju, bibliotēka definējusi vairākus darbības mērķus:

- nodrošināt brīvu piekļuvi informācijas, izglītības un atpūtas materiāliem, elektroniskajiem resursiem, neatkarīgi no cilvēka sociālā un mantiskā stāvokļa;
- saglabāt sabiedrībā interesi par grāmatu, veicinot lasīšanu bērnu un jauniešu vidū;
- saglabāt vietējās nozīmes kultūras mantojumu nākamajām paaudzēm;
- pilnveidot klientu apkalpošanas servisu, attīstot jaunus pakalpojumus
- palīdz visām paaudzēm mācīties un attīstīties, nodrošinot informācijas tehnoloģijas, kas ļauj piekļūt informācijas resursiem, e-pakalpojumiem un virtuālajiem komunikāciju kanāliem;
- veidot sadarbību ar citām pilsētas izglītības un kultūras iestādēm;

- attīstīt darbinieku kompetences, paaugstinot viņu kvalifikāciju (Jelgavas zinātniskās bibliotēkas nepublicētie materiāli, 2015).

Jelgavas Zinātniskajai bibliotēkai 2006. gadā ir izstrādāts stratēģiskais plāns, tomēr attīstoties bibliotēkas pakalpojumiem un mainoties bibliotēkas uzdevumiem, tiek plānots izstrādāt jaunu stratēģisko plānu.

Veidojot bibliotēkas stratēģiju, būtu jāņem vērā, ka nepieciešams uzlabot bibliotēkas misijas definējumu, vadoties pēc bibliotēkas jaunā darbības pamatvirziena un tās lietotāju pozīcijām un vajadzībām. Kā arī nepieciešams veidot jaunu bibliotēkas vīziju un definēt jaunus no bibliotēkas misijas izrietošos mērķus. Galvenie punkti, kuriem jāpievērš uzmanība un, kuri šobrīd ir aktuāli JZB – personāla vadība un personāla kvalifikācijas celšana, jaunu pakalpojumu ieviešana, sadarbības veidošana un pieredzes apmaiņa ar ārvalstu bibliotēkām.

Vidēji dienā JZB apmeklē 210 bibliotēkas lietotāji. JZB galvenie darbības rādītāji dienā apkopoti 4.1. tabulā (Jelgavas Zinātniskā bibliotēka, 2016b).

4.1. tabula

JZB vidējie darba rādītāji dienā 2015. un 2014. gadā

	2015. GADS	2014.GADS
Vidējais apmeklējums dienā (tiešais)	209	191
Vidējais izsniegums dienā (abonementā)	325	315
Vidējais izsniegums dienā (lasītavā)	68	69

2015. gada apkopotajos datos novērojams galveno bibliotēkas darba rādītāju pieaugums. Vidējais apmeklējuma skaits dienā ir lielāks, nekā pērnajā gadā. Lai arī šo rādītāju pieaugums ir neliels, tomēr ir cerība, ka bibliotēkas arvien lielākā publicitāte un dažādās aktivitātes, visām vecuma grupām, piesaistīs arvien jaunus bibliotēkas apmeklētājus. Tas ir novērojams arī šobrīd, jo reālais bibliotēkas apmeklējums, veidojot jaunus un nebijušus pasākumus bibliotēkas telpās, salīdzinot ar 2014. gadu ir pieaudzis 6001 reizes (sk. 4.2. tabulu), it īpaši daiļliteratūras abonementā, izstāžu galerijā un publisko pasākumu sadaļā. Tas ir veicinājis arī izsnieguma rādītāju pieaugumu, jo cilvēki nākot uz bibliotēkas pasākumiem, izmanto iespēju paņemt lasīšanai mājās arī grāmatas, žurnālus, filmu un mūzikas diskus (Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas nepublicētie materiāli, 2015).

JZB galvenie darba rādītāji 2015. un 2014. gadā

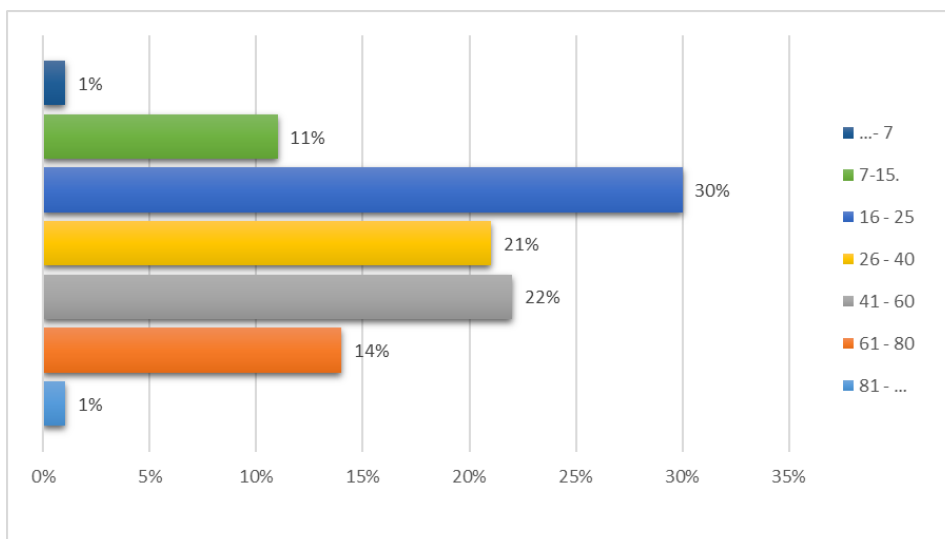
	2015. GADS	2014.GADS
LASĪTĀJU SKAITS	4 794	4 767
Apmeklējums kopā (tiešais)	58 014	52 013
(t.sk.) LAN NODAĻĀS	46 263	45 611
(t.sk.) Lasītavā	8 474	8 564
(t.sk.) Nozaru abonementā	14 226	15 698
(t.sk.) Daiļliteratūras abonementā	23 563	19 711
IZSTĀŽU GALERIJĀ	7 575	3 350
PUBLISKIE PASĀKUMI	3 355	3 052
IZSNIEGUMS	108 781	104 431
Lasītavā	18 912	18 883
Abonementā	89 936	85 548

2015. gadā JZB reģistrēti 4794 apmeklētāji, kas ir par 27 jauniem bibliotēkas lietotājiem vairāk, nekā 2014. gadā (Jelgavas pilsētas bibliotēku galvenie darba rādītāji, 2016). Kaut gan jaunu unikālo apmeklētāju reģistrācijas pieaugums ir neliels, tomēr, tas ir vērtējams pozitīvi, jo iepriekšējos bibliotēkas darbības gados, šiem rādītājiem ir bijusi tendence samazināties. Jāsecina, ka bibliotēkā rīkoti pasākumi un publicitāte ir veiksmīga un veido vietējā sabiedrībā interesi par bibliotēkas apmeklēšanu. Šobrīd veiksmīgāk tiek veidota sadarbība starp JZB un skolu bibliotēkām Jelgavā, kā arī starp bibliotēku un Jelgavas pirmsskolas izglītības iestādēm.

Vislielāko bibliotēkas lasītāju daļu sastāda apmeklētāji vecumā no 16 līdz 25 gadiem (sk. 4.1.att.) (Jelgavas Zinātniskā bibliotēka, 2016b).

Šajā kategorijā, galvenokārt, ietilpst studenti, kuri meklē sev nepieciešamo informāciju studiju procesam, gan skolēni, kuri apmeklē ne tikai skolu bibliotēkas, bet arī pilsētas publiskās bibliotēkas izstrādājot savus zinātniski pētnieciskos darbus, piedalās projektu nedēļās skolās, iesaistās skolu rīkotajos pasākumos bibliotēkas telpās.

Nākamās vecuma grupas, kuras aktīvāk apmeklē bibliotēku, ir bibliotēkas lietotāji vecumā no 41 līdz 60 un 26 līdz 40 gadiem, kuri bibliotēkas pakalpojumus, galvenokārt, izmanto brīvā laika pavadīšanai vai literatūras meklēšanai ar darbu saistītiem jautājumiem.

4.1. att. JZB lietotāju sadalījums pa vecuma grupām

Savukārt 15% no kopējā bibliotēkas apmeklētāju skaita sastāda pensijas vecuma lasītāji, kuri bibliotēku apmeklē brīvā laika pavadīšanai un bibliotēkas piedāvāto datorapmācību izmantošanai.

Salīdzinot ar iepriekšējo periodu, novērojams, ka skolas vecuma bērni biežāk apmeklē bibliotēku, ja 2014. gadā tie bija 7% no kopējā lasītāju skaita, tad 2015. gadā tie ir 11%. Šāds skaitlisko rādītāju pieaugums skaidrojams ar to, ka bibliotēka veido aktīvāku un regulārāku sadarbību ar Jelgavas skolām, lai veicinātu bērnos interesi par lasīšanu, kā arī bibliotēkā tiek rīkoti pasākumi bērniem, radošās darbnīcas un arī izzinošās ekskursijas

JZB strādā 27 darbinieki, no kuriem 7 ir tehniskie darbinieki, 17 bibliotekāri. Bibliotēkas organizatoriskā struktūra ir hierarhiska – centralizēta - vara koncentrēta vienā vietā un galvenos lēmumus pieņem viens kontrolējošs orgāns – Administrācija (direktore, direktorē vietniece) (sk. 6. pielikumu.).

JZB organizatoriskā struktūra ir funkcionāla – personāls tiek grupēts pēc pamatuzdevumiem jeb funkcijām, kas organizācijā ir jāveic. Bibliotēkā darbojas trīs vadīšanas līmeņos, dažos no posmiem ir tikai divi līmeņi, piemēram, Komplektēšanas un apstrādes nodaļa, kura atrodas administrācijas pakļautībā un nodaļai nav apakšnodaļas (Dāvidsone, 2008).

Gadījumos, kad organizācijas un atsevišķas nodaļas ir lielas, tad pamatfunkciju nodaļas var tikt sadalītas mazākās funkcionālās apakšvienībās, tās dēvē par atvasinātām nodaļām (Caune, Dzedons, & Pētersons, 2000), šajā struktūrā tāda ir Lasītāju apkalpošanas nodaļa, kurai ir trīs apakšnodaļas – Nozaru abonements, Daiļliteratūras abonements un Lasītava.

Šāda organizācijas struktūra ir raksturīga daudzām valsts iestādēm, uzņēmumiem, kuriem nav plašs produktu, pakalpojumu klāsts un dažādos darbības virzienos dziļāka dalīšanās ir tīri funkcionāla. Struktūras priekšrocības ir spēja vieglāk pārvaldīt un kontrolēt apakšstruktūras, tiek ekonomēti pārvaldes izdevumi. Savukārt, kā trūkumi šādai struktūrai jāatzīmē, ka tiek vairotā birokrātija, bieži vien neizprotot struktūrvienību problēmas un iespējas, kā arī šādai struktūrai viens no lielākajiem funkcionālās struktūras trūkumiem ir tas, ka tai ir ierobežotas augšanas iespējas. Ņemot vērā šos punktus un jauno bibliotēkas virzību ar plašāku pakalpojumu klāstu un inovācijām, jāsecina, ka nākotnē JZB struktūra var būtiski mainīties un iegūt jaunas aprises.

Lai uzlabotu organizācijas pārvaldību, lielas izmaiņas struktūrā nebūtu nepieciešamas, bet vajadzētu pievērst uzmanību un uzlabot iekšējo komunikāciju starp nodaļu vadītājiem un darbiniekiem, jo šī, ir bibliotēkas vājā vieta. Sadarbība starp nodaļām ir apgrūtināta. Katra nodaļa vairāk cenšas sasniegt savus, nevis kopīgos bibliotēkas mērķus, tas rada iekšējos konfliktus. Tas, savukārt, apgrūtina veiksmīgu bibliotēkas ārējās komunikācijas veidošanos. Jo, kā uzskata SA pētnieki, tad robeža starp iekšējo un ārējo komunikāciju nav izveidota, šie procesi atrodas nepārtrauktā mijiedarbībā. Ja uzņēmuma iekšējā komunikācija norit labi, tad tas veicina ne tikai organizācijas darba produktivitāti, bet arī uzlabo ārējās komunikācijas norisi (Veinberga, 2004).

Ieteikums struktūras uzlabošanā būtu pievienot jaunu nodaļu vai apakšnodaļu – Komunikācijas (un mārketinga) nodaļa, jo cilvēks, kas atbild par JZB ārējo komunikāciju ir norādīts kā Lasītāju apkalpošanas nodaļas darbinieks, kuram nav izstrādāts atbilstošs amata apraksts un rakstiski definētas konkrētas funkcijas darba pienākumiem (Kalnēja, 2015).

Galvenais bibliotēkas pakalpojums ir grāmatu un citu bibliotēkā pieejamo dokumentu publiskais patapinājums, tās krājumā ir 193 000 grāmatu, tai skaitā ap 57 000 daiļliteratūras darbu, 32000 bērnu grāmatu, 5400 audiovizuālo materiālu (CD, DVD, mūzika, filmas u.c.), 220 nosaukumu žurnālu un laikrakstu.

Bibliotēkā tiek veidots Jelgavas pilsētas un novada pašvaldību un skolu bibliotēku kopkatalogs, Jelgavas novadpētniecības datubāze, ievērojamo personību datubāze u.c.

Bibliotēka ir konsultatīvas un metodiskais centrs 28 Jelgavas un Ozolnieku novadu pašvaldību bibliotēkām; reģionālais mācību centrs ar datorizētu mācību klasi, starpbibliotēku abonementa centrs Zemgales reģionā.

Bibliotēkas apmeklētāji bez maksas var izmantot kopkatalogu, internetu, bezvadu internetu (WiFi), apmeklēt datora un interneta lietošanas pamatiemaņu apmācības senioriem bez priekšzināšanām, bez maksas izmantot abonētās un JZB veidotās datu bāzes, tādas kā

Letonika, Lursoft, EBSCO, Britannica, News.lv. Par maksu var izmantot kopēšanas, printēšanas, skenēšanas, termoisiešanas un tematiskā bibliogrāfiskā saraksta sagatavošanas pakalpojumus.

Bibliotēkas krājuma komplektēšanas būtiskākais finansētājs ir Jelgavas pilsētas pašvaldība, tās finansējums 2015. gadā bija 31337 EUR, jeb 71%. Grāmatu nomas līdzekļi ir bijuši 2849 EUR jeb 6%, dāvinājumi – 9942 EUR jeb 23% (Jelgavas pilsētas bibliotēku galvenie darba rādītāji, 2016).

4.2. Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējās komunikācijas raksturojums un analīze

Publiskajai bibliotēkai, lai tā savā darbībā būtu veiksmīga, ir jābūt dinamiskai organizācijai, kas reklamē savus pakalpojumus, tādejādi nodrošinot vietējās sabiedrības visplašāko informētību par piedāvātajiem pakalpojumiem bibliotekāro un informacionālo vajadzību nodrošināšanai.

Publisko bibliotēku ārējās komunikācijas un mārketinga stratēģiju veidošanas nozīme uzsvēta arī Starptautiskās bibliotēku asociācijas un institūciju federācijas (IFLA) un Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) kopīgi izstrādātajās publisko bibliotēku vadlīnijās - “Publisko bibliotēku pakalpojumi IFLA/UNESCO vadlīnijas attīstībai” (The Public Library Service: IFLA/UNESCO Guidelines for Development), kurās norādīts, ka bibliotēkas darbojas augošas sarežģītības sabiedrībā, kas no cilvēkiem prasa arvien vairāk laika un uzmanības. Tāpēc būtiski, lai bibliotēkas nemitīgi atgādinātu par sevi un saviem pakalpojumiem. Publicitātes formas var būt visdažādākās, sākot ar vienkāršām prasībām, piemēram, izkārtņi pie bibliotēkas ēkas, kurā atklāts iestādes nosaukums, darba laiks un uzskaitīti piedāvātie pakalpojumi, līdz sarežģītu mārketinga un SA stratēģiju un programmu izstrādei, tīmekļa vietņu izmantošanai pakalpojumu reklamēšanā (IFLA, 2008).

Lai raksturotu JZB šī brīža situāciju ārējās komunikācijas veidošanā, darba autore, turpmāk tekstā, apkopos un raksturos metodes un komunikācijas kanālus, kādi tiek izmantoti bibliotēkā, lai sasniegtu bibliotēkas mērķauditorijas un popularizētu piedāvātos pakalpojumus.

JZB komunikācija tīmekļa vietnē www.jzb.lv

Mūsdienās viens no svarīgākajiem ārējās komunikācijas instrumentiem ir organizāciju tīmekļa vietnes, ar kuru palīdzību vienlaicīgi var sniegt plašu informācijas apjomu. JZB ir izstrādājusi un uztur tīmekļa vietni www.jzb.lv, kas uzskatāma par bibliotēkas virtuālo vizītkarti un vienu no galvenajiem informācijas nesējiem bibliotēkas lietotājiem par

jaunumiem bibliotēkas darbībā un bibliotēku nozares aktualitātēs. JZB tīmekļa vietne ir veidota, lai būtu ne tikai informatīva rakstura, bet arī izklaidējoša. Līdzās ierastajai informācijai, tādai kā, bibliotēkas lietošanas noteikumi, darba rādītāji, kontaktinformācija, darba laiks, informācija reģiona bibliotēkām, aktualitātes, pakalpojumi un novadpētniecība, lietotājiem apskatei regulāri tiek veidotas tematiskās virtuālās izstādes. Tas viss tiek realizēts ar mērķi aptver pēc iespējas lielāku sabiedrības daļu ar dažādām interesēm un vajadzībām.

JZB tīmekļa vietne, galvenokārt, ir informatīva nevis komunikatīva, kā to nosaka bibliotēku tīmekļa vietņu veidošanas modelis - rīks vienvirziena komunikācijas veidošanai. Ievietoto informāciju vietnes lietotāji nevar komentēt un pievienot savas atsauksmes. Atgriezeniskās saites veidošanai lietotājiem bibliotēkas tīmekļa vietnē ir pieejama sadaļa – Jautā bibliotēkaram, kurā iespējams nosūtīt komentārus un saņemt vajadzīgo informāciju par bibliotēkas pakalpojumiem un citas uzziņas.

Tā kā JZB pakalpojumi nepārtraukti tiek modernizēti un pieskaņoti sabiedrības interešu un vajadzību mainībai, kā viens no uzdevumiem tiek izvirzīts darbs pie bibliotēkas tīmekļa vietnes uzlabošanas, lai tā būtu aizvien derīgāka lasītājiem. Šobrīd JZB strādā pie starptautiskajiem projektiem, līdz ar to, bibliotēkas tīmekļa vietnē tika veikti uzlabojumi un ieviesta daudzvalodu satura pieejamība, lai tīmekļa vietne kalpotu ne tikai kā vietējās publikas informatīvais materiāls, bet arī, lai ārzemju sadarbības partneriem būtu iespēja izsekot bibliotēkas aktivitātēm. Kā arī norit darbs pie jaunas tīmekļa vietnes sadaļas veidošanas, kas būs paredzēta bērnu un jauniešu auditorijai.

JZB tīmekļa vietnes vidējais apmeklējums dienā: 172 unikālie apmeklējumi, savukārt, 2015. gadā kopējais unikālo apmeklējumu skaits: 62 667 (Jelgavas Zinātniskā bibliotēka, 2016b). Bibliotēkas tīmekļa vietnes apmeklējums vērtējams, kā labs, bibliotēkas lietotāji izmanto tīmekļa vietni informācijas meklēšanai. Lai gan rodas arvien vairāk metožu un līdzekļu, kā sazināties ar lasītājiem un atklāt bibliotēkas pakalpojumus, jāsecina, ka bibliotēkas tīmekļa vietne paliek viens no galvenajiem meklēšanas sākumpunktiem un virtuālajiem vārtiem uz bibliotēku.

JZB komunikācija sociālajos tīklos

Viens no populārākajiem bezmaksas komunikācijas rīkiem bibliotēkām ir sociālie tīkli. Bibliotēku darbība virtuālajā vidē ietver ne vien modernu tehnoloģisko infrastruktūru, bet arī jaunu izpratni par lasītāj orientētiem pakalpojumiem. Sociālajos tīklos iespējamas ne tikai izteikt savu viedokli, bet arī piedalīties satura veidošanā. Līdz ar to interneta un arī bibliotēkas lietotājs no informācijas patērētāja kļūst par informācijas veidotāju (Casey, & Savastinuk, 2007).

JZB aktīvi komunicē ar saviem bibliotēkas lietotājiem *Draugiem.lv*, *Facebook.com*, *Twitter.com* un *Instagram.com*. Bibliotēka augstu vērtē sociālos tīklus, jo tie piedāvā plašu iespēju klāstu mijiedarbībā ar bibliotēkas lietotājiem. Katrs no tiem dod savas priekšrocības un formas, kā uzrunāt un informēt savus “sekotājus” par jaunumiem un aktualitātēm JZB darbā.

JZB *Draugiem.lv* komunicē kopš 2011. gada 6.oktobra. Kopumā kopš savas darbības uzsākšanas šajā sociālajā tīklā bibliotēka ir “piesaistījusi” 873 “sekotājus”. Pēdējo divu gadu ietvaros bibliotēkas *Draugiem.lv* profilā izveidoti 20 882 ieraksti (sk. 4.3. tabulu.) (Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas nepublicētie materiāli, 2015), kuros JZB sniedz informāciju par jaunākajām aktualitātēm, pakalpojumiem bibliotēkā, plānotajiem pasākumiem, un veido atskatus uz jau notikušajiem pasākumiem.

4.3. tabula

JZB *Draugiem.lv* profila ierakstu skaita salīdzinājums 2014. un 2015. gadam

	2015. GADS	2014.GADS
“Runā” ierakstu skaits	179	321
Galeriju skaits	114	135
Ievietoto foto skaits	1 411	1 842
Ievietoto video skaits	13	-
Unikālie apmeklētāji	5 746	11 121
Sekotāju skaits	828	797
Kopā	7 463	13 419

Salīdzinot 2015. gada un 2014. gada darba rādītājus, šajā sociālajā tīklā, novērojams, ka izveidoto ierakstu skaits ir būtiski samazinājies. Šādas izmaiņas skaidrojamas ar to, ka JZB izveidojusi bibliotēkas profilu arī sociālajā tīklā *Facebook.com* un aktīvāka komunikācija pievērsta šī profila veidošanai un attīstībai, lai ieinteresētu jaunus sekotājus un veidotu bibliotēkas atpazīstamību *Facebook.com* lietotāju auditorijā. Veidojot komunikāciju *Draugiem.lv* profilā JZB tik ļoti vairs neorientējas uz jaunas publikas piesaisti, bet gan komunicē, lai saglabātu un uzturētu esošās auditorijas interesi par bibliotēkas aktivitātēm. Par to liecina arī sekotāju skaita izmaiņas, novērojams sekotāju skaita pieaugums, neatkarīgi no komunikācijas aktivitātes samazināšanās.

Vadoties pēc 2015. gada statistikas datiem šajā sociālajā tīklā, populārākās sadaļas bibliotēkas *Draugiem* profilā ir “Galerija” (188787 skatījumi), “Jaunumu” sadaļa (37833) un “Sākulapa” (7910) (Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas nepublicētie materiāli, 2015).

JZB profilam sociālajā tīklā *Draugiem.lv* primārā mērķauditorija ir esošie bibliotēkas lietotāji, kuri jau ir izveidotā bibliotēkas profila “*sekotāji*”, bet sekundārā mērķauditorija ir bibliotēkas potenciālie lietotāji, kuri ir jau esošo “*sekotāju*” apstiprināto “*draugu*” lokā. Kā viena no sociālo tīklu mērķauditorijām JZB ir citi nozares pārstāvji, kas seko bibliotēku publicētajiem jaunumiem.

Lai gan *Draugiem.lv* piedāvā bibliotēkām plašas iespējas veidot dialogu ar savām mērķgrupām, jāsecina, ka publiskotais saturs galvenokārt ir informatīvs un nemudina sekotājus iesaistīties komunikācijā. Attieksmes jautājumu šajā sociālajā tīklā var vērtēt ar veidoto ierakstu novērtējumu “Man patīk” vai “Ieteikt”.

Informācijas atspoguļošanai izmantoti dažādi tekstveida formāti, attēli, fotogalerijas, saites, afišas un videomateriāli.

Mikroblogošanas vietnē *Twitter.com* JZB komunicē kopš 2010. gada augusta, kad publicēts pirmais bibliotēkas *Twitter.com* ieraksts. Šis ir pirmais sociālais tīkls, kurā bibliotēka uzsākusi komunikāciju ar saviem lasītājiem. Kopumā kopš savas darbības uzsākšanas šajā sociālajā tīklā bibliotēka ir “*piesaistījusi*” 591 “*sekotājus*” un izveidojusi 1346 ierakstus, neskaitot pārpublicētās (*retvītētās*) ziņas, kurās pieminēta JZB un arī aktualitātes no citām Latvijas bibliotēkām un nozares jaunumiem (Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas nepublicētie materiāli, 2015).

Galvenais JZB komunikācijas mērķis *Twitter.com*, līdzīgi kā *Draugiem.lv* profilā ir informācijas sniegšana par jaunumiem bibliotēkām, pakalpojumiem un citām aktualitātēm, veidojot jaunus ierakstus un pārpublicējot informāciju no bibliotēkas tīmekļa vietnes vai bibliotēkas *Facebook.com* un *Draugiem.com* profiliem.

JZB *Twitter.com* profila mērķauditorija ir bibliotēkas lietotāji, vietēji ziņu portāli, grāmatu izdevēji. Mikroblogošanas vietne tiek izmantota arī, lai sekotu līdz jaunumiem un veidotu komunikāciju ar citām Latvijas bibliotēkām, līdz ar to daļu mērķauditorijas sastāda arī nozares pārstāvji.

Twitter.com piedāvā ziņu atspoguļojumu ar 140 zīmēm, līdz ar to garus vēstījumus nav iespējams izveidot, informācija vairāk tiek papildināta ar tīmekļa saitēm, attēliem, afišām, daži no ierakstiem tiek papildināti ar mirkļbirkām.

Sociālajā tīklā *Facebook.com* JZB komunicē pēc līdzīgas stratēģijas kā bibliotēkas *Draugiem.lv* un *Twitter.lv* profilos. JZB *Facebook.com* komunicē kopš 2014. gada 5. jūnija. Kopumā kopš savas darbības uzsākšanas šajā sociālajā tīklā bibliotēka ir “*piesaistījusi*” 186 “*sekotājus*” (Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas nepublicētie materiāli, 2015). Bibliotēkas lapā veikti 240 ieraksti, kas saturiskajā ziņā ir tādi paši kā JZB *Draugiem.lv* profilā.

Lielākā daļa ierakstu bibliotēkas *Facebook.com* profilā ir pašas bibliotēkas radīti, pārējo daļu sastāda pārpublicēta informācija no citām tīmekļa vietnēm, piemēram, ziņu portāliem, kuros publicēta informācija par JZB vai cita noderīga nozares informācija.

Sociālajā tīklā *Instagram.com* JZB komunicē kopš 2015. gada decembra. Šajā bibliotēkas profilā nenorit aktīva komunikācija, jo balstoties uz šī sociālā tīkla specifiku (atsevišķu fotogrāfiju ievietošana) un to, ka bibliotēkām šis ir jauns darbības lauks, “*sekotājus*” ir grūti ieinteresēt. JZB *Instagram.com* ievietoti sešus fotoattēlus un piesaistījusi 27 “*sekotājus*”.

Bibliotēka komunikācijas veidošanā izmanto arī video koplietošanas sociālo tīklu *youtube.com*, kas dod iespēju uzrunāt bibliotēkas lietotājus un potenciālos lietotājus radošāk un interesantāk, paralēli ierastajām metodēm ar tekstveida informāciju afišās un fotogrāfijām. Bibliotēka izveidojusi profilu *youtube.com* 2013. gada 26.aprīļa un šajā laika posmā publicējusi 27 video ar ļoti dažādām tēmām – novadpētniecības īsfilmas, atskati uz bibliotēkas pasākumiem, tikšanās ar rakstniekiem u.tml. Video stāstu veidošana ir lielisks veids, kā bibliotēkai savas aktivitātes pozicionēt radošāk. Viens no bibliotēkas veidotajiem videomateriāliem (“Kā mārīte Alise atklāj bibliotēku”) aktīvi tiek izmantots, lai Jelgavas pirmsskolas izglītības iestāžu bērņus iepazīstinātu ar to, kas ir bibliotēka un, ko bibliotēkā var darīt. Kopumā bibliotēkas ievietotie videomateriāli šajā sociālajā tīklā skatīti 7149 reizes, līdz ar to jāsecina, ka komunikācija *youtube.com* tiek veidota ļoti labi, tā ir aktīva un ar perspektīvām attīstīt arī jaunas iniciatīvas, piemēram, veidojot grāmatu apskatus

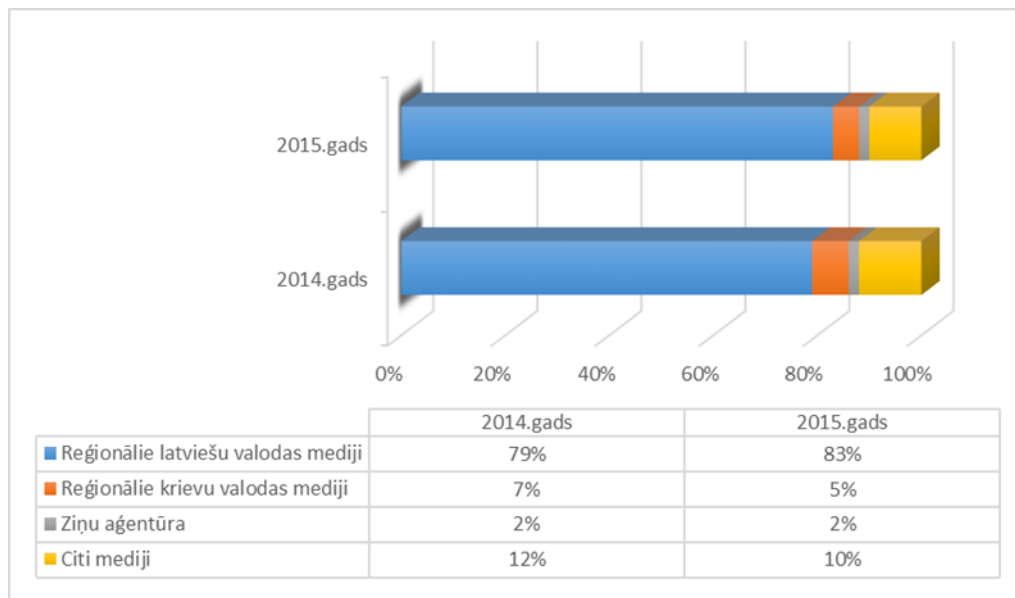
Bibliotēkai izveidots profils portālos *biblioteka.lv* un *pilsēta24.lv*, kur ievietota informācija par JZB pasākumiem, izstādēm un profesionālo darbību.

JZB savu komunikāciju ar bibliotēkas mērķauditorijām veido organizējot un iesaistoties dažādos pasākumos. Lai uzrunātu jaunus potenciālos bibliotēkas lietotājus JZB iesaistās Jelgavas pilsētas organizētajos pasākumos, tādos kā “Metāla svētki”, “Piena paku laivu regatē”, pilsētas svētkos u.tml. Kā arī aktīvi tiek organizēti pasākumi bibliotēkas telpās, tādi kā “Tautas dziesmu dziedāšanas vakari”, tikšanās ar māksliniekiem, rakstniekiem un citiem dažādu nozaru pārstāvjiem u.tml., tiek rīkoti arī semināri un konsultācijas Jelgavas un Ozolnieku novada pašvaldību bibliotēkām.

Bibliotēkai strādājot ar savām mērķgrupām jāņem vērā, ka ir liels skaits atsevišķu vēstījuma saņēmēju un ar vieniem un tiem pašiem līdzekļiem nevar uzrunāt un ietekmēt visas mērķgrupas. Cilvēki informāciju izvēlas atkarībā no sava vecuma, zināšanu līmeņa, vajadzībām un citiem personīgiem faktoriem.

4.3. Plašsaziņas līdzekļu monitoringa rezultāti un diskusija

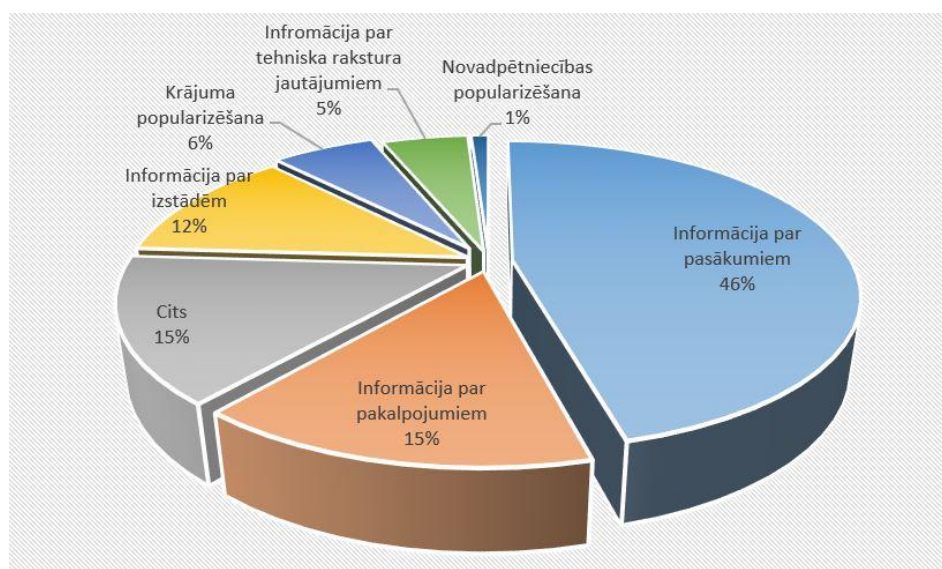
Laika periodā no 2014. gada 1.janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim atslēgvārds "JZB" kopskaitā minēts 670 reizes. Analizētajā laika posmā vērojams pavisam neliels publikāciju skaita pieaugums (sk. 4.2. att.), tomēr ir novērojamas citas būtiskas kopsakarības, kas ļauj izdarīt secinājumus par JZB ārējo komunikāciju ar plašsaziņas līdzekļiem.

4.2.att. Publikāciju, kurās minēta JZB procentuālais sadalījums pa gadiem (n=670)

2014. gadā JZB vārds minēts 333 publikācijās (sk. 7. pielikumu), no kurām 287 (86%) ir publikācijas Jelgavas reģionālajos latviešu un krievu valodas drukātajos un elektroniskajos PL, savukārt pārējās 46 (12%) publikācijas ir ziņu aģentūras LETA un citu elektronisko PL publikācijas. Pirmkārt, jāsecina, ka šajā laika periodā, informācija par JZB tiek publiskota, galvenokārt, reģionālajos drukātajos un elektroniskajos PL, kas ir vērtējams pozitīvi, jo vietējie PL ir tieša kontakta veidotāji ar galvenajām bibliotēkas mērķauditorijām. Otrkārt, JZB publikācijas drukātajos reģionālajos PL ir skaitliski mazāk – 45 (14%) publikācijas, nekā reģionālajos elektroniskajos PL kur šis rādītājs ir 242 (73%) publikācijas, kas ļauj secināt, ka JZB darbība ir aktuālāka reģiona elektronisko PL dienaskārtībā.

Apkopojot publikāciju tematus, jāsecina, ka lielāko daļu publikāciju 2014. gadā, 46% no kopējā gada publikāciju skaita, sastāda informācija par plānotajiem pasākumiem un to atskatiem bibliotēkā (sk. 4.3. att.). Savukārt, vienādu procentuālo sadalījumu (15%) veido publikācijas ar informāciju par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem un arī dažādu tematiku raksti, piemēram, informācija par bibliotēkas dalību dažādos projektos, raksti un intervijas ar bibliotēkas vadību u.tml. Jāsecina, ka bibliotēkas komunikācijas mērķis PL ir informēt par plānotajām aktivitātēm, lai radītu sabiedrībā interesi apmeklēt bibliotēku un izmantot tās pakalpojumus.

4.3.att. Publikāciju, kurā minēta JZB, tematiskais sadalījums (n=333)

Kā arī aktuālas publikāciju tēmas ir informācija par izstādēm bibliotēkā, publikācijas, kas popularizē bibliotēkas krājumu, novadpētniecību un informācija par tehniska rakstura jautājumiem, tādiem kā bibliotēkas darba laika izmaiņas u.tml.

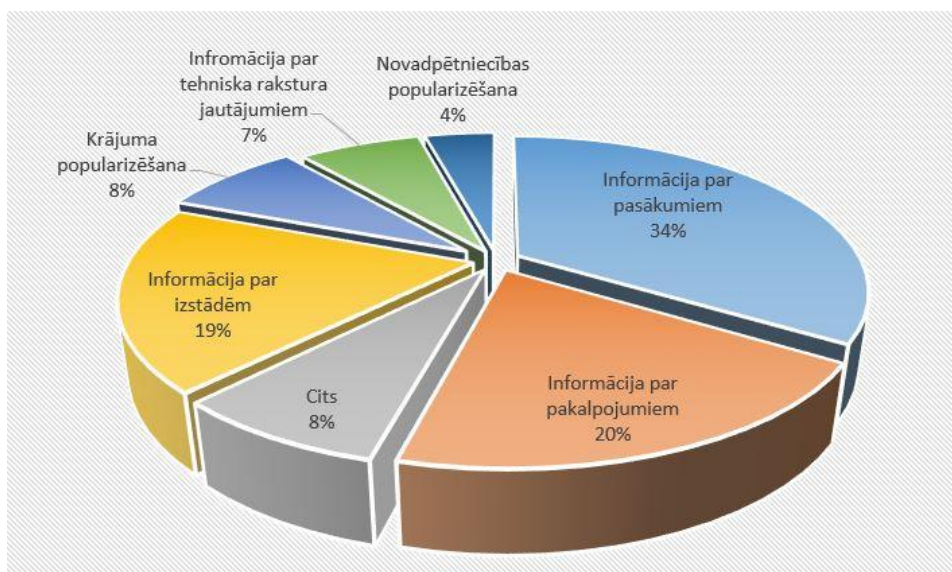
Izvērtējot šādu publikāciju tematisko un procentuālo sadalījumu, jāsecina, ka publikācijas PL ir informatīva rakstura, kas atbilst bezpeļņas organizāciju, tādu kā bibliotēka, komunikācijas raksturam. PL bibliotēkai ir viens no komunikācijas kanāliem informācijas izplatīšanai, līdz ar to, JZB komunikāciju PL raksturo Grunga un Hanta definētais Sabiedrības informēšanas modelis, kura mērķis ir informācijas izplatīšana par institūciju PL, lai informētu vietējo sabiedrību par bibliotēkā notiekoši, šādā veidā cerot nostiprināt JZB vārdu auditorijas atmiņā, veidot atpazīstamību un radīt interesi izmantot bibliotēkas pakalpojumus.

No kopējo publikāciju skaita 2014. gadā 65% sastāda JZB iesūtītā informācija PL, savukārt, pārējos 35% sastāda pašu PL vai citu institūciju veidotas publikācijas par JZB. Autore raksturojot PL monitoringa darba gaitu jau pamatoja, ka šāds informācijas izplatīšanas “stils” mūsdienu PL darbā nav jaunums un to nevar raksturot negatīvā aspektā. Laika trūkuma dēļ PL reti veido oriģinālrakstus, bet lielākoties izmanto institūciju sniegto materiālu publikāciju veidošanā.

2015. gadā JZB publikāciju skaits sasniedz 337 publikācijas (sk. 8. pielikumu), kas ir tikai par 4 publikācijām vairāk nekā 2014. gadā, no kurām 298 (88%) ir publikācijas Jelgavas reģionālajos latviešu un krievu valodas drukātajos un elektroniskajos PL, savukārt pārējās 39 (12%) publikācijas ir ziņu aģentūras LETA un citu elektronisko PL publikācijas. Ņemot vērā šos rādītājus jāsecina, ka JZB darbs ar PL komunikācijas veidošanā ir vienmērīgs un plānveidīgs, PL informācija par bibliotēkas darbu tiek sniegta un publiskota regulāri. 2015. gadā novērojams drukāto reģionālo PL publikāciju skaita pieaugums, ja 2014. gadā tās bija 45

publikācijas, tad 2015. gadā – 50. Lai arī drukāto PL publikāciju skaita pieaugums ir neliels, tas ir pozitīvi vērtējams rādītājs, jo sabiedrībā drukātajiem PL, joprojām, ir saglabājusies lielāka uzticamība, nekā tas reizēm ir ar elektroniskajos PL pieejamo informāciju, šāda nostāja tiek pausta Oksfordas Univeristātes Reitera Žurnālistikas pētniecības institūta 2015. gada ziņojumā par digitālajiem ziņu medijiem (Levy, 2015).

Līdzīgi kā 2014. gada PL monitoringa apkopojumā, arī 2015. gada aktuālākais publikāciju temats ir bibliotēkā plānotie pasākumi, kas sastāda 34% no kopējā publikāciju skaita (sk. 4.4. att.). Radot jaunus JZB pakalpojumus un attīstot esošos, aktuālāks kļuvis arī šis temats PL dienaskārtībā.

4.4.att. Publikāciju, kurā minēta JZB, tematiskais sadalījums (n=337)

2015. gada PL monitoringa apkopojumā autore novērojusi izmaiņas publikāciju autoru sadaļā. JZB iesūtītā informācija sastāda 60%, savukārt, pieaudzis PL veidoto publikāciju skaits par JZB, kas sastāda 40% no kopējā 2015. gada publikāciju skaita. Jāsecina, ka JZB darba norises guvušas lielāku aktualitāti un PL ir ieinteresēti veidot rakstus par JZB, ne tikai pārpublicēt jau iesūtīto informāciju.

Līdzīgi, kā 2014. gadā arī 2015. gadā publikāciju skaits ir lielāks reģionālajos drukātajos un elektroniskajos PL, līdz ar to jāsecina, ka JZB aktīvi veido komunikāciju ar vietējiem PL, lai vietējā sabiedrība regulāri saņemtu informāciju par bibliotēkas aktualitātēm, jaunumiem, pakalpojumiem un citām aktivitātēm.

Secinājumi

Analizējot publicitātes apjomus noteiktajos laika periodos, darba autore novēroja, ka bibliotēkai veidojas apzināta un plānveidīga komunikācija ar PL, veidojot komunikāciju esošo

vai nākotnē plānotu aktivitāšu kontekstā. Publikācijās, galvenokārt, dominē tēmas, kas saistītas ar JZB pasākumiem, pakalpojumiem un bibliotēkā atklātajām izstādēm.

Apskatītajā laika periodā ir novērojams neliels kopējā publikāciju skaita pieaugums, kurš abos publicitātes gados ir lielāks reģionālajos drukātajos un elektroniskajos PL, kā autore iepriekš tekstā norādīja, tas ir vērtējams pozitīvi, jo aktīvi tiek uzrunāta vietējā sabiedrība un popularizēts bibliotēkas darbs.

Novērojams, ka reģionālie mediji izmanto JZB sniegto informāciju par aktualitātēm, jaunumiem, pakalpojumiem un citiem notikumiem bibliotēkas darbībā, un labprāt to publicē, kā arī bibliotēkai, ar mediju starpniecību, ir iespēja veidot kontaktu ar savu galveno mērķauditoriju – vietējo sabiedrību. Analizējot kopējos publicitātes rādītājus, novērojams, ka atsevišķos gadījumos mediji ir ieinteresēti veidot savas publikācijas par bibliotēkas darbību, ne tikai publicēt bibliotēkas jau piedāvāto informāciju. Līdz ar to varam secināt, ka JZB ārējā komunikācija veidojot attiecības ar reģionālajiem un nozaru medijiem ir vērtējama, kā pozitīva gan no bibliotēkas, gan mediju puses.

4.4. Anketēšanas rezultāti un to izvērtējums

JZB lietotāju un nelietotāju aptaujas mērķis bija noskaidrot respondentu informētību par bibliotēkas pakalpojumiem un aktualitātēm, biežāk izmantotajiem komunikācijas kanāliem informācijas saņemšanai, nepieciešamajiem uzlabojumiem bibliotēkas komunikācijas veidošanas procesā. Kā arī viens no aptaujas galvenajiem mērķiem bija apzināt JZB nelietotāju viedokļus par to, kāpēc viņi neapmeklē bibliotēku un, kas būtu nepieciešams, lai viņus ieinteresētu izmantot bibliotēkas pakalpojumus.

Kā jau norādīts 3.2. nodaļā “Aptaujas metodoloģija”, aptaujas anketas (sk. 1. pielikumu) pamatdaļa sastāv no trim jautājumu blokiem. Pirmo jautājumu bloku veido jautājumi par JZB lietotāju bibliotēkas apmeklējuma paradumiem. Otro jautājumu bloku veido jautājumi par JZB bibliotēkas lietotāju informētību par bibliotēkas pakalpojumiem un aktivitātēm, ietverot ieteikumus komunikācijas uzlabošanai. Trešo jautājumu bloku veido jautājumi JZB nelietotājiem, lai noskaidrotu, kāpēc viņi neapmeklē bibliotēku un neizmanto tās pakalpojumus, vispārējo informētību par bibliotēku un tās darbu, ietverot ieteikumus, kas būtu jāuzlabo, lai ieinteresētu šo sabiedrības daļu apmeklēt bibliotēku.

Tālāk tekstā pētījuma autore analizēs 336 JZB lietotāju un 193 JZB nelietotāju viedokļus. Anketēšanas rezultāti palīdzēs apstiprināt vai noliegt vienu no izvirzītajām hipotēzēm, ka JZB nelietotājiem un reizēm arī lietotājiem trūkst pilnīgas informācijas par bibliotēkas darbu vai arī tā tiek iegūta novēloti.

Pētījuma respondentu vecuma amplitūda ir no 7 gadiem līdz 61 un vairāk gadiem, visvairāk aptaujas anketas aizpildījuši JZB lietotāji vecuma grupā no 16 – 25 gadiem (31,1%) (sk 4.4.tabulu). Šādam rādītājam ir racionāls skaidrojums, jo šī vecuma grupa (16 – 25 gadi), vadoties pēc JZB 2015. gada bibliotēkā reģistrēto lietotāju skaita, veido aktīvāko bibliotēkas lietotāju grupu un visbiežāk apmeklē bibliotēku (sk. 9.pielikumu). Arī JZB nelietotāju vidū aktīvāk anketas aizpildījuši respondenti vecuma grupā no 16 – 25 gadiem (33,1%).

4.4.tabula

Respondentu iedalījums vecuma posmos

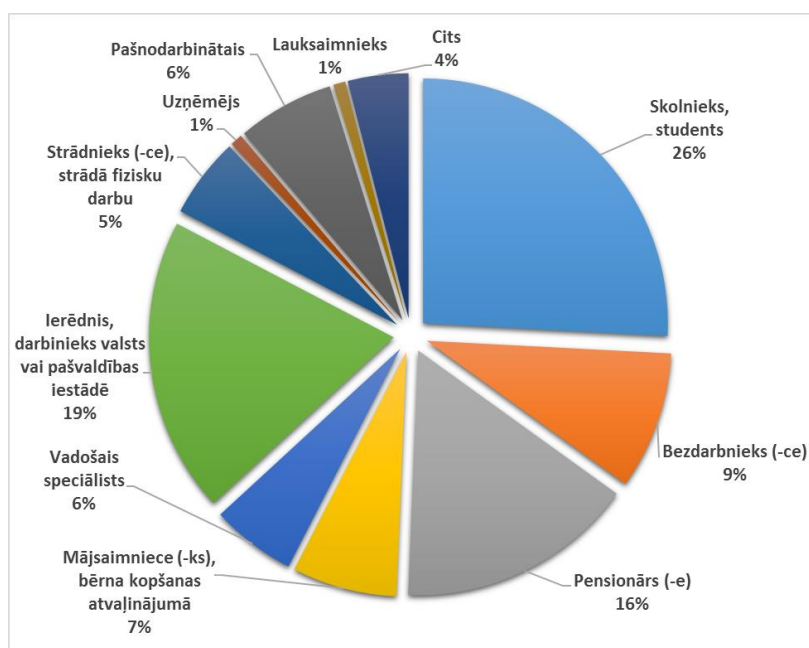
Respondentu vecums	Procentuāli JZB lietotāji	Skaitliski JZB lietotāji	Procentuāli JZB nelietotāji	Skaitliski JZB nelietotāji
7 - 15	7,1%	26	6,2%	12
16 – 25	31,1%	114	33,1%	64
26 - 40	18%	66	19,7%	38
41 - 60	27,9%	102	21,8%	42
61 un vairāk gadi	15,9%	58	19,2%	37
		366		193
Kopējais respondentu skaits - 559				

Otrā aktīvākā respondentu vecuma grupa, aizpildot aptaujas anketu JZB lietotāju vidū, ir no 41 – 60 gadiem (27,9%), savukārt nelietotāju vidū šajā vecuma grupā anketas aizpildījuši 21,8% respondentu.

Mazākais aizpildīto aptaujas anketu skaits ir vecuma grupā no 7 – 15 gadiem, JZB lietotāju vidū tie bija 7,1%, bet bibliotēkas nelietotāju vidū 6,2%. Šī vecuma grupa, vadoties pēc JZB 2015. gada bibliotēkā reģistrēto lietotāju skaita, bibliotēku apmeklē vismazāk. Šādu rādītāju varētu skaidrot ar to, ka bērni šajā vecumā, galvenokārt, apmeklē JZB filiālbibliotēku “Zinītis” un izmanto skolu bibliotēkas, tāpēc pilsētas galvenās bibliotēkas apmeklēšana nav tik aktuāla un tā nepiedāvā tik plašu bērnu literatūras klāstu, kā tas ir Jelgavas bērnu bibliotēkā “Zinītis”.

Jāsecina, ka JZB galvenā un potenciālā mērķauditorija ir vecuma grupā no 16 – 25 gadiem, kuru vidū ietilpst studenti un vecāko klašu skolēni, par ko liecina arī aptaujas respondentu nodarbošanās rādītāji (s.. 4.5. att.), kuros redzams, ka lielākā daļa respondentu pēc nodarbošanās veida ir skolēni un studenti (26%). Nākamā lielākā grupa ir ierēdņi,

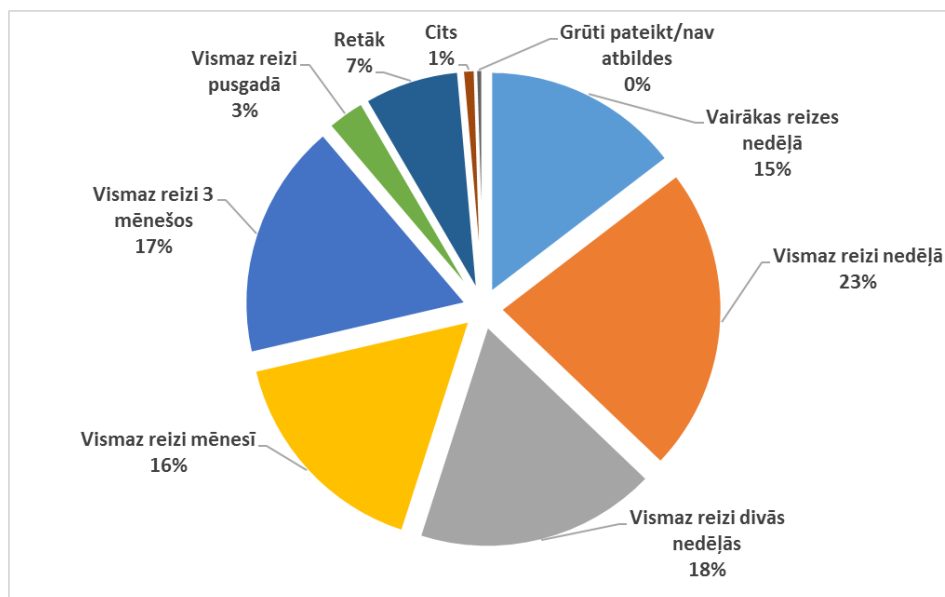
darbinieki valsts vai pašvaldības iestādēs (19%), tad seko seniori (16%) un bezdarbnieki (9%). Salīdzinoši maz aptaujā piedalījās lauksaimnieki (1%) un uzņēmēji (1%).

4.5.att. Respondentu iedalījums pēc nodarbošanās

Pirmais anketas jautājums ir ievadjautājums par to vai respondents ir JZB apmeklētājs vai arī JZB neapmeklē. Šāds ievadjautājums iekļauts anketā, lai respondents atkarībā no atbildes pārietu uz to anketas jautājumu bloku, kur atrodas viņam piemērotie jautājumi – JZB lietotāji turpina ar nākošo jautājumu rindas kārtībā, bet JZB nelietotāji turpina ar anketas C daļu. No kopējā respondentu skaita 65% bija JZB lietotāji, bet 35% JZB nelietotāji.

Viens no pirmajiem JZB lietotājiem uzdotajiem jautājumiem ir par JZB apmeklējuma biežumu. Jautājums parāda lietotāju ieinteresētību bibliotēkas apmeklēšanā un tās pakalpojumu izmantošanā, vadoties pēc atbildēm, var izdarīt secinājumus par to, cik liela nozīme ir bibliotēkai un tās piedāvātajiem pakalpojumiem tās lietotāju ikdienas dzīves organizēšanā. Anketēšanas iegūtie rezultāti liecina, ka pēdējā gada laikā, visbiežāk JZB lietotāji (23%) apmeklē bibliotēku vismaz reizi nedēļā (sk. 4.6. att.), lai izmantotu tās piedāvātos pakalpojumus.

4.6.att. JZB apmeklējuma biežums (n=366)

Nedaudz retāk (18%) JZB apmeklē vismaz reizi divās nedēļās, 17% vismaz reizi trīs mēnešos, 16% vismaz reizi mēnesī, savukārt 15% vairākas reizes nedēļā. Atbildi, ka JZB pēdējā gada laikā ir apmeklējuši retāk nekā trīs mēnešos (atbildes “*vismaz reizi pusgadā*” un “*retāk*”), kopumā sniedza 10% respondentu. Šādi rezultāti liecina, ka JZB ir labi apmeklēta un sniedz saviem lietotājiem noderīgus pakalpojumus pēc kuriem ir arī labs pieprasījums. Tā kā lielākā daļa respondentu JZB apmeklē vismaz reizi nedēļā, tad ir nepieciešams pārdomāt tiešo komunikāciju ar JZB lietotājiem, lai informētu par aktualitātēm bibliotēkā un radītu interesi iesaistīties bibliotēkas “dzīvē” (pasākumos, izstādēs u.tml.). Kā arī rast jaunus risinājumus informācijas izvietošanai bibliotēkas telpās, lai tā būtu pamanāmāka un uzrunājošāka.

Pētījumā būtisks jautājums JZB lietotājiem bija par to, kāds ir bibliotēkas apmeklējuma nolūks, lai noskaidrotu, kuri no JZB piedāvātajiem pakalpojumiem tiek izmantoti vairāk, kā arī tas sniedz priekšstatu, kādas ir JZB lietotāju galvenās vajadzības, lai nākotnē varētu veidot līdzīgus pakalpojumus vai plānot esošo attīstību, pievēršot uzmanību arī mazāk izmantotajiem pakalpojumiem, lai pārdomātu to aktīvāku popularizēšanu.

Bibliotēkas funkcijas mūsdienās ir kļuvušas plašākas, līdz ar to pieaudzis arī bibliotēku piedāvāto pakalpojumu klāsts. Bibliotēkas konkurē ar plašo kultūras un izklaides piedāvājumu, tādēļ nepārtraukti jāveido jauni pakalpojumi, lai ieinteresētu cilvēkus biežāk apmeklēt bibliotēkas un izmantot to pakalpojumus. Lai gan novērojamas šādas bibliotēku pakalpojumu attīstības tendences, vadoties pēc anketēšanas iegūtajiem datiem jāsecina, ka JZB lietotāji visbiežāk izmanto tieši bibliotēkas pamatpakalpojumus (sk. 10. pielikumu), tādus kā grāmatu un žurnālu izsniegšana lasīšanai mājās (62%). Bibliotēka respondentu vidū saglabā savu nozīmi, kā vieta, kur apzināt sev nepieciešamo informāciju gan mācībām, gan

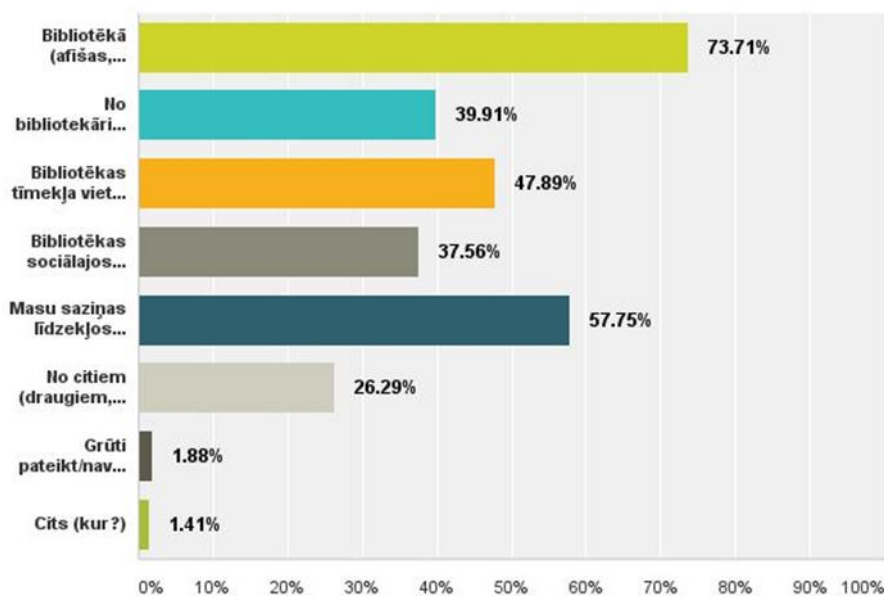
darbam un arī izklaidei (47,4%). Regulāri tiek izmantoti arī printēšanas, skenēšanas un kopēšanas pakalpojumi (40,4%), bibliotēkas rīkoto pasākumu apmeklēšana, piemēram tikšanās ar rakstniekiem, māksliniekiem, dažādu nozaru speciālistiem u.tml. (33,8%), kā arī publiski pieejamo datoru un interneta izmantošana (31%). Ievērojami mazāk tiek izmantoti tādi JZB piedāvātie pakalpojumi, kā grāmatu un citu izdevumu piegāde mājās (2,8%) un vājredzīgo datortehnikas izmantošana (0,47%), šie pakalpojumi ir paredzēti atsevišķām bibliotēkas mērķgrupām, kas sastāda nelielu daļu no kopējā JZB lietotāju skaita, līdz ar to, šādi rezultāti nav pārsteidzoši. Kā vienu no kopējās kategorijās neiekļautu piemēru, kāpēc tiek apmeklēta bibliotēka, lietotāji atzīmēja iespēju dāvināt bibliotēkai grāmatas.

Uz jautājumu par to, vai bibliotēkas lietotāji ir informēti par JZB pakalpojumiem un aktualitātēm, vairākums respondentu atbildēja apstiprinoši (69,52%), savukārt noliedzošu atbildi sniedza 20,48% respondentu, 10% no aptaujātajiem nespēja pilnvērtīgi novērtēt savu informētības līmeni un izvēlējās atbildi "*grūti pateikt/ nav atbildes*". Jāsecina, ka JZB lietotāju informētības līmenis par bibliotēkas piedāvājumu un aktualitātēm ir augsts. Vadoties pēc šāda bibliotēkas lietotāju vērtējuma, pētījuma autore izdara pieņēmumu, ka bibliotēkas sniegtā informācija sasniedz savas galvenās mērķauditorijas.

Lai iegūtu detalizētākus rādītājus par to, kur tieši bibliotēkas lietotāji iegūst informāciju par JZB pakalpojumiem un aktualitātēm, autore anketā iekļāva jautājumu par lietotāju izmantotajiem informācijas kanāliem. Respondentiem tika dota iespēja atzīmēt visus sev piemērotos atbilžu variantus. Populārākā atbilde bija, ka informācija tiek iegūta pašā bibliotēkā, šādu atbildi sniedza 73,71% (sk. 4.7. att.) respondentu. Šādi rezultāti veido paralēles ar JZB apmeklējuma biežumu. Tā kā lielākā daļa respondentu atzīmēja, ka bibliotēku apmeklē vismaz reizi nedēļā, tad arī viens no galvenajiem informācijas kanāliem ir pati bibliotēka. Jāsecina, ka apmeklējot bibliotēku cilvēki pievērš uzmanību tur izvietotajai informācijai, tātad ir nepieciešams rast jaunus risinājumus informācijas izvietošanai bibliotēkas telpās, lai tā būtu vēl pamanāmāka, veidot uzrunājošākus tekstus, ikmēneša aktualitāšu bukletus vai flajerus, lai dodoties prom no bibliotēkas, cilvēks to varētu paņemt sev līdzī un neaizmirstu izlasīto informāciju.

Savukārt, kā otrs populārākais informācijas kanāls tiek atzīmēts - plašsaziņas līdzekļi (avīzes, laikraksti, ziņu portāli) (57,75%). Jāatzīmē, ka vietējie plašsaziņas līdzekļi regulāri publicē informāciju par aktuālajiem notikumiem bibliotēkā un tās pakalpojumiem, par to liecina arī autores veiktā plašsaziņas līdzekļu monitoringa rezultāti. Bibliotēkai ir izveidojusies pozitīva sadarbība ar reģionālajiem medijiem, kas ir vērtīgs informācijas izplatīšanas kanāls, jo, piemēram, viens no pilsētas laikrakstiem "*Jelgavas Vēstnesis*" ir

bezmaksas pieejams ikvienam pilsētas iedzīvotājam, kas paplašina iespēju uzrunāt jaunus potenciālos bibliotēkas lietotājus.

4.7.att. Komunikācijas kanāli, kur bibliotēkas lietotāji iegūst informāciju par JZB

Informācijas ieguvei plaši tiek izmantota arī bibliotēkas tīmekļa vietne (47,89%), vadoties pēc statistikas datiem, vidēji dienā JZB tīmekļa vietnei ir 172 virtuālie apmeklējumi. Savukārt, 39,91% JZB lietotāju informāciju iegūst no pašiem bibliotekāriem, 37,56% bibliotēkas sociālajos tīklos, kas ir salīdzinoši zems rādītājs, jo bibliotēka aktīvi iesaistās sociālo tīklu satura veidošanā par aktualitātēm bibliotēkā. Jāņem vērā, ka tīmeklī ievietoto informāciju, tās galvenā mērķauditorija, var nepamanīt kopējā informācijas plūsmā, tādēļ svarīgi informāciju sociālajos tīklos nepieciešams ievietot biežāk, svarīgāku informāciju periodiski atkārtot, kas radīs lielāku varbūtību, ka informācija tiks pamanīta.

Vērtīgs informācijas iegūšanas kanāls ir arī paši cilvēki, jo 26,29% respondentu atzīmēja, ka informācija tiek iegūta no neformāliem komunikācijas kanāliem (draugiem, ģimenes, kolēģiem u.tml.). Mārketinga vidē šādu informācijas kanālu dēvē par “no mutes mutē” reklāmu (*word – of – mouth advertising*), kura ir efektīva, jo neko nemaksā un balstās uz personisko pieredzi, nāk no draugiem vai paziņām, kuriem cilvēks uzticas, tādēļ ir ticamāka, nekā jebkura cita informācija (Akadēmiskā terminu datubāze *AkadTerm*, 2008b). Jāatzīmē, ka šāda informācijas virzība ir iedarbīga, bet ne vienmēr pozitīvā formā.

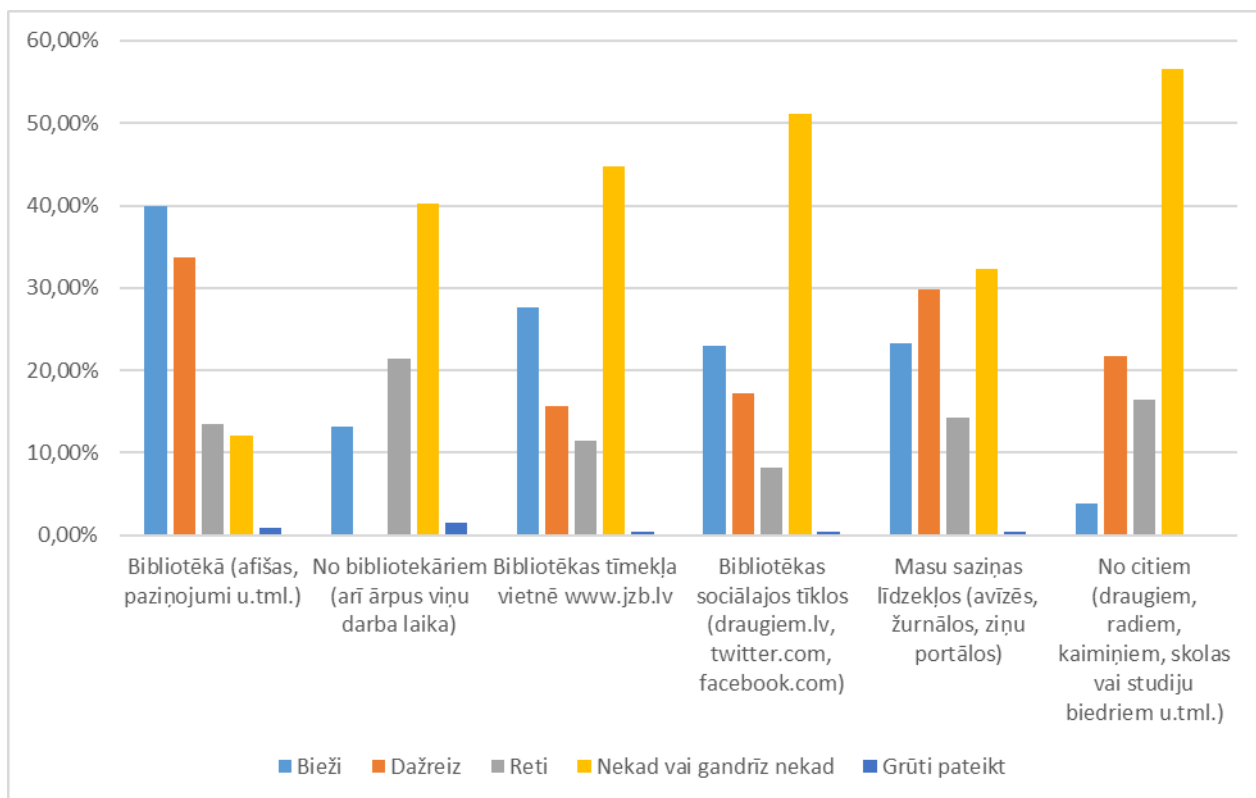
Pavisam neliela daļa respondentu (1,41%) norādīja, ka informāciju iegūst arī JZB rīkotajos semināros un konsultācijās, kā arī savās darba vietās. Kā jau iepriekš tika norādīts JZB ir metodiskais centrs 28 Jelgavas un Ozolnieku novada pašvaldības bibliotēkām, līdz ar

to, bibliotēkā regulāri tiek organizēti semināri un citi, nozares pārstāvjiem, noderīgi un izglītojoši pasākumi, kas arī uzskatāms par ārējās komunikācijas veiksmīgu paraugu. Zinošs un ieinteresēts bibliotekārs ir daļa no efektīvas bibliotēkas mijiedarbības ar tās lietotājiem veidošanas pamats.

Respondentiem šādi informācijas iegūšanas veidi ir pieņemami (90,38%), savukārt tikai neliela daļa (4,33%) respondentu ir neapmierināti ar piedāvātajiem informācijas saņemšanas veidiem, bet 5,29% respondentu nav viedokļa šajā jautājumā.

Autore ar aptaujas anketas palīdzību vēlējās noskaidrot arī respondentu viedokli par to, vai bibliotēkas pielietotajos informācijas kanālos izvietotā informācija (vēstījums) respondentus pamudina apmeklēt bibliotēkas rīkotos pasākumus vai izmantot bibliotēkas pakalpojumus. Vairāk kā puse JZB lietotāju (57%) atzina, ka sniegtā informācija viņus ieinteresē un pamudina izmantot bibliotēkas piedāvājumu, savukārt 26,57% neuzskata bibliotēkas sniegto informāciju par interesantu un pamudinošu iesaistīties bibliotēkas piedāvātajās norisēs. Daļa respondentu (16,43%) nespēja novērtēt vai viņiem bibliotēkas sniegtā informācija ir saistoša un pamudinoša, lai iesaistītos bibliotēkas piedāvātajās aktivitātēs.

Lai izvērtētu, cik bieži, katrā no bibliotēkas komunikācijas kanāliem JZB lietotāji pamana informāciju par bibliotēku, respondentiem aptaujas anketā bija jānovērtē katrs komunikācijas kanāls. Rezultāti rāda (sk. 4.8. att.), ka bibliotēkai vairāk jāstrādā ar komunikācijas veidošanu bibliotēkas sociālajos tīklos un bibliotēkas tīmekļa vietnē. Kā arī bibliotekāriem jāveido tiešo komunikāciju ar bibliotēkas lietotājiem, to bibliotēkas apmeklējuma laikā.

4.8.att. JZB informācijas kanālu izmantošanas biežums JZB lietotāju vidū

To vai informācija par jaunumiem bibliotēkā, pasākumiem un citām aktualitātēm tiek izziņota pietiekoši ātri, JZB lietotāji vērtē, kā pietiekoši labu (29,05%) (apmierinātības līmeņa skalā galvenokārt izvēloties 4. līmeni no 5), 8,10% respondentu uzskata, ka informācija tiek izziņota pārāk vēlu. Lai gan vairākums JZB lietotāju uzskata, ka informācija tiek izziņota pietiekoši ātri, nedrīkst atstāt neievērotu to respondentu daļu, kura uzskata, ka informācija tiek izziņota pārāk vēlu. Kā jau darba autore iepriekš norādīja, šādas nepilnības komunikācijas procesā var risināt informāciju izziņojot biežāk un ievietojot to galvenajos informācijas kanālos atkārtoti.

JZB lietotāji aizpildot anketu tika lūgti atbildēt arī uz vienu atvērto jautājumu, izsakot savu viedokli par to kas viņuprāt būtu jāuzlabo JZB ārējā komunikācijā. Sniegtie viedokļi un ieteikumi ļauj izdarīt secinājumus par šī brīža nepilnībām komunikācijas veidošanā, informācijas izziņošanā, kā arī ļauj veidot priekšstatu, kas bibliotēkas lietotājiem ir svarīgi saņemot informāciju. Izteiktie ieteikumi var būt noderīgi jaunu komunikācijas paņēmieni pielietošanā, lai veidotu uz bibliotēkas lietotāju orientētu komunikāciju un novērstu nepilnības, kas līdz šim komunikācijas veidošanas procesā nebija saskatītas.

Daļa respondentu pie atvērtā jautājuma norādīja, ka viņuprāt JZB komunikācija ir laba un nav nepieciešam neko mainīt. Piemēram, tika sniegtas atbildes “*Jau tiek darīts pietiekoši daudz*”, “*Viss notiek tikai uz labāko*”, “*Šobrīd apmierina, bet vienmēr jau var uzlabot*” u.tml.

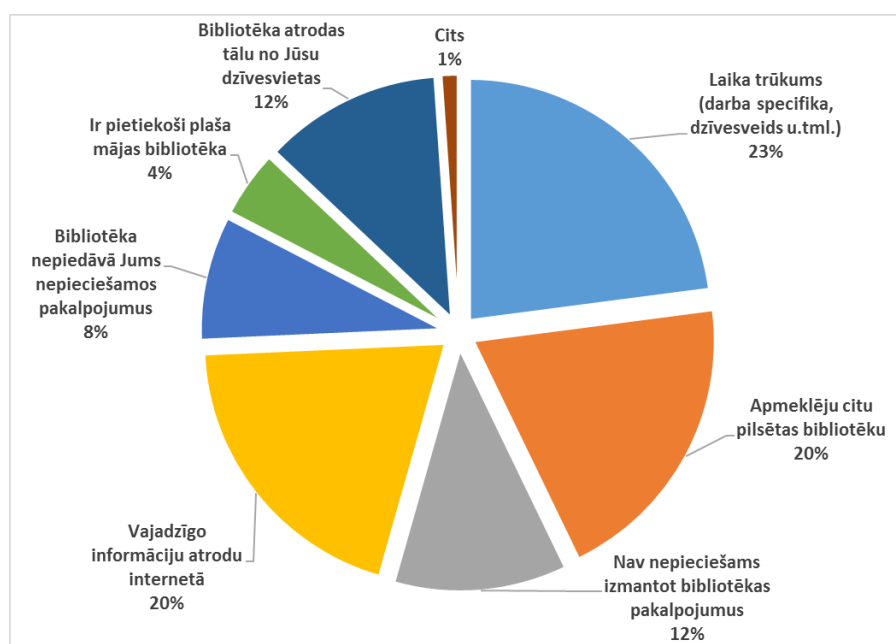
Tomēr, tika izteikti arī kritiski viedokļi un ieteikumi, visbiežāk izsakot viedokli, ka informāciju nepieciešams izziņot ātrāk un biežāk atkārtot pirms gaidāmajiem pasākumiem, minot piemērus, ka atsevišķos gadījumos informācija kopējā informācijas plūsmā sociālajos tīklos ir palaista garām un respondents nav zinājis par vienu no sev interesējošiem pasākumiem. Respondenti norādīja *“Savlaicīgi veidot un izziņot "pasākumus" feisbukā”, “Vajadzētu biežāk likt atskatus uz pasākumiem, piemēram, iespējams sociālajos tīklos palaidu garām, ka JZB būs baltā galdauta svētki”, “Dažreiz informācija par pasākumiem ir novēlota”*. Pētījuma autore atzīst, ka mūsdienu informācijas laikmetā komunikācijas veidošanas procesā rūpīgi ir jāpārdomā cik bieži būtu nepieciešams izvietot informāciju, jo pastāv liela varbūtība, ka potenciālie tās interesenti kopējā informācijas plūsmā to var nepamanīt.

Respondenti atvērtajā jautājumā izteikuši vēlmi, ka gribētu, lai informācija (bibliotēkas veidotās afišas) biežāk tiek izvietota pilsētā. *“Vairāk jāizvieto informācija pilsētā, ne tikai bibliotēkā”, “Afišas uz pilsētas info stabiem, skolās un sabiedriskajās organizācijās”* u.tml. Pētījuma ietvaros veiktajā intervijā ar JZB direktori Lāsmu Zariņu, direktore arī uzskata, ka šis ir iedarbīgs veids, kā sasniegt mērķauditoriju *“esam pamanījuši, ka labi strādā autobusus izlīmētās afišas”*. Līdzšinējā pieredze ar afišu izvietošanu pilsētvidē ir bijusi ļoti veiksmīga un tas ir labs veids, kā informēt par bibliotēkas pasākumiem.

Daļa respondentu pie uzlabojumiem izteica arī ar bibliotēkas tīmekļa vietni saistītus ierosinājumus par to, ka nepieciešams to izveidot ērtāku *“”*, biežāk ievietot jaunu informāciju *“Biežāk par jaunumiem rakstīt mājas lapā”*, kā arī ierosināja, ka tīmekļa vietnē varētu būt arī atsevišķa sadaļa bērniem *“mājaslapā interesantāka, atsevišķa sadaļa jauniešiem un bērniem”*. Kā autore iepriekš norādīja, bibliotēkas tīmekļa vietnē tiek veidoti jauni uzlabojumi, norit darbs pie bērnu un jauniešu sadaļas veidošanas. Respondenti arī vēlētos, lai bibliotēka veidotu aktīvāku komunikāciju sociālajos tīklos, veidojot interesantāku vēstījumu, sniedzot atbildes, ka *“vairāk jākomunicē bibliotēkas sociālajos tīklos”, “Vairāk izmantot sociālos tīklus, lai informācija ir pamanāmāka, košāka, piesaistošāka”*.

Tālāk tekstā pētījuma autore sniegs ieskatu JZB nelietotāju anketēšanas rezultātos. Šī respondentu daļa sniedza atbildes uz pieciem jautājumiem. Iegūtie rezultāti ir būtiski, lai noskaidrotu, kāpēc šī pilsētas iedzīvotāju daļa neizmanto JZB pakalpojumus, vai viņi ir informēti par bibliotēkas pakalpojumiem un citām aktualitātēm un, kas bibliotēkai būtu jāuzlabo savā komunikācijā, lai ieinteresētu bibliotēkas nelietotājus izmantot tās pakalpojumus.

Ar pirmā jautājuma palīdzību pētījuma autore vēlējās gūt priekšstatu, kādi ir galvenie iemesli, kāpēc šī sabiedrības daļa neapmeklē JZB, lai izmantotu iegūtos rezultātus tālākai bibliotēkas darba uzlabošanai. Respondentiem tika dota iespēja izvēlēties visus sev vēlamos atbilžu variantus. Vairākums no respondentiem atzina, ka viens no iemesliem, kāpēc netiek apmeklēta JZB ir laika trūkums (23%), ko nosaka viņu darba specifika, dzīvesveids vai citi līdzīgi iemesli (sk. 4.9. att.). Jāatzīst, ka šādus faktorus, kāpēc netiek apmeklēta bibliotēka ir grūti novērst. Piemēram gadījumos, ka cilvēki neapmeklē bibliotēku darba specifikas dēļ, tad bibliotēka kā alternatīvu variantu var piedāvāt izmaiņas darba laikā – bibliotēka sāk darba laiku ātrāk, vai gluži pretēji strādā ilgāk.

4.9.att. Iemesli kāpēc JZB nelietotāji neapmeklē bibliotēku (n=193)

Kā nākošos populārākos iemeslus respondenti norāda plašo informācijas pieejamību internetā (20%), līdz ar to nav nepieciešams izmantot bibliotēkas pakalpojumus. Mūsdienās, nenoliedzami, lielākais un visvairāk izmantotais informācijas nesējs ir internets, kurš ir mainījis sabiedrības uzskatus un paradumus par bibliotēku nepieciešamību un izmantojamību (Grēniņa, 2015). Tomēr, arī šajā situācijā, bibliotēka var atrast jaunas perspektīvas, lai piesaistītu to bibliotēkas nelietotāju uzmanību, kas uzskata, ka nepieciešamo informāciju var atrast internetā un bibliotēkas pakalpojumi nav nepieciešami. Piemēram, JZB šobrīd orientējas uz virtuālo piedāvājumus, tā intervijai laikrakstam “Jelgavas Vēstnesis” stāsta bibliotēkas direktore Lāsma Zariņa “[..]ja agrāk mēs vairāk koncentrējāmies uz grāmatām un periodiku, tad šobrīd arvien lielāka loma ir mūsu virtuālajam piedāvājumam. Cilvēki arvien biežāk izmanto datubāzes, elektronisko katalogu, «Lursoft» laikrakstu bibliotēku un citus mūsu resursus.” (Kovaļevskis, 2014). Publiskās bibliotēkas ir vietas, kur iespējams

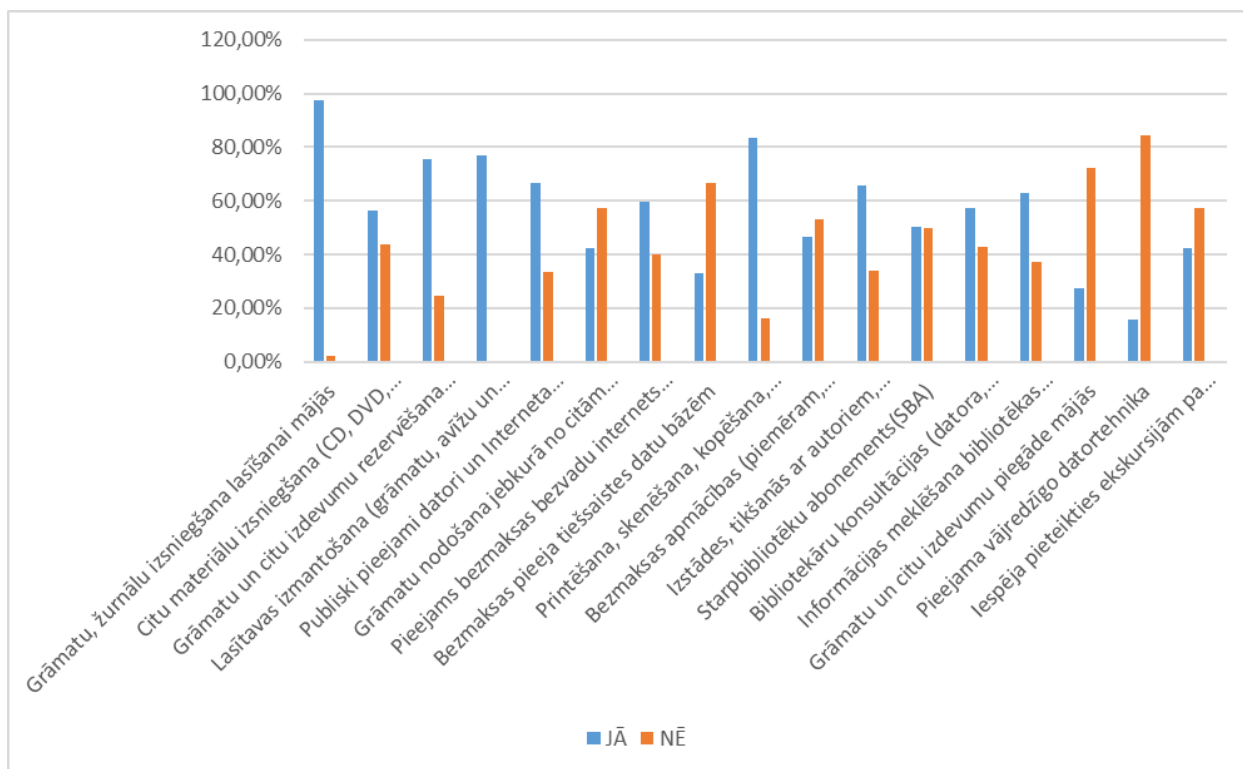
bezmaksas izmantot dažādas datu bāzes, kas satur kvalitatīvu informāciju, kurai citviet internetā nav iespējams piekļūt, tāpēc JZB aktīvāk jāstrādā pie e – resursu popularizēšanas, kas varētu uzrunāt šo sabiedrības daļu, kas aktīvi izmanto internetā iegūtu informāciju.

Daļa respondentu arī norāda, ka izmanto citas Jelgavas pilsētas bibliotēkas (20%), tāpēc nav nepieciešams apmeklēt tieši JZB. Jelgavā ir pieejams ļoti plašs kultūras un izklaides iespēju piedāvājums, līdz ar to, JZB ir jāpievēršas savu pozīciju nostiprināšanai un jāattīsta jauni un nebijuši pakalpojumi, lai ieinteresētu izmantot tieši bibliotēku. Tomēr, konkurence nav vienīgais būtiskais faktors, kam jāpievērš uzmanība. Bibliotēkām vērtējot lietotāju un nelietotāju apmeklētību, jāņem vērā arī tādi faktori, kā fiziskā telpa. Jo pilsētas robežas ir lielas un ne visiem ir iespēja apmeklēt bibliotēku, ja tā atrodas tādu no cilvēka dzīvesvietas, šo argumentu, kāpēc netiek izmantoti bibliotēkas pakalpojumi norādīja 12% respondentu. Tikpat liels respondentu skaits (12%), atzina, ka viņiem nav nepieciešams izmantot bibliotēkas pakalpojumus un, ka bibliotēka nenodrošina respondentiem vēlamo piedāvājumu (8%). Darba autore izdara pieņēmumu, ka viedoklis par to, ka bibliotēkas pakalpojumi nav nepieciešami un bibliotēka nepiedāvā viņiem nepieciešamos pakalpojumus balstās uz nezināšanu, kādi tad ir šie pakalpojumi un kā tos izmantot.

Mazāk populārs atbilžu variants (4%) bija, ka respondentiem nav nepieciešams apmeklēt bibliotēku, jo ir pietiekoši plaša mājas bibliotēka.

Lai izvērtētu, kāds ir JZB nelietotāju informētības līmenis par bibliotēkas pakalpojumiem aptaujas anketā tika norādīti aktuālākie JZB pakalpojumi un respondentiem bija jāatzīmē, kurš no tiem ir zināms, bet par kuru līdz šim informācija nebija saņemta.

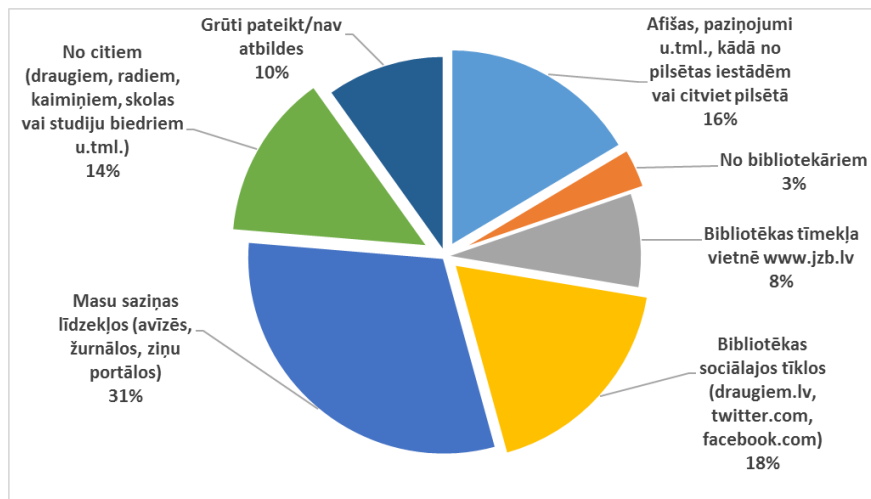
Rezultāti rāda, ka JZB nelietotāji galvenokārt ir informēti par bibliotēkas pamatpakalpojumiem, tādiem kā – grāmatu, žurnālu izsniegšana lasīšanai mājās, lasītavas izmantošana, printēšana u.tml. pakalpojumi (sk. 4.10. att.). Savukārt, mazāk informēti JZB nelietotāji ir par tādiem bibliotēkas pakalpojumiem, kā – grāmatu un citu izdevumu piegāde mājās, piekļuve vājredzīgo datortehnikai, bezmaksas pieeja tiešsaistes datu bāzēm. Šī informācija par JZB nelietotāju informētību par tas pakalpojumiem ir noderīga, lai apzinātu, kurus no bibliotēkas pakalpojumiem ir nepieciešams vairāk popularizēt.

4.10. att. JZB nelietotāju informētība par bibliotēkas pakalpojumiem

Lai gan aptaujātie respondenti neapmeklēja bibliotēku un neizmantoja tās pakalpojumus, darba autore vēlējas noskaidrot, vai līdz šim JZB nelietotāji ir saņēmuši informāciju par bibliotēku un tās aktualitātēm. Iegūtie rezultāti rāda, ka bibliotēkas nelietotāji visbiežāk pamanījuši informāciju par bibliotēku masu saziņas līdzekļos (31%) (sk. 4.11. att.) un bibliotēkas sociālajos tīklos (18%). Daļa respondentu (16%) informāciju ir ieguvuši kādā no pilsētas iestādēm vai citviet pilsētā, kur ir bijušas izvietotas bibliotēkas veidotās afišas. Līdzīgu daļu veido respondentu atbildes par to, ka informācija ir saņemta no neformāliem komunikācijas līdzekļiem (radiem, draugiem, kolēģiem) (14%). Retāk informāciju JZB nelietotāji ievēro bibliotēkas tīmekļa vietnē (8%), kā arī no bibliotekāriem, kas veido tikai 8% no respondentu atbildēm. Savukārt, 10% respondentu nespēja sniegt atbildi uz šo jautājumu, izvēloties atbilžu variantu “Grūti pateikt/ nav atbildes”.

Jāsecina, ka neskatoties uz to, ka šī respondentu daļa neapmeklēja bibliotēku, informācija par bibliotēkas pakalpojumiem sasniedz tās potenciālos lietotājus. Tātad nepieciešams pārdomāt interesantākus vēstījumus un biežāku informācijas publicēšanu.

4.11..att. Komunikācijas kanāli, kur JZB nelietotāji iegūst informāciju par bibliotēku

Aptaujātos JZB nelietotājus, respondentiem tika uzdoti arī divi atvērtie jautājumi, lai noskaidrotu, kāds viņiem būtu piemērotākais informācijas saņemšanas veids par bibliotēkas aktualitātēm un pakalpojumiem. Vairākumā gadījumu, atbildes uz šo jautājumu bija līdzīgas. Respondenti norādīja, ka ērts veids, kā saņemt informāciju par bibliotēkas aktualitātēm būtu saņemot e – pastu, telefona īsziņas. Daļa no respondentiem atzina, ka informāciju varētu saņemt sociālajos tīklos, ievietotu Jelgavas plašsaziņas līdzekļos vai bukletu veidā ar ikmēneša piedāvājumiem.

Sniedzot atbildi uz jautājumu, kas būtu nepieciešams, lai ieinteresētu bibliotēkas nelietotājus apmeklēt bibliotēku, respondentu atbildes bija strukturētākas un konkrētākas, nekā iepriekšējā jautājumā. Daļa respondentu norādīja, ka bibliotēkai nepieciešams biežāk reklamēt savus pakalpojumus un citas aktivitātes bibliotēkā “*biežāk reklāmas*”, “*biežāk parādīt informāciju, ko bibliotēka piedāvā*”. Būtisks faktors pēc respondentu domām, varētu ieinteresētu viņu apmeklēt bibliotēku ir pamanāma un piesaistoša informācija “*Vajag pamanāmāku un piesaistošāku informāciju*”. Tiek norādīts, ka bibliotēku apmeklētu, ja tā būtu tuvāk respondentu mājām (“*Bibliotēkai vajadzētu būt tuvāk mājām*”) un biežāk tiktu rīkoti lielāki pasākumi “*Biežāk veidot lielākus pasākumus, jo dzīvoju patālu no bibliotēkas un ikdienā nav izdevīgi braukt*”.

Secinājumi

Balstoties uz anketēšanas rezultātiem, 26% JZB lietotāju ir skolēni un studenti, vecuma grupā no 16 – 25 gadiem, tāpat arī JZB nelietotāju vidū skolēni un studenti ir aktīvākā respondentu daļa 30,6%. Otru lielāko daļu JZB lietotāju vidū (26%) veido ierēdņi un darbinieki valsts vai pašvaldību iestādēs, kā arī JZB nelietotāju vidū šī grupa veido otro aktīvāko respondentu (18%) daļu.

Bibliotēkas apmeklējums tās lietotāju vidū ir augsts, bibliotēkas lietotāji ir ieinteresēti apmeklēt bibliotēku un izmantot tās piedāvātos pakalpojumus, par to liecina anketēšanas rezultāti, kuri rāda, ka 23% JZB lietotāju bibliotēku apmeklē vismaz reizi nedēļā, 18% reizi divās nedēļās, 17% vismaz reizi trīs mēnešos, 16% vismaz reizi mēnesī, 15% vairākas reizes nedēļā, savukārt 10% retāk nekā reizi trīs mēnešos.

No kopējā bibliotēkas pakalpojumu klāsta, JZB lietotāji aktīvāk izmanto pamatpakalpojumus – grāmatu un žurnālu izsniegšana mājās (62%), informācijas meklēšana (47,4%), printēšanas, skenēšanas un kopēšanas pakalpojumus (40,4%). Retāk tiek izmantoti specifiski pakalpojumi, kas orientēti specifiskās bibliotēkas mērķgrupām – grāmatu un citu izdevumu piegāde mājās (2,8%), vājredzīgo datortehnikas izmantošana (0,47%).

Jāsecina, ka vairāk nekā 70% JZB lietotāju bibliotēku apmeklē vismaz reizi mēnesī un bibliotēka, līdz ar to, ir viens no primārajiem informācijas ieguves kanāliem (73,71%) par aktualitātēm, pakalpojumiem un citiem jaunumiem JZB. Otrs populārākais informācijas saņemšanas veids ir plašsaziņas līdzekļi (57,75%). Līdz ar to vairāk kā puse (69,52%) respondentu uzskata, ka ir informēti par JZB darbību, pakalpojumiem un aktualitātēm un bibliotēkas izmantotie informācijas nodošanas kanāli viņiem ir pieņemami, tā norādīja, gandrīz visi aptaujātie JZB lietotāji (90,38%).

Vairāk kā puse respondentu (57%) uzskata, ka bibliotēkas sniegtā informācija ir interesanta un pamudina viņus izmantot bibliotēkas pakalpojumus, apmeklēt pasākumus, kā arī, tā tiek izziņota pietiekoši ātri, uzskata (29,05%), apmierinājuma skalā informācijas izziņošanas ātrumu apmierinātības skalā vērtējot ar 4. Savukārt 26,57% respondentu neuzskata JZB sniegto informāciju par pamudinošu iesaistīties bibliotēkas aktivitātēs, atvērtajā jautājumā norādot, ka JZB vajadzētu *“interesantākus plakātus, interesantākus tekstus priekš jauniešiem”*, *“interesantākas afišas”*, *“Vairāk izmantot sociālos tīklus, lai informācija ir pamanāmāka, košāka, piesaistošāka”*.

Atvērtajā jautājumā JZB lietotāji izteica ieteikumus, lai informācija par bibliotēkas aktivitātēm tiktu izziņota ātrāk un biežāk, lai tā vairāk tiek izvietota pilsētvidē un vairāk tiktu izmantoti sociālie tīkli.

Anketēšanā tika noskaidrots, ka JZB nelietotāji neapmeklē bibliotēku un neizmanto tās pakalpojumus, jo izjūt laika trūkumu (23%), informāciju meklē internetā (20%), izmanto citas pilsētas bibliotēkas (20%). Jāsecina, ka galvenie iemesli nav intereses trūkums, bet laika faktors un citi alternatīvi informācijas meklēšanas veidi un konkurence (pilsētā ir piecas publiskās bibliotēkas, un vairākas akadēmiskās bibliotēkas).

JZB nelietotāji galvenokārt ir informēti par bibliotēkas pamatpakalpojumiem, informētības līmenis ir vērtējams kā augsts, jo no 17 norādītajiem pakalpojumiem, 11 pakalpojumi vairākumam respondentu bija zināmi, savukārt tikai 6 bija mazāk zināmi.

Lai gan JZB nelietotāji neapmeklēja bibliotēku, viņi ir saņēmusi informāciju par bibliotēkas aktivitātēm plašsaziņas līdzekļos (31%), bibliotēku sociālajos tīklos (18%), pilsētā (16%), bieži arī no neformālajiem informācijas kanāliem (14%) (draugiem, radiem, kolēģiem). Savukārt, 10% respondentu nespēja sniegt atbildi uz šo jautājumu.

Atvērtajā jautājumā respondenti norāda, ka ieinteresēt apmeklēt bibliotēku viņus varētu interesantāka, biežāka pasākumu un aktivitāšu izziņošana.

Pētījuma gaitā izvirzītā hipotēze - JZB nelietotājiem un lietotājiem trūkst pilnīgas informācijas par bibliotēkas darbu vai arī tā tiek iegūta novēloti – **neapstiprinās**. Vadoties pēc iegūtajiem anketēšanas rezultātiem vairākums esošo JZB lietotāju uzskata, ka ir informēti par bibliotēkas pakalpojumiem, aktīvi izmanto lielāko daļu bibliotēkas informācijas sniegšanas kanālus, uzskata informāciju par pamudinošu iesaistīties bibliotēkas aktivitātēs. Tas pats attiecināms uz JZB nelietotājiem, kuri, lai gan neapmeklēja bibliotēku pārzina tās piedāvātos pakalpojumus un ir ieguvuši informāciju no dažādiem informācijas kanāliem par bibliotēkas aktivitātēm.

4.5. Ekspertu interviju rezultāti un izvērtējums

Maģistra darba kvalitatīvo pētījumu veido daļēji strukturētā intervija ar Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas direktori Lāsmu Zariņu (sk. 2. pielikumu) un RCB SA speciālisti Dainu Ģeibaku (sk. 3. pielikumu).

Veikt interviju ar bibliotēkas direktori Lāsmu Zariņu pētījuma autore izvēlējusies, lai iegūtu vadības viedokli par līdzšinējo bibliotēkas komunikāciju, tās efektivitāti un izmantotajiem realizācijas paņēmieniem, kā arī, lai apstiprinātu vai noraidītu vienu no izvirzītajām hipotēzēm, ka bibliotēkas vadība pārzina un plāno bibliotēkas ārējās komunikācijas procesus.

JZB direktores viedoklis un pieredze par ārējo komunikāciju un SA darbu bibliotēkā tika noskaidrots ar 10 jautājumu starpniecību. Intervijas sākumā autore vēlējās uzzināt, kāds ir bibliotēkas direktores Lāsmas viedoklis par to, kāda kopumā šobrīd ir bibliotēkas ārējā komunikācija. Uz to tika saņemta atbilde, ka JZB komunikācija ir vērtējama kā laba. Piebilstot, ka noteikti ir vēl kādi instrumenti, kā piesaistīt lielāku sabiedrības uzmanību, iedvesmojot apmeklēt un izmantot pilsētas bibliotēkas. Direktore uzskata, ka bibliotēku mijiedarbībā ar tās mērķgrupām jādodomā ne tikai par veidu kā informēt, bet arī nepārtraukti

jāattīstās domājot par jaunu un daudzveidīgu pakalpojumu ieviešanu. Vadība intervijā arī norāda, ka bibliotēkai ir izstrādāta vienota darba stratēģija, tomēr to ir plānots pārstrādāt un uzlabot, argumentējot, ka ļoti mainījušās bibliotēkas darba prioritātes un galvenie uzdevumi.

Jāatzīmē, ka JZB direktores teiktais attaisno sevi arī JZB reālajā darba praksē, jo paralēli bibliotēkas pamatpakalpojumiem ir attīstīts ļoti plašs pakalpojumu klāsts un aktīvi tiek strādāts pie jaunu pakalpojumu ieviešanas, balstoties uz ārvalstu kolēģu pieredzi, idejām, kas aizgūtas no Latvijas publisko bibliotēku darba prakses. Piemēram, grāmatu lasīšana priekšā, kad bibliotekāri dodas pie lasītājiem ar redzes traucējumiem uz mājām un lasa viņiem interesējošas grāmatas, tautasdziesmu dziedāšanas vakari, “Ģimenes dienas” ar radošajām darbnīcām, teātri un citām aktivitātēm, semināri jaunajām māmiņām par jaundzimušo kopšanu u.tml. Kā redzams bibliotēkas piedāvājums aptver dažādas sabiedrības daļas.

Lai veidotu sistemātisku, apzinātu un plānotu bibliotēkas komunikāciju ar sabiedrību, tai ir jāpārzina savas galvenās mērķauditorijas. JZB direktore Lāsma bibliotēkas mērķauditorijā ietver visus Jelgavas pilsētas iedzīvotājus, sākot no pašiem mazākajiem bērniņiem līdz senioru vecumam. Atzīmējot, ka bibliotēkas mērķauditorija ir arī viesi no citām pašvaldībām un ārvalstīm. Direktore piebilst, ka tas ir ļoti plašs aptvērums, tomēr esot iespējams izdalīt vairākas atsevišķas grupas un tiem raksturīgos bibliotēkas piedāvātos pakalpojumus:

1. Bērnu auditorija – lasīšanas veicināšanas pasākumi (“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”), radošās nodarbībās (“Pirkstiņlellīšu gatavošana”), stāstu lasīšanas priekšā (Jelgavas pilsētas mērs Andris Rāviņš lasa pirmsskolas izglītības bērniem priekšā stāstus), izstādes (Alekseja Naumova ilustrāciju izstāde “Ahoi, plūdi Daugavā”, Somijas ceļojošā Trollīšu Mumiņu izstāde), tikšanās ar bērnu grāmatu rakstniekiem (Vita Štēlmahere un suns Rafi).
2. Skolniekiem – tematiskās ekskursijas bibliotēkā, elektroniskā kataloga apguves principi, iepazīšanās ar datu bāzēm.
3. Jauniešiem – geocathing spēle bibliotēkā, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem (Draugiem.lv runasvīrs Jānis Palkavnieks), iepazīšanās ar informācijas speciālista un bibliotekāra profesiju, iesaistot LU studentus un pasniedzējus, pasākumi (Muzeju nakts, Ģimenes dienas u.c.), galda spēles bibliotēkā, jaunumu dienas.
4. Strādājošie – datorapmācības, tikšanās ar autoriem, jaunumu diena, iesaistīšana dažādās aktivitātēs (Baltā galdauta svētki, Ģimenes dienas, Muzeju nakts).
5. Bezdarbnieki – datorapmācības, jaunumu dienas, radošās darbnīcas.

6. Seniori – datorapmācības, jaunumu dienas, tikšanās ar autoriem, lasītāju klubiņi.

No augstākminētā, jāsecina, ka bibliotēka piedāvā aktivitātes jebkura vecuma cilvēkiem un ikviens var atrast sev interesantas un saistošas nodarbes, kāpēc apmeklēt bibliotēku. Šīm mērķgrupām bibliotēkas pakalpojumi un citas aktualitātes, kā stāsta JZB direktore tiek popularizēti izmantojot *“vietējo presi, sociālos tīklus, - Draugiem.lv, Facebook.com, Twitter.com, youtube.com, radio Skonto un Latvijas radio 2.”* piebilstot, ka tiek izvietotas afišas ne tikai bibliotēkā, bet arī pilsētā, pilsētas autobusos. Kā arī cilvēki tiek uzrunāti individuāli. Plašākiem pasākumiem, kas plānoti maziem bērniem un skolniekiem, bibliotēka zvana un uzrunā tos telefoniski, ierosinot iesaistīties.

Direktore norāda, ka ikvienai mērķauditorijai komunikācijas kanāli un instrumenti tiek pielāgoti, piemēram, seniorus vairāk ieinteresē afišas un individuāli ielūgumi uz pasākumiem vai pakalpojumu izmantošanu, savukārt jauniešus un strādājošos bibliotēkas lietotājus vieglāk sasniegt ar sociālo tīklu palīdzību. Direktore sarunā uzsver, ka *“nepieciešams uzlabot sadarbību ar sociālo lietu pārvaldi, vēl ir kur augt sadarbībā ar skolām.”*

Jāsecina, ka bibliotēkā komunikācijas process tiek pārdomāts, izmantoti dažādi komunikācijas kanāli un instrumenti, kas pielāgoti dažādām mērķauditorijām vadoties pēc to vecuma un nodarbošanās.

Vai ievietotā informācija ir ieinteresējusi bibliotēkas lietotājus un komunikācija ir bijusi veiksmīga, direktore izvērtē pēc tā, cik apmeklēti ir konkrētie pasākumi, izmantoti bibliotēkas pakalpojumi. Kā arī cilvēki paši izsaka atzinīgus vārdus, kad kāds pasākums ir ļoti patīcis.

JZB vadība secina, ka nākotnē bibliotēkas komunikācijā būtu nepieciešams uzlabot sadarbību ar sociālo lietu pārvaldi, lai pilnveidotu un attīstītu pakalpojumu, kad grāmatas no bibliotēkas tiek piegādātas lasītājiem uz mājām. Kā arī aktīvāk jāattīsta sadarbība ar skolām, jo nav sakārtots jautājums par skolēnu ieteicamās literatūras sarakstiem, komentējot šo situāciju sīkāk direktore stāsta, ka *“sarakstos ir grāmatas, kuras atrodamas skolu bibliotēkās, skolu bibliotēkas vasaras brīvlaikā ir slēgtas, bet pilsētas bibliotēkās eksemplāru skaits ir ļoti nepietiekošs.”* Lai gan pilsētā ir bērnu bibliotēka “Zinītis”, kas ir viena no JZB filiālbibliotēkām, arī JZB šobrīd aktīvi strādā ar bērnu un jauniešu auditoriju un bibliotēkas tīmekļa vietnē tiek veidota sadaļa bērniem. Direktore argumentē, ka bērni *“ir svarīga darba daļa, jo tikai bērībā ierādot ceļu uz bibliotēku, cilvēks to apmeklēs visa mūža garumā”.*

Jāsecina, ka bibliotēkas komunikācija tiek plānota un vadība strādā pie jauniem risinājumiem komunikācijas uzlabošanai. Uzsvars šajā gadījumā nav uz informācijas

izplatīšanu, bet gan savstarpējās sadarbības veidošanu – dialogu ar citām institūcijām, kas palīdzētu iesaistīt jaunu auditoriju bibliotēkas vidē.

Kā jau iepriekš maģistra darbā, vadoties pēc Gruniga un Hanta četriem SA modeļiem un D. Fouglera Ekoloģiskā komunikācijas procesa modeļa, kā arī balsoties un citiem pētījumiem SA jomā un to rezultātiem, jāsecina, ka bibliotēkām galvenokārt raksturīgs vienvirziena komunikācijas modelis ar mērķi informēt, iztrūkst dialoga veidošana ar sabiedrību. Lūdzot komentēt šo situāciju un JZB komunikatīvo modeli direktore Lāsma piekrīt, ka bibliotēkas komunikācijas modelis ir vairāk vienvirziena, tomēr dialoga veidošanos iespējams vērtēt savādāk piebilstot, ka *“dialogus veidojam reizēs, kad tiekamies ar rakstniekiem un citiem interesantiem cilvēkiem, tad kad tiekas mūsu lasītāju klubīš, tad kad bibliotēkā cemojas bērni un jaunieši, lai iepazīstoties ar bibliotēkas pakalpojumiem”* piebilstos, ka bibliotekāra un bibliotēkas lietotāja saskarsme arī vērtējama, kā dialogs, ietverot tādas komunikācijas līdzekļus, kā bibliotēkas tīmekļa vietne un e – pasts, kur ikvienam iespējams uzdot sev interesējošos jautājumus un saņemt atbildi. Kā arī veidojot un plānojot dažādus pasākumus notiek dialogs ar cilvēkiem, kuri nav bibliotēkas darbinieki. Savukārt vērtējot sociālos tīklus direktore atzīst, ka *“ja mēs veidojam reklāmu dažādos plašas saziņas mēdijos, tad bieži atgriezenisko saiti nesaņemam”*.

No augstāk minētā jāsecina, ka bibliotēkas komunikāciju nevar pilnvērtīgi izvērtēt pēc statistikas datiem, komunikācijas process šajā institūcijā iegūst jaunas aprises, jāvērtē dažādi komunikācijas posmi atsevišķi.

Vērtējot līdzšinējos pētījumus SA jomā novērojamas diskusijas par SA speciālista nepieciešamību bibliotēkās un pastāv viedoklis, ka jebkurš bibliotēkas darbinieks var uzņemties šos pienākumus, veidot bibliotēkas komunikāciju ar tās mērķauditorijām. JZB ir SA speciālists, pētījuma autore vēlējās noskaidrot bibliotēkas direktores viedokli šajā jautājumā.

Bibliotēkas direktore piekrīt, ka SA speciālists bibliotēkā ir nepieciešams, argumentējot, ka *“ārēja komunikācija kļūst par arvien nozīmīgāku jomu, svarīgi tajā ieguldīt laiku, izdomu, spējas”*, tādēļ ir jābūt cilvēkam, kas var pilnvērtīgi pievērsties šiem pienākumiem *“vairotu atpazīstamību, reklamētu bibliotēku un tajā notiekošās norises”* un, kuram nav jādomā par citiem bibliotekāra darbu saistītiem jautājumiem un procesiem. *“Sabiedrisko attiecību speciālists lielā bibliotēkā ir vajadzīgs, jo vadībai ir daudzi citi risināmi jautājumi gan saimnieciski, gan finanšu”* pamato direktore Lāsma.

Otrā intervija tika veikta ar RCB SA speciālisti Dainu Ģeibaku (skat. 3. pielikumu), lai noskaidrotu praktizējoša publisko bibliotēku speciālista viedokli par ārējās komunikācijas norisēm bibliotēkā un to problēmsituāciju risināšanas iespējām.

Daina Ģeibaka ieguvusi maģistra grādu filoloģijā un RCB strādā kopš 1977. gada, savukārt, SA jomā bibliotēkā – kopš 2004. gada. Šādas izmaiņas darba specifiskā ierosinājusi vēlme pēc pārmaiņā, atzīst Daina un piebilst, ka daudzus gadus strādājot bibliotēkā pārzinājusi daudzus Rīgas filiālbibliotēku darbiniekus, kas esot vērtīgi SA speciālistam.

Dainas galvenie darba pienākumi, kā SA speciālistam bibliotēkā ir sabiedrības informēšana par procesiem un pasākumiem RCB, kā arī tās 26 filiālbibliotēkās un divos no trim ārējiem apkalpošanas punktiem.

Viens no būtiskākajiem jautājumiem, ko autore vēlējās noskaidro ar šīs intervijas palīdzību bija, kā Daina vērtē atšķirības un galvenās nianšes starp komunikācijas veidošanu un SA darbu bezpeļņas organizācijās, tādās kā bibliotēka, no pelnošām organizācijām. RCB SA speciāliste uzsver, ka galvenais, kas rada atšķirību ir tas *“ka lietas, par kurām nav jāmaksā, cilvēkiem šķiet bezvērtīgas. Lielas pilsētas centrā pasākumu piedāvājums ir liels un daudzveidīgs, un publiskā bibliotēka visbiežāk nevar ar tiem konkurēt”* piebilstot, ka *“bibliotēka ir gandrīz vienīgā vieta, kur cilvēks var atnākt, neņemot līdz naudas maku”*, tādejādi padarot bibliotēku vairāk par sociālu iestādi. Daina uzskata, ka citādāka situācija ir mazās bibliotēkās, kas atrodas lauku rajonos vai pilsētu nomalēs, jo tur bibliotēkas uzskatāmas par vienīgo iedzīvotāju saskarsmes centru. Izklāstot viedokli par šo jautājumu, SA speciāliste atzīst, ka bibliotēkas konkurētspēja ir kļuvusi ļoti nosacīta un informāciju cilvēki vairāk meklē internetā, nevis bibliotēkās. Šāds eksperta viedoklis veido paralēles arī ar JZB nelietotāju anketas daļas rezultātiem, kuros kā vienu no bibliotēkas neapmeklēšanas iemesliem respondenti norādīja to, ka informāciju var atrast internetā un bibliotēkas pakalpojumu, līdz ar to, nav nepieciešami.

“Dažreiz rodas iespaids, ka bibliotekārs nezina un negrib zināt, ko vajag cilvēkiem, bet realizē kaut kādu savu iedomātu programmu. Organizācija, kas savu darbību balsta uz peļņu, nemūžam tā nerīkosies,” kritiski bibliotēku darba stratēģijas vērtē SA speciāliste. Šāds vērtējums vēlreiz pierāda, ka bibliotēkām ir jāizvērtē savi mērķi, balsoties uz bibliotēkas lietotāju un nelietotāju viedokļiem. Nepieciešama rūpīga izpēte un sistemātisks, pārdomāts reālais darbības plāns, kura nozīme tika uzsvērtā arī jau iepriekš izvērtētajos pētījumos par SA darbu bibliotēkās, kurus darba autore raksturojusi maģistra darba 2.nodaļā *“Izpētes pakāpes analīze”*.

Lai publiskās bibliotēkas veidotu veiksmīgu komunikāciju ar saviem lietotājiem, SA speciāliste uzskata, ka nepieciešams būt ieinteresētiem un labvēlīgi noskaņotiem pret lietotāju un viņa vajadzībām un tikai pēc tam seko profesionālās zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas realizējot lietotāja vēlmes. Būtiski esot mācēt lietotājam piedāvāt tieši to pakalpojumu, kas viņam nepieciešams, savas domas argumentē eksperte. Autore secina, ka būtiski ir izveidot piedāvājumu klāstu visām bibliotēkas noteiktajām mērķauditorijām, lai varētu tos veiksmīgi pielāgot attiecīgajās situācijās, jo, piemēram, vairākus gadus ar datoru un internetu strādājošam cilvēkam, nederēs bibliotēkas piedāvājums apmeklēt datorkursus iesācējiem, bet šāds piedāvājums der senioriem, kuri tikko sāk apgūt pirmās iemaņas datora lietošanā. Praktizējošiem cilvēkiem noderīgi būtu atsevišķu tematiku apguve darbā ar datoru, piemēram, padziļināta informācijas meklēšana bibliotēkā pieejamajās datu bāzēs. Pakalpojumu atbilstība visām mērķauditorijām, radīs bibliotēkas lietotājiem izmantot tos biežāk un piesaistīs potenciālos bibliotēkas lietotājus izmēģināt bibliotēkas piedāvātās iespējas.

Daina Ģeibaka uzskata, ka Latvijā bibliotekāra darbs vadoties no cilvēku faktora, joprojām lielā mērā ir *“mīlestības darbs, kas balstās uz entuziastu pūlēm un atbildību,”* tomēr, eksperte spriež, ka tas *“atkarīgs no bibliotekāra personiskajām kvalitātēm vietās, kur viņš ir viens, un no vadītāja gudrības vadīt savus darbiniekus tā, lai pareizajā vietā pareizo darbu darītu pareizais cilvēks.”* Vērtējot komunikāciju ar plašsaziņas līdzekļiem, eksperte atzīst, ka viss atkarīgs no kopienas lieluma, kuru konkrētā bibliotēka apkalpo. Jāatzīst, ka komunikācijas veidošana ar plašsaziņas līdzekļiem JZB ir uzskatāma par veiksmīgu, ko autore analizēja veicot bibliotēkas mediju monitoringu divu gadu ietvaros.

Līdzīgi kā tika noskaidrots intervijā ar bibliotēkas direktori Lāsmu Zariņu, arī RCB SA speciāliste uzskata, ka atgriezenisko saiti bibliotēkas ārējā komunikācijā veido bibliotēkas pakalpojumu izmantošana - *“atgriezeniskās saites priekšnoteikums kvalitatīvs pakalpojums visplašākajā šī vārda nozīmē”*. Argumentējot, ka cilvēks saņemot bibliotēkā tos pakalpojumus, ko ir vēlējis, ieguvis interesantu pieredzi un jaunas zināšanas, viņš atnāks vēlreiz un pastāstīs par to arī citiem, ka *“bibliotēka ir vieta, ko vērts apmeklēt”*. Kā arī bibliotēkas komunikācijas atgriezenisko saiti veido pasākumu apmeklētība, dažādu interešu grupu veidošanās. Vērtējot sociālos tīklus SA atzīst, ka šo sniegto informāciju visvairāk novērtē paši bibliotekāri, kas novērojams arī JZB sociālo tīklu profilos.

Lūdzot novērtēt vai bibliotēkas galvenokārt veido vienvirziena komunikāciju, vai tomēr veido dialogu ar savām mērķauditorijām, eksperte atzīst, ka vienvirziena, komunikācija varētu būt raksturīga gadījumos, kad komunikācijā iesaistītajiem cilvēkiem novērojams laika

trūkums, lai rūpīgāk strādātu ar šiem procesiem. Kā arī vienu no iemesliem var uzskatīt to, ka bibliotēkā nav specializēta cilvēka, kas nodarbojas ar SA jautājumiem. SA speciāliste arī izsaka priekšlikumus, kā iespējams veidot dialogu ar savām mērķauditorijām *“veidot dažādu mērķauditoriju datubāzes, balstoties uz personas datiem, kas tiek ievadīti, lietotājus reģistrējot bibliotēkā un pēc tam domāt par viņu izglītošanu un izklaidēšanu atbilstoši viņu vecumam un interesēm, kas varētu tikt noskaidrotas anketēšanas rezultātā.”* Jāsecina, ka bibliotēkās ir ļoti daudz un dažādas iespējas, kā veidot dialogu ar savām mērķauditorijām, jāņem vērā, ka tas ir laikietilpīgs un plānveidīgs process, tādēļ vairākumā gadījumu novērojams, ka notiek vienvirziena komunikācija, jo tikai pie informācijas izplatīšanas nav jāiegulda tiek liels darbs.

Vērtējot metodes un instrumentus, lai popularizētu bibliotēku pakalpojumus un aktualitātes, eksperte Daina uzskata, ka vislabāk strādā jaunās tehnoloģijas, tādas, kā e-grāmatu lasītāji, videoiekārtas, apmācību video u.tml., aktīvi jāiesaistās sociālajos tīklos popularizējot bibliotēkas aktualitātes, jo tas sniedz iespēju “pasniegt” bibliotēkas lietotājiem informāciju atšķirīgā stilā, nekā piemēram plašsaziņas līdzekļos. SA speciāliste atzīmē, ka sociālie tīkli ir lieliska iespēja ātrai komunikācijai, piemēram, fotogrāfiju ievietošanai jau neilgi pēc pasākuma beigām. Autore vadoties pēc ekspertes teiktā apstiprina, ka arī JZB komunikācijas veidošanā izmantojot sociālos tīklus, bibliotēkas lietotāji visaktīvāk novērtē tieši fotogalerijas.

Lai ieinteresētu bibliotēkas nelietotājus apmeklēt bibliotēku, eksperte uzskata, ka jāveido komunikācijas stratēģijas plāns. Komunikācijai jābūt labvēlīgai, kā svarīgu faktoru uzsverot to, ka bibliotēkai ir jābūt *“nodrošinātai ar labām telpām un mūsdienīgu aprīkojumu. Tas nekas, ka datori tagad visiem ir mājās. Bibliotēkai šodien nav tiesību izskatīties nabadzīgai un nožēlojamai.”* Jaunu bibliotēkas lietotāju uzrunāšanai ir nepieciešami arī atbilstoši un kvalitatīvi publicitātes materiāli.

Pašu komunikācijas procesu, jaunu lietotāju uzrunāšanai, SA speciāliste raksturo, kā – enerģisku, asprātīgu un oriģinālām idejām bagātu – uzsverot, ka bibliotēku komunikācijas cilvēkiem ir jāstrādā pie vēstījuma veidošanas un jaunām tā izpausmes formām, neieslīgstot rutīnā, kad informācija tiek tikai pārpublicēta un nekvalitatīva. Rezumējot, ka *“būtībā sabiedriskās attiecības ir ikviena bibliotekāra darba sastāvdaļa. Mēs visi zinām, kādas ir mūsu sabiedrības problēmas, tās jāapzina un jāmēģina atrast metodes, kā cilvēkiem dot to, kā viņiem pietrūkst.”* SA stāstītais saskatāms arī JZB lietotāju un nelietotāju anketēšanas rezultātos, kad respondenti izteikuši viedokli, ka vēlētos, lai bibliotēkas sniegtā informācija tiek pasniegta interesantāk, lai tā būtu košāka un uzrunājošāka.

Secinājumi

JZB vadība vērtē bibliotēkas ārējo komunikāciju kā labu, jo notiek aktīvs darbs pie bibliotēkas pakalpojumu attīstības un jaunu pakalpojumu ieviešanas, jaunu risinājumu meklēšanas, lai ieinteresētu cilvēkus vairāk apmeklēt bibliotēku, kā arī tiek atjaunots bibliotēkas stratēģiskais plāns. Iepriekš minētais norāda uz to, ka bibliotēkas darbs ir plānots un vērts uz attīstību.

JZB vadība skaidri apzinās bibliotēkas galvenās mērķauditorijas un definē katrai mērķauditorijai raksturīgos bibliotēkas piedāvātos pakalpojumus un aktivitātes. Komunikācijas process ar mērķauditorijām ir pārdomāts, jo bibliotēka informācijas izziņošanai izmanto daudzveidīgus informācijas kanālus, kas pielāgoti dažādām auditorijām.

Bibliotēkas komunikācijas atgriezeniskā saite tiek vērtēta vadoties pēc pasākumu apmeklētības, pakalpojumu izmantošanas, mutiskajām atsauksmēm.

JZB vadība apzinās komunikācijas procesa un veidošanas nepilnības JZB, norādot konkrētus piemērus, definējot iespējas to risināšanai, kas atkārtoti norāda uz to, ka bibliotēkas vadība izvērtē un plāno bibliotēkas izaugsmes iespējas, realizējot tās arī praksē.

Vadoties pēc JZB vadības intervijas rezultātiem jāsecina, ka bibliotēkas komunikācijas veidošanas modelis ir biežāk vienvirziena, tomēr tas vairāk attiecināms uz informācijas izziņošanu, jo citos bibliotēkas komunikācijas veidošanas aspektos novērojams dialogs, piemēram, kad bibliotēkā tiek organizēti pasākumi, bibliotekārs apkalpo lasītājus, tiek izmantoti bibliotēkas pakalpojumi. Jāsecina, ka **viena no pētījuma gaitā izvirzītajām hipotēzēm** – *JZB ārējās komunikācijas modelis galvenokārt ir balstīts uz vienvirziena komunikāciju un neveido atgriezenisko saiti ar bibliotēkas lietotājiem* – **apstiprinās daļēji**, jo lai gan bibliotēkai biežāk raksturīga vienvirziena komunikācija, veidojas atgriezeniskā saite no bibliotēkas lietotājiem.

Intervijas rezultāti ļauj secināt, ka **viena no pētījuma gaitā izvirzītajām hipotēzēm** – *JZB vadība pārziņā un plāno bibliotēkas ārējās komunikācijas procesus* – **apstiprinās**.

Vadoties pēc intervijas rezultātiem ar RCB SA speciālisti Dainu Ģeibaku autore apstiprina jau iepriekš gūtās atziņas par to, ka publiskās bibliotēkas komunikācijas veidošana un citu SA aspektu realizācijā iztrūkst bibliotēkas lietotāju un nelietotāju vajadzību izpēte, lai bibliotēka varētu izvirzīt reālus darbības mērķus, kas vērsti uz lietotājoorientētu bibliotēkas darbu.

Veiksmīgai komunikācijai ar bibliotēkas lietotājiem nepieciešams izstrādāt plašu pakalpojumu klāstu, lai tas atbilstu lietotāja vajadzībām, balstoties uz abām ekspertu intervijām, autore secina, ka JZB šobrīd piedāvā pakalpojumus, kas piemērojami ikvienai

bibliotēkas mērķgrupai un tiek attīstīti vadoties pēc sabiedrības informacionālajām un ikdienas dzīves vajadzībām.

Līdzīgi kā intervijā ar bibliotēkas direktori Lāsmu, arī RCB SA Daina norāda, ka atgriezenisko saiti bibliotēkas komunikācijā veido bibliotēkas pakalpojumu izmantošana, uzsverot, ka gadījumos, ja cilvēku apmierina saņemtie pakalpojumi viņš izmantos bibliotēku atkārtoti un sniegs pozitīvu vērtējumu arī citiem par to, ka bibliotēku ir vērts apmeklēt.

Bibliotēku ārējā komunikācijā raksturīgais vienvirziena komunikācijas modelis, vadoties pēc ekspertes domām, veidojas komunikācijā iesaistīto cilvēku laika trūkuma dēļ, jo veltot šiem procesiem laiku un izdomu, veidojas arī pamanāmāka atgriezeniskā saite.

Abās intervijās tiek atzīts, ka SA speciālists bibliotēkās ir nepieciešams. Tas ir viens no priekšnoteikumiem, lai bibliotēkas ārējā komunikācija un citi SA jautājumi tiktu risināti veiksmīgi.

Bibliotēku darba popularizēšanai nepieciešams izmantot daudzveidīgas komunikācijas metodes un instrumentus, izvērtējot to sniegtās priekšrocības un bibliotēkas lietotāju interesi. Lai uzrunātu potenciālos bibliotēkas lietotājus, bibliotēkām jāveido komunikācijas stratēģijas plāns, jānodrošina bibliotēkas telpas ar nepieciešamo aprīkojumu, visu nepieciešamo bibliotēkas lietotāja vajadzībām, jāizstrādā atbilstoši un kvalitatīvi publicitātes materiāli.

4.6. Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas SVID analīze

Lai plašāk apskatītu JZB, darba autore veica SVID analīzi. Kā jau iepriekš tika norādīts SVID ir analīzes metode ar kuras palīdzību bibliotēka var novērtēt savas stiprās un vājās puses, kā arī pastāvošās iespējas un draudus. Vides analīzes metodi var izmantot, lai pētītu dažādus procesus un tā sastāv no četriem izpētes objektiem: stiprajām pusēm, iespējām, vājajām pusēm un draudiem. Darba autore veica SVID analīzi galvenokārt vadoties pēc bibliotēkas ārējās komunikācijas – bibliotēkas darba rādītājiem, JZB lietotāju un nelietotāju viedokļiem, kā arī bibliotēkas vadības intervijas rezultātiem. Veicot SVID analīzi autore identificējusi 15 stiprās puses, 9 vājās puses (sk. 4.5.tabulu), 10 iespējas un 6 draudus (sk. 4.6.tabulu). Kā redzams bibliotēkas stiprās puses un iespējas ir vairāk (25), nekā vājās puses un draudi (16). Lai arī starpība nav liela, tomēr svarīga katra iedaļa un tās proporcijas attiecībā pret pārējām.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
<ul style="list-style-type: none"> • augsta bibliotēkas apmeklētība esošo bibliotēkas lietotāju vidū; • bibliotēka atrodas lokāli izdevīgā vietā; • laba sadarbība ar Jelgavas domi – dibinātājinstitūciju; • kvalificēti darbinieki; • labi izstrādāta JZB tīmekļa vietne; • izmanto populārākos sociālos tīklus komunikācijas veidošanai; • plašs virtuālo pakalpojumu klāsts; • ir SA speciālists • augsti publicitātes rādītāji plašsaziņas līdzekļos; • labi attīstīta iekšējā informācijas sistēma; • interesanti un unikāli pakalpojumi • bibliotēkā ir mācību datorklase ar interaktīvo tāfeli un projektoru • pastāvīgais interneta pieslēgums un Wi-Fi • attālināti pakalpojumi lietotājiem • bibliotēkas ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis. 	<ul style="list-style-type: none"> • liels darbinieku vidējais vecums – 45 gadi; • neattīstītas darbinieku savstarpējās komunikācijas prasmes un sadarbības spējas; • slikta vides pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem; • nav pieejama bezmaksas autostāvvietā; • pieredzes trūkums darbā ar starptautiska mēroga sadarbības projektiem; • novecojis bibliotēkas stratēģiskais plāns; • nav komunikācijas stratēģiskā plāna; • samazinājušies sociālo tīklu darba rādītāji; • sociālajos tīklos informācija pārklājas.

Bibliotēkas vides analīzē stiprās puses, kā jau tika minēts, autore ir identificējusi 15. Visas stiprās puses bibliotēka var ietekmēt, veidot un attīstīt vēl labāk un izmantot to sniegtās iespējas. Kā tika noskaidrot ekspertu interviju rezultātos, viens no būtiskākajiem faktoriem bibliotēkām ir to pakalpojumi, kas bibliotēkas lietotājus piesaista apmeklēt bibliotēkas. JZB SVID analīzē lielākā daļa stipro pušu veido dažādi rādītāji saistībā ar bibliotēkas pakalpojumiem, tātad varam secināt, ka bibliotēka savā darbībā ir lietotājiorientēta. Tā savā šī brīža darbībā ir vērsta uz pakalpojumu attīstību, kas rada konkurētspēju ar citām pilsētas kultūras, izklaides un pakalpojumu izmantošanas iespējām.

JZB bibliotēka ir Jelgavas reģiona galvenā bibliotēka, kas atrodas stratēģiski ļoti izdevīgā vietā, jo tuvumā atrodas citas organizācijas un uzņēmumi, dzīvojamās mājas, sabiedriskais transports (autobusi, vilciena stacija), kas rada labvēlīgus apstākļus bibliotēkas apmeklējumam.

Bibliotēkai ir plašas un ērtas telpas, nodrošinātas ar nepieciešamo aprīkojumu, kas sniedz iespēju bibliotēkas lietotājiem saņemt visdažādākos pakalpojumus. Bibliotēkas ēka ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis, līdz ar to, populārākas kļuvušas ekskursijas bibliotēkā, kas ir viens no veidiem kā ieinteresēts potenciālos lietotājus apmeklēt bibliotēku, interesantākā veidā iepazīties ar bibliotēku un daudz vairāk uzzināt par tās piedāvātajiem pakalpojumiem.

Darba autore bibliotēkas vidē identificējusi 9 vājās puses. Divas no tām bibliotēka nevar tieši ietekmēt vai uzlabot - sliktas vides pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem, nav pieejama bezmaksas autostāvvietas pie bibliotēkas. Šos jautājumus bibliotēka var risināt tikai mainot atrašanās vietu. Kā jau iepriekš tika norādīts, bibliotēkas ēka ir sena un tajā nav iespējams veikt uzlabojumus, kas nodrošinātu, cilvēkiem ar kustības traucējumiem, piekļuvis visām bibliotēkas telpām un līdz ar to arī pakalpojumiem.

Jāsecina, ka bibliotēkas vājās puses, galvenokārt, veido ar rūpīgu plānošanas darbu maināmi faktori, kas vērtējams pozitīvi.

Darba autore identificējusi arī 10 iespējas (sk. 4.6. tabulu). Sešas no tām bibliotēka var izmantot un tieši ietekmēt, daļa no šīm iespējām jau tiek realizēta – tīmekļa vietnē sadaļa bērniem, šobrīd šis uzlabojums atrodas darba tapšanas stadijā, tas ir laukietilpīgs. Informācijas biežāka un atkārtota izziņošana sociālajos tīklos, sadarbības attīstīšana ar izglītības iestādēm un ārvalstu kolēģiem, kā arī pilnveidot klientu servisu un dažādot bibliotēkas pakalpojumus ir attīstāmas bibliotēkas darbības ievirzes, tomēr jāņem vērā, ka tas nav vienas dienas process un ir nepieciešams ilgāks, laiks to realizācijai un pilnvērtīgai attīstībai.

Darba autore identificējusi sešus draudus. No visiem minētajiem trīs bibliotēka ar savu darbību nevar tieši ietekmēt. Tie ir iedzīvotāju skaita samazināšanās, izmaiņas likumdošanā, ierobežoti finansu resursi. Tas gan nenozīmē, ka šie draudi ir mazāk svarīgi. Tie ir tikpat vērā ņemami, kā tie aspekti, kurus bibliotēka var ietekmēt. Piemēram plašs kultūras un izklaides piedāvājums pilsētā, šis faktors protams rada bibliotēkas pakalpojumiem konkurenci, bet tomēr, bibliotēka var strādāt pie jaunu un saistošu pasākumu, pakalpojumu veidošanas, kas ir konkurētspējīgi ar pilsētas kultūras un izklaides piedāvājumu. Internets primārais informācijas ieguves avots, arī šīs informācijas meklēšanas paradumu izmaiņas bibliotēka var izmantot, lai veidotu piedāvājumu, kas ir aktuāls arī interneta lietotājiem, piemēram, bezmaksas piekļuve datu bāzēm.

IESPĒJAS	DRAUDI
<ul style="list-style-type: none"> • pilnveidot klientu servisu; • iespēja piesaistīt jaunus bibliotēkas apmeklētājus, dažādojot pakalpojumu klāstu; • attīstoties pilsētas tūrismam, attīstīt bibliotēktūrisma nozari; • attīstīt sadarbību ar kolēģiem ārvalstīs; • iekļauties ES vienošos un Latvijas mēroga kopīgos pasākumos ar savu piedāvājumu; • attīstīt e-grāmatu pakalpojumu • jāattīsta sadarbība ar pilsētas izglītības iestādēm • papildināt organizācijas struktūru; • informācijas biežāka un atkārtota izziņošana • tīmekļa vietnē sadaļa bērniem 	<ul style="list-style-type: none"> • iedzīvotāju skaita samazināšanās; • grāmatu lasīšanas popularitātes samazinājums; • izmaiņas bibliotēku darbību regulējošajos dokumentos; • ierobežoti finansu resursi jauno tehnoloģiju ieviešanai bibliotēku darbā; • internets primārais informācijas ieguves avots; • plašs kultūras un izklaides piedāvājums pilsētā.

Secinājumi

No SVID analīzes rezultātiem var spriest, ka lai arī skaitliskā starpība starp pozitīvajām iezīmēm un negatīvajām ir neliela, svarīgi ir kā organizācija to var ietekmēt un cik ātri var reaģēt uz negatīvo iezīmju progresiju. JZB vides analīze norāda, ka šobrīd bibliotēka atrodas stabilā situācijā ar plašām iespējām turpināt attīstīties, lai piesaistītu jaunu bibliotēkas lietotāju uzmanību. Lielāko daļu vājo pušu un draudu bibliotēka var novērst ar pastāvīgu, sistemātisku un plānotu darbu un komunikāciju ar savām mērķgrupām.

DISKUSIJA

Veiksmīga ārējā komunikācija piesaista iedzīvotājus institūcijai. Mainoties sabiedrības vajadzībām, bibliotēkas kļūvušas daudzfunkcionālākas un piedāvā plašāku pakalpojumu klāstu, kas ir noderīgs ikvienai sabiedrības daļai. Jāņem vērā, ka bibliotēkas ir bezpeļņas institūcijas, lai tās varētu konkurēt ar pārējo kultūras un izklaides piedāvājumu, tām ir būtiski veidot efektīvu komunikāciju un nostiprināt savu vārdu sabiedrībā.

Maģistra darba empīriskajā daļā veiktais pētījums pamatots izmantojot pragmatismu, Gruniga un Hanta četrus tradicionālos SA modeļus un piekto ekselences modeli, kā arī Deivisa Fouglera "Ekoloģisko komunikācijas procesa modeli".

Pragmatisma filosofijas kodols ir atziņa, ka patiesības nozīmi nosaka pēc tās praktiskā derīguma. Pragmatisma pamatlicējs Čārls Sanders Pīrss uzskata, ka zināšanas uztverama kā darbība, jo zināšanas mēs gūstam nevis kā skatītāji, bet gan kā procesa dalībnieki. Kad cilvēks ir izpratis lietu būtību, viņš to pielietos darbībā. Pētījuma rezultāts ir balstīts uz bibliotēkas veiksmīga komunikācijas procesa realizēšanu ar tās ārējām mērķauditorijām. Lai varētu veidot efektīvu komunikāciju ir jābūt zināšanām, kā norit komunikācijas process, kādas ir iespējas to veidot, kādas ir bibliotēkas lietotāju vajadzības un vadoties pēc šīm iegūtajām zināšanām iespējams pāriet uz aktīvu rīcību, lai realizētu to praksē.

Viljams Džeims uzsver pārliecināšanas izmantošanu praksē, iegūstot no tā, kaut kādu reālu labumu, tik ilgi, kamēr indivīdam rodas apmierinoša saskarsme ar realitāti. Kamēr bibliotēka attīstīsies un piedāvās arvien jaunus pakalpojumus bibliotēkas lietotājiem un tie, tos izmantojot, izjūt reālu labumu, piemēram, jaunas zināšanas, dzīves kvalitātes uzlabošanos, tie apmeklēs bibliotēku un mijiedarbība būs uzskatāma par veiksmīgu.

Dž. Djūijs uzskatīja, ka domāšana un izzināšana skaidrojama ar to, ka tās var funkcionēt noteiktu darbību kopsakarībā, uzsverot arī pieredzes nozīmi. Bibliotēka var veidot un attīstīt jaunus pakalpojumus, izvirzīt stratēģijas, tomēr, jāņem vērā, ka jābalstās uz iepriekš realizēto, piemēram jāizpēta bibliotēkas lietotāju vajadzības un tad jāveido plāns, ko realizēt darbībā.

Pīrss norādījis, ka informācija un saprātīga darbība agri vai vēlu vainagojas ar reālu ieguvumu. Skatoties no šī pragmatisma skatupunkta, bibliotēkai ārējā komunikācija jāveido tā, lai tā būtu plānota, tajā pašā laikā elastīga, pielāgota lietotāju vajadzībām un rezultāti atmaksāsies, tiks sasniegts gaidītais mērķis.

Ikvienai institūcijai komunikācijas procesu veido vadoties pēc trīs galvenajiem mērķiem – informēt, izglītēt vai pārliecināt. To īstenošanas veids ir atkarīgs no bibliotēkas

darbības interesēm. SA teorētiķi Dž. Grunigs un Tods Hants vadoties pēc institūcijas mērķa piedāvā četrus tradicionālos SA modeļus un piekto ekselences modeli. Balstoties uz JZB ārējās komunikācijas veidošanas paradumiem, JZB lietotāju un nelietotāju anketām, bibliotēkas vadības un ekspertu viedokļiem, bibliotēkai raksturīgs sabiedrības informēšanas un divpusējais asimetriskais modelis.

Sabiedrības informēšanas modelis paredz, ka atklātas attiecības ar plašsaziņas līdzekļiem ir stratēģiska metode, kas laika gaitā atmaksāsies. Modeļa mērķis ir sniegt pēc iespējas vairāk informācijas. JZB komunikācijas procesa veidošanā, šis modelis raksturīgs, kad tiek izziņota informācija par aktualitātēm, balstoties uz ideju, ka plašāka un biežāka informācijas sniegšana, nodrošinās to, ka izteiktais vēstījums tiks pamanīts un ieinteresēs bibliotēkas lietotājus atnākt uz bibliotēku. Divpusējais asimetriskais modelis paredz dialoga veidošanu, atgriezeniskās saites iegūšanu, tomēr komunikācijas iesaistītās puses nav vienlīdzīgas un viena no tām saglabā lielāku ietekmi nekā otra. Bibliotēka organizējot pasākumus, apkalpojot bibliotēkas lietotājus, piedāvājot savus pakalpojumus veido ar bibliotēkas lietotājiem dialogu, tiek saņemta atgriezeniskā saite. Tomēr, komunikācijā galveno lomu saglabā bibliotēka, piemēram, ne vienmēr bibliotēkas organizētie pasākumi ir labi apmeklēti, ir noticis dialogs, izrādīta interese no bibliotēkas apmeklētāju puses par gaidāmo notikumu, bet rezultātā iesaistījusies ir tikai neliela daļa.

Fouglera izstrādātais ekoloģisko komunikācijas procesa modelis paredz, ka, saņēmēja un sūtītāja attiecības ir elastīgas, ikviens var kļūt par sūtītājiem, sniedzot atbildes reakciju uz sākotnēji saņemto ziņojumu. Iepazīstoties un strādājot ar citu ziņojumiem, cilvēki mācās, kā radīt savus ziņojumus. To var attiecināt arī uz komunikācijas kanāliem. Katram no elementiem ir noteikta ietekme uz komunikācijas procesu un tā efektivitāti. Šis komunikācijas modelis vispilnvērtīgāk parāda bibliotēkas komunikāciju ar tās mērķauditorijām, jo lai aptvertu savas mērķauditorijas, bibliotēkas izmanto dažādus komunikācijas kanālus un instrumentus, to pielietojums tiek pēc iespējas vairāk dažādots, līdz ar to pats komunikācijas process ikvienā no izmantotajiem komunikācijas kanāliem ir atšķirīgs un pieprasa daudzpusīga komunikācijas modeļa klātesamību, lai būtu iespējams komunikāciju izvērtēt. Piemēram, bibliotēka komunicē sociālajos tīklos, organizē savus un piedalās pilsētas organizētajos pasākumos, izvieto informāciju bibliotēkā un pilsētvidē, veido videomateriāls u.tml.

Tālāk autore veic pētījumā iegūto rezultātu salīdzinājumu ar līdzīgiem pētījumiem ārējās komunikācijas un citu SA aspektu risināšanā Latvijā un ārvalstīs.

Valsts mēroga pētījumi bibliotēku ārējās komunikācijas un SA procesu pētīšanā Latvijā nav veikti, novērojams, ka lielāka uzmanība tiek veltīta pakalpojumu kvalitātes pētījumiem, bibliotēkārājam apkalpošanai, bibliotēkas lomas izpētei tās lietotāju dzīvē u.tml. Daži no bibliotēkas komunikācijas izpētes jautājumiem, kas būtiski maģistra darba autore pētījumā, ietverti citos pētījumos, kas nav tematiski saistīti. Piemēram, lai salīdzinātu JZB lietotāju un nelietotāju aptaujas rezultātus par bibliotēkas apmeklēšanas paradumiem un informētību par JZB piedāvātajiem pakalpojumiem plašākā kontekstā, autore izmantojusi Kultūras informācijas sistēmu centra pasūtīto pētījumu “Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme”.

Pētījuma mērķis ir uzzināt bibliotēku interneta lietotāju viedokli par bibliotēkas apmeklētību, informētību par pakalpojumiem, bibliotēkas tēlu, datora un interneta lietošanas paradumiem. Pētījuma mērķauditorija ir bibliotēkas lietotāji, kuri izmanto publiskās pieejas datorus bibliotēkās, tomēr iegūtie dati ir pietiekoši apjomīgi, lai varētu izdarīt vispārinātus secinājumus par bibliotēkas lietotāju apmeklēšanas paradumiem, pakalpojumu izmantošanu un informētību par bibliotēkas aktualitātēm.

KISC pētījumā noskaidrot, ka lielākā daļa respondentu (29%) pēdēja gada laikā bibliotēku apmeklējuši vairākas reizes nedēļā, 25% vismaz reizi nedēļā, 16% reizi divās nedēļās, 22% vismaz reizi mēnesī, 7% bibliotēku apmeklējuši retāk nekā reizi mēnesī (SKDS, 2013).

JZB lietotāju anketēšanas rezultāti rāda, ka 15% respondentu apmeklē bibliotēku vairākas reizes nedēļā, 23% vismaz reizi nedēļā, 18% vismaz reizi divās nedēļās, 16% vismaz reizi mēnesī, 17% reizi trīs mēnešos, 10% retāk nekā trīs mēnešos.

Redzams, ka JZB lietotāju anketēšanas rezultāti, lai gan tika aptaujāts mazāks respondentu skaits, ir līdzīgi KISC pētījuma rezultātiem šajā jautājumā, līdz ar to varam secināt, ka maģistra darba rezultāti vērtējot JZB lietotāju bibliotēkas apmeklēšanas biežumu ir uzskatāmi par kvalitatīviem un precīziem.

Vērtējot bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu KISC pētījumā iegūti rezultāti, ka visbiežāk tiek izmantoti bibliotēkas pamatpakalpojumi - grāmatu un citu krājuma vienību izsniegšana lasīšanai mājās (83%), printēšanu, kopēšanu un skenēšanu izmantojuši 72%, bezmaksas piekļuve internetam no bibliotēkas stacionārajiem datoriem 62%, lasītavu izmantojuši 59%, izstādes apmeklējuši 53%, bibliotekāru konsultācijas 45%, uzziņu pakalpojumi 42%, informācijas meklēšana elektroniskajā katalogā 34%, bezmaksas bezvadu interneta izmantošana 34% un piekļuve tiešsaites datu bāzēm 23% (SKDS, 2013).

Līdzīga situācija ir arī JZB lietotāju anketēšanas rezultātos, kur arī visaktīvāk tiek izmantoti bibliotēkas piedāvātie pamatpakalpojumi – grāmatu un žurnālu izsniegšana lasīšanai mājās (62%), informācijas meklēšanai (47,4%), printēšanas, skenēšanas un kopēšanas pakalpojumi (40,4%), pasākumu apmeklēšana (ietverot izstādes, kas KISC pētījumā izdalītas atsevišķi), publiski pieejamo datoru un interneta izmantošana (31%). Izvērtējot šos rezultātus secinājums ir līdzīgs, kā iepriekšējā jautājumā par bibliotēkas apmeklējuma biežumu. JZB lietotāju anketēšanas rezultātus var uzskatīt par kvalitatīviem un precīziem. Bibliotēku lietotājiem aktuālāki ir pamatpakalpojumi.

KISC pētījumā novērots, ka informāciju par bibliotēkas pakalpojumiem, aktualitātēm un citiem jaunumiem bibliotēkas lietotāji biežāk saņem pašā bibliotēkā (75%), neformālajos informācijas kanālos (64%), vietējie plašsaziņas līdzekļos (56%), internetā (41%) (SKDS, 2013). Savukārt, JZB lietotāju vidū tikpat aktuāls informācijas saņemšanas kanāls ir pati bibliotēka, uz ko norāda vairākums respondentu 73,71%, tad seko vietējie plašsaziņas līdzekļi (57,75%) un dažādos interneta resursos iegūta informācija – bibliotēkas tīmekļa vietne (47,89%), sociālie tīkli (37,56%). Iezīmes informācijas saņemšanā abos pētījumos ir līdzīgas, veidojas kopīgas iezīmes, kas ļauj izdarīt secinājumus par cilvēku biežāk izmantotajiem informācijas avotiem, lai tos varētu izmantot veiksmīgākai vēstījuma nodošanai. Cilvēki visbiežāk pamana jaunu informāciju par bibliotēkas aktivitātēm bibliotēku apmeklējuma reizēs, tas ļauj secināt, ka nepieciešams rūpīgi pārdomāt informācijas izvietošanu bibliotēkas telpās, lai tā būtu vēl pamanāmāka.

Bibliotēku ārējās komunikācijas un SA izpētē ir pieejama LU SZF Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas studentu darbos, kuros risināti ar šiem bibliotēku darbības aspektiem saistīti jautājumi. Pētījumi ir ļoti līdzvērtīgi un galvenokārt apkopo Latvijas bibliotekāru vērtējumu SA efektivitāti un citiem komunikācijas jautājumiem. Andas Lamašas 2001. gadā izstrādātajā maģistra darbā “Sabiedrisko attiecību fenomens bibliotēkā” uzsver bibliotēku nepieciešamību pēc izpētes, plānošanas, stratēģiju veidošanas, bibliotēkas vadības zināšanām par SA un to realizēšanu. Pētījumā analizētas Latvijas lielāko publisko bibliotēku vadības un SA speciālistu aizpildītās anketas, kurās tika noskaidrots respondentu viedoklis dažādos vadības jautājumos, SA darba realizāciju bibliotēkās un noskaidrots respondentu zināšanu līmenis par SA teoriju pamatatziņām. Pētījumā iegūtie rezultāti rāda, ka Latvijas bibliotēkās novērojams zināšanu trūkums SA jautājumos, galvenokārt pārvaldības un tirgzinības aspektos, līdz ar to bibliotēkās mazsvarīga loma tiek iedalīta bibliotēkas lietotāju vajadzību izpētei. Kā rezultātā SA bibliotēku darbā tiek realizētas tikai kā izpildvara, nerealizējot lēmējvaras funkcijas.

Vadoties pēc JZB vadības intervijas jāsecina, ka JZB šāda kritiska situācija nav novērojama, bibliotēkas vadības paustais viedoklis ļauj secināt, ka vadība plāno un meklē jaunus risinājumus pakalpojumu attīstībai, jaunu lasītāju piesaistei, kā arī strādā pie bibliotēkas stratēģijas veidošanas, lai tā atbilstu bibliotēkas jaunajiem mērķiem. Autore izdara pieņēmumu, ka šobrīd situācija bibliotēku SA jomā ir uzlabojusies un to vadība aktīvāk pievēršas šo jautājumu risināšanai.

LU SZF Informācijas un bibliotēku nodaļas studentes Daigas Volgemutes pētījums "Sabiedrisko attiecību process un tā realizācija bibliotēkā" iegūst savu aktualitāti temata izpētē ar to, ka uzsver bibliotēku vides analīzes nepieciešamību, lai izpētes rezultātā bibliotēkas apzinātos savas stiprās un vājās puses, izzinātu, kuriem darba procesiem nepieciešami uzlabojumi. Ar aptaujas anketas palīdzību tika noskaidrots, ka Latvijas bibliotēkās netiek veikta bibliotēkas ārējās un iekšējās vides izpēte. PEST analīzi veic tikai 24% aptaujāto bibliotēku, savukārt SVID analīzi 38%. Maģistra darba ietvaros autore veica bibliotēkas SVID analīzi, lai izvērtētu bibliotēkas priekšrocības un trūkumus, kas dod iespēju arī labāk izprast galvenos mērķus uz ko ir virzīta bibliotēkas attīstība. D. Volgemute diskutē par SA speciālistu neesamību bibliotēkās, konstatējot, ka 87,5% aptaujas rezultātu rāda, ka par SA darbu atbild bibliotēkās darbinieki bez speciālas izglītības SA jomā. JZB vadība un RCB SA speciāliste Daina Ģeibaka intervijās atzīts, ka SA speciālists bibliotēkās ir nepieciešams. Tas ir viens no priekšnoteikumiem, lai bibliotēkas ārējā komunikācija un citi SA jautājumi tiktu risināti veiksmīgi. JZB direktore uzsver, ka "vadībai ir daudzi citi risināmi jautājumi gan saimnieciski, gan finanšu utt." piebilstot, ka "bibliotēkā ir jābūt sabiedrisko attiecību speciālistam, lai vairotu atpazīstamību, reklamētu bibliotēku un tajā notiekošās norises." It īpaši ņemot vērā, ka mūsdienās bibliotēku veiksmīgā funkcionēšanā arvien lielāku lomu iegūst ārējā komunikācija, kuras veidošanā nepieciešams ieguldīt laiku un darbu, tādēļ ir jābūt cilvēkam, kas vada šos procesus un nav noslogots ar citiem bibliotekāra darbu saistītiem jautājumiem.

LU SZF Informācijas un bibliotēku nodaļas studentes Gaidas Mežances bakalaura darbs "Pilsētas publiskās bibliotēkas publicitātes stratēģiskā plānošana" aktualizē apzinātas, rūpīgi izstrādātas un plānotas bibliotēkas komunikācijas nozīmi, jo šādi iespējams panākt divvirzienu simetriskā modeļa iespējas bibliotēkas komunikācijā ar tās lietotājiem (Mežance, 2007). Vadoties pēc JZB vadības intervijas rezultātiem novērojams, ka JZB komunikācijas veidošanas modelis ir biežāk vienvirziena, tomēr tas vairāk attiecināms uz informācijas izziņošanu, piemēram, ievietošanu sociālajos tīklos, kur atgriezenisko saiti komunikācija bibliotēka saņem reti. Tomēr, bibliotēkas komunikācija neiztrūkst dialoga veidošana,

divvirzienu komunikācija veidojas, kad bibliotēkā tiek organizēti pasākumi, bibliotekāra saskarsmē ar lasītāju, kad tiek izmantoti bibliotēkas pakalpojumi.

Igaunijas, Tartu Universitātes pētījums “Bibliotēku komunikācijas transformācija: no Gūtenberga līdz Cukerbergam” (*“Transforming library communication: from Gutenberg to Zuckerberg”*), aktualizē mūsdienu komunikācijas tehnoloģiju attīstību un paša informācijas procesa transformāciju piešķirot tam jaunus veidus un formas. Bibliotēkas izmanto ļoti dažādus informācijas kanālus un metodes, lai izziņotu informāciju par bibliotēkas aktualitātēm un pakalpojumiem. Tiek ņemts vērā fakts, ka dažādas mērķauditorijas izmanto dažādus informācijas iegūšanas avotus, līdz ar to bibliotēkas izmanto visas mūsdienu sniegtās iespējas, sākot no tradicionālajām plakātu izvietošana bibliotēkā un pilsētā, turpinot ar sociālajiem tīkliem un citām interneta sniegtajām priekšrocībām komunikācijas veidošanā.

Pētījuma autore Olga Einasto pamato komunikācijas vēstures izziņošanas nepieciešamību, lai nākotnē varētu izstrādāt jaunas stratēģijas informācijas sniegšanā. JZB direktore Lāsma Zariņa

Vērtējot JZB komunikāciju uzsver, ka tiek izmantoti dažādi informācijas kanāli, lai sasniegtu bibliotēkas mērķauditorijas, tomēr atzīst, ka tajā “*pašā laikā noteikti ir vēl kādi instrumenti, kā uzrunāt cilvēkus, kā iedvesmot un aicināt uz pilsētas bibliotēkām. Jādomā ne tikai par veidu kā informēt cilvēkus, bet nepārtraukti arī par jauniem un daudzveidīgiem pakalpojumiem.*”

Profesora Daniela Emojorho pētījums “Efektīvas komunikācijas loma pilnveidojot bibliotēkas pakalpojumus: Delta Valsts Universitātes, Abrakā pārskats” (*“The Role of Effective Communication in Enhancement of Library Services: An Overview of Delta State University Library, Abraka”*) (Emojorho, 2010), uzsver efektīvas komunikācijas veidošanu bibliotēkās, jo komunikācija tiek izmantota, lai mainītu sabiedrības uzvedību un sasniegtu produktivitāti un izvirzītos mērķus, tā ir svarīga visos menedžmenta vadības posmos (Emojorho, 2010). Bibliotēkas veidojot efektīvu ārējo komunikāciju, pārdomājot komunikācijas procesus, pielāgojot informācijas kanālus dažādām mērķauditorijām var ieinteresēt bibliotēku lietotājus izmantot bibliotēkas pakalpojumus un iesaistīties citās bibliotēkas aktivitātēs. Pētījums uzsver atgriezeniskās saites nozīmi, kas vērtējama ļoti dažādi, vadoties pēc ekspertu intervijas rezultātiem. Atgriezenisko saiti var veidot tādi rādītāji, kā bibliotēkas pasākumu apmeklētība, bibliotēkas pakalpojumu izmantošanas intensitāte, jaunu lietotāju piesaiste.

D. Enojorko pētījumā tiek pausta atziņa, ka bibliotēku administrācija pietiekoši efektīvi nepielieto dažādos komunikācijas instrumentus, lai uzlabotu vispārējo komunikāciju. Tomēr, jāsecina, ka bibliotēkas vadība ļoti labi orientējas bibliotēkas komunikācijas procesos, dažādajos informācijas kanālos, izvērtējot, kuri no tiem ir piemērotākie, katrai bibliotēkas mērķauditorijai.

SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI

Maģistra darba ietvaros veikts pētījums par JZB ārējās komunikācijas īstenošanu un efektivitāti, analizējot to no JZB lietotāju un nelietotāju viedokļa, vērtējot bibliotēkas izmantošanas paradumus, informācijas iegūšanas kanālus un to izmantošanu. Novērtējot bibliotēkas publicitāti ar mediju monitoringa rezultātiem. Noskaidrojot bibliotēkas vadības viedokli par ārējās komunikācijas norisēm un izzinot eksperta viedokli par ārējās komunikācijas veidošanas aspektiem publiskajā bibliotēkā. Lai sasniegtu pētījuma mērķi, izstrādājot pētījumu izvirzīti un sasniegti vairāki uzdevumi.

Lai sasniegtu pētījuma mērķi un pamatotu darba koncepciju autore izmantojusi teorētiskās pamatatziņas. Pragmatisms akcentē efektīvas ārējās komunikācijas nepieciešamību bibliotēkas mijiedarbībā ar tās lietotājiem ar mērķi ieinteresēt bibliotēkas lietotājus biežāk apmeklēt bibliotēku, izmantot tās pakalpojumus un piesaistīt jaunus lietotājus. Pragmatisms balstās uz ideju pārbaudi, izmantojot aspektu – rezultāts. Dž. Gruniga un T. Hanta četri tradicionālie SA modeļi un piektais izcilības modelis akcentē bibliotēkas stratēģisko pieeju komunikācijas veidošanas procesam, mērķu definēšanai un realizācijai. D. Fouglera “Ekoloģiskais komunikācijas procesa modelis” akcentē mūsdienu komunikācijas plašās veidošanas iespējas, ietverot ne tikai vienpusēju komunikācijas veidošanas procesu, bet arī elastīgas attiecības starp bibliotēku un tās lietotāju.

Lai akcentētu ārējās komunikācijas nozīmi un citu SA aspektu pielietošanas nepieciešamību bibliotēkā autore veikusi Latvijas un ārvalstu pētījumu analīzi.

Analizējot JZB darba galvenos statistikas rādītājus, pielietotos komunikācijas kanālus un metodes raksturota JZB šī brīža komunikācija.

Maģistra darba empīriskajā daļā apkopoti 559 JZB lietotāju un nelietotāju viedokļi. Iegūti 366 JZB lietotāju viedokļi, lai noskaidrotu to domas par bibliotēkas ārējo komunikāciju, vai bibliotēkas publicētā informācija sasniedz plānotās mērķauditorijas un vai veidojas atgriezeniskā saite. Kā arī apzināti 193 bibliotēkas nelietotāju viedokļi, lai noskaidrotu kāpēc viņi neapmeklē bibliotēku, vai viņi ir informēti par bibliotēkas pakalpojumiem un vai iepriekš ir bijuši informēti par to, kādas aktualitātes notiek bibliotēkā. Balstoties uz anketēšanas rezultātiem, autore konstatē, ka gan JZB lietotāji, gan nelietotāji ir informēti par bibliotēkas pakalpojumiem.

Veikta intervija ar JZB direktori Lāsmu Zariņu, lai uzzinātu bibliotēkas vadības viedokli par JZB ārējo komunikāciju, tās īstenošanas pasākumiem un efektivitāti. Kā arī

intervija ar RCB SA speciālisti Dainu Ģeibaku, lai noskaidrotu praktizējoša SA speciālista viedokli par ārējās komunikācijas veidošanas procesiem publiskajā bibliotēkā.

Veikta JZB vides izpēte un analīze, nosakot bibliotēkas stiprās un vājās puses, iespējas un draudus, kā arī iegūstot precīzāku bibliotēkas šī brīža darbības raksturojumu.

Analizēta bibliotēkas publicitāte divu gadu ietvaros (no 2014. gada 1. janvāra - 2015. gada 31. decembrim) veicot plašsaziņas līdzekļu monitoringu.

Pētījuma gaitā tika izvirzītas trīs hipotēzes. Pirmā izvirzītā hipotēze - *JZB nelietotājiem un lietotājiem trūkst pilnīgas informācijas par bibliotēkas darbu vai arī tā tiek iegūta novēloti* – **neapstiprinās**. JZB lietotāju uzskata, ka ir informēti par bibliotēkas pakalpojumiem, aktīvi izmanto lielāko daļu bibliotēkas informācijas sniegšanas kanālus, uzskata informāciju par pamudinošu iesaistīties bibliotēkas aktivitātēs. JZB nelietotāji, lai gan neapmeklē bibliotēku pārzina tās piedāvātos pakalpojumus un ir ieguvuši informāciju no dažādiem informācijas kanāliem par bibliotēkas aktivitātēm.

Otrā izvirzītā hipotēze - *JZB ārējās komunikācijas modelis galvenokārt ir balstīts uz vienvirziena komunikāciju un neveido atgriezenisko saiti ar bibliotēkas lietotājiem* – **apstiprinās daļēji**. Bibliotēkas veidošanas modelis ir galvenokārt vienvirziena, tomēr tas attiecināms informācijas izziņošanas posmā, jo citos bibliotēkas komunikācijas veidošanas aspektos novērojams dialogs, piemēram, kad bibliotēkas lietotāji izmanto tās pakalpojumus, bibliotēkā tiek organizēti pasākumi, bibliotekārs apkalpo lasītājus.

Trešā izvirzītā hipotēze - *JZB vadība pārzina un plāno bibliotēkas ārējās komunikācijas procesus* – **apstiprinās**. Veiktajā intervijā JZB vadība akcentē un pamato bibliotēkas komunikācijas veidošanas procesu, plāno un atbild par nākotnes perspektīvas jaunu pakalpojumu un komunikācijas veidošanā, problēmsituāciju risināšanā.

Balstoties uz empīriskā pētījuma rezultātiem darba autore izvirzījusi vairākus priekšlikumus bibliotēkas ārējās komunikācijas pilnveidošanā.

1. Balstoties uz empīriskā pētījuma rezultātiem – anketēšanas apkopojumu, jāsecina, ka bibliotēkas apmeklējums ir augsts (lielākā daļa respondentu, vairāk kā 70% bibliotēku apmeklē vairākas reizes mēnesī) un kā galveno informācijas saņemšanas veidu norāda bibliotēku. Līdz ar to JZB jāpārdomā jaunas informācijas izvietojuma iespējas tieši bibliotēkas telpās, lai tā būtu vēl pamanāmāka un bibliotēkas apmeklētājiem saistošāka.
2. Bibliotēkas lietotāji galvenokārt izmanto bibliotēkas pamatpakalpojumus, tādus kā grāmatu un žurnālu izsniegšana mājās (62%), informācijas meklēšana (47,4%), printēšanas, skenēšanas un kopēšanas pakalpojumus (40,4%). Lai vērstu

bibliotēkas lietotāju uzmanību uz citu bibliotēkas pakalpojumu biežāku izmantošanu izveidot publicitātes materiālu – bukletu, kurā iekļauti ikmēneša aktuālākie notikumi, pasākumi un pakalpojumu raksturojums, lai bibliotēkas lietotājs dodoties prom no bibliotēkas to varētu paņemt līdzi un izmantot vēlāk.

3. Atvērtajos jautājumos respondenti izteica neapmierinātību ar bibliotēkas informācijas izziņošanas ātrumu. Autore vadoties pēc respondentu ieteikumiem izsaka priekšlikumu izstrādāt komunikācijas stratēģiju bibliotēkas informācijas kanāliem, kurā tiek atspoguļota plānotā informācijas izziņošanas shēma un biežums. Tādējādi tiktu strukturēts arī SA speciālista darbs un netiktu aizmirsts izziņot informāciju atkārtoti.
4. Izstrādāt bibliotēkas publicitātes materiālus, kas paredzēti bibliotēkas nelietotājiem.
5. Aktīvāk strādāt ar bibliotēkas sociālajiem tīkliem, jo pēdējā gada laikā kritušies darba rādītāji šajos komunikācijas kanālos.
6. Izstrādāt bibliotēkas prezentācijas materiālus un suvenīrus, piemēram maisiņus, ko ikviens bibliotēkas lietotājs, ja nepieciešams var paņemt, lai ievietotu tajā izņemtās grāmatas.
7. Ieteikums bibliotēkas struktūras uzlabošanā būtu pievienot jaunu nodaļu vai apakšnodaļu – Komunikācijas (un mārketinga) nodaļu, jo bibliotēkai ir SA speciālists, bet viņš atrodas Lasītāju apkalpošanas nodaļas pakļautībā.

PATEICĪBAS

Vislielāko pateicību vēlējos izteikt mana maģistra darba vadītājai docentei Dr.philol. Dainai Pakalnai, par ieguldīto laiku un enerģiju sniedzot vērtīgus padomus darba tapšanā, sapratni un pacietību, kā arī konsultējot neskaidros jautājumos. Vēlos pateikties arī mana maģistra darba recenzentei docentei Dr.philol. Baibai Holmai.

Lielu paldies vēlos izteikt arī savas darba vietas – Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas – kolektīvam. Pirmkārt, bibliotēkas direktorei Lāsmai Zariņai, kas ir ieinteresēta savu darbinieku izaugsmē un atbalstījusi to vēlmi studēt, kā arī paldies par viņas ieguldījumu maģistra darba pētījuma tapšanas laikā, sniedzot interviju. Olgai Spirtai, kas pamudināja uzsākt mācības maģistratūrā. Sirsnīgs paldies arī manai kolēģei, studiju biedrei un draudzenei Viktorijai Agafonovai par atbalstu un uzmundrinājumu, vērtīgām diskusijām un ieteikumiem, ne tikai maģistra darba rakstīšanas laikā, bet arī visā studiju procesā. Paldies manām kolēģēm no JZB Lasītāju apkalpošanas nodaļas par to, ka viņas visu studiju laiku ir bijušas saprotošas un uzmundrinājušas ar labiem vārdiem.

Pateicos visiem, kas piedalījušies maģistra darba tapšanā - Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas apmeklētājiem un Jelgavas pilsētas iedzīvotājiem, kas atrada laiku un aizpildīja aptaujas anketu, kā arī RCB sabiedrisko attiecību speciālistei Dainai Ģeibakai par sniegto interviju, neskatoties uz lielo aizņemtību.

Sirsnīgs paldies manai ģimenei par atbalstu un pacietību, īpaši mammai – Ligītai, kas vienmēr sniedz vērtīgus padomus un ir mans labākais piemērs, kādam jābūt profesionālam bibliotekāram.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

- Akadēmiskā terminu datu bāze AkaTerm. (b.g.). *Komunikācija*. LZA Terminoloģijas komisija. Izgūts no <http://termini.lza.lv/term.php?term=komunikācija&lang=LV>
- Akadēmiskā terminu datu bāze AkaTerm. (2008a). *Publicitāte*. LZA Terminoloģijas komisija. Izgūts no <http://termini.lza.lv/term.php?term=publicit%C4%81te&lang=LV>
- Akadēmiskā terminu datu bāze AkaTerm. (2008b). *No mutes mutē komunikācija..* LZA Terminoloģijas komisija. Izgūts no <http://termini.lza.lv/term.php?term=komunikācija&lang=LV>
- Laskin, V., A. (2012). "Public relations scales: advancing the excellence theory", *Journal of Communication Management*, Vol. 16 Iss: 4, pp.355 – 370
Doi: <http://dx.doi.org/10.1108/13632541211278996>
- Atkinson, R. Flint, J. (2001). *Accessing Hidden and Hard-to-Reach Populations: Snowball Research Strategies*. Retrieved from <http://sru.soc.surrey.ac.uk/SRU33.pdf>
- Bacon, M. (2012). *Pragmatism an introduction*. Cambridge, UK: Malden, MA: Polity
- Blazenaite, A. (2011). *Effective Organizational Communication: in Search of a System*. Retrieved from <file:///C:/Users/User/Downloads/1038-3551-1-PB.pdf>
- Botan, C., H. (Ed.) (1989). *Public Relations Theory*. Hillsdale (N.J.); Hove; London: Lawrence Erlbaum Associates
- Brikša, I. (2000). *Saziņa. Ceļš uz sadarbību*. Rīga: Nīderlandes pašvaldību asociācija
- Brophy, P. (2007). *The Library in the twenty-first century* (2nd ed.). London: Facet
- Bryman, A. (2004). *Social research methods* (2nd ed.). Oxford (etc.): Oxford University Press
- Caune, J., Dzedons, A., & Pētersons, L. (2000). *Stratēģiskā vadīšana*. Rīga: Kamene
- Casey, M.E. & Savastinuk, L.C. (2007). *Library 2.0: a guide to participatory service*. Metford (New Jersey): Information today
- Dāvidsone, G. (2008). *Organizācijas efektivitātes modelis*. Rīga: Organization Development Academy
- Dimants, A. (2009). *Žurnālistika: mācību un rokasgrāmata*. Rīga: Biznesa augstskola Turība
- Dozier, D. M. (1995). *Manager's guide to excellence in public relations and communication management*. Mahwah (NJ):Hove (UK): Lawrence Erlbaum Associates
- Edeirs, D. (1999). *Efektīva komunikācija*. Rīga: Asja
- Einasto, O. (2015). "Transforming library communication: from Gutenberg to Zuckerberg", *New Library World*, Vol. 116 Iss: 5/6, pp.247 – 263
Doi: <http://dx.doi.org/10.1108/NLW-05-2014-0055>

- Emojorho, D. (2010). The Role of Effective Communication in Enhancement of Library Services: An Overview of Delta State University Library, Abraka". *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. Paper 435. Retrieved from <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/435>
- Encyclopedia Britannica. (2016). *Charles Sanders Peirce*. Retrieved from <http://www.britannica.com/biography/Charles-Sanders-Peirce>
- Fouglar, D. (2004a). *An ecological model of the communication process*. Retrieved from <http://davis.fouglar.info/papers/ecologicalModelOfCommunication.htm>
- Fouglar, D. (2004b). *Models of the Communication Process*. Retrieved from <http://davis.fouglar.info/research/unifiedModelOfCommunication.htm>
- Glosiene, A. (2001). *Sabiedrisko attiecību ABC bibliotekāriem*. Rīga: Zvaigzne ABC
- Glossary Comander. (n.d.). *Коммуникация*. Tematiskā vārdnīca. Izgūts no http://www.glossary.ru/cgi-bin/gl_find.cgi?ph=%CA%EE%EC%EC%F3%ED%E8%EA%E0%F6%E8%FF&action.x=0&action.y=0
- Gouinlock, S., J. (2016). *John Dewey*. Retrieved from <http://www.britannica.com/biography/John-Dewey>
- Gregorija, A. (2007). *Sabiedrisko attiecību kampaņu plānošana un vadīšana*. Rīga: Lietišķās informācijas dienests
- Grēniņa, A. (2015). *Bibliotēka 2.0 un Google paaudze: aktoru mijiedarbības iespējas mūsdienās* (Promocijas darbs). Rīga: Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Komunikācijas studiju nodaļa. Izgūts no LU noslēguma darbu datubāzes.
- Grunig, J., E., Hunt, T. (1984). *Managing Public Relations*. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth
- Grunig, J. (Ed.) (1992). *Excellence in Public Relations and Communication Management*. Hillsdale (NJ) etc.:Lawrence Erlbaum Associates
- Grunig, J. E. (Ed.) (2008). Models of Public Relations and Communication. *Excellence in Public relations and communication management*. New York: Routledge
- Grunig, J. E., Dozier, D. M., & Grunig, L. A. (2006). The Excellence Theory. *Public Relations Theory 2*. New York: Lawrence Erlbaum Associates
- IFLA. (2008). *Publisko bibliotēku pakalpojumi: IFLA/ UNESCO vadlīnijas attīstībai*. Izgūts no <http://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/archive/the-public-library-service/pg01-lv.pdf>
- Investopedia. (n.d.). *Social Networking*. Retrieved from <http://www.investopedia.com/terms/s/social-networking.asp>

- Jelgavas Zinātniskā bibliotēka. (2016a). *Jelgavas bibliotēku vēstures hronika*. Izgūts no <http://www.jzb.lv/par-mums/par-mums/vesture/>
- Jelgavas Zinātniskā bibliotēka. (2016b). *Jelgavas pilsētu bibliotēku darba rādītāji*. Izgūts no <http://www.jzb.lv/par-mums/par-mums/skaitli-un-fakti/#PilsDarbRad>
- Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas npublicētie materiāli. (2015). *LAN 2015. gada darba pārskats*
- Kallen, M, H. (2016). *William James*. Retrieved from <http://www.britannica.com/biography/William-James>
- Kalnēja, K. (2015). Jelgavas Zinatniskās bibliotēkas analīze [Referāts]
- Katlips, S. M., Senters, A. & Brūms, G. M. (2002). *Sabiedriskās attiecības*. Rīga: Avots
- Kendrick, T. (2006). *Developing strategic marketing plans that really work: a toolkit for public libraries*. London: Facet
- Kitchen, P., J. (1999). *Public Relations and practice*. London (etc.): International Business Press
- Kotler, P., Mindak, W. (1978). Marketing and Public Relations: should they be partners or rivals. *Journal of Marketing* 42(10), 13-20
- Kotler, F. (2007). *Kotler on marketing: how to create, win and dominante in market*. London, Sydney: The Free press.
- Kovaļevskis, J. (2014). *Bibliotēkas direktore: "Bibliotēka jau sen vairs nav tikai fiziska telpa grāmatu saņemšanai"*. Izgūts no <http://www.jelgavasvestnesis.lv/pilseta/bibliotekas-direktore-biblioteka-jau-sen-vairs-nav-tikai-fiziska-telpa-gramatu-sanemsanai>
- Kristapsone, S. (2008). *Zinātniskā pētniecība studiju procesā*. Rīga: Biznesa augstskola Turība
- Kropļijs, A. (2010). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs (2.papild. izd)*. Rīga: Raka
- Kuklick, B. A (2001). *History of philosophy in America, 1720-2000*. Oxford [etc.]: Oxford University Press
- Kūle, M., Kūlis, R. (1998). *Filosofija*. (3. izdevums). Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC.
- Kurme, I. (2002). *Sabiedriskās attiecības, publicitāte un bibliotēkas tēls* (Bakalaura darbs). Rīga: Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa. Izgūts no LU noslēguma darbu datubāzes.
- Lamaša, A. (2001) *Sabiedrisko attiecību fenomens bibliotēkā* (Maģistra darbs). Rīga: Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa. Izgūts no LU noslēguma darbu datubāzes.

- Lasmane, S. (2012). *Komunikācijas ētika*. Rīga: LU akadēmiskais apgāds
- Levy, D., A., L. (2015). *Digital News Report: More Mobile, Video And Global Platforms*. Retrieved from <http://en.ejo.ch/digital-news/digital-news-report-more-mobile-video-and-global-platforms>
- Mārtinsone, K., Pipere, A. (Red.). (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa
- McDermid, D. (n.d.). Pragmatism. *Internet Encyclopedia of Philosophy*. Retrieved from <http://www.iep.utm.edu/pragmati/>
- McQuail, D., Windahl, S., (1993). *Communication Models for the study of Mass Communications (2th edition)*. London: Longman
- Mežance, G. (2007). *Pilsētas publiskās bibliotēkas publicitātes stratēģiskā plānošana* (Bakalaura darbs) Rīga: Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa. Izgūts no LU noslēguma darbu datubāzes.
- Moniz, R., J. (2010). *Practical and effective management of libraries : integrating case studies, general management theory and self-understanding*. Oxford: Chandos
- Moss, D., Warnaby, G., & Thame, L. (1996). Tactical publicity or strategic relationship management? An exploratory investigation of the role of public relations in the UK retail sector. *European Journal of Marketing*, Vol. 30 Iss 12 pp. 69 – 84 Doi: <http://dx.doi.org/10.1108/03090569610153318>
- Olivera, S. (2009). *Sabiedrisko attiecību stratēģija*. Rīga: Lietišķās informācijas dienests SKDS.
- (2013). *Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme*. Izgūts no <http://www.kis.gov.lv/agentura/petijumi/>
- Terminoloģijas portāls. (2000). *Atgriezeniskā saite*. LZA Terminoloģijas komisija. Izgūts no <http://termini.tilde.lv/Term.aspx?tabindex=1&search=spārniņš&indefiniton=False&subject=0&allak=False&language=1062>
- Veinberga, S. (2004). *Publiskās attiecības PR: Teorija un prakse*. Rīga: Zvaigzne ABC
- Volgemute, D. (2002). *Sabiedrisko attiecību process un tā realizācija bibliotēkā* (Maģistra darbs) Rīga: Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa. Izgūts no LU noslēguma darbu datubāzes.
- Wilcox, D. (2001). *Essentials of public relations*. New York: Longman
- Žuravļova, I. (2010). Bibliotēkas iekšējās komunikācijas aspekti. *Informācija un sabiedrība. Informācijas un bibliotēku studijas nodaļas raksti*, 2, (130. – 146.lpp.) Rīga: Latvijas Universitāte

PIELIKUMI

JZB ārējās komunikācijas aptaujas anketa**JELGAVAS ZINĀTNISKĀS BIBLIOTĒKAS ĀRĒJĀS KOMUNIKĀCIJAS
NOVĒRTĒJUMS**

Labdien! Esmu Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas studente Klinta Kalnēja. Aicinu Jūs piedalīties aptaujā, kuras mērķis ir noskaidrot Jūsu viedokli par Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas (turpmāk tekstā JZB) ārējo komunikāciju. Aptaujas rezultāti tiks izmantoti, lai izvērtētu JZB ārējo komunikāciju un izstrādātu jaunus risinājumus tās uzlabošanai. Vairumam jautājumu ir doti iespējamie atbilžu varianti. Jums jāizvēlas viens vai vairāki sev visatbilstošākie atbildes varianti, tā kā norādīts pie jautājuma, vai jāieraksta sava atbilde norādītajā vietā. Lūdzu, ievērojiet norādes pie jautājumiem par to, vai iespējamās vairākas atbildes vai tikai viena. Aptauja ir anonīma un tās rezultāti tiks izmantoti tikai apkopotā veidā.

A. VISPĀRĪGIE ANKETAS JAUTĀJUMI**A1. Vai esat JZB apmeklētājs? (Atzīmējiet vienu atbildi)**

Jā	1
Nē (<i>Ja neapmeklējat JZB, turpiniet ar anketas C daļas jautājumiem</i>)	2

A2. Cik bieži Jūs esat apmeklējis JZB pēdējā gada laikā? (Norādiet vidējo rādītāju) (Atzīmējiet vienu atbildi)

Vairākas reizes nedēļā	1
Vismaz reizi nedēļā	2
Vismaz reizi divās nedēļās	3
Vismaz reizi mēnesī	4
Vismaz reizi 3 mēnešos	5
Vismaz reizi pusgadā	6
Retāk	7
Cits (<i>cik bieži?</i>) _____	8
Grūti pateikt/nav atbildes	98

A2. Kāds ir bibliotēkas apmeklējuma nolūks? (Atzīmējiet visas piemērotās atbildes)

Informācijas meklēšana (mācībām, studijām, darbam, izklaidei)	1
Grāmatu, žurnālu izsniegšana lasīšanai mājās	2
Citu materiālu izsniegšana (CD, DVD, klausāmgrāmatu) uz mājām	3
Grāmatu un citu izdevumu rezervēšana (bibliotēkā, internetā)	4
Lasītavas izmantošana (grāmatu, avīžu un žurnālu lasīšana)	5
Publiski pieejamo datoru un interneta izmantošana	6
Grāmatu nodošana jebkurā no citām pilsētas bibliotēkām (“Zinītis”, “Pārlielupe”, “Miezīte”)	7
Bibliotēkas bezmaksas bezvadu interneta (WiFi) izmantošana uz sava datora (vai citas ierīces, kur izmanto internetu)	8
Pieeja tiešsaistes datu bāzēm	9
Printēšana, skenēšana, kopēšana, termoesiešana	10
Apmeklējat bibliotēkā piedāvātās apmācības (piemēram, datorkursi „Pieslēdzies, Latvija!” u.tml.)	11
Apmeklējat izstādes, tikšanās ar rakstniekiem, māksliniekiem, dažādu nozaru speciālistiem	12

u.tml., u.c. pasākumus	
Starpbibliotēku abonementa izmantošana (SBA)	13
Bibliotekāru konsultācijas (datora, interneta un datu bāzu izmantošanā)	14
Informācijas meklēšana bibliotēkas elektroniskajā katalogā	15
Grāmatu un citu izdevumu piegāde mājās	16
Vājredzīgo datortehnikas izmantošana	17
Cits (<i>kāds?</i>)	18
Grūti pateikt/nav atbildes	98

B. JAUTĀJUMI PAR BIBLIOTĒKAS ĀRĒJO KOMUNIKĀCIJU

B1. Vai Jūs esat informēts par JZB piedāvātajiem pakalpojumiem un aktualitātēm? (Atzīmējiet vienu atbildi)

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt/nav atbildes	98

B2. Kur Jūs iegūstat informāciju par pakalpojumiem un aktualitātēm JZB? (Atzīmējiet visas piemērotās atbildes)

Bibliotēkā (afīšas, paziņojumi u.tml.)	1
No bibliotekāriem (arī ārpus viņu darba laika)	3
Bibliotēkas tīmekļa vietnē www.jzb.lv	3
Bibliotēkas sociālajos tīklos (draugiem.lv , twitter.com , facebook.com , instagram.com)	4
Masu saziņas līdzekļos (avīzēs, žurnālos, ziņu portālos)	5
No citiem (draugiem, radiem, kaimiņiem, skolas vai studiju biedriem u.tml.)	6
Cits (<i>kur?</i>)	7
Grūti pateikt/nav atbildes	98

B3. Vai Jums augstāk norādītie informācijas iegūšanas veidi ir pieņemami? (Atzīmējiet vienu atbildi)

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt/NA	98

B4. Kurus no JZB komunikācijas kanāliem Jūs izmantojat visbiežāk? (Atzīmējiet vienu atbildi katrā rindā)

	Bieži	Dažreiz	Reti	Nekad vai gandrīz nekad	Grūti pateikt
Bibliotēkā (afīšas, paziņojumi u.tml.)	1	2	3	4	98
No bibliotekāriem (arī ārpus viņu darba laika)	1	2	3	4	98
Bibliotēkas tīmekļa vietnē www.jzb.lv	1	2	3	4	98
Bibliotēkas sociālajos tīklos (draugiem.lv , twitter.com , facebook.com)	1	2	3	4	98
Masu saziņas līdzekļos (avīzēs, žurnālos, ziņu portālos)	1	2	3	4	98
No citiem (draugiem, radiem, kaimiņiem, skolas vai studiju biedriem u.tml.)	1	2	3	4	98

Cits (<i>Kāds?</i>)	1	2	3	4	98
-----------------------	---	---	---	---	----

B5. Vai informācija par aktualitātēm JZB, Jūsaprāt, tiek izziņota pietiekoši ātri?

(Lūdzu, atzīmējiet novērtējuma līmeni piedāvātajā skalā)

Informācija netiek izziņota pietiekoši ātri, nē

1 2 3 4 5

Jā, Informācija tiek izziņota pietiekoši ātri

B6. Vai JZB sniegtā informācija Jums rada interesi/pamudina apmeklēt bibliotēkas pasākumus, izmantot bibliotēkas pakalpojumus? (Atzīmējiet vienu atbildi)

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt/nav atbildes	98

B7. Lūdzu, nosauciet 2 – 3 piemērus, kas, Jūsaprāt, būtu jāuzlabo JZB ārējā komunikācijā?

1. _____
2. _____
3. _____

PĀREJIET UZ ANKETAS D DAĻU! JA NEAPMEKLĒJAT JZB, TURPINIET AR C1 JAUTĀJUMU!

C. JAUTĀJUMI BIBLIOTĒKAS POTENCIĀLAJIEM LIETOTĀJIEM

C1. Kādēļ Jūs JZB apmeklējat reti vai neapmeklējat vispār? (Atzīmējiet visas piemērotās atbildes)

Laika trūkums (darba specifika, dzīvesveids u.tml.)	1
Apmeklēju citu pilsētas bibliotēku	2
Nav nepieciešams izmantot bibliotēkas pakalpojumus	3
Vajadzīgo informāciju atrodu internetā	4
Bibliotēka nepiedāvā Jums nepieciešamos pakalpojumus	5
Ir pietiekoši plaša mājas bibliotēka	6
Bibliotēka atrodas tālu no Jūsu dzīvesvietas	7
Cits (<i>kāds?</i>)	9
Grūti pateikt/nav atbildes	98

C2. Vai Jūs esat informēts par šādiem JZB piedāvātajiem pakalpojumiem? (Atzīmējiet vienu atbildi katrā rindā)

	Jā	Nē
Grāmatu, žurnālu izsniegšana lasīšanai mājās	1	1
Citu materiālu izsniegšana (CD, DVD, klausāmgrāmatu) uz mājām	2	2
Grāmatu un citu izdevumu rezervēšana (bibliotēkā, internetā)	3	3
Lasītavas izmantošana (grāmatu, avīžu un žurnālu lasīšana)	4	4
Publiski pieejami datori un Interneta izmantošana (bezmaksas)	5	5
Grāmatu nodošana jebkurā no citām pilsētas bibliotēkām (“Zinītis”, “Pārlielupe”, “Miezīte”)	6	6
Pieejams bezmaksas bezvadu internets (WiFi)	7	7
Bezmaksas pieeja tiešsaistes datu bāzēm	8	8

Printēšana, skenēšana, kopēšana, termioesiešana	9	9
Bezmaksas apmācības (piemēram, datorkursi u.tml.)	10	10
Izstādes, tikšanās ar autoriem, māksliniekiem, dažādiem speciālistiem, u.c. pasākumi	11	11
Starpbibliotēku abonements(SBA)	12	12
Bibliotekāru konsultācijas (datora, interneta un datu bāžu izmantošanā)	13	13
Informācijas meklēšana bibliotēkas elektroniskajā katalogā	14	14
Grāmatu un citu izdevumu piegāde mājās	15	15
Pieejama vājredzīgo datortehnika	16	16
Iespēja pieteikties ekskursijām pa bibliotēku skolēniem un citiem interesentiem	17	17

C3. Lai gan Jūs neizmantojat JZB pakalpojumus, vai, līdz šim, esat saņēmis/ievērojis bibliotēkas sniegto informāciju, kādā no norādītajiem komunikācijas kanāliem?
(Atzīmējiet visas piemērotās atbildes)

Afišas, paziņojumi u.tml., kādā no pilsētas iestādēm vai citviet pilsētā	1
No bibliotekāriem	3
Bibliotēkas tīmekļa vietnē www.jzb.lv	3
Bibliotēkas sociālajos tīklos (draugiem.lv, twitter.com, facebook.com)	4
Masu saziņas līdzekļos (avīzēs, žurnālos, ziņu portālos)	5
No citiem (draugiem, radiem, kaimiņiem, skolas vai studiju biedriem u.tml.)	6
Cits (<i>kur?</i>) _____	7
Grūti pateikt/nav atbildes	98

C4. Kāds Jums būtu piemērotākais informācijas saņemšanas veids par JZB pakalpojumiem un aktualitātēm?

C5. Kas būtu nepieciešams, lai ieinteresētu Jūs apmeklēt JZB un izmantot tās pakalpojumus?

D. ZIŅAS PAR JUMS

D1. Jūsu dzimums

Sieviete	1
Vīrietis	2

D2. Jūsu vecums

7 – 15 gadi	1
-------------	---

16 – 25 gadi	2
26 – 40 gadi	3
41 – 60 gadi	4
61 un vairāk gadi	5

D3. Nodarbošanās

Skolnieks, students (-e)	1
Bezdarbnieks (-ce)	2
Pensionārs (-e)	3
Mājsaimniece (-ks), bērna kopšanas atvaļinājumā	4
Vadošais speciālists	5
Ierēdnis, darbinieks valsts vai pašvaldības iestādē	6
Strādnieks (-ce), strādā fizisku darbu	7
Uzņēmējs	8
Pašnodarbinātais	9
Lauksaimnieks	
Cits (<i>Lūdzu, norādiet kāds!</i>)	10

PALDIES PAR ATSAUCĪBU!

Intervija ar JZB direktori Lāsmu Zariņu

1. Kādas ir JZB galvenās mērķauditorijas? Kā tās tiek noteiktas?

Bibliotēkas mērķauditorija ir visi pilsētas iedzīvotāji sākot ar maziem bērniņiem līdz senioru vecumam, kā arī viesi no citām pašvaldībām un ārvalstīm. Varam teikt, ka auditorija ir ļoti plaša, arī profesiju aptvērums strādājošo iedzīvotāju vidū ir plašs.

Bet, protams, varam izdalīt atsevišķas grupas, kurām piedāvājam pakalpojumus, kuri ir vērtīgi tieši viņiem.

- Bērnu auditorijai lasīšanu veicinoši pasākumi – radošas nodarbības, priekšā lasīšana, stāstīšana, izstādes (piem., Alekseja Naumova ilustrāciju izstāde “Ahoi, plūdi Daugavā”) utt.;
- Skolniekiem – tematiskas ekskursijas, iepazīšanās ar datubāzēm, elektronisko katalogu, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, utt.;
- Jauniešiem – geocathing spēle bibliotēkā, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem (piem., ar Jāni Palkavnieku, Aldi Bukšu u.c.), iepazīšanās ar informācijas speciālista, bibliotekāra profesiju, iesaistot LU studentus un pasniedzējus, pasākumi (piem., muzeju nakts, Baltā galdauta svētki, ģimenes dienas, u.c.), jaunumu dienas, galda spēles, utt.;
- Strādājošajiem – datorapmācības, tikšanās ar autoriem, iesaistīšana dažādās aktivitātēs – ģimenes dienās, bērnu svētkos, utt., jaunumu dienās;
- Bezdarbniekiem – datorapmācības, pasākumi, jaunumu dienas, radošas darbnīcas (dekupāžas Pārlielupes bibliotēkā), utt.
- Seniori - datorapmācības, pasākumi, jaunumu dienas, lasītāju klubiņi (Jelgavas pilsētas bibliotēkā un Miezītes bibliotēkā) utt.

2. Vai JZB ir izstrādāts ārējās komunikācijas plāns, stratēģija?

Bibliotēkai 2006.gadā ir izstrādāta stratēģija, to šovasar ir plānots pārstrādāt un uzlabot, jo ļoti mainījušās prioritātes un galvenie uzdevumi.

3. Kā tiek popularizēti JZB pakalpojumi un aktualitātes? Kādi komunikācijas instrumenti un kanāli tiek izmantoti? (Kāpēc tieši šādi?)

Lai popularizētu pasākumus tiek izmantota vietējā prese, sociālie tīkli – draugiem.lv., Facebook.com., twitter.com., youtube.com., radio skonto, Latvijas radio 2. Izvietojam afišas gan pilsētā, gan bibliotēkās, izlīmējam afišas pilsētas autobusos, uzrunājam cilvēkus individuāli, vai zvanām skolām, bernudārziem

4. **Kā tiek analizēta komunikācijas efektivitāte? (Vai tas tiek vispār darīts?)**

Pasākumi parasti ir labi apmeklēti, esam pamanījuši, ka labi strādā autobusos izlīmētās afišas.

5. **Kuri no izmantotajiem komunikācijas instrumentiem un kanāliem, Jūsprāt, ir visefektīvākie? Vai iespējams būtu nepieciešams tos mainīt, pielietot citus?**

Nepieciešams uzlabot sadarbību ar sociālo lietu pārvaldi, vēl ir kur augt sadarbībā ar skolām.

6. **Vai “uzrunājot” bibliotēkas mērķauditorijas komunikācijas kanāli un instrumenti tiek pielāgoti konkrētajai auditorijai?**

Jā, seniorus vairāk uzrunā afišas un individuāli ielūgumi, jauniešus un strādājošos – sociālie tīkli.

7. **Kā Jūs kopumā vērtējat JZB ārējo komunikāciju?**

Ārējo komunikāciju vērtēju kā labu. Tajā pašā laikā noteikti ir vēl kādi instrumenti, kā uzrunāt cilvēkus, kā iedvesmot un aicināt uz pilsētas bibliotēkām. Jādomā ne tikai par veidu kā informēt cilvēkus, bet nepārtraukti arī par jauniem un daudzveidīgiem pakalpojumiem.

8. **Kas Jūsprāt būtu jāuzlabo JZB ārējā komunikācijā?**

Jau minēju, ka varētu uzlaboties komunikācija ar sociālo lietu pārvaldi, piedāvājot iespēju pilsētas iedzīvotājiem piegādāt grāmatas mājās. Skolās vajadzētu vairāk popularizēt datubāzes (sadarbība šajā jomā), nav sakārtots jautājums par ieteicamās literatūras sarakstiem. Sarakstos ir grāmatas, kuras atrodamas skolu bibliotēkās, skolu bibliotēkas vasaras brīvlaikā ir slēgtas, bet pilsētas bibliotēkās eksemplāru skaits ir ļoti nepietiekošs. Bibliotēkas mājaslapā top sadaļa bērniem, tā ir svarīga darba daļa, jo tikai bērniībā ierādot ceļu uz bibliotēku, cilvēks to apmeklēs visa mūža garumā.

9. *Vadoties pēc teorētiskām pamatatziņām un līdzīgiem pētījumiem, kas saistīti ar bibliotēku ārējo komunikāciju un citiem sabiedrisko attiecību aspektiem, jāsecina, ka bibliotēkām galvenokārt raksturīga vienvirziena komunikācija, iztrūkst dialoga veidošana ar sabiedrību. Kā Jūs vērtējat JZB komunikatīvo stilu - raksturīga*

vienvirziena komunikācijas veidošana vai, tomēr, mūsdienās aktuālā divvirzienu komunikācija (dialoga veidošana), kas tiek uzskatīta par labās prakses piemēru?

Ja es pareizi saprotu, tad mums ir vairāk vienvirziena komunikācija. Bet mums ir atsauksmju grāmata un mutiski ierosinājumi, pateicības, diskusijas. Dialogus veidojam reizēs, kad tiekamies ar rakstniekiem un citiem interesantiem cilvēkiem, tad kad tiekas mūsu lasītāju klubiņš, tad kad bibliotēkā ciemojas bērni un jaunieši, lai iepazīstoties ar mūsu pakalpojumiem. Dialogs veidojas arī bibliotēkām runājot ar lasītāju pavisam individuāli. Bibliotēkas mājas lapā ir iespējams uzdot jautājumus bibliotēkām, arī mūsu e-pasti ir publiski pieejami. Dialogs veidojas, plānojot dažādus pasākumus, jo vienmēr ir iesaistīti dažādi cilvēki, kuri nav bibliotēkas darbinieki.

Bet ja mēs dodam reklāmu dažādos plašas saziņas medijos, tad bieži atgriezenisko saiti nesaņemam.

10. Diskutabls jautājums ir par sabiedrisko attiecību speciālista nepieciešamību bibliotēkās. Pastāv viedoklis, ka jebkurš darbinieks var uzņemt šos pienākumus.

Kā Jūs komentētu un vērtētu šo situāciju? Vai sabiedrisko attiecību speciālists bibliotēkā ir viens no pamatnoteikumiem arī veiksmīgākai bibliotēkas komunikācijas veidošanai?

Sabiedrisko attiecību speciālists lielā bibliotēkā ir vajadzīgs, jo vadībai ir daudzi citi risināmi jautājumi gan saimnieciski, gan finanšu utt. Esmu par to, ka bibliotēkā ir jābūt sabiedrisko attiecību speciālistam, lai vairotu atpazīstamību, reklamētu bibliotēku un tajā notiekošās norises. Ārēja komunikācija kļūst par arvien nozīmīgāku jomu, svarīgi tajā ieguldīt laiku, izdomu, spējas. Un tā ir darba joma, kur nav jādomā par citiem ar bibliotēkā darbu saistītiem procesiem.

Intervija ar RCB sabiedrisko attiecību speciālisti Dainu Ģeibaku

Sveiki! Mani sauc Klinta Kalnēja. Pirms ķeramies klāt pie intervijas jautājumiem, vēlos nedaudz iepazīstināt ar sevi. Man ir 26 gadi, jau vairāk kā 2,5 gadus strādāju Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā (JZB) Lasītāju apkalpošanas nodaļā, kā vecākā bibliotekāre. Šobrīd studēju Latvijas Universitātes Sociālo Zinātņu fakultātē Informācijas un Bibliotēku studiju nodaļā (maģistra programmā). Līdzšinējā izglītība ir citā jomā, esmu studējusi sabiedriskās attiecības RISEBA augstskolā un tur ieguvu profesionālo bakalaura grādu sabiedrības vadībā. Līdz ar to maģistra darba ietvaros pievēršos šiem jautājumiem un veidoju pētījumu par savu darbavietu JZB. Maģistra darba tēma ir “Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējās komunikācijas izpēte un pilnveide”. Izstrādājot pētījuma stratēģiju nolēmu iekļaut arī eksperta interviju. Šajā gadījumā tieši ar Jums, Daina! Lai noskaidrotu pieredzējuša SA profesionāļa viedokli par publisko bibliotēku veiksmīgas komunikācijas niansēm. Domāju, ka Jūs man piekritīsiet, ka veidot SA bezpeļņas organizācijā, tādā kā bibliotēka, ir jāizvēlas nedaudz savādāka pieeja, lai uzrunātu sabiedrību.

Intervijas sākumā uzdošu Jums dažus vispārīgus jautājumus, lai varētu labāk Jūs iepazīt un uzzināt vairāk par Jūsu darba specifiku, galvenajiem uzdevumiem RCB.

1. Kāda ir Jūsu izglītība? Cik sen Jūs strādājat RCB un, kādi ir Jūsu galvenie darba pienākumi?

Man ir maģistra grāds filoloģijā, savulaik esmu beigusi toreizējo Latvijas valsts universitāti. RCB strādāju kopš 1977. gada, bet tieši sabiedrisko attiecību jomā – kopš 2004. gada.

Mani galvenie darba pienākumi ir sabiedrības informēšana par procesiem un pasākumiem RCB, tās 26 filiālbibliotēkās un divos no trim ārējiem apkalpošanas punktiem. Gatavoju tekstus un ievietoju ziņas vietnē mājaslapā www.rcb.lv un lapās sociālajos tīklos (Facebook, draugiem.lv), kā arī izsūtu informāciju interneta portāliem un citiem plašsaziņas līdzekļiem. Otrkārt, rediģēju (ja tas nepieciešams), ievietoju un izsūtu RCB un filiālbibliotēkas strādājošo kolēģu veidotās informācijas.

Pati apmeklēju nozīmīgākos pasākumus, fotografēju, apstrādāju bildes un veidoju fotogalerijas, rakstu komentārus un atsevišķos gadījumos pēc relīzes. Praktiski lielākā daļa vai

vismaz puse no tā, kas redzams mūsu mājaslapas aktualitātēs un fotogalerijā, kā arī mūsu lapās fb un draugiem.lv, ir manis rakstīts vai rediģēts, fotografēts un arī ielikts. Veidoju galerijas un ievietoju mājaslapā un lapās sociālajos tīklos arī kolēģu atsūtītās bildes. Pēc pasākumu dalībnieku lūguma lādēju foto uz failiem.lv un sūtu linkus, kas ļoti labvēlīgi ietekmē turpmāko sadarbību.

Veidoju RCB fotoarhīvu.

Veicu saraksti ar dažādām organizācijām un personām, kā arī rakstu ielūgumu, lūgumu un pateicību, kā arī atbilžu tekstu projektus uz sūdzībām.

Piedalos dažādu publicitātes materiālu (afišas, bukleti, flaeri u.tt.) veidošanā, rediģēju. Piedalos RCB gadagrāmatas veidošanā (raksti, foto).

2. Kas Jūs pamudināja strādāt SA jomā tieši publiskajā bibliotēkā?

Gribējās pārmaiņas un, tā kā jau daudzus gadus strādāju RCB tīklā un pazinu daudzus darbiniekus, labprāt piekritu mūsu direktores uzaicinājumam strādāt šo darbu, jo iespēja būt savējo vidū radīja zināmu drošības sajūtu. Turklāt. 2004. gadā sabiedrisko attiecību darbs lielā mērā bija atkarīgs arī no prasmes rakstīt tekstus (preses relīzes, atskatus, kopsavilkumus, vēstules), un tieši uz rakstīšanu man bija ķēriens.

3. Tālāk pievērsīsimies konkrētākiem jautājumiem saistībā ar SA darbu publiskajā bibliotēkā.

*Mūsdienu mainīgajā sabiedrībā bibliotēku darbības lauks ir mainījies, tiek veidoti jauni pakalpojumi. Bibliotēkām ir jābūt dinamiskām un konkurētspējīgām. Līdz ar to, aizvien lielāka loma tiek pievērsta sabiedriskajām attiecībām, komunikācijas stratēģiju veidošanai, dažādām mārketinga aktivitātēm, bibliotēkas arvien vairāk cenšas sevi popularizēt. **Kā Jūs vērtējat un cik lielā mērā, Jūsprāt, atšķiras SA un komunikācijas veidošana ar sabiedrību bezpeļņas organizācijās, tādās kā bibliotēkas, no pelnošām organizācijām, uzņēmumiem? Vai ir novērojamas, kādas nianšes, kas veido atšķirību?***

Galvenais, kas, manuprāt, rada šo atšķirību, ir tas, ka lietas, par kurām nav jāmaksā, cilvēkiem šķiet bezvērtīgas. Lielas pilsētas centrā pasākumu piedāvājums ir liels un daudzveidīgs, un publiskā bibliotēka visbiežāk nevar ar tiem konkurēt. Mazliet citādi ir nomalēs, kur bibliotēka ir vienīgais iedzīvotāju saskarsmes centrs, un pat tad gribas teikt, ka,

piemēram, tāda bibliotēkas publiskās darbības forma kā tikšanās ar rakstniekiem (izņemot ļoti dažus), kļūst arvien mazāk aktuāla.

Manuprāt, bibliotēkas konkurētspēja ir ļoti nosacīta, jo, lai arī gribam domāt, ka bibliotekārs nav pelēka pele, bet gan informācijas tīģeris (citēju kādu no mūsu bibliotēkzinātnes teorētiķiem), nākas atzīt, ka informāciju cilvēki visbiežāk meklē internetā, nevis bibliotēkā.

Mūsu direktore mēdz teikt, ka bibliotēka ir gandrīz vienīgā vieta, kur cilvēks var atnākt, neņemot līdzi naudas maku. Tas, protams, ir pareizi, bet no otras puses mūsu auditoriju šī doma definē kā cilvēkus, kam tas ir svarīgi, t.i., ka bibliotēka zināmā mērā ir arī sociāla iestāde dažādiem dzīves pabērniem.

Taču, ja mums ir izremontētas telpas, jaunas mēbeles un mājīgi nostūri, kur pabūt vienatnē ar savu datoru vai bez, grāmatu vai bez, kur ir jauni un ne tik jauni, smaidīgi bibliotekāri, kuri zina atbildes uz jūsu jautājumiem vai arī zina, kur tās var meklēt, ja mums ir materiālu kolekcija, kurā ir tieši tā grāmata, preses klips, cd vai kas cits, kas jums vajadzīgs, interaktīva vietne internetā, iespēja izpausties sociālajā tīklā, ja mēs varam ataicināt tieši to dzejnieku vai dziedātāju vai mākslinieku, kurš jums patīk u.tml., tad tās ir lietas, par kurām var runāt, kuras nav kauns reklamēt. Nosacīti konkurētspējīgas lietas.

Taču dažreiz rodas iespāids, ka bibliotekārs nezina un negrib zināt, ko vajag cilvēkiem, bet realizē kaut kādu savu iedomātu programmu. Organizācija, kas savu darbību balsta uz peļņu, nemūžam tā nerīkosies.

4. Kādi ir galvenie priekšnoteikumi komunikācijas veidošanā publiskajā bibliotēkā ar bibliotēkas lietotājiem, vadoties pēc Jūsu līdzšinējās pieredzes?

Jā... Es ikdienā nestrādāju ar lietotājiem, bet vairāk ar informāciju. Domāju, ka tā pirmām kārtām ir ieinteresētība un labvēlīga attieksme pret lietotāju un viņa vēlmēm un tikai pēc tam profesionālās kvalitātes – zināšanas, prasme saturiski pareizi novērtēt lietotāja pieprasījumu, prasme orientēties informācijas plūsmā un atlasīt un sniegt lietotājam tieši to informāciju vai pakalpojumu, kas viņam nepieciešams. Teiciens, ka mēs strādājam ar cilvēkiem, nevis ar grāmatām, man liekas ļoti precīzs.

5. Kā Jūs kopumā vērtējat Latvijas publisko bibliotēku ārējo komunikāciju un to, kā tā tiek īstenota? Kas Jūsaprāt būtu jāuzlabo? *Varbūt ir idejas vai pārdomas salīdzinot ar ārvalstu publisko bibliotēku darbu šajā jautājumā?*

Patiesībā neesmu eksperts, kurš varētu spriest par Latvijas bibliotēkām. Bet domāju, ka tā kā bibliotekāra darbs Latvijā pagaidām joprojām lielā mērā ir mīlestības darbs, kas balstās uz entuziastu pūlēm un atbildību, šķiet, ka tas atkarīgs no bibliotekāra personiskajām kvalitātēm vietās, kur viņš ir viens, un no vadītāja gudrības vadīt savus darbiniekus tā, lai pareizajā vietā pareizo darbu darītu pareizais cilvēks.

Savukārt komunikācija ar plašsaziņas līdzekļiem ir atkarīga no kopienas lieluma, kuru apkalpo bibliotēka. Ogres vietējais laikraksts un vietne publicēs informāciju par bibliotēkas aktivitātēm, taču uz Rīgas laikrakstu un žurnālu uzmanību varam cerēt tikai atsevišķos gadījumos. Taču arī Rīga nevar žēloties par to, ka pašvaldības vietnes nepublicē mūsu sūtīto informāciju.

Pozitīva pieredze, ko redzēju bibliotēku pārstāvniecības jomā mūsu kultūras galvaspilsētas māsas – Umeo (Zviedrija) apmeklējuma laikā, bija speciāls laiks, ko reizi nedēļā bibliotēkā pavada dažādi pašvaldības darbinieki, arī juristi un politiķi – stunda vai divas, kuru laikā šis viesis sarunājas ar lietotājiem un atbild uz jautājumiem. Tā plecu pie pleca tiek strādāts ar pašvaldību. Visi bibliotēkas pasākumi ir par nelielu, bet maksu. Pašvaldība piešķir arī noteiktu summu, no kuras tiek maksāts rakstniekiem, māksliniekiem un mūziķiem par pilsētas apmeklējumu (jo tā nav galvaspilsēta) un „uzstāšanos” bibliotēkā. Pasākumi tiek ļoti labi apmeklēti, kaut gan Umeo ir Opera un citas kultūras iestādes. Jūtat? Runa atkal ir par naudu.

6. Kā Jūs definētu, kas publisko bibliotēku ārējā komunikācijā ir atgriezeniskā saite? Ar šo jautājumu saprotot, kas tad nosaka to, ka tiek panākta atbildes reakcija no bibliotēkas lietotājiem.

Atgriezeniskās saiknes priekšnoteikums kvalitatīvs pakalpojums visplašākajā šī vārda nozīmē. Ja cilvēks saņem, to ko vēlēties, ja tikšanās bijusi interesanta, ja viņš ir iemācījies kaut ko jaunu, ja bezdarbnieks, skatoties bibliotēkas datorā, ir atradis darbu, pat, ja cilvēks ir varējis pabūt drošā, estētiski un profesionāli sakārtotā vidē, viņš atnāks vēlreiz un arī citiem pastāstīs, ka bibliotēka ir vieta, ko vērts apmeklēt.

7. Vadoties pēc tā kā tiek organizēta ārējā komunikācija JZB, esmu novērojusi, ka bibliotēkai raksturīga galvenokārt vienvirziena komunikācija ar mērķi – informēt sabiedrību - popularizēt pakalpojumus un aktualitātes bibliotēkā, pēc iespējas vairāk reklamēt bibliotēkas vārdu ar ideju, ka tas atmaksāsies kaut kad nākotnē. Šāda vienvirziena, informatīva rakstura komunikācija raksturīga arī citām bibliotēkām Latvijā. Kā Jūs vērtējat šādu komunikācijas veidošanas “stilu”? Vai tas ir

pietiekošs, vai tomēr bibliotēkām būtu jācenšas vairāk veidot dialogu ar savām mērķgrupām?

Iespējams, ka šāds vienvirziena darbs notiek ārējā komunikācijā iesaistīto cilvēku laika trūkuma dēļ. Nu, protams, ka bibliotēkām būtu jācenšas vairāk veidot dialogu ar savām mērķgrupām. Manuprāt, laba doma būtu veidot dažādu mērķauditoriju datubāzes, balstoties uz personas datiem, kas tiek ievadīti, lietotājus reģistrējot bibliotēkā un pēc tam domāt par viņu izglītošanu un izklaidēšanu atbilstoši viņu vecumam un interesēm, kas varētu tikt noskaidrotas anketēšanas rezultātā.

8. Vadoties pēc Jūsu pieredzes, kādas ir labākās metodes un instrumenti, lai popularizētu publisko bibliotēku pakalpojumus un aktualitātes? *Varbūt praksē esat novērojusi, ka kaut kas strādā īpaši labi?*

Labākās metodes un instrumenti, protams, ir jaunās tehnoloģijas (perspektīvā - e-grāmatu lasītāji un pašas grāmatas, videoiekārtas un apmācības videomateriālu apstrādē u.tml.). Aktīva darbība sociālajos tīklos – no relīzēm stilistiski atšķirīgu tekstu veidošana, ātra foto ievietošana (ar komentāriem un tagiem), videoklipu ievietošana. Visi esam dzirdējuši, ka labais stils Facebook ir foto ievietošana pasākuma laikā, vēlākais divas stundas pēc pasākuma. Risinājums būtu labi viedtālruni vai planšetdatori. Taču labi strādā arī pārdomātu galeriju veidošana, pirms tam apstrādājot fotogrāfijas, taču tam nepieciešams papildus laiks. Cilvēkiem patīk sevi redzēt veiksmīgos uzņēmumos.

Un, protams, estētiski un funkcionāli pievilcīgas telpas.

9. Kādas ir vislabākās metodes, lai analizētu komunikācijas efektivitāti publiskajās bibliotēkās?

Pasākumu apmeklētība. Protams, bibliotēkas apmeklētība.

Dažādu interešu grupu veidošanās, kas liecina, ka cilvēkiem patīk ne tikai iespēja gūt informāciju un piedalīties radošajās darbnīcās, bet arī sakārtota, mājīga un droša vide.

Interese par sociālajos tīklos ievietotajiem materiāliem un atsauce, ar kādu tie tiek „laikoti un šārēti”. Šeit gan jāatzīst, ka vislielākā atsauce vērojama kolēģu vidū.

Plašsaziņas līdzekļu interese par mūsu pakalpojumiem un aktivitātēm (TV, radio, prese, ziņu portāli).

10. *Publiskās bibliotēkas darbojas ierobežotos finansiālajos apstākļos. Bibliotēkas nevar atļauties algot SA speciālistus, ar ārējās komunikācijas jautājumiem galvenokārt*

*nodarbojas paši bibliotekāri (viens no pienākumiem). Reālā situācija rāda, ka šie jautājumi tiek uzticēti tam, kuram tas vislabāk "padodas". Veiksmīgas un efektīvas komunikācijas veidošana ir laukietilpīga, nepieciešamas arī atbilstošas zināšanas. Laiks un kompetence, diemžēl, vairākumā gadījumu iztrūkst. **Kā Jūs vērtējat šo situāciju? Cik lielā mērā tas ietekmē efektīvas komunikācijas veidošanu bibliotēkā?***

Pilnīgi Jums piekrītu.

11. Kādai, Jūsprāt būtu jābūt publiskās bibliotēkas komunikācijai, lai uzrunātu un ieinteresētu potenciālos bibliotēkas lietotājus apmeklēt bibliotēku? Vai ir nepieciešams izveidot atsevišķu stratēģiju, kā strādāt ar šo mērķgrupu?

Noteikti ir nepieciešams.

Komunikācijai jābūt labvēlīgai. Nodrošinātai ar labām telpām un mūsdienīgu aprīkojumu. Tas nekas, ka datori tagad visiem ir mājās. Bibliotēkai šodien nav tiesību izskatīties nabadzīgai un nožēlojamai.

Nodrošinātai ar atbilstošiem un kvalitatīviem publicitātes materiāliem.

Enerģiskai, asprātīgai, oriģinālām idejām bagātai. Lai nebūtu tā, ka laika un spēka pietiek vienīgi rutīnai, kad teksti tiek veidoti kā kompilējumi ar copy&paste metodi, bet vietnē ievietotas sliktas bildes, un publicitātes materiāli (plakāti u.tml.) ir sausi un garlaicīgi. Būtībā sabiedriskās attiecības ir ikviena bibliotekāra darba sastāvdaļa. Mēs visi zinām, kādas ir mūsu sabiedrības problēmas, tās jāapzina un jāmeģina atrast metodes, kā cilvēkiem dot to, kā viņiem pietrūkst. Kā pozitīvu piemēru gribu minēt bilingvālās nodarbības 4-6 gadus veciem bērniem, kuri ģimenē nerunā latviski un neiet bērnudārzā, t.i., tiem, kuriem potenciāli varētu būt arī saskarsmes problēmas, uzsākot skolas gaitas. Šādas nodarbības piedāvāja RCB un 9 filiālbibliotēkas, un praktiski visur, kur bibliotekāri strādāja ar atdevi, nodarbības bija ļoti populāras, un cilvēki gribēja, lai noslēdzoties projektam (jo tas bija projekts), nodarbības turpinātos, Un daudzviet tās arī tika turpinātas.

Paldies, ka veltījāt savu laiku!

2014. gada JZB mediju monitoringa apkopojums

NR.P.K.	DATUMS	MEDIJS	VIRSRAKSTS	SATURS	AUTORS
1.	2.01.2014	www.jelgava.lv	Pilsētas bibliotēkās notiek "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Informācija par akciju, kurā iespējams nodot grāmatas nemaksājot kavējuma naudu.	JZB
2.	6.01.2014	www.jelgavniekiem.lv	Pērnā gada favorīts – romāns "Jelgava 94"	Grāmatas "Jelgavas 94" popularitātes rādītāji, statistikas dati par grāmatas izsniegumu Jelgavas bibliotēkās.	Jelgavniekiem.lv
3.	6.01.2014	www.jelgavasvetsnesis.lv	Pērnā gada favorīts – romāns "Jelgava 94"	Grāmatas "Jelgavas 94" popularitātes rādītāji, statistikas dati par grāmatas izsniegumu Jelgavas bibliotēkās.	JZB
4.	7.01.2014	www.biblioteka.lv	2013. gada favorīts – romāns "Jelgava 94"	Grāmatas "Jelgavas 94" popularitātes rādītāji, statistikas dati par grāmatas izsniegumu Jelgavas bibliotēkās.	JZB
5.	6.01.2014	www.jelgava.lv	Dziedāšanas pasākums ziemas mēneša noskaņās	Informācijas par pasākumu, kurš plānots bibliotēkā.	JZB
6.	9.01.2014	Zemgales Ziņas	Romāns par Jelgavu rada rindas	Raksts par romāna izvirzīšanu "Dienas gada balva kultūrā 2013", kā arī norādīta grāmatas pieejamība bibliotēkā	Uldis Veilands
7.	11.01.2014	www.jelgavniekiem.lv	Notiks dziedāšanas vakars ziemas mēneša tradīcijās	Informācijas par pasākumu, kurš plānots bibliotēkā.	Jelgavniekiem.lv
8.	15.01.2014	www.biblioteka.lv	Taitasdziesmu dziedāšanas vakars "Ziemas mēneša noskaņās"	Informācijas par pasākumu, kurš plānots bibliotēkā.	JZB
9.	15.01.2014	www.jelgava23.lv	Dziedāšanas pasākums ziemas mēneša noskaņās	Informācijas par pasākumu, kurš plānots bibliotēkā.	JZB
10.	15.01.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotekārs ārpus ierastā tēla	Informācija par bibliotēkā skatāmo ceļojošo fotoizstādi "Diena kopā ar bibliotekāru"	Jelgavniekiem.lv
11.	15.01.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā apskatāma	Informācija par bibliotēkā skatāmo	JZB

			fotoizstāde „Diena kopā ar bibliotekāru”	ceļojošo fotoizstādi “Diena kopā ar bibliotekāru”	
12.	15.01.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotekārs ārpus ierastā tēla	Informācija par bibliotēkā skatāmo ceļojošo fotoizstādi “Diena kopā ar bibliotekāru”	JZB
13.	17.01.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Gaismas pils Grāmatu draugu ķēdē piedalīsies arī jelgavnieki	Par Jelgavas bibliotēku dalību Gaismas pils Grāmatu ķēdē	JZB
14.	19.01.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavnieki ķēdē padod grāmatas pirmo Gaismas pils plauktu piepildīšanai	Par Jelgavas bibliotēku dalību Gaismas pils Grāmatu ķēdē	JZB
15.	23.01.2014	www.jelgava.lv	Atnes grāmatas bez kavējuma naudas!	Informācija par bibliotēkas akciju “Aizmāršīgo lasītāju dienām”.	JZB
16.	23.01.2014	www.jelgavniekiem.lv	Pagasta bibliotekārs – Gaismas nesējs	Par konkursa “Pagasta bibliotekārs – Gaismas nesējs” izsludināšanu.	Jelgavniekiem.lv
17.	24.01.2014	Zemgales Ziņas	Nedēļa grāmatplauktu pārskatīšanai	Raksts par bibliotēkas akciju “Aizmāršīgo lasītāju dienas”	Uldis Veilands
18.	29.01.2014	www.jelgava24.lv	Jelgavas Zinātniskā bibliotēka aicina uz izstādes atklāšanu	Informācija par Ineses Mīlbergas izstādes atklāšanas pasākumu bibliotēkā	JZB
19.	29.01.2014	www.biblioteka.lv	Ineses Mīlbergas izstādes "Manas mājas" atklāšana	Informācija par Ineses Mīlbergas izstādes atklāšanas pasākumu bibliotēkā	JZB
20.	1.02.2014	www.jelgava.lv	Zinātniskajā bibliotēkā atklās Ineses Mīlbergas izstādi	Informācija par Ineses Mīlbergas izstādes atklāšanas pasākumu bibliotēkā	JZB
21.	3.02.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Zinātniskajā bibliotēkā jauna gleznu izstāde	Ineses Mīlbergas gleznu izstādes atklāšanas pasākuma apraksts.	JZB
22.	3.02.2014	www.biblioteka.lv	Bibliotēkā skatāma I.Mīlbergas personālizstāde	Ineses Mīlbergas gleznu izstādes atklāšanas pasākuma apraksts.	JZB
23.	11.02.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Brīvdienās bibliotēkā skanēs dzeja	Informācija par gaidāmo dzejas lasījumu pasākumu “Leduspuķes stāsts” bibliotēkā, ko organizē dzejnieku klubs “Pieskāriens”.	JZB
24.	11.02.2014	www.biblioteka.lv	Tematiska dzejas lasījumu pēcpusdiena "Leduspuķes	Informācija par gaidāmo dzejas lasījumu pasākumu “Leduspuķes	JZB

			stāsts"	stāsts" bibliotēkā, ko organizē dzejnieku klubs "Pieskāriens".	
25.	11.02.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā notiks dzejas lasījumi	Informācija par gaidāmo dzejas lasījumu pasākumu "Leduspuķes stāsts" bibliotēkā, ko organizē dzejnieku klubs "Pieskāriens".	JZB
26.	11.02.2014	www.biblioteka.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars "Sveču mēneša tradīcijas latviešu dzīvesziņā"	Informācija par bibliotēkā gaidāmo Tautasdziesmu dziedāšanas pasākumu – Sveču mēneša tradīcijas	JZB
27.	12.02.2014	www.jelgava.lv	Iepazīsti sveču mēneša tradīcijas tautasdziesmu pasākumā!	Informācija par bibliotēkā gaidāmo Tautasdziesmu dziedāšanas pasākumu – Sveču mēneša tradīcijas	JZB
28.	13.02.2014	www.jelgava24.lv	Jelgavas bibliotēkā notiks Valentīndienas "randiņš ar grāmatu"	Raksts par bibliotēkas rīkoto pasākumu Valentīndienā "Aklais randiņš ar grāmatu".	JZB
29.	13.02.2014	www.biblioteka.lv	Pasākums "Randiņš ar grāmatu"	Raksts par bibliotēkas rīkoto pasākumu Valentīndienā "Aklais randiņš ar grāmatu".	JZB
30.	13.02.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā pasākums "Randiņš ar grāmatu"	Raksts par bibliotēkas rīkoto pasākumu Valentīndienā "Aklais randiņš ar grāmatu".	JZB
31.	13.02.2014	www.jelgava.lv	„Randiņš ar grāmatu” Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Raksts par bibliotēkas rīkoto pasākumu Valentīndienā "Aklais randiņš ar grāmatu".	JZB
32.	13.02.2014	www.novaja.lv	Сюрприз от библиотеки: «свидание с книгой вслепую»	Raksts par bibliotēkas rīkoto pasākumu Valentīndienā "Aklais randiņš ar grāmatu".	Марианна Вагале
33.	13.02.2014	Jelgavas Vēstnesis	Bibliotēkai atdod pirms 15 gadiem paņemtās grāmatas	Raksts par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Ritma Gaidamoviča
34.	14.02.2014	Zemgales Ziņas	Valentīna dienā aicinās mīlēt grāmatas	Informācija par pasākumu bibliotēkā "Randiņš ar grāmatu"	JZB
35.	14.02.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	VIDEO: Kā mārīte Alise atklāj Jelgavas Zinātnisko bibliotēku!	Video materiāls un apraksts par bibliotējas dalību projektā LIBDAY, kura laikā tapa īsfilma par bismārīti.	Ligita Vaita
36.	15.02.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Aizmāršīgo lasītāju dienās	LAN bibliotekāre Vivita stāsta par	Ligita Vaita

			bibliotēkai atdod vienus no pirmajiem IT izdevumiem	akcijas "Aizmāršīgo lasītāju dienas" rezultātiem pilsētas bibliotēkās.	
37.	18.02.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Uzzini sveču mēneša tradīcijas tautasdziesmu pasākumā	Informācija par bibliotēkā gaidāmo Tautasdziesmu dziedāšanas pasākumu.	JZB
38.	19.02.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā nonāk ceļojošā grāmata ar vēstījumu	Raksts par ceļojošo grāmatu, kas nonākusi bibliotēkas plauktos.	JZB
39.	20.02.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā nonākusi ceļojošā grāmata	Raksts par ceļojošo grāmatu, kas nonākusi bibliotēkas plauktos.	JZB
40.	20.02.2014	Zemgales Ziņas	Vienkāršas dzīvošanas mūžīgums	Raksts par Ineses Mīlbergas izstādi "Manas mājas" bibliotēkā	Māris Brancis
41.	25.02.2014	www.zz.lv	Bibliotēka aicina iepazīt nesenās vēstures laika liecības Jelgavas novadā	Raksts par bibliotēkā pieejamajām Sigurda Rusmaņa fotogrāfijām – vēsturisku vietu, ēku un citu objektu attēliem, kuri tapuši gatavojot enciklopēdisko grāmatu par Zemgali.	JZB
42.	13.03.2014	www.biblioteka.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars "Lielā diena. Pavasara atnākšana"	Informācija par bibliotēkā gaidāmo tautasdziesmu dziedāšanas vakaru – Lieldienu tematika.	JZB
43.	13.03.2014	www.jelgava24.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars bibliotēkā	Informācija par bibliotēkā gaidāmo tautasdziesmu dziedāšanas vakaru – Lieldienu tematika.	JZB
44.	13.03.2014	Jelgavas Vēstnesis	Prezentēs romānu "Mīlestība caur Jelgavas liesmām"	Informācija par rakstnieces Ingrīdas Karstās grāmatas prezentāciju bibliotēkā.	Ritma Gaidamoviča
45.	13.03.2014	www.biblioteka.lv	Ingrīdas Karstās grāmatas "Mīlestība caur Jelgavas liesmām" prezentācija	Informācija par rakstnieces Ingrīdas Karstās grāmatas prezentāciju bibliotēkā.	JZB
46.	14.03.2014	Zemgales Ziņas	Dziesmas, Plūdons un "mīlestība caur liesmām"	Raksts par rakstnieces Ingrīdas Karstās grāmatas prezentāciju bibliotēkā.	Uldis Veilands
47.	15.03.2014	www.jelgava.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā – tautasdziesmu dziedāšanas vakars	Informācija par bibliotēkā gaidāmo tautasdziesmu dziedāšanas vakaru – Lieldienu tematika.	JZB
48.	16.03.2014	www.zz.lv	Bibliotēkā prezentēs romānu	Informācija par rakstnieces Ingrīdas	JZB

			par Jelgavu kara laikā	Karstās grāmatas prezentāciju bibliotēkā.	
49.	16.03.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā prezentēs romānu par Jelgavu kara laikā	Informācija par rakstnieces Ingrīdas Karstās grāmatas prezentāciju bibliotēkā.	JZB
50.	18.03.2014	Новая газета	В Елгаве пройдет Неделя электронных навыков	Informācija par e – pakalpojumu nedēļu Jelgavā, arī JZB	Вагале, Марианна
51.	19.03.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Prezentēs romānu «Mīlestība caur Jelgavas liesmām»	Informācija par rakstnieces Ingrīdas Karstās grāmatas prezentāciju bibliotēkā.	JZB
52.	20.03.2014	www.jelgava24.lv	Ingrīdas Karstās romāna “Mīlestība caur Jelgavas liesmām” prezentācija	Informācija par rakstnieces Ingrīdas Karstās grāmatas prezentāciju bibliotēkā.	JZB
53.	20.03.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Romānā atklāj liecības par kara laika Jelgavu	Raksts par Ingrīdas Karstās grāmatas “Mīlestība caur Jelgavas liesmām” atvēršanas svētkiem.	Jelgavas Vēstnesis
54.	21.03.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	No bibliotēkas paņemtās grāmatas varēs nodot jebkurā JZB filiālē	Informācija par jauna pakalpojuma ieviešanu Jelgavas bibliotēkās – iespēja grāmatas nodot jebkurā JZB filiālē.	JZB
55.	21.03.2014	www.jelgava.lv	Pilsētas bibliotēkas piedāvā jaunu pakalpojumu	Informācija par jauna pakalpojuma ieviešanu Jelgavas bibliotēkās – iespēja grāmatas nodot jebkurā JZB filiālē.	JZB
56.	21.03.2014	www.novaja.lv	Взятую в библиотеке книгу можно сдать в любом филиале	Informācija par jauna pakalpojuma ieviešanu Jelgavas bibliotēkās – iespēja grāmatas nodot jebkurā JZB filiālē.	JZB
57.	21.03.2014	www.zz.lv	Pilsētas bibliotēkas piedāvā jaunu pakalpojumu – paņemto grāmatu var nodot arī citā bibliotēkā	Informācija par jauna pakalpojuma ieviešanu Jelgavas bibliotēkās – iespēja grāmatas nodot jebkurā JZB filiālē.	JZB
58.	23.03.2014	www.leta.lv	Jelgavas pilsētas bibliotēkās paņemto grāmatu varēs nodot jebkurā no bibliotēkām	Informācija par jauna pakalpojuma ieviešanu Jelgavas bibliotēkās – iespēja grāmatas nodot jebkurā JZB	Janis Stundiņš

				filiālē.	
59.	24.03.2014	www.biblioteka.lv	Jelgavas pilsētas bibliotēkās paņemto grāmatu varēs nodot jebkurā no bibliotēkām	Informācija par jauna pakalpojuma ieviešanu Jelgavas bibliotēkās – iespēja grāmatas nodot jebkurā JZB filiālē.	JZB
60.	25.03.2014	Новая газета	Взятую в библиотеке книгу можно сдать в любом филиал	Informācija par jauna pakalpojuma ieviešanu Jelgavas bibliotēkās – iespēja grāmatas nodot jebkurā JZB filiālē.	Варале, Марианна
61.	27.03.2014	Jelgavas Vēstnesis	No bibliotēkas paņemtās grāmatas varēs nodot jebkurā JZB filiālē	Informācija par jauna pakalpojuma ieviešanu Jelgavas bibliotēkās – iespēja grāmatas nodot jebkurā JZB filiālē.	Sintija Čepanone
62.	3.04.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Var pieteikties senioru datorapmācībām	Informācija senioriem par iespēju pieteikties uz datorapmācībām “Pieslēdzies, Latvija!”, kas notiek arī JZB	JZB
63.	3.04.2014	www.biblioteka.lv	“Lieldienu raibumi” bibliotēkā	Informācija par bibliotēkā skatāmo rokdarbu izstādi un plānotajām radošajām darbnīcām.	JZB
64.	3.04.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Zinātniskajā bibliotēkā notiks Veselības diena	Informācija par bibliotēkā plānoto Veselības dienu sadarbībā ar Jelgavas Sociālo lietu pārvaldi	JZB
65.	3.04.2014	www.biblioteka.lv	“Lieldienu raibumi” bibliotēkā	Informācija par bibliotēkā skatāmo rokdarbu izstādi un plānotajām radošajām darbnīcām.	JZB
66.	3.04.2014	www.jelgava.lv	„Veselības dienā” varēs noteikt holesterīna līmeni asinīs	Informācija par bibliotēkā plānoto Veselības dienu sadarbībā ar Jelgavas Sociālo lietu pārvaldi	Jelgavas Sociālo lietu pārvalde
67.	4.04.2014	www.novaja.lv	“Пасхальная пестрота» в Научной библиотеке	Informācija par bibliotēkā skatāmo rokdarbu izstādi un plānotajām radošajām darbnīcām.	Марианна Варале
68.	4.04.2014	Новая газета	Проверить холестерин можно бесплатно	Raksts par iespēju bibliotēkā bezmaksas pārbaudīt Holesterīna līmeni asinīs	Карлинская, Инга

69.	8.04.2014	www.visit.jelgava.lv	Rokdarbu izstāde un radošās darbnīcas bibliotēkā "Lieldienu raibumi"	Informācija par bibliotēkā skatāmo rokdarbu izstādi un plānotajām radošajām darbnīcām.	JZB
70.	8.04.2014	www.jelgava.lv	"Lieldienu raibumi" bibliotēkā	Informācija par bibliotēkā skatāmo rokdarbu izstādi un plānotajām radošajām darbnīcām.	JZB
71.	8.04.2015	Новая газета	"Пасхальная пестрота" в научной библиотеке	Informācija par bibliotēkā skatāmo rokdarbu izstādi un plānotajām radošajām darbnīcām.	Варале, Марианна
72.	9.04.2014	www.jelgava.lv	Veselības dienai liela atsaucība	Raksts par to kā norisinājās Veselības diena bibliotēkā	Jelgavas Sociālo lietu pārvalde
73.	9.04.2014	www.jelgavniekiem.lv	Liela aktivitāte, bez maksas pārbaudot holesterīnu	Raksts par to kā norisinājās Veselības diena bibliotēkā	Jelgavas Sociālo lietu pārvalde
74.	9.04.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Veselības dienai liela atsaucība	Raksts par to kā norisinājās Veselības diena bibliotēkā	Jelgavas Sociālo lietu pārvalde
75.	13.04.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	"Lieldienu raibumi" bibliotēkā	Informācija par bibliotēkā skatāmo rokdarbu izstādi un plānotajām radošajām darbnīcām.	JZB
76.	14.04.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Pārdomās ar lasītājiem dalīsies "Enģeļu acis" autore	Informācija par tikšanos ar grāmatu cikla "Enģeļu acis" autori Kristīni Mucinieci bibliotēkā.	JZB
77.	15.04.2014	Zemgales Ziņas	Bibliotēkām dāvina komunistisko propagandu	Raksts par bibliotēkā saņemto dāvinājumu neatbilstību to saturam	Gaitis Grūtups
78.	15.04.2014	www.jelgava.lv	Tikšanās ar grāmatu cikla "Enģeļu acis" autori un tautasdziesmu vakars	Informācija par tikšanos ar grāmatu cikla "Enģeļu acis" autori Kristīni Mucinieci bibliotēkā.	JZB
79.	15.04.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Tautasdziesmas sveiks pavasari	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā "Jurgī. Sulu mēnesis."	JZB
80.	15.04.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Latviešu pasakas pārtulko ukraiņu valodā	Bibliotēka saņēmusi dāvinājumā latviešu pasaku krājumu ukraiņu valodā	JZB
81.	16.04.2014	www.jelgavniekiem.lv	Jelgavnieks palīdz iepazīt latviešu pasakas	Bibliotēka saņēmusi dāvinājumā latviešu pasaku krājumu ukraiņu valodā	Jelgavniekiem.lv

82.	19.04.2014	www.jelgava.lv	Gadskārtējā Bibliotēku nedēļa piedāvā plašu pasākumu programmu	Informācija par Bibliotēku nedēļas aktivitātēm Jelgavas bibliotēkās	JZB
83.	22.04.2014	www.novaja.lv	В Научной библиотеке пройдет дискуссия о 10-лети Латвии в ЕС	Informācija par bibliotēkā rīkoto diskusiju – Latvija desmit gadus Eiropas Savienībā.	JZB
84.	23.04.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā varēs tikt ar dziednieci	Informācija par Bibliotēku nedēļas aktivitātēm Jelgavas bibliotēkās	JZB
85.	28.04.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Parūpējies par savu senioru – piesaki bezmaksas datorapmācībām!	Informācija senioriem par iespēju pieteikties uz datorapmācībām “Pieslēdzies, Latvija!”, kas notiek arī JZB	JZB
86.	29.04.2014	www.jelgava.lv	Pārmaiņas Zinātniskās bibliotēkas telpās	Informācija par bibliotēkā gaidāmajiem remontdarbiem un izmaiņām fonda izvietojumā	JZB
87.	30.04.2014	www.jelgavniekiem.lv	Zinātniskā bibliotēka gatavojas pārmaiņām	Informācija par bibliotēkā gaidāmajiem remontdarbiem un izmaiņām fonda izvietojumā	JZB
88.	30.04.2014	Zemgales Ziņas	Remontēs trīs bibliotēkas zāles	Raksts par remontdarbiem JZB	Agnese Leiburga
89.	7.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Remontēs bibliotēkas pirmā stāva abonementu	Informācija par bibliotēkā gaidāmajiem remontdarbiem un izmaiņām fonda izvietojumā	JZB
90.	8.05.2014	www.jelgava.lv	„Muzeju nakts 2014” Jelgavā	Informācija par Muzeju nakts pasākumiem Jelgavā, arī JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
91.	10.05.2014	www.jelgavniekiem.lv	Seniori var pieteikties uz bezmaksas apmācību	Informācija senioriem par iespēju pieteikties uz datorapmācībām “Pieslēdzies, Latvija!”, kas notiek arī JZB	JZB
92.	11.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakarā sagaidīs vasaru	Informācija par Tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā – Vasaru gaidot	JZB
93.	12.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Muzeju naktī – dzintars, 19.gadsimta lokomotīve un RAF mākslas cehs	Informācija par Muzeju nakts pasākumiem Jelgavā, arī JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko

					attiecību pārvaldē
94.	12.05.2014	www.biblioteka.lv	Saldais dzintars un sarkanas grāmatas	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm JZB	JZB
95.	14.05.2014	www.jelgava24.lv	“Muzeju nakts 2014” Jelgavā	Informācija par Muzeju nakts pasākumiem Jelgavā, arī JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvaldē
96.	15.05.2014	www.jelgava.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars "Vasaru gaidot..."	Informācija par Tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā – Vasaru gaidot	JZB
97.	16.05.2014	Zemgales Ziņas	Uz Zinātnisko bibliotēku - naktī	Informācija par JZB aktivitātēm Muzeju naktī	Uldis Veilands
98.	17.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Apmeklē muzejus bez maksas – Muzeju nakts jau šovakar	Atgādināšana informācija par Muzeju nakti Jelgavā	Jelgavas Vestnesis
99.	17.05.2014	www.jelgavniekiem.v	Šodien – Muzeju nakts dzintara zīmē	Atgādināšana informācija par Muzeju nakti Jelgavā	Jelgavniekiem.lv
100.	18.05.2014	www.zz.lv	Muzeju naktī iepriecina jaunpienācēji, ilggadējie dalībnieki «sāk pagurt»	Raksts par Muzeju nakti Jelgavā, JZB aktivitāts novērtētas atzinīgi.	Uldis Veilands
101.	20.05.2014	Zemgales Ziņas	Muzeju naktī parādās svaigas vēsmas	Raksts par Muzeju nakts aktivitātēm Jelgavā, arī JZB	Uldis Veilands
102.	24.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Svētdien bibliotēkā – Imanta Ziedoņa dzejas pēcpusdienu	Informācija par Imanta Ziedoņa dzejas pēcpusdienu bibliotēkā	JZB
103.	24.05.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēka rīko Imanta Ziedoņa dzejas pēcpusdienu	Informācija par Imanta Ziedoņa dzejas pēcpusdienu bibliotēkā	JZB
104.	24.05.2014	www.jelgavniekiem.lv	Senā Jelgava krāsainās pastkartēs	Informācija par bibliotēkas tīmekļa vietnē ievietoto slaidrādi “Senā Jelgava krāsainās pastkartēs”.	JZB
105.	26.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Ieraugi krāsas ar seno Jelgavu!	Informācija par bibliotēkas tīmekļa vietnē ievietoto slaidrādi “Senā Jelgava krāsainās pastkartēs”.	JZB
106.	26.05.2014	www.jelgava.lv	Senā Jelgava krāsainās pastkartēs	Informācija par bibliotēkas tīmekļa vietnē ievietoto slaidrādi “Senā Jelgava krāsainās pastkartēs”.	JZB

107.	26.05.2014	www.delfi.lv	Video: Kā Jelgava izskatījās pirms simts gadiem	Informācija par bibliotēkas tīmekļa vietnē ievietoto slaidrādi "Senā Jelgava krāsainās pastkartēs".	JZB
108.	28.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Divas stundas simboliski strādās ārpus biroja; izmēģini bibliotēkas Wi-Fi!	Informācija par akciju "Strādā jebkur!", rakstā norādīts par iespēju izmantot JZB bezvadu internetu.	Jelgavas Vēstnesis
109.	28.05.2014	www.jelgava.lv	Sākot ar jūniju – izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā	Informācija par Jelgavas bibliotēku darba laika izmaiņām.	JZB
110.	29.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	No 1. jūnija bibliotēkās – vasaras darba laiks	Informācija par Jelgavas bibliotēku darba laika izmaiņām.	JZB
111.	29.05.2015	www.leta.lv	Par Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas vadītāju apstiprina Lāsmu Zariņu	Raksts par bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	Jānis Stundiņš
112.	29.05.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēku vadīs Lāsma Zariņa	Raksts par bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvaldē
113.	29.05.2014	www.zz.lv	Jelgavas Dome par Zinātniskās bibliotēkas direktori apstiprina Lāsmu Zariņu	Raksts par bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	Edgars Kupčs
114.	29.05.2014	www.jelgava.lv	Zinātnisko bibliotēku vadīs Lāsma Zariņa	Raksts par bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
115.	30.05.2014	www.jelgavniekiem.lv	Apstiprina jauno bibliotēkas vadītāju	Raksts par bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
116.	30.05.2014	www.kasjauns.lv	Lāsma Zariņa turpmāk vadīs Jelgavas Zinātnisko bibliotēku	Raksts par bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	LETA
117.	5.06.2014	Zemgales Ziņas	Lasītāju un informācijas brokeru tikšanās vietā	Intervija ar bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	Uldis Veilands
118.	5.06.2015	Zemgales Ziņas	Pagalma glezniecība Nr.2	Raksts par mākslas studijas "Mansards" audzēkņu darbu izstādi bibliotēkas iekšpagalmā	Uldis Veilands
119.	5.06.2014	Jelgavas Vēstnesis	Bibliotēku vadīs Lāsma Zariņa	Raksts par bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	Ligita Vaita

120.	6.06.2014	www.biblioteka.lv	Prakses iespējas Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā un filiālēs	Informācija par iespēju skolēniem vasaras mēnešos strādāt Jelgavas bibliotēkās	JZB
121.	7.06.2014	www.jelgava.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars – Pils salā	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
122.	9.06.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkās vasarā – bezmaksas radošās darbnīcas bērniem	Informācija par bezmaksas radošajām darbnīcām pilsētas bibliotēkās	JZB
123.	12.06.2014	Jelgavas Vēstnesis	Prieks par Zinātniskās bibliotēkas darbinieku uzdrošināšanos!	Bibliotēkas lasītājas raksts par JZB Muzeju nakts aktivitātēm	Lilita Ozola
124.	17.06.2014	Zemgales Ziņas	Tautasdziesmu vakars aicina dabā	Raksts par gaidāmo bibliotēkas pasākumu Tautasdziesmu dziedāšanas vakars Pils salas zirgu pļavā	Uldis Veilands
125.	18.06.2014	www.biblioteka.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
126.	18.06.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Arī saulgriežu tautas dziesmas tomēr dziedās bibliotēkā	Informācija par izmaiņām tautasdziesmu dziedāšanas vakarā bibliotēkā	JZB
127.	19.06.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā – Jaunumu diena	Informācija par bibliotēkas ikmēneša jaunumu dienu	JZB
128.	19.06.2014	Zemgales Ziņas	"Bij vējam medus dvesma klāt..."	Informācija par bibliotēkā apskatāmo SIA "Dārzs" ziedu kompozīciju izstādi	Uldis Veilands
129.	19.06.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā – vasaras saulgriežiem veltīta izstāde	Informācija par bibliotēkā apskatāmo SIA "Dārzs" ziedu kompozīciju izstādi	JZB
130.	19.06.2014	www.zz.lv	Saule savu zeltu lēja mūsu bērnu sirsniņās...	Informācija par pasākumu bērniem JZB	JZB
131.	20.06.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēka sagādā izklaidi mazajiem apmeklētājiem	Informācija par pasākumu bērniem JZB	JZB
132.	20.06.2014	www.novaja.lv	Развлечения для маленьких посетителей в Научной библиотеке	Informācija par pasākumu bērniem JZB	JZB
133.	25.06.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Pēcpusdiena bērniem "Saule savu zeltu lēja mūsu bērnu sirsniņās..."	Informācija par pasākumu bērniem JZB	JZB

134.	25.06.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkas pagalmā – pēcpusdiena bērniem	Informācija par pasākumu bērniem JZB	JZB
135.	25.06.2014	www.jelgava24.lv	Bibliotēkas pagalmā – pēcpusdiena bērniem	Informācija par pasākumu bērniem JZB	JZB
136.	26.06.2014	www.biblioteka.lv	Saule savu zeltu lēja mūsu bērnu sirsniņās...	Informācija par pasākumu bērniem JZB	JZB
137.	27.06.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Viens slēpņošanas punkts tagad atrodas arī Zinātniskajā bibliotēkā	Raksts par bibliotēkā izveidoto slēpņošanas punktu	JZB
138.	30.06.2014	www.jelgavniekiem.lv	Pārsteigums bērniem bibliotēkas pagalmā	Raksts par bibliotēkas rīkoto pasākumu bērniem "Saule savu zeltu lēja mūsu bērnu sirsniņās..."	Santa Kanaška
139.	10.07.2014	Jelgavas Vēstnesis	Uz bibliotēku vienmēr ir vērts atnākt	Saruna ar bibliotēkas jauno direktori Lāsmu Zariņu	Jānis Kovaļevskis
140.	15.07.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgava foto liecībās – pēc 1944. gada bombardēšanas	Informācija par bibliotēkas izveidoto video par to, kā izskatījās Jelgava pēc 1944.gada	JZB
141.	16.07.2014	www.jelgavniekiem.lv	Atgādinās par Jelgavas traģēdiju	Informācija par bibliotēkas izveidoto video par to, kā izskatījās Jelgava pēc 1944.gada	JZB
142.	16.07.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Rīt – Jaunumu diena bibliotēkā	Informācija par bibliotēkas ikmēneša jaunumu dienu	JZB
143.	16.07.2014	www.jelgava.lv	Ceturtdien bibliotēkā Jaunumu diena	Informācija par bibliotēkas ikmēneša jaunumu dienu	JZB
144.	17.07.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkas direktore: «Bibliotēka jau sen vairs nav tikai fiziska telpa grāmatu saņemšanai»	Intervija ar bibliotēkas direktori Lāsmu Zariņu	Ligita Vaita
145.	18.07.2014	www.jelgava.lv	Vasara Jelgavas bibliotēkās	Informācija par aktivitātēm bērniem Jelgavas bibliotēkās vasarā	JZB
146.	21.07.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkas vadītāja griezīs Gaismas pils lenti	Raksts par bibliotēkas direktores dalību Gaismas pils lentes griešanas ķēdē	Jelgavniekiem.lv
147.	24.07.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Uzzini, kā notika pirmais lidojums ar gaisa balonu	Raksts par bibliotēkā pieejamo grāmatu, kurā apkopota Latvijas un	JZB

			Jelgavā!	Jelgavas pieredze astronomijas un ģeodēzijas attīstībā	
148.	24.07.2014	www.jelgava.lv	Jaunumi Zinātniskajā bibliotēkā	Raksts par bibliotēkā pieejamo grāmatu, kurā apkopota Latvijas un Jelgavas pieredze astronomijas un ģeodēzijas attīstībā	JZB
149.	24.07.2014	www.biblioteka.lv	Jelgava Jāņa Klētnieka grāmatā „Astronomija un ģeodēzija Latvijā līdz 20. gadsimtam”	Raksts par bibliotēkā pieejamo grāmatu, kurā apkopota Latvijas un Jelgavas pieredze astronomijas un ģeodēzijas attīstībā	JZB
150.	24.07.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavas bibliotēka balsojumā cīnās par 2000 eiro finansējumu	Raksts par bibliotēkas dalību konkursā “Diena kā piedzīvojums”	JZB
151.	28.07.2014	www.jelgavniekiem.lv	Palīdzi Zinātniskajai bibliotēkai īstenot sapni!	Raksts par bibliotēkas dalību konkursā “Diena kā piedzīvojums”	Jelgavniekiem.lv
152.	29.07.2014	www.zz.lv	Jelgavniek, Latvijai vajag tavu dziesmu!	Raksts par bibliotēkā rīkoto pasākumu “Dziesma” sadarbībā ar Rakstniecības un mākslas muzeju.	JZB
153.	29.07.2014	www.jelgava.lv	Jelgavniek, Latvijai vajag tavu dziesmu!	Raksts par bibliotēkā rīkoto pasākumu “Dziesma” sadarbībā ar Rakstniecības un mākslas muzeju.	JZB
154.	30.07.2014	www.zz.lv	Vai lasītkārajiem jauniešiem būs Grega laukums?	Raksts par bibliotēkas dalību konkursā “Diena kā piedzīvojums”	Uldis Veilands
155.	30.07.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Nāc un izstāsti savas dziesmas stāstu!	Raksts par bibliotēkā rīkoto pasākumu “Dziesma” sadarbībā ar Rakstniecības un mākslas muzeju.	JZB
156.	31.07.2014	Zemgales Ziņas	Latvijai vajag tavu dziesmu	Raksts par bibliotēkā rīkoto pasākumu “Dziesma” sadarbībā ar Rakstniecības un mākslas muzeju.	Uldis Veilands
157.	31.07.2014	Zemgales Ziņas	Vai lasītkārajiem jauniešiem būs Grega laukums?	Raksts par bibliotēkas un mākslas studijas “Mansards” iesaistīšanos “Narvesen” rīkotajā konkursā “Diena kā piedzīvojums”	Uldis Veilands
158.	31.07.2014	Jelgavas Vēstnesis	Iedvesmu var ņemt ik uz soļa	Raksts par Vasaras mākslas galerijas un Mobilās mākslas skolas	Ritma Gaidamoviča

				“Mansards” saimnieku Raiti Junkeru, rakstā minēta arī JZB	
159.	4.08.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Vēl šonedēļ var nobalsot par bibliotēkas projektu	Raksts par bibliotēkas dalību konkursā “Diena kā piedzīvojums”	JZB
160.	4.08.2014	www.jelgava.lv	Vēl šonedēļ var nobalsot par bibliotēkas projektu	Raksts par bibliotēkas dalību konkursā “Diena kā piedzīvojums”	JZB
161.	7.08.2014	Jelgavas Vēstnesis	Pastāsti par savu īpašo dziesmu!	Raksts par bibliotēkā rīkoto pasākumu “Dziesma” sadarbībā ar Rakstniecības un mākslas muzeju.	Ilze Knusle-Jankevica
162.	8.08.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkas pagalmā atklās Vasaras mākslas galeriju	Informācija par mākslas galerijas atklāšanu bibliotēkas pagalmā	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvaldē
163.	12.08.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēka lūdz lielās putnu spalvas un materiālus tērpu izgatavošanai	Aicinājums ziedojumu vākšanai radošajām darbnīcām	JZB
164.	12.08.2014	www.novaja.lv	Библиотеке нужны крупные птичьи перья, пряжа и ткань для маскарадных костюмов	Библиотеке нужны крупные птичьи перья, пряжа и ткань для маскарадных костюмов	Марианна Вагале
165.	13.08.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēka gatavojas mācību gada atklāšanas pasākumam	Aicinājums ziedojumu vākšanai radošajām darbnīcām	JZB
166.	13.08.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēka meklē lielas putnu spalvas	Aicinājums ziedojumu vākšanai radošajām darbnīcām	JZB
167.	14.08.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Pilsētas bibliotēkas sasniegusi grāmata par Jelgavas teātri	Informācija par bibliotēkas jaunieguvumu, grāmatu – Jelgavas teātris	JZB
168.	14.08.2014	Zemgales Ziņas	Dziedātāju tauta vai tikai mīts - latvieši speciālistu skatījumā	Raksts par Rakstniecības un mūzikas muzeja ekspozīcijas “Dziesma” veidošanu, sakarā ar pasākumu bibliotēkā	Inga Surgunte
169.	14.08.2014	Zemgales Ziņas	Ar izstādi piemin Guntu Micāni	Raksts par dzejnieces Guntas Micānes piemiņai veltīto literatūras izstādi	Santa Logina
170.	14.08.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkās saņemta jelgavnieka rakstīta grāmata	Informācija par bibliotēkas jaunieguvumu, grāmatu – Jelgavas teātris	JZB

171.	15.08.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkas savākušas ziedojumus Ukrainas bērniem	Pateicības raksts Jelgavas iedzīvotājiem par ziedojumiem Ukrainas bērniem	JZB
172.	15.08.2014	www.zz.lv	Bibliotēkas savākušas ziedojumus Ukrainas bērniem	Pateicības raksts Jelgavas iedzīvotājiem par ziedojumiem Ukrainas bērniem	JZB
173.	18.08.2014	www.biblioteka.lv	Jauna grāmata Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par bibliotēkas jaunieguvumu, grāmatu – Jelgavas teātris	JZB
174.	20.08.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Rīt bibliotēkā Jauno grāmatu diena	Informācija par bibliotēkas ikmēneša jaunumu dienu	JZB
175.	20.08.2014	www.jelgava.lv	Jaunumu diena bibliotēkā	Informācija par bibliotēkas ikmēneša jaunumu dienu	JZB
176.	20.08.2014	www.zz.lv	Jauno grāmatu diena – 21. augustā, seminārs par bērnu zīdīšanu – 28. augustā	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
177.	23.08.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Jaunie un topošie vecāki bibliotēkā gaidīti uz izglītojošu nodarbību par bērnu zīdīšanu	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
178.	23.08.2014	www.jelgava.lv	Vecākus izglītos par bērnu zīdīšanu	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
179.	23.08.2014	www.jelgavniekiem.lv	Vecākus izglītos par bērnu zīdīšanu	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
180.	27.08.2014	www.leta.lv	Nacionālajā bibliotēkā norisināsies Novadu diena	Raksts par LNB atklāšanas nedēļas Novadu diena pasākumu, kurā piedalās arī JZB	Augusts Zilberts
181.	28.08.2014	www.leta.lv	Notiks Nacionālās bibliotēkas atklāšanas nedēļas Novadu diena	Raksts par LNB atklāšanas nedēļas Novadu diena pasākumu, kurā piedalās arī JZB	Zane Neimane

182.	28.08.2014	Jelgavas Vēstnesis	Raiņa parkā spēlēs metāla spēles	Raksts par pilsētas Metāla svētkiem, kuros piedalās arī JZB	Ritma Gaidamoviča
183.	28.08.2014	Zemgales Ziņas	Gaismas pili atklāj Novadu diena	Raksts par JZB darbinieku viesošanas Gaismas pils atklāšanas svētkos	Uldis Veilands, Dzintra Punga
184.	1.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	No septembra pilsētas bibliotēkās mainās darba laiks	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
185.	1.09.2014	www.jelgava.lv	Pilsētas bibliotēkās mainās darba laiks	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
186.	1.09.2014	www.novaja.lv	Библиотеки возвращаются к обычному графику работы	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
187.	1.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Skolēni svin pirmo skolas dienu (papildināta fotogalerija)	Raksts par Zinību dienas pasākumu "ZinīBums", kurā piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	Jelgavas Vēstnesis
188.	2.09.2014	Zemgales Ziņas	"ZinīBums" bez laika atlaidēm	Raksts par Zinību dienas pasākumu "ZinīBums", kurā piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	Uldis Veilands
189.	3.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Sestdien Raiņa parks pārvērtīsies par metāla spēļu laukumu	Informācija par pilsētas Metāla svētkiem, kuros piedalīsies arī bibliotēka	Jelgavas Vēstnesis
190.	4.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	"Zinītis" čaklākos lasītājus vedīs uz karnevālu	Informācija par iespēju piedalīties karnevāla braucienā "Gribu iet uz bibliotēku!"	JZB
191.	4.09.2014	www.zz.lv	Muzikāli literārs koncertuzvedums «Mīlestības vēstules»	Informācija par bibliotēkā rīkoto muzikāli literāro koncertuzvedumu "Mīlestības vēstules"	JZB
192.	5.09.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā «rakstīs» «Mīlestības vēstules»	Informācija par bibliotēkā rīkoto muzikāli literāro koncertuzvedumu "Mīlestības vēstules"	JZB
193.	6.09.2014	www.jelgava.lv	Muzikāli literārs koncertuzvedums „Mīlestības vēstules”	Informācija par bibliotēkā rīkoto muzikāli literāro koncertuzvedumu "Mīlestības vēstules"	JZB
194.	7.09.2014	www.jelgava.lv	Dzejas dienas Jelgavā	Informācija par Dzejas dienas pasākumiem pilsētā, kuros piedalās arī JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādē „Kultūra”
195.	7.09.2014	www.jelgavniekiem.lv	«Apdzejos» Mītavas tiltu	Informācija par Dzejas dienas	Jelgavas pilsētas

				pasākumiem pilsētā, kuros piedalās arī JZB	pašvaldības iestādē „Kultūra”
196.	8.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Dzejas dienas šonedēļ – Raiņa parkā, Driksas ielā un Studentu teātrī	Informācija par Dzejas dienas pasākumiem pilsētā, kuros piedalās arī JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvaldē
197.	9.09.2014	www.zz.lv	Dzejas dienās Jelgavā un apkārtnē – izrāde, ekskursijas un populāru cilvēku uzstāšanās	Informācija par Dzejas dienas pasākumiem pilsētā, kuros piedalās arī JZB	Santa Logina
198.	10.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā dziedās un spēlēs teātri par mīlestību	Informācija par bibliotēkā rīkoto muzikāli literāro koncertuzvedumu “Mīlestības vēstules”	JZB
199.	11.09.2014	www.zz.lv	Dzeja Raiņa parkā nolasīta. Šovakar Dzejas dienu kulminācija	Raksts par Dzejas dienas pasākumu	Santa Logina
200.	12.09.2014	www.jelgava.lv	Jelgavā – Dzejas dienas	Raksts par Dzejas dienas pasākumu	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvaldē
201.	12.09.2014	www.leta.lv	Jelgavā notiks Dzejas dienu pasākumi ar Ulda Bērziņa, Eduarda Aivara, Kārļa Kazāka un citu dalību	Raksts par Dzejas dienas pasākumu	Jānis Stundiņš
202.	12.09.2014	www.zz.lv	Dzejas dienās iepazīst dažādas pasaules	Raksts par Dzejas dienas pasākumu	Santa Logina
203.	16.09.2014	Zemgales Ziņas	Dzejas dienās iepazīst dažādas pasaules	Raksts par Dzejas dienu pasākumiem	Santa Logina
204.	16.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Iepazīsti bibliotēku jaunumus pirmais!	Informācija par bibliotēkas ikmēneša jaunumu dienu	Jelgavas Vestnesis
205.	16.09.2014	www.zz.lv	Tiec pirmais pie jaunākās grāmatas!	Informācija par bibliotēkas ikmēneša jaunumu dienu	Zemgales Ziņas
206.	16.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā rīt tautasdziesmu dziedāšanas vakars ar «Dīmžēna» Veltu Leju	Informācija par Tautasdziesmu dziedāšanas vakaru	JZB

207.	16.09.2014	www.zz.lv	Gaidot Miķeļdienu, dziedās tautasdziesmas	Informācija par Tautasdziesmu dziedāšanas vakaru	JZB
208.	16.09.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēka aicina uz tautasdziesmu dziedāšanas vakaru rudens noskaņās	Informācija par Tautasdziesmu dziedāšanas vakaru	JZB
209.	18.09.2014	www.novaja.lv	Как развить музыкальный талант своего ребенка?	Raksts par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem "Kā attīstīt savā bērņā muzikālo talantu", sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	Марианна Вагале
210.	22.09.2014	www.zz.lv	Izglītojoši semināri vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
211.	23.09.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēka piedāvā izglītojošus seminārus vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
212.	23.09.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēka aicina uz izglītojošiem semināriem vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
213.	23.09.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā notiks izglītojoši semināri vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
214.	23.09.2014	www.jelgava24.lv	Bibliotēkā notiks izglītojoši semināri vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
215.	23.09.2014	www.biblioteka.lv	Izglītojoši semināri vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
216.	24.09.2014	www.novaja.lv	В библиотеке пройдут обучающие семинары для	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem	JZB

			родителей	vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	
217.	2.10.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Runās par bērnu emocionālo audzināšanu	Informācija par semināru jaunajiem vecākiem – Bērna emocionālā audzināšana	JZB
218.	6.10.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā notiks lekcija "Bērna emocionālā audzināšana"	Informācija par semināru jaunajiem vecākiem – Bērna emocionālā audzināšana	JZB
219.	6.10.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēku kopkatalogam izveidota mobilā versija	Raksts par bibliotēkas kopkataloga mobilo versiju	JZB
220.	7.10.2014	www.zz.lv	Bibliotēku kopkatalogam izveidota mobilā versija	Raksts par bibliotēkas kopkataloga mobilo versiju	JZB
221.	7.10.2014	www.biblioteka.lv	Dzejas dienas Jelgavā 2014	Bibliotēkas video par Dzejas dienu pasākumu	JZB
222.	8.10.2014	www.biblioteka.lv	Jelgavas bibliotēku kopkataloga mobilā versija	Raksts par bibliotēkas kopkataloga mobilo versiju	JZB
223.	8.10.2014	www.jelgavniekiem.lv	Divas dienas slēgs Jelgavas Zinātnisko bibliotēku	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
224.	8.10.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	13. un 14. oktobrī būs slēgta Zinātniskā bibliotēka	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
225.	9.10.2014	www.jelgava.lv	Jelgavas bibliotēku kopkataloga mobilā versija	Raksts par bibliotēkas kopkataloga mobilo versiju	JZB
226.	9.10.2014	www.jelgava24.lv	13. un 14. oktobrī būs slēgta Zinātniskā bibliotēka	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
227.	10.10.2014	www.jelgava24.lv	Bibliotēku kopkatalogam izveidota mobilā versija	Raksts par bibliotēkas kopkataloga mobilo versiju	JZB
228.	11.10.2014	www.jelgava.lv	Pirmdien un otrdien Jelgavas Zinātniskā bibliotēka slēgta	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
229.	13.10.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā – tautasdziesmu dziedāšanas vakars un jaunumu diena	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā un ikmēneša jauno grāmatu dienu	JZB
230.	13.10.2014	www.jelgava.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars bibliotēkā	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
231.	14.10.2014	www.jelgavniekiem.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars bibliotēkā	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB

232.	14.10.2014	www.zz.lv	Zinātniskā bibliotēka pēc remonta kļuvusi gaiša un mājīga	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	Santa Logina
233.	16.10.2014	Zemgales Ziņas	Zinātniskā bibliotēka pēc remonta kļuvusi gaiša un mājīga	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	Santa Logina
234.	17.10.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā gaišs un mājīgs kļuvis arī daiļliteratūras abonements	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	Jelgavas Vēstnesis
235.	17.10.2014	www.jelgava.lv	Pabeigti remontdarbi Zinātniskajā bibliotēkā	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvaldē
236.	17.10.2014	www.jelgavniekiem.lv	Grāmatmīļiem telpas kļuvušas mājīgākas	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	Jelgavniekiem.lv
237.	17.10.2014	www.novaja.lv	После ремонта в библиотеке стало светлее, просторнее и уютнее	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	Марианна Вагале
238.	17.10.2014	www.leta.lv	Jelgavā pabeigti remontdarbi Zinātniskajā bibliotēkā	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	Jānis Stundiņš
239.	20.10.2014	www.kasjauns.lv	Pabeigti remontdarbi Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	BNS
240.	20.10.2014	www.leta.lv	Bibliotēku informācijas sistēmā ALISE veidotajiem katalogiem pieejama mobilā versija	Raksts par BIS ALISE kopkataloga mobilo versiju, kas pieejama arī JZB kopkatalogam	Baiba Mūze
241.	21.10.2015	Новая газета	После ремонта в библиотеке стало светлее, просторнее	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām pēc remonta	Вагале, Марианна
242.	22.10.2014	www.jelgava.lv	Ģimenes diena bibliotēkā	Informācija par bibliotēkā rīkoto pasākumu - Ģimeness diena	JZB
243.	22.10.2014	www.novaja.lv	День семьи в Научной библиотеке	Informācija par bibliotēkā rīkoto pasākumu - Ģimeness diena	JZB
244.	23.10.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Svētdien – Ģimenes diena bibliotēkā	Informācija par bibliotēkā rīkoto pasākumu - Ģimeness diena	JZB
245.	23.10.2014	Jelgavas Vēstnesis	Zinātniskajā bibliotēkā	Raksts par bibliotēkas jaunajām telpām	Ligita Vaita

			remonts pabeigts	telpām	
246.	24.10.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā ģimenēm piedāvā interesantu pēcpusdienu	Informācija par bibliotēkā rīkoto pasākumu - Ģimeness diena	JZB
247.	24.10.2014	www.biblioteka.lv	Bibliotēkā izglītojošas lekcijas jaunajiem vecākiem	Informācija par semināru jaunajiem vecākiem – Bērna emocionālā audzināšana	JZB
248.	24.10.2014	Zemgales Ziņas	Varbūt lielveikala vietā uz bibliotēku?	Raksts par gaidāmo Ģimenes dienu JZB	Uldis Veilands
249.	26.10.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	VIDEO: Bibliotēku piepilda bērni un viņu vecāki	Raksts par bibliotēkas pasākumu – Ģimenes dienas	Jelgavas Vēstnesis
250.	4.11.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā tikšanās ar Latvijas zināmāko Ziemassvētku vecīti Kasparu Pūci	Informācija par bibliotēkas pasākumu ar aktieri un grāmatas autoru Uldi Pūci	JZB
251.	4.11.2014	www.jelgavniekiem.lv	Aktieris-grāmatas autors tiksies ar jelgavniekiem	Informācija par bibliotēkas pasākumu ar aktieri un grāmatas autoru Uldi Pūci	JZB
252.	4.11.2014	www.zz.lv	Bibliotēkā izglītojošas lekcijas jaunajiem vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
253.	4.11.2014	www.biblioteka.lv	Tikšanās ar aktieri Kasparu Pūci	Informācija par bibliotēkas pasākumu ar aktieri un grāmatas autoru Uldi Pūci	JZB
254.	4.11.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā - lekcijas jaunajiem vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
255.	5.11.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Vecāku lekcijās – par bērna nēsāšanu slingā un pirmajiem trim mazuļa dzīves mēnešiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
256.	5.11.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā izglītojošas lekcijas jaunajiem vecākiem	Informācija par izglītojošajiem pasākumiem bibliotēkā jaunajiem vecākiem, sadarbībā ar Latvijas vecāku kustību	JZB
257.	6.11.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā – tikšanās ar aktieri Kasparu Pūci	Informācija par bibliotēkas pasākumu ar aktieri un grāmatas autoru Uldi Pūci	JZB

258.	6.11.2014	www.bauska.lv	Bibliotēka ir mazā Gaismas pils	Pārskats par semināru, kurā piedalījās arī JZB direktore Lāsma Zariņa	Andra Matuļenko
259.	7.11.2014	www.zz.lv	Kā Pūcesbērnām klājās Padomijā	Informācija par bibliotēkas pasākumu ar aktieri un grāmatas autoru Uldi Pūci	JZB
260.	7.11.2014	Zemgales Ziņas	Pūcesbērns Padomijā	Informācija par bibliotēkas pasākumu ar aktieri un grāmatas autoru Uldi Pūci	Uldis Veilands
261.	10.11.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Somijas vēstnieks atklāj Muminu izstādi	Raksts par Somijas vēstnieka viesošanos Jelgavā un Muminu izstādes atklāšanu bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
262.	10.11.2014	www.jelgava.lv	Jelgavu apmeklē Somijas vēstnieks Latvijā	Raksts par Somijas vēstnieka viesošanos Jelgavā un Muminu izstādes atklāšanu bibliotēkā	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvalde
263.	13.11.2014	Jelgavas Vēstnesis	Somijas vēstnieks atklāj Muminu izstādi	Raksts par Somijas vēstnieka ciemošanos bibliotēkā un Mumiņu izstādes atklāšanu	Ligita Vaita
264.	15.11.2014	www.jelgava.lv	Izmaiņas bibliotēku un torņa darbalaikos	Informācija par izmaiņās bibliotēas darba laikā	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvalde
265.	17.11.2014	www.kasjauns.lv	Kur svinēt 18. novembri? Valsts svētku programma Latvijas lielākajās pilsētās	Raksts par svētku pasākumiem lielākajās Latvijas pilsētās, minēta arī JZB	Elmārs Barkāns
266.	19.11.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Šovakar bibliotēkā tautasdziesmu dziedāšanas vakars	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
267.	19.11.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkas jaunu dienu – 20.novembrī	Informācija par ikmēneša jaunu dienu bibliotēkā	JZB
268.	20.11.2014	www.novaja.lv	Приглашают на лекцию и фильмы о диабете	Informācija par lekciju bibliotēkā par veselīgu dzīvesveidu – diabēta ārstēšana	JZB
269.	20.11.2014	www.jelgava24.lv	Jelgavas bibliotēkās "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	
270.	26.11.2014	www.novaja.lv	В декабре и январе - Дни забывчивых читателей	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB

271.	27.11.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Kādas pārmaiņas dzīvo Baltijas jūrā?	Informācija par bibliotēkā skatāmo izstādi "Baltijas jūra – apdraudēta dzīvā vide"	JZB
272.	27.11.2014	www.novaja.lv	В библиотеке откроется выставка, посвященная Балтийскому морю	Informācija par bibliotēkā skatāmo izstādi "Baltijas jūra – apdraudēta dzīvā vide"	JZB
273.	27.11.2014	Jelgavas Vēstnesis	Divus mēnešus bibliotēkās - Aizmāršīgo lasītāju dienas	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Ligita Vaita
274.	28.11.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkas darbinieki "ķer mirkļus" fotogrāfējot; rezultātu var novērtēt izstādē	Informācija par bibliotēkas darbinieku fotoizstādi	JZB
275.	28.11.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkas darbinieku fotogrāfiju izstāde	Informācija par bibliotēkas darbinieku fotoizstādi	JZB
276.	28.11.2014	www.biblioteka.lv	Kā savu dzimteni lai tēloju...	Informācija par bibliotēkas darbinieku fotoizstādi	JZB
277.	1.12.2014	www.zz.lv	Divus mēnešus bibliotēkās – Aizmāršīgo lasītāju dienas	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
278.	1.12.2014	www.jelgava.lv	Atklās Baltijas jūrai veltītu izstādi	Informācija par bibliotēkā skatāmo izstādi "Baltijas jūra – apdraudēta dzīvā vide"	JZB
279.	1.12.2014	www.jelgava.lv	Līdz janvāra nogalei – Aizmāršīgo lasītāju dienas	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
280.	1.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Divus mēnešus bibliotēkās – Aizmāršīgo lasītāju dienas	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
281.	2.12.2014	www.jelgavniekiem.lv	Atklās Baltijas jūrai veltītu izstādi	Informācija par bibliotēkā skatāmo izstādi "Baltijas jūra – apdraudēta dzīvā vide"	JZB
282.	2.12.2014	www.biblioteka.lv	Izstādes "Baltijas jūra – apdraudēta dzīvā vide" atklāšana	Informācija par bibliotēkā skatāmo izstādi "Baltijas jūra – apdraudēta dzīvā vide"	JZB
283.	2.12.2014	www.biblioteka.lv	"Latvju Tekstu" jaunākie numuri Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par jaunākajiem literatūras žurnāliem "Latvju teksti"	JZB
284.	3.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā pieejami jaunākie "Latvju tekstu" numuri	Informācija par jaunākajiem literatūras žurnāliem "Latvju teksti"	JZB

285.	4.12.2014	www.leta.lv	Zemgalē 1399 seniori šogad apguvuši datorprasmes	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" Zemgales reģiona noslēguma pasākumu	Jānis Stundiņš
286.	4.12.2014	Zemgales Ziņas	Cilvēka apdraudētā Baltijas jūra	Raksts par ceļojošās izstādes "Baltijas jūra - apdraudētā dzīvā vide" atklāšanu bibliotēkā	Santa Logina
287.	4.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Datorprasmes apgūst 86 gadu vecumā	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" Zemgales reģiona noslēguma pasākumu	Jelgavas Vēstnesis
288.	4.12.2014	www.jelgava.lv	Datorprasmes apgūst 86 gadu vecumā	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" Zemgales reģiona noslēguma pasākumu	Lattelecom
289.	5.12.2014	www.jekabpilsnovads.lv	Zemgalē projektā "Pieslēdzies, Latvija!" šogad datorprasmes apguvuši 1399 seniori	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" Zemgales reģiona noslēguma pasākumu	Lattelecom
290.	5.12.2014	www.jelgavniekiem.lv	1399 Zemgales seniori šogad apguvuši datorprasmes	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" Zemgales reģiona noslēguma pasākumu	Lattelecom
291.	5.12.2014	www.novaja.lv	Компьютерные навыки в рамках проекта «Подключайся, Латвия!» в этом году в Земгале освоили почти 1400 сениоров	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" Zemgales reģiona noslēguma pasākumu	Lattelecom
292.	5.12.2014	www.jelgava24.lv	Datorprasmes apgūst 86 gadu vecumā	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" Zemgales reģiona noslēguma pasākumu	Lattelecom
293.	6.12.2014	www.jelgava.lv	„Latvju Tekstu” jaunākie numuri Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par jaunākajiem literatūras žurnāliem "Latvju teksti"	JZB
294.	9.12.2014	www.zz.lv	Zinātniskajā bibliotēkā 17.decembrī tautasdziesmu dziedāšanas vakars; 21.decembrī – īsta brīnumzeme bērniem	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
295.	9.12.2014	www.jelgavniekiem.lv	Iedziedās Ziemas saulgriežus	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB

296.	9.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā - ziedu rotas "Deco Clay Craft" tehnikā	Informācija par bibliotēkā apskatāmo ziedu rotu izstādi	JZB
297.	9.12.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkā apskatāmas ziedu rotas	Informācija par bibliotēkā apskatāmo ziedu rotu izstādi	JZB
298.	9.12.2014	www.biblioteka.lv	Noslēdzies projekts „Pieslēdzies, Latvija!” Zemgalē	Raksts par projekta "Pieslēdzies, Latvija" noslēguma rezultātiem	JZB
299.	9.12.2014	Zemgales Ziņas	Zemgales seniori aktīvākie datorprasmju apguvē	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" Zemgales reģiona noslēguma pasākumu	Santa Logina
300.	10.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā viesojas muzikālā Kanceviču – Lipsku ģimene	Informācija par bibliotēkā gaidāmo Kanceviču – Lipsku ģimenes koncertu	JZB
301.	10.12.2014	www.novaja.lv	Творческая мастерская для детей в Научной библиотеке	Informācija par radošajām darbnīcām bērniem bibliotēkā "Ziemassvētku brīnumzeme"	JZB
302.	11.12.2014	Jelgavas Vēstnesis	Datorprasmes apgūst 86 gadu vecumā	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" datorapmācībām senioriem, kurās piedalās arī JZB	Ligita Vaita
303.	11.12.2014	Jelgavas Vēstnesis	Bibliotekāri dodas pie lasītājiem uz mājām	Raksts par bibliotēkas jauno pakalpojumu – priekša lasīšanu	Ritma Gaidamoviča
304.	11.12.2014	www.jelgavniekiem.lv	Bērni baudīs piedzīvojumus brīnumzemē	Informācija par radošajām darbnīcām bērniem bibliotēkā "Ziemassvētku brīnumzeme"	JZB
305.	12.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Jaunas izstādes pilsētas bibliotēkās	Informācija par izstādēm pilsētas bibliotēkās	JZB
306.	12.12.2014	www.jelgava.lv	Pilsētas bibliotēkās - izstādes lieliem un maziem	Informācija par izstādēm pilsētas bibliotēkās	JZB
307.	13.12.2014	www.jelgava.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars „Ziemas saulgriežu laiks”	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
308.	15.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakar bibliotēkā	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
309.	15.12.2014	www.jelgava24.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars "Ziemas saulgriežu laiks”	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
310.	16.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā bērni varēs darināt	Informācija par radošajām darbnīcām	JZB

			egļišu rotājumus	bērniem bibliotēkā "Ziemassvētku brīnumzeme"	
311.	16.12.2014	www.jelgava24.lv	Svētkos izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām	
312.	16.12.2014	www.zz.lv	Svētku izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām	JZB
313.	16.12.2014	www.jelgava24.lv	Ziemassvētku brīnumzeme bibliotēkā	Informācija par radošajām darbnīcām bērniem bibliotēkā "Ziemassvētku brīnumzeme"	JZB
314.	17.12.2014	www.biblioteka.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars „Ziemas saulgriežu laiks”	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
315.	17.12.2014	www.jelgava.lv	Svētkos izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām	JZB
316.	18.12.2014	www.jelgavniekiem.lv	Svētkos mainīti bibliotēku darba laiki	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām	JZB
317.	18.12.2014	www.zz.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars bibliotēkas jaunajā zālē	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
318.	18.12.2014	www.novaja.lv	Праздничный график работы елгавских библиотек	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām	JZB
319.	19.12.2014	Zemgales Ziņas	Ziemassvētku ieskandināšana jaunā zālē	Raksts par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkas mazajā zālē	Uldis Veilands
320.	19.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Svētkos mainīts bibliotēku darba laiks	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām	JZB
321.	21.12.2014	www.biblioteka.lv	Radošās darbnīcas bērniem "Ziemassvētku brīnumzeme"	Informācija par radošajām darbnīcām bērniem bibliotēkā "Ziemassvētku brīnumzeme"	JZB
322.	27.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Lasītājiem ar veselības problēmām bibliotekāri grāmatas piegādā un lasa priekšā mājās	Raksts par bibliotēkas pakalpojumiem lasītājiem ar veselības problēmām	JZB
323.	27.12.2014	www.zz.lv	Lasītājiem ar veselības problēmām bibliotekāri grāmatas piegādā un lasa priekšā mājās	Raksts par bibliotēkas pakalpojumiem lasītājiem ar veselības problēmām	JZB

324.	29.12.2014	www.jelgava.lv	Bibliotekāri piegādā grāmatas un lasa priekšā	Raksts par bibliotēkas pakalpojumiem lasītājiem ar veselības problēmām	JZB
325.	29.12.2014	www.jelgavniekiem.lv	Lasīs priekšā tiem, kuri uz bibliotēku netiek	Raksts par bibliotēkas pakalpojumiem lasītājiem ar veselības problēmām	JZB
326.	29.12.2014	www.novaja.lv	Книги приносят на дом и читают вслух	Raksts par bibliotēkas pakalpojumiem lasītājiem ar veselības problēmām	JZB
327.	29.12.2014	www.biblioteka.lv	Kultūras projekts "Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās"	Raksts par bibliotēkas dalību konkursā "Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās"	JZB
328.	29.12.2014	www.biblioteka.lv	Jelgavā apskatāma ceļojošā fotoizstāde "Latvijas mazās gaismas pilis"	Informācija par bibliotēkā apskatāmo ceļojošo izstādi "Latvijas mazās gaismas pilis"	JZB
329.	29.12.2014	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkas saņem vērtīgas grāmatu kolekcijas	Raksts par bibliotēkas dalību konkursā "Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās"	JZB
330.	30.12.2014	www.jelgava.lv	Bibliotēkas saņem vērtīgas grāmatu kolekcijas	Raksts par bibliotēkas dalību konkursā "Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās"	JZB
331.	30.12.2014	www.jelgavniekiem.lv	Uz Jelgavu atceļos «mazās gaismas pilis»	Informācija par ceļojošo izstādi "Latvijas mazās gaismas pilis"	JZB
332.	30.12.2014	www.novaja.lv	«Латвийские малые Замки Света» в Елгавской научной библиотеке	Informācija par ceļojošo izstādi "Latvijas mazās gaismas pilis"	JZB
333.	31.12.2014	www.zz.lv	Jelgavā – ceļojošā fotoizstāde «Latvijas mazās gaismas pilis»	Informācija par ceļojošo izstādi "Latvijas mazās gaismas pilis"	JZB

2015. gada JZB monitoringa apkopojums

NR.P.K.	DATUMS	MEDIJS	VIRSRAKSTS	SATURS	AUTORS
1.	2.01.2015	www.gaisma.lv	Jelgavā apskatāma ceļojošā fotoizstāde "Latvijas mazās gaismas pilis"	Informācija par ceļojošo izstādi "Latvijas mazās gaismas pilis", kura skatāma JZB	Olita Pričina-Voitika
2.	2.01.2015	www.jelgava.lv	Jelgavā - ceļojošā fotoizstāde "Latvijas mazās gaismas pilis"	Informācija par ceļojošo izstādi "Latvijas mazās gaismas pilis", kura skatāma JZB	LNB
3.	5.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ik mēnesi izceļ kādu novadnieku, kam šogad apaļa jubileja	Raksts par novadpētniecības popularizēšanu JZB – ievērojamu personu jubilejas	JZB
4.	5.01.2015	www.leta.lv	Jelgavā apskatāma ceļojošā fotoizstāde "Latvijas mazās gaismas pilis"	Informācija par ceļojošo izstādi "Latvijas mazās gaismas pilis", kura skatāma JZB	Olita Pričina-Voitika
5.	6.01.2015	Zemgales Ziņas	Mēneša novadnieks - Andris Rāviņš	Raksts par novadpētniecības popularizēšanu JZB – ievērojamu personu jubilejas	Uldis Veilands
6.	6.01.2015	www.biblioteka.lv	Pilsētas bibliotēkās notiek "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
7.	6.01.2015	www.novaja.lv	В библиотеку вернули книги, взятые более 10 лет назад	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Марианна Вагале
8.	6.01.2015	www.jelgava24.lv	Pilsētas bibliotēkās turpinās «Aizmāršīgo lasītāju dienas»	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
9.	6.01.2015	Zemgales Ziņas	Grāmatas, dziesmas un	Raksts par kultūras notikumiem	Uldis Veilands

			pasaules pirmatskaņojumi	2014. gada, arī JZB	
10.	7.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Pilsētas bibliotēkās notiek "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
11.	7.01.2015	www.zz.lv	Pilsētas bibliotēkās turpinās «Aizmāršīgo lasītāju dienas»	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
12.	7.01.2015	www.jelgavniekiem.lv	Aizmāršas nes pirms desmit gadiem ņemtas grāmatas	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
13.	7.01.2015	www.jelgava.lv	Pilsētas bibliotēkās turpinās "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
14.	7.01.2015	www.biblioteka.lv	Albums "Terra Mariana" Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Bibliotēka saņēmusi dāvinājumu vēsturisko albumu "Terra Mariana" faksimilizdevums un zinātniskie komentāri	JZB
15.	7.01.2015	www.zz.lv	Unikāli izdevumi Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Bibliotēka saņēmusi dāvinājumu vēsturisko albumu "Terra Mariana" faksimilizdevums un zinātniskie komentāri	JZB
16.	7.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Izstādē iepazīsti skaistākās Latvijas bibliotēkas!	Raksts par ceļojošās izstādes "Latvijas mazās gaismas pilis" atklāšanu JZB	Jelgavas Vēstnesis
17.	8.01.2015	Zemgales Ziņas	Pērn lasītākā grāmata - Māras Zālītes "Pieci pirksti"	Raksts par JZB iepriekšējā gada darbību	Santa Logina
18.	8.01.2015	Zemgales Ziņas	Bibliotēkas - Latvijas mazās gaismas pilis	Raksts par ceļojošās izstādes "Latvijas mazās gaismas pilis" atklāšanu JZB	Uldis Veilands
19.	8.01.2015	www.zemgale.lv	Fotoizstāde „Latvijas mazās gaismas pilis” tagad Zemgalē	Informācija par ceļojošo izstādi "Latvijas mazās gaismas pilis", kura skatāma JZB	JZB
20.	8.01.2015	www.jelgava24.lv	Jelgavas Zinātniskā bibliotēka saņem albumu "Terra Mariana"	Bibliotēka saņēmusi dāvinājumu vēsturisko albumu "Terra Mariana" faksimilizdevums un	JZB

				zinātniskie komentāri	
21.	8.01.2015	www.zz.lv	Bibliotēkas – Latvijas mazās gaismas pilis	Raksts par ceļojošās izstādes “Latvijas mazās gaismas pilis” atklāšanu JZB	Uldis Veilands
22.	8.01.2015	www.jelgava.lv	Albums „Terra Mariana” – unikāla vēstures liecība	Bibliotēka saņēmusi dāvinājumu vēsturisko albumu “Terra Mariana” faksimilizdevums un zinātniskie komentāri	JZB
23.	8.01.2015	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā – unikāla vēstures liecība	Bibliotēka saņēmusi dāvinājumu vēsturisko albumu “Terra Mariana” faksimilizdevums un zinātniskie komentāri	JZB
24.	8.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Kuras avīzes un žurnālus var lasīt bibliotēkā?	Raksts par bibliotēkā lasītājiem pieejamajiem preses izdevumiem	JZB
25.	9.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Albums "Terra Mariana" Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Bibliotēka saņēmusi dāvinājumu vēsturisko albumu “Terra Mariana” faksimilizdevums un zinātniskie komentāri	JZB
26.	9.01.2015	www.jelgava.lv	Preses izdevumi pilsētas bibliotēkās	Raksts par bibliotēkā lasītājiem pieejamajiem preses izdevumiem	JZB
27.	10.01.2015	www.biblioteka.lv	Preses izdevumi Jelgavas pilsētas bibliotēkās	Raksts par bibliotēkā lasītājiem pieejamajiem preses izdevumiem	JZB
28.	12.01.2015	www.biblioteka.lv	Pirmais Latvijā – Jelgavā	Raksts par bibliotēkas tīmekļa vietnes jauninājumiem	JZB
29.	12.01.2015	www.jelgava24.lv	Preses izdevumi pilsētas bibliotēkās	Raksts par bibliotēkā lasītājiem pieejamajiem preses izdevumiem	JZB
30.	12.01.2015	www.zz.lv	Virtuālās izstādes bibliotēkas mājaslapā; jauno grāmatu diena – 15.janvārī	Raksts par bibliotēkas tīmekļa vietnes jauninājumiem	JZB
31.	13.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ko Tu gribētu pajautāt	Informācija par tikšanos ar	JZB

			«Draugiem.lv» runasvīram Jānim Palkavniekam?	Draugiem.lv runasvīru Jāni Palkavnieku JZB	
32.	13.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavā izdots pirmais laikraksts latviešu valodā «Latviešu Avīzes»	Raksts par bibliotēkas tīmekļa vietnes jauninājumiem	JZB
33.	15.01.2015	www.jelgava.lv	Apbalvo Jelgavas izgaismotāko objektu konkursa uzvarētājus	Raksts par konkursa "Gaišākais pilsētvides objekts 2014" uzvarētājiem, tai skaitā Jelgavas bibliotēka	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvaldē
34.	15.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Draugiem.lv – skolēniem kā paraugs veiksmīgai uzņēmējdarbībai	Raksts par Jelgavas jauniešu tikšanos ar Draugiem.lv runasvīru Jāni Palkavnieku JZB	Ligita Vaita
35.	15.01.2015	www.zz.lv	Jauno grāmatu diena un aizmāršīgo lasītāju dienas	Raksts par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas" rezultātiem, stāsta Lāzma Zariņa un Vivita Armanoviča	Līga Požarska
36.	16.01.2015	www.jelgava24.lv	Bibliotēkās nonākusi grāmata "Zemgaļu receptes"	Raksts par bibliotēkas jaunieguvumu "Zemgaļu receptes"	JZB
37.	16.01.2015	www.jelgava.lv	Pirmo reizi Latvijā – Jelgavā	Raksts par bibliotēkas tīmekļa vietnes jauninājumiem	JZB
38.	16.01.2015	www.biblioteka.lv	"Zemgaļu receptes" bibliotēkās	Raksts par bibliotēkas tīmekļa vietnes jauninājumiem	JZB
39.	16.01.2015	www.zz.lv	"Zemgaļu receptes" bibliotēkās	Raksts par bibliotēkas tīmekļa vietnes jauninājumiem	JZB
40.	16.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	"Zemgaļu receptes" bibliotēkās	Raksts par bibliotēkas tīmekļa vietnes jauninājumiem	JZB
41.	28.01.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	"Draudzīgā aicinājuma" dienā grāmatas dāvina ar mīlestību	Raksts par "Draudzīgā aicinājuma" pasākuma norisi bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
42.	29.01.2015	www.leta.lv	Aicina iepazīt Jelgavu Ledus skulptūru festivāla laikā	Informācija par pasākumiem Jelgavā Ledus skulptūru festivāla laikā, tai skaitā arī JZB	Jelgavas reģionālais tūrisma centrs
43.	1.02.2015	Jelgavas Novada Ziņas	Aspazijas dzimšanas diena	Raksts par Aspazijas dzimšanas dienai veltīto pasākumu	Dzintra Zimaiša

				bibliotēkā	
44.	2.02.2015	www.jelgava.lv	Latvijas pilsētas grāmatās un digitālajās fotogrāfijās	Informācija par bibliotēkā aplūkojamo ceļojošo izstādi „Latvijas pilsētas grāmatās un digitālajās fotogrāfijās”	JZB
45.	3.02.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ziemas ģimenes dienas bibliotēkā	Informācija par bibliotēkas pasākumu – Ziemas ģimenes dienas	JZB
46.	3.02.2015	www.zz.lv	Jelgavas Zinātniskā bibliotēka sestdien un svētdien gaida uz radošajām darbnīcām un Bolīvijas džungļu stāstiem	Informācija par bibliotēkas pasākumu – Ziemas ģimenes dienas	JZB
47.	3.02.2015	www.biblioteka.lv	Ziemas ģimenes diena Jelgavā	Informācija par bibliotēkas pasākumu – Ziemas ģimenes dienas	JZB
48.	4.02.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ceļojošā izstāde bibliotēkā - Latvijas pilsētas grāmatās un digitālajās fotogrāfijās	Informācija par bibliotēkā aplūkojamo ceļojošo izstādi „Latvijas pilsētas grāmatās un digitālajās fotogrāfijās”	JZB
49.	4.02.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Aizmāršīgo lasītāju dienās atgūtas 1830 grāmatas; visilgāk lasītas Blaumaņa lugas – 12 gadus	Raksts par bibliotēkas akciju “Aizmāršīgo lasītāju dienas” rezultātiem, stāsta Vivita Armanoviča	Jelgavas Vēstnesis
50.	4.02.2015	www.jelgava.lv	Pilsētas bibliotēkās noslēgušās Aizmāršīgo lasītāju dienas	Raksts par bibliotēkas akcijas “Aizmāršīgo lasītāju dienas” rezultātiem	JZB
51.	4.02.2015	www.jelgavniekiem.lv	Aizmāršīgo lasītāju dienās atgūst 1830 grāmatas	Raksts par bibliotēkas akcijas “Aizmāršīgo lasītāju dienas” rezultātiem	JZB
52.	4.02.2015	www.biblioteka.lv	Aizmāršīgo lasītāju dienas Jelgavā izmantojuši 728 lasītāji	Raksts par bibliotēkas akcijas “Aizmāršīgo lasītāju dienas” rezultātiem	JZB
53.	4.02.2015	www.novaja.lv	Научная библиотека приглашает на Зимний	Informācija par bibliotēkas pasākumu – Ziemas ģimenes	Марианна Вагале

			семейный день	dienas	
54.	4.02.2015	www.novaja.lv	728 забывчивых читателей вернули в библиотеки города 1830 книг	Raksts par bibliotēkas akcijas "Aizmāršīgo lasītāju dienas" rezultātiem	Марианна Вагале
55.	5.02.2015	www.jelgava.lv	Zinātniskajā bibliotēkā – Ziemas ģimenes diena	Informācija par bibliotēkas pasākumu – Ziemas ģimenes dienas	JZB
56.	5.02.2015	Zemgales Ziņas	Atgūtas 1830 grāmatas	Raksts par bibliotēkas akcijas "Aizmāršīgo lasītāju dienas" rezultātiem	JZB
57.	6.02.2015	Zemgales Ziņas	Ziemas ģimenes diena bibliotēkā	Raksts par bibliotēkas pasākumu – Ziemas ģimenes dienas	Uldis Veilands
58.	15.02.2015	www.jelgava.lv	Trešdien bibliotēkā notiks tautasdziesmu dziedāšanas vakars	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars bibliotēkā	JZB
59.	16.02.2015	www.biblioteka.lv	Otrā virtuālā izstāde ciklā "Pirmais Latvijā - Jelgavā"	Informācija par virtuālo izstāžu ciklu "Pirmais Latvijā - Jelgavā"	JZB
60.	17.02.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Otrā virtuālā izstāde ciklā "Pirmais Latvijā - Jelgavā"	Informācija par virtuālo izstāžu ciklu "Pirmais Latvijā - Jelgavā"	JZB
61.	17.02.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Svētdien bibliotēkā - dzejas lasījumi	Dzejas kluba «Pieskāriens» ziemas jubilāru dzejas lasījumi «Sniegpārslīņu deja» bibliotēkā	JZB
62.	17.02.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Trešdien – tautasdziesmu vakars bibliotēkā	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars bibliotēkā	JZB
63.	17.02.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēka turpina virtuālo izstāžu ciklu "Pirmais Latvijā – Jelgavā"	Informācija par virtuālo izstāžu ciklu "Pirmais Latvijā - Jelgavā"	JZB
64.	26.02.2015	www.biblioteka.lv	Virtuāls ieskats Aspazijas darbu lappusēs	Informācija par LNB tīmekļa vietnē un JZBizveidoto materiālu kopumu par Aspaziju	JZB
65.	26.02.2015	Zemgales Ziņas	Rakstniece Ķuzāne un Malceniņa gleznas, ko skata ar lupu	Informācija par Lūcijas Ķuzānes grāmatas atvēršanas svētkiem un gleznotāja Nikolaja Malceniņa darbu aplūkošanu bibliotēkā	Gaitis Grūtups

66.	27.02.2015	www.zz.lv	Aspazijas darbi – tiešsaistē	Informācija par LNB tīmekļa vietnē un JZB tīmekļa vietnē izveidoto materiālu kopumu par Aspaziju	JZB
67.	1.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā izveidots virtuāls ieskats Aspazijas darbos	Informācija par LNB tīmekļa vietnē izveidoto materiālu kopumu par Aspaziju	JZB
68.	2.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Martā – Dūlu nedēļa; izglītojoša nodarbība Jelgavā – 24. Martā	Informācija par Dūlu nedēļai veltītiem pasākumiem, kas norisināsies arī bibliotēkā	JZB
69.	2.03.2015	www.zz.lv	Rakstniece Ķuzāne un Malceniņa gleznas, ko skata ar lupu	Informācija par Lūcijas Ķuzānes grāmatas atvēršanas svētkiem un gleznotāja Nikolaja Malceniņa darbu aplūkošanu bibliotēkā	JZB
70.	3.03.2015	www.biblioteka.lv	Poēma par Tēvzemi un Tālo Ziemeļu balādes	Informācija par Nikolaja Malceniņa darbu izstādi bibliotēkā	JZB
71.	3.03.2015	www.jelgava.lv	Poēma par Tēvzemi un Tālo Ziemeļu balādes	Informācija par Lūcijas Ķuzānes grāmatas atvēršanas svētkiem un gleznotāja Nikolaja Malceniņa darbu aplūkošanu bibliotēkā	JZB
72.	3.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā šodien tikšanās ar rakstnieci L.Ķuzāni	Informācija par Lūcijas Ķuzānes grāmatas atvēršanas svētkiem bibliotēkā	JZB
73.	3.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Balso par Gada monētu un laimē kādu no kolekcijas monētām!	Informācija par Gada monētas erudīcijas spēli, kuru var spēlēt bibliotēkā	JZB
74.	3.03.2015	www.zz.lv	Poēma par Tēvzemi, Tālo Ziemeļu balādes un konkurss par monētu mākslu	Informācija par Gada monētas erudīcijas spēli, kuru var spēlēt bibliotēkā un Nikolaja Malceniņa darbu izstādi bibliotēkā	JZB

75.	3.03.2015	www.jelgava.lv	Aicina piedalīties konkursā par Gada monētu	Informācija par Gada monētas erudīcijas spēli, kuru var spēlēt bibliotēkā	JZB
76.	4.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Poēma par Tēvzemi un Tālo Ziemeļu balādes	Informācija par Nikolaja Malceniēka darbu izstādi bibliotēkā	JZB
77.	4.03.2015	www.jelgavniekiem.lv	Aspazijas jubilejā – dzejas lasījumi bibliotēkā	Informācija par Aspazijas 150.dzimšanas dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
78.	4.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Aspazijas jubilejā bibliotēkā skanēs dzeja	Informācija par Aspazijas 150.dzimšanas dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
79.	4.03.2015	www.zz.lv	Aspazijas 150.dzimšanas dienā skanēs dzeja, godinās domrakstu konkursa laureātus un atklās «Uguni ledū»	Informācija par Aspazijas 150.dzimšanas dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
80.	4.03.2015	www.jelgava.lv	Aspazijai veltīts pasākums Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par Aspazijas 150.dzimšanas dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
81.	5.03.2015	www.zz.lv	Rakstniece Lūcija Ķuzāne: «Jelgava sēļiem bija svarīgāka par Rīgu»	Raksts par Lūcijas Ķuzānes grāmatas atklāšanas svētkiem bibliotēkā	Gaitis Grūtups
82.	5.03.2015	Zemgales Ziņas	Aicina bibliotēkās balsot par Gada monētu un piedalīties konkursā par monētu mākslu	Informācija par iespēju bibliotēkā nobalsot par Gada monētu	JZB
83.	6.03.2015	Zemgales Ziņas	Aiziet mūžībā un caur grāmatu atgriezies	Raksts par Lūcijas Ķuzānes grāmatas atklāšanas svētkiem bibliotēkā	Gaitis Grūtups
84.	6.03.2015	www.novaja.lv	В честь дня рождения Аспазии в Елгавской научной библиотеке прозвучат стихи	Informācija par Aspazijas 150.dzimšanas dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
85.	9.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Svētdienā bibliotēku	Informācija par Aspazijai veltīto	JZB

			pieskandina Aspazijas dzeja trīs valodās	pasākumu bibliotēkā	
86.	10.03.2015	Zemgales Ziņas	"Uguns ledū" un Aspazijas cienītāju domraksti	Informācija par Aspazijai veltīto pasākumu bibliotēkā	Uldis Veilands
87.	16.03.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā – tautasdziesmu dziedāšanas vakars un Jauno grāmatu diena	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā un ikmēneša jaunumu dienu	JZB
88.	16.03.2015	www.zz.lv	Dūlu nedēļā – tikšanās Zinātniskajā bibliotēkā 24.martā	Informācija par Dūlu nedēļai veltītiem pasākumiem, kas norisināsies arī bibliotēkā	JZB
89.	19.03.2015	www.zz.lv	Pavasara ģimenes diena bibliotēkā	Informācija par ģimenes dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
90.	20.03.2015	www.jelgava.lv	Pavasara ģimenes diena bibliotēkā	Informācija par ģimenes dienas pasākumu bibliotēkā	
91.	20.03.2015	www.novaja.lv	Весенний семейный день в Научной библиотеке	Informācija par ģimenes dienas pasākumu bibliotēkā	Марианна Вагале
92.	20.03.2015	www.biblioteka.lv	Pavasara ģimenes diena	Informācija par ģimenes dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
93.	21.03.2015	www.jelgavniekiem.lv	Pavasara ģimenes diena bibliotēkā	Informācija par ģimenes dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
94.	22.03.2015	www.jelgava24.lv	Pavasara ģimenes diena bibliotēkā	Informācija par ģimenes dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
95.	23.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Pavasara ģimenes diena bibliotēkā	Informācija par ģimenes dienas pasākumu bibliotēkā	JZB
96.	24.03.2015	Zemgales Ziņas	No interneta ābece līdz darbam e-vidē	Par e – prasmju nedēļas aktivitātēm Jelgavā un arī JZB	Lāsma Antoneviča
97.	26.03.2015	Zemgales Ziņas	Pavasara ģimenes diena	Informācija par ģimenes dienas pasākumu bibliotēkā	Uldis Veilands
98.	26.03.2015	Jelgavas Vēstnesis	Ekskursija uz Marsu un Mēnesi	Raksts par e-prasmju nedēļas lekciju bibliotēkā "Virtuālie ceļojumi un ekskursijas internetā"	Kristīne Langenfelde
99.	29.03.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	VIDEO: Lieldienu noskaņās aizvadīta Ģimenes diena Zinātniskajā bibliotēkā	Raksts par bibliotēkas ģimenes dienu	Jelgavas Vēstnesis

100.	29.03.2015	www.zz.lv	Pavasara ģimenes diena bibliotēkā izvērtās skaļāka par parasto ikdienu (FOTO)	Raksts par bibliotēkas ģimenes dienu	Uldis Veilands
101.	29.03.2015	www.jelgava.lv	Svētku laikā mainīts torņa un bibliotēkas darba laiks	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
102.	30.03.2015	www.jelgava.lv	Zinātniskajā bibliotēkā Ģimenes diena aizvadīta Lieldienu noskaņās	Raksts par bibliotēkas ģimenes dienu	Māris Martinsons
103.	30.03.2015	www.biblioteka.lv	Ulda Rogas pasteļu izstādes "Jelgava. Tālāk no centra. Studijas" atklāšana	Informācija par Ulda Rogas pasteļu izstādes atklāšanu bibliotēkā	Māris Brancis
104.	30.03.2015	www.zz.lv	Zinātniskajā bibliotēkā atklāj Ulda Rogas pasteļu izstādi	Informācija par Ulda Rogas pasteļu izstādes atklāšanu bibliotēkā	Māris Brancis
105.	30.03.2015	www.jelgava.lv	Pavasara pieskāriens bibliotēkā	Informācija par rokdarbu izstādi bibliotēkā un radošajām darbnīcām	JZB
106.	31.03.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā būs skatāma Ulda Rogas pasteļu izstāde	Informācija par Ulda Rogas pasteļu izstādes atklāšanu bibliotēkā	Māris Brancis
107.	31.03.2015	Zemgales Ziņas	Jautra svētdiena bibliotēkā	Raksts par bibliotēkas ģimenes dienu	Uldis Veilands
108.	1.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Svētkos mainīts bibliotēkas darba laiks	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā svētkos	JZB
109.	1.04.2015	www.zz.lv	Svētkos mainīts Jelgavas kultūras nama, bibliotēku un VID muitas kontroles punkta darba laiks	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā svētkos	JZB
110.	1.04.2015	www.novaja.lv	Праздничный график работы елгавских библиотек	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā svētkos	JZB
111.	2.04.2015	www.zz.lv	Bibliotēkas izstāžu zālē atklāta Ulda Rogas pasteļu izstāde	Raksts par Ulda Rogas izstādes atklāšanu bibliotēkā	Uldis Veilands
112.	3.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā atklāj Ulda Rogas	Raksts par Ulda Rogas izstādes	Jelgavas Vēstnesis

			pasteļu izstādi	atklāšanu bibliotēkā	
113.	7.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Veselības mēnesī – bezmaksas holesterīna pārbaude un vidukļu mērīšanas akcija	Informācija par bibliotēkā notiekošo Veselības dienu, kurā būs iespēja bezmaksas pārbaudīt Holesterīna līmeni asinīs	Jelgavas Sociālo lietu pārvalde
	7.04.2015	Zemgales Ziņas	Ulda Rogas skats uz neglancēto Jelgavu	Raksts par Ulda Rogas izstādes atklāšanu bibliotēkā	Uldis Veilands
114.	9.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavnieki varēs uzspēlēt ar šaha lielmeistaru	Informācija par bibliotēku nedēļas aktivitātēm JZB un iespēju spēlēt šahu ar šaha lielmeistaru Arturu Neikšānu	JZB
115.	10.04.2015	www.novaja.lv	Елгавчанам предлагают сыграть в шахматы с гроссмейстером	Informācija par bibliotēku nedēļas aktivitātēm JZB un iespēju spēlēt šahu ar šaha lielmeistaru Arturu Neikšānu	JZB
116.	12.04.2015	www.zz.lv	Uzspēlē Jelgavā šahu ar starptautisko lielmeistaru!	Informācija par bibliotēku nedēļas aktivitātēm JZB un iespēju spēlēt šahu ar šaha lielmeistaru Arturu Neikšānu	JZB
117.	13.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Tautasdziesmu vakarā bibliotēkā godinās Ūsiņu	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
118.	13.04.2015	www.biblioteka.lv	Šaha spēles ar lielmeistaru Arturu Neikšānu	Informācija par bibliotēku nedēļas aktivitātēm JZB un iespēju spēlēt šahu ar šaha lielmeistaru Arturu Neikšānu	JZB
119.	13.04.2015	www.jelgava.lv	Tautasdziesmu dziedāšana un jaunumu diena bibliotēkā	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanu bibliotēkā un jauno grāmatu dienu	JZB
120.	14.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Papīra brīnumi bibliotēkā	Informācija par Melitas Zariņas rokdarbu izstādi bibliotēkā "Papīra brīnumainās pārvērtības"	JZB
121.	15.04.2015	www.leta.lv	Ordeņu kapitula paziņojums Nr.6 par Atzinības krusta	Raksts par Atzinības krusta piešķiršanu bibliotēkas	Latvija Vēstnesis

			piešķiršanu un apbalvošanu ar goda zīmi	darbiniecei Dzintrai Pungai	
122.	15.04.2015	www.leta.lv	Par nopelniem Latvijas valsts labā Ordeņu kapituls piešķīris Atzinības krustus	Raksts par Atzinības krusta piešķiršanu bibliotēkas darbiniecei Dzintrai Pungai	Edgars Skvariks
123.	16.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Atzinības krusts piešķirts diviem jelgavniekiem	Raksts par Atzinības krusta piešķiršanu bibliotēkas darbiniecei Dzintrai Pungai	Jelgavas Vēstnesis
124.	16.04.2015	Jelgavas Vēstnesis	Popularizēs bibliotēku pakalpojumus	Raksts par bibliotēkas nedēļas aktivitātēm JZB	Ligita Vaita
125.	17.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavnieka iespaidus Tobago varēs aplūkot fotoizstādē	Informācija par Gunta Švītiņa fotoizstādi bibliotēkā "Kurzemes līča stāsts. Tobago"	JZB
126.	17.04.2015	www.zz.lv	Guntis Švītiņš kurzemnieku salidojumā Trinidadā un Tobago	Informācija par Gunta Švītiņa fotoizstādi bibliotēkā "Kurzemes līča stāsts. Tobago"	JZB
127.	18.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēku nedēļā popularizēs bibliotēku pakalpojumus	Informācija par bibliotēku nedēļas aktivitātēm Jelgavas bibliotēkās	JZB
128.	21.04.2015	www.jelgava.lv	Aicina spēlēt šahu ar starptautisko lielmeistaru	Informācija par bibliotēku nedēļas aktivitātēm JZB un iespēju spēlēt šahu ar šaha lielmeistaru Arturu Neikšānu	JZB
129.	21.04.2015	www.zz.lv	Vai zini, kas šajā dienā notika pirms...gadiem?	Raksts par bibliotēkas repositāriju	JZB
130.	24.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Andris Rāviņš kopā ar bērniem sacer pasaku	Raksts par Jelgavas Domes priekšsēdētāja A. Rāviņa viesošanos bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
131.	24.04.2015	www.zz.lv	Jelgavas mērs kopā ar bērniem sacer pasakas	Raksts par Jelgavas Domes priekšsēdētāja A. Rāviņa viesošanos bibliotēkā	Zemgales Ziņas
132.	27.04.2015	www.zz.lv	Drošie asina prātu simultānspēlē ar lielmeistaru Arturu Neikšānu	Raksts par šaha simultantspēli bibliotēkā	Gaitis Grūtups

133.	28.04.2015	www.leta.lv	4.maijā pasniegs valsts apbalvojumus	Informācija par Atzinības krusta balvas pasniegšanu bibliotēkas darbiniecei Dzintrai Pungai	Valsts prezidenta kancelejas Preses dienests
134.	28.04.2015	Zemgales Ziņas	Starp sportu un šovu	Raksts par šaha simultantspēli bibliotēkā	Gaitis Grūtups
135.	28.04.2015	www.jelgava.lv	Izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā svētkos	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā svētkos	JZB
136.	28.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēku darba laiks svētkos	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā svētkos	JZB
137.	29.04.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	FOTO un VIDEO: Šaha spēle ar 12 pretiniekiem vienlaicīgi	Raksts par šaha simultantspēli bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
138.	1.05.2015	www.zz.lv	Dzintra Punga iecelta par Atzinības krusta virsnieci	Apsveikuma raksts bibliotēkas darbiniecei Dzintrai Pungai par Atzinības krusta saņemšanu	Zemgales Ziņas
139.	7.05.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Digitalizēs laikrakstu "Jelgavas Ziņotājs"	Raksts par laikrakstu digitalizāciju JZB	JZB
140.	7.05.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavas kultūras projekti saņem 13 700 eiro	Raksts par Valsts Kultūrkapitāla fonda apstiprinātajiem projektiem Zemgalē, uzskaitīts arī JZB projekts "Zemgales laikrakstu digitālā krājuma papildināšana"	Jelgavas pilsētas pašvaldības Sabiedrisko attiecību pārvalde
141.	7.05.2015	www.leta.lv	Zemgales reģionā šogad ieviesīs 58 kultūras projektus	Raksts par Valsts Kultūrkapitāla fonda apstiprinātajiem projektiem Zemgalē, uzskaitīts arī JZB projekts "Zemgales laikrakstu digitālā krājuma papildināšana"	Jānis Stundiņš
142.	8.05.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkām mainīts darbalaiks	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām svētkos	JZB
143.	8.05.2015	Zemgales Ziņas	Zemgalē atbalstīs 58 kultūras projektus	Raksts par Valsts Kultūrkapitāla fonda apstiprinātajiem projektiem Zemgalē, uzskaitīts arī JZB projekts "Zemgales	Uldis Veilands

				laikrakstu digitālā krājuma papildināšana”	
144.	10.05.2015	www.jelgava.lv	Muzeju nakts pasākumi Jelgavā	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
145.	10.05.2015	www.novaja.lv	Мероприятия Ночи музеев в Елгаве	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
146.	11.05.2015	www.jelgavniekiem.lv	Muzeju nakts pasākumi Jelgavā	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
147.	12.05.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā pieejams unikāls izdevums	Informācija par jauniem izdevumiem bibliotēkā	JZB
148.	12.05.215	www.biblioteka.lv	Daukšas laika griežos	Informācija par jauniem izdevumiem bibliotēkā	JZB
149.	13.05.2015	www.biblioteka.lv	Muzeju nakts bibliotēkā “Aiz manis stāv zvaigznes...”	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm JZB	JZB
150.	15.05.2015	Zemgales Ziņas	Muzeju bezmiega nakts	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm JZB	Uldis Veilands
151.	16.05.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Muzeju nakts pasākumi Jelgavā	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
152.	16.05.2015	www.jelgava.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā - tautasdziesmu dziedāšanas vakars	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
153.	16.05.2015	www.zz.lv	Muzeju bezmiega nakts	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm pilsētā un JZB	Uldis Veilands
154.	17.05.2015	www.jelgava.lv	Muzeju naktī – iespēja izstaigāt muzejus un piedalīties orientēšanās sacensībās	Raksts par Muzeju nakti Jelgavā 2015, rakstīts arī par JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
155.	17.05.2015	www.novaja.lv	В топе Ночи музеев в Елгаве – панталоны	Raksts par Muzeju nakti Jelgavā 2015, rakstīts arī par JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
156.	17.05.2015	www.zz.lv	Muzeju naktī pirmajā vietā	Raksts par Muzeju nakti Jelgavā	Uldis Veilands

			eksponāti, nevis šovs	2015, rakstīts arī par JZB	
157.	17.05.2015	www.jelgavniekiem.lv	Muzeju naktī Jelgavā topā «bumbierenes»	Raksts par Muzeju nakti Jelgavā 2015, rakstīts arī par JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
158.	17.05.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Muzeju nakts Jelgavā	Raksts par Muzeju nakti Jelgavā 2015, rakstīts arī par JZB	Jelgavas Vēstnesis
159.	19.05.2015	Zemgales Ziņas	Muzeju nakts bez specefektiem	Raksts par Muzeju nakti Jelgavā 2015, rakstīts arī par JZB	Uldis Veilands
160.	19.05.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars bibliotēkā	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm pilsētā un JZB	JZB
161.	19.05.2015	www.zz.lv	Jelgaviņa smuka muiža	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm pilsētā un JZB	JZB
162.	19.05.2015	www.biblioteka.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars "Jelgaviņa smuka muiža"	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm pilsētā un JZB	JZB
163.	19.05.2015	www.jelgava24.lv	Tautasdziesmu dziedāšanas vakars bibliotēkā	Informācija par Muzeju nakts aktivitātēm pilsētā un JZB	JZB
164.	22.05.2015	Zemgales Ziņas	Kad darbs ir arī vaļasprieks	Saruna ar bibliotēkas darbinieci Dzintru Pungu pēc Atzinības krusta saņemšanas	Santa Logina
165.	25.05.2015	www.zz.lv	Novēl Overčenko uzrakstīt stāstu par sevi Latvijas simtgadei (FOTO)	Raksts par Overčenko jubilejas pasākumu bibliotēkā	Gaitis Grūtups
166.	26.05.2015	Zemgales Ziņas	Novēl Overčenko uzrakstīt stāstu par sevi Latvijas simtgadei	Raksts par Overčenko jubilejas pasākumu bibliotēkā	Gaitis Gr
167.	26.05.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Overčenko godina 95. gadu jubilejā	Raksts par Overčenko jubilejas pasākumu bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
168.	26.05.2015	www.novaja.lv	Библиотеки переходят на летний график работы	Informācija par bibliotēkas izmaiņām darba laikā	JZB
169.	26.05.2015	www.jelgava.lv	Izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā	Informācija par bibliotēkas izmaiņām darba laikā	JZB
170.	26.05.2015	www.jelgava24.lv	Sākot ar jūniju izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā	Informācija par bibliotēkas izmaiņām darba laikā	JZB

171.	1.06.2015	www.jelgavasvestneis.lv	No 1. jūnija bibliotēkas strādās pēc vasaras darba laika	Informācija par bibliotēkas izmaiņām darba laikā	JZB
172.	3.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Fotogrāfijas, kas tapušas bez fotoaparāta	Informācija par bibliotēkas izstādi "Pinhole summer"	BJC „Junda”
173.	3.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Iepazīsti Pāvilostu fotogrāfijās	Informācija par ceļojošo izstādi bibliotēkā "Pāvilosta fotogrāfijās"	JZB
174.	10.06.2015	www.jelgava.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā - starptautiska jauniešu fotoizstāde	Informācija par bibliotēkas izstādi "Pinhole summer"	BJC „Junda”
175.	13.06.2015	www.biblioteka.lv	Jāņu ielīgošanas pasākums	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
176.	14.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā ielīgos Jāņus	Informācija par tautasdziesmu dziedāšanas vakaru bibliotēkā	JZB
177.	15.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā – vasaras saulgriežiem veltīta ziedu kompozīciju izstāde	Informācija par SIA "Dārzs" ziedu kompozīciju izstādi bibliotēkā	JZB
178.	16.06.2015	www.zz.lv	Ziedu kompozīcijas, fotogrāfijas, jaunas un vecas grāmatas, kā arī ielīgošana ar «Dimzēnu»	Raksts par aktualitātēm bibliotēkā	Uldis Veilands
179.	17.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ceturtdien bibliotēkā – Jauno grāmatu diena	Informācija par ikmēneša jaunumu dienu bibliotēkā	JZB
180.	18.06.2015	Zemgales Ziņas	Ziedu kompozīcijas, fotogrāfijas, jaunas un vecas grāmatas	Raksts par jaunākajām aktivitātēm bibliotēkā	Uldis Veilands
181.	18.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Par bērnodārza «Gaismiņa» vadītāju oficiāli kļūst Agrita Loca	Raksts par bērnodārza "Gaismiņa" vadītāju, rakstā pieminēta arī JZB	Jelgavas Vēstnesis
182.	18.06.2015	www.jelgavniekiem.lv	«Gaismiņas» vadītājas amatā apstiprina Agritu Locu	Raksts par bērnodārza "Gaismiņa" vadītāju, rakstā pieminēta arī JZB	Jelgavniekiem.lv
183.	18.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavas bibliotēku darba laiks svētkos	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikos svētkos	JZB

184.	21.06.2015	www.jelgava.lv	Svētkos mainīti pilsētas bibliotēku darba laiki	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikos svētkos	JZB
185.	22.06.2015	www.zz.lv	Svētkos mainīti pilsētas bibliotēku darba laiki	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikos svētkos	JZB
186.	22.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Lasītavas un nozaru abonementa grāmatas – vienuviet	Informācija par fonda izmaiņām bibliotēkā	JZB
187.	26.06.2015	www.jelgava.lv	Pieejams publiskais pārskats par 2014.gadu	Informācija par Jelgavas pilsētas publisko pārskatu un iestādēm, kur tas ir pieejams	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
188.	26.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Pieejams publiskais pārskats par 2014.gadu	Informācija par Jelgavas pilsētas publisko pārskatu un iestādēm, kur tas ir pieejams	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
189.	29.06.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Zinātniskajā bibliotēkā nav ūdens; bibliotēka strādā bez izmaiņām	Informācija par tehniskām problēmām bibliotēkā	JZB
190.	1.07.2015	www.zz.lv	Brigitas Ektermānes izstāde «Spēka zīmes»	Informācija par Brigitas Ektermānes izstādi bibliotēkā “Spēka zīmes”	JZB
191.	1.07.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Zinātniskajā bibliotēkā Brigitas Ektermānes izstāde “Spēka zīmes”	Informācija par Brigitas Ektermānes izstādi bibliotēkā “Spēka zīmes”	JZB
192.	5.07.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā – izstāde „Spēka zīmes”	Informācija par Brigitas Ektermānes izstādi bibliotēkā “Spēka zīmes”	JZB
193.	13.07.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā notiks Swedbank “E-prasmju skolas” apmācības	Informācija par Swedbank “E-prasmju skolas” apmācībām bibliotēkā	JZB
194.	13.07.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā notiks Swedbank “E-prasmju skolas” apmācības	Informācija par Swedbank “E-prasmju skolas” apmācībām bibliotēkā	JZB
195.	13.07.2015	www.zz.lv	Banka savus klientus aicina uz «E-prasmju skolu»	Informācija par Swedbank “E-prasmju skolas” apmācībām bibliotēkā	JZB
196.	14.07.2015	www.biblioteka.lv	E-prasmju skola Jelgavas	Informācija par Swedbank “E-	JZB

			Zinātniskajā bibliotēkā	prasmju skolas” apmācībām bibliotēkā	
197.	16.07.2015	www.biblioteka.lv	Krājot šeit, saudzē dabu	Informācija par iespēju nodot makulatūru Jelgavas bibliotēkās	JZB
198.	21.07.2015	www.novaja.lv	Выставка кукол в Елгавской научной библиотеке	Informācija par Silvijas Bērziņas leļļu izstādi bibliotēkā	JZB
199.	21.07.2015	www.biblioteka.lv	Leļļu izstāde "Atgriešanās Jelgavā"	Informācija par Silvijas Bērziņas leļļu izstādi bibliotēkā	JZB
200.	22.07.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Leļļu autore atgriešanās Jelgavā	Informācija par Silvijas Bērziņas leļļu izstādi bibliotēkā	JZB
201.	22.07.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Mācies nebaidīties no internetbankas	Raksts par Swedbank E-prasmju skolas pirmo nodarbību bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
202.	25.07.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā – pašdarinātu leļļu izstāde	Informācija par Silvijas Bērziņas leļļu izstādi bibliotēkā	JZB
203.	26.07.2015	www.jelgava.lv	Senā Jelgava rakstos un attēlos	Informācija par kolekcionāra Jāņa Vilka izstādi bibliotēkā “Senā Jelgava – grāmatās un attēlos”	JZB
204.	28.07.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Senā Jelgava – grāmatās un attēlos	Informācija par kolekcionāra Jāņa Vilka izstādi bibliotēkā “Senā Jelgava – grāmatās un attēlos”	JZB
205.	5.08.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā puķu karalienes – rozēs; izstādes apmeklētāji aicināti nekavēties	Informācija par Latvijā audzēto rožu izstādi bibliotēkā “Kur zied rozēs, tur mīt eņģeļi”	JZB
206.	5.08.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkas apmeklētāji var apskatīt rožu izstādi	Informācija par Latvijā audzēto rožu izstādi bibliotēkā “Kur zied rozēs, tur mīt eņģeļi”	JZB
207.	7.08.2015	Zemgales Ziņas	Steidziet lūkot rozēs!	Informācija par Latvijā audzēto rožu izstādi bibliotēkā “Kur zied rozēs, tur mīt eņģeļi”	Uldis Veilands
208.	10.08.2015	www.zz.lv	Rīgas salas Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par Kaspara Gobas dokumentālo fotogrāfiju izstādi	JZB

				bibliotēkā "Rīgas salas"	
209.	10.08.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Zinātniskajā bibliotēkā fotogrāfiju izstāde "Rīgas salas"	Informācija par Kaspara Gobas dokumentālo fotogrāfiju izstādi bibliotēkā "Rīgas salas"	JZB
210.	10.08.2015	www.biblioteka.lv	Kaspara Gobas dokumentālo fotogrāfiju izstāde "Rīgas salas" Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par Kaspara Gobas dokumentālo fotogrāfiju izstādi bibliotēkā "Rīgas salas"	JZB
211.	12.08.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā apskatāma K. Gobas dokumentālā fotogrāfiju izstāde	Informācija par Kaspara Gobas dokumentālo fotogrāfiju izstādi bibliotēkā "Rīgas salas"	JZB
212.	13.08.2015	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā - dokumentālā fotogrāfiju izstāde	Informācija par Kaspara Gobas dokumentālo fotogrāfiju izstādi bibliotēkā "Rīgas salas"	JZB
213.	13.08.2015	Jelgavas Vēstnesis	Bibliotēkā - senā Jelgava grāmatās un attēlos	Raksts par kolekcionāra Jāņa Vilka izstādi bibliotēkā "Senā Jelgava – grāmatās un attēlos"	Ritma Gaidamoviča
214.	18.08.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā ceturtdien būs jauno grāmatu diena	Informācija par ikmēneša jaunumu dienu bibliotēkā	JZB
215.	20.08.2015	www.zz.lv	Lelles atgriežas bērnības pilsētā	Raksts par Silvijas Bērziņas leļļu izstādi bibliotēkā	Uldis Veilands
216.	20.08.2015	Zemgales Ziņas	Lelles atgriežas bērnības pilsētā	Raksts par Silvijas Bērziņas leļļu izstādi bibliotēkā	Uldis Veilands
217.	20.08.2015	Zemgales Ziņas	Salu valdzinājums	Informācija par Kaspara Gobas dokumentālo fotogrāfiju izstādi bibliotēkā "Rīgas salas"	Uldis Veilands
218.	25.08.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Zinātniskā bibliotēka aicina uz Brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanas svētkiem	Informācija par mākslas studijas "Mansards" Brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanu pie JZB	JZB
219.	25.08.2015	www.jelgava.lv	Jelgavas senioriursos apgūst datorprasmes	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" datorapmācībām bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
220.	26.08.2015	www.jelgavniekiem.lv	Brīvdabas mākslas grāmatas	Informācija par mākslas studijas	JZB

			atvēršanas svētki	"Mansards" Brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanu pie JZB	
221.	26.08.2015	www.jelgava.lv	Aicina uz brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanas svētkiem	Informācija par mākslas studijas "Mansards" Brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanu pie JZB	JZB
222.	26.08.2015	www.biblioteka.lv	Brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanas svētki pie Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas	Informācija par mākslas studijas "Mansards" Brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanu pie JZB	JZB
223.	27.08.2015	Zemgales Ziņas	"Mansarda" galerijas atklāšana	Raksts par mākslas studijas "Mansards" Brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanu pie JZB	Uldis Veilands
224.	30.08.2015	www.zz.lv	Nu Jelgavā ir ieliņa kā grāmata...	Raksts par brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanas svētkiem pie JZB	Uldis Veilands
225.	30.08.2015	www.zz.lv	Dzejas dienas Jelgavā – 10.septembrī	Raksts par Dzejas dienām Jelgavā 2015, piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	Ernests Treijs
226.	31.08.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ieliņa kā grāmata – brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanas svētki	Raksts par brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanas svētkiem pie JZB	Jelgavas Vēstnesis
227.	1.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	No 1. septembra mainās Jelgavas pilsētas bibliotēku darba laiks	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
228.	1.09.2015	www.zz.lv	Septembris atnes izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
229.	1.09.2015	www.jelgavniekiem.lv	Septembrī mainās pilsētas bibliotēku darba laiks	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
230.	1.09.2015	Zemgales Ziņas	Nu Jelgavā ir ieliņa kā grāmata	Raksts par brīvdabas mākslas grāmatas atvēršanas svētkiem pie JZB	Uldis Veilands
231.	2.09.2015	www.jelgava.lv	Izmaiņas pilsētas bibliotēku darba laikā	Informācija par izmaiņām bibliotēkas darba laikā	JZB
232.	2.09.2015	www.novaja.lv	Библиотеки вернулись к	Informācija par izmaiņām	JZB

			прежнему графику работы	bibliotēkas darba laikā	
233.	2.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Pasta salā sestdien – Metāla svētki	Informācija par Metāla svētkiem, piedalās arī Jelgavas bibliotēka	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
234.	3.09.2015	Jelgavas Vēstnesis	Dzeja un ēnu teātris pilsētvidē	Raksts par Dzejas dienām Jelgavā 2015, piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	Ritma Gaidamoviča
235.	3.09.2015	www.novaja.lv	В Елгаве пройдут Дни поэзии	Raksts par Dzejas dienām Jelgavā 2015, piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	JZB
236.	5.09.2015	www.jelgavniekiem.lv	Pie lasītājiem dodas jaunākā "Zemgales vācelīte"	Informācija par grāmatu jaunumiem bibliotēkā	JZB
237.	7.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ceturtdien – dzeja un ēnu teātris pilsētvidē	Raksts par Dzejas dienām Jelgavā 2015, piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	JZB
238.	7.09.2015	www.jelgavniekiem.lv	Jelgavā atzīmēs Dzejas dienas	Raksts par Dzejas dienām Jelgavā 2015, piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	JZB
239.	7.09.2015	www.jelgava.lv	Jelgavā atzīmēs Dzejas dienas	Raksts par Dzejas dienām Jelgavā 2015, piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	JZB
240.	8.09.2015	Zemgales Ziņas	Dzejas "Ēnas, atspulgi, nospiedumi"	sts par Dzejas dienām Jelgavā 2015, piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	Elīna Apsīte
241.	8.09.2015	www.jelgava.lv	Zinātniskajā bibliotēkā – seminārs par bērna zīdīšanu	Informācija par semināru jaunajiem vecākiem bibliotēkā	JZB
242.	8.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā seminārs par bērnu zīdīšanu	Informācija par semināru jaunajiem vecākiem bibliotēkā	JZB
243.	10.09.2015	Zemgales Ziņas	"Rainis ir neizdzerams vīns"	Saruna ar dzejnieku Aivaru Eipuru par daļību JZB Dzejas dienu pasākumā	Aivars Eipurs
244.	11.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Dzejas dienas atspulgi un nospiedumi jelgavniekos	Raksts par Dzejas dienām Jelgavā 2015, piedalās arī Jelgavas bibliotēkas	Jelgavas Vēstnesis
245.	11.09.2015	www.jelgavasvetnesis.lv	Pieci fotostāsti – avīzē	Informācija par avīzi "Raina	JZB

			«Raiņa Vārds»; to bez maksas var saņemt arī Jelgavā	Vārds”, kuru iespējams bezmaksas saņemt arī JZB	
246.	14.09.2015	www.novaja.lv	Читаем вместе на свежем воздухе		JZB
247.	14.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā būs jauno grāmatu diena	Informācija par ikmēneša jaunumu dienu bibliotēkā	JZB
248.	15.09.2015	www.jelgava.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā ceturtdien jauno grāmatu diena	Informācija par ikmēneša jaunumu dienu bibliotēkā	JZB
249.	15.09.2015	www.zz.lv	Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā ceturtdien jauno grāmatu diena	Informācija par ikmēneša jaunumu dienu bibliotēkā	JZB
250.	15.09.2015	www.jelgavniekiem.lv	Aicina Raiņa parkā lasīt grāmatas	Informācija par bibliotēkas organizēto pasākumu Raiņa parkā “Brīvdabas bibliotēka”	JZB
251.	17.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ņem grāmatu un rīt pulksten 14 nāc Raiņa parkā uz Brīvdabas bibliotēku	Informācija par bibliotēkas organizēto pasākumu Raiņa parkā “Brīvdabas bibliotēka”	JZB
252.	18.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jaunieši lasa Raiņa parka Brīvdabas bibliotēkā	Raksts par “Brīvdabas bibliotēkas” pasākumu	Jelgavas Vēstnesis
253.	19.09.2015	www.zz.lv	Brīvdabas bibliotēkā lasa, mainās ar grāmatām un rod domubiedrus	Raksts par “Brīvdabas bibliotēkas” pasākumu	Santa Logina
254.	21.09.2015	www.jelgava.lv	Jelgavas pašvaldība piedalās pasākumā „Dienas bez rindām”	Informācija par iespēju, kur saņemt bezmaksas konsultācijas par dažādiem e – pakalpojumiem, piedāvā arī JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
255.	21.09.2015	www.zz.lv	Gandrīz 400 vietās Latvijā pieejamas bezmaksas konsultācijas par e-pakalpojumiem	Informācija par iespēju, kur saņemt bezmaksas konsultācijas par dažādiem e – pakalpojumiem, piedāvā arī JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
256.	22.09.2015	www.jelgava24.lv	24. septembrī - Zinātniskajā bibliotēkā inventarizācija	Informācija par inventarizāciju bibliotēkā	JZB

257.	22.09.2015	Zemgales Ziņas	Brīvdabas bibliotēkā lasa, mainās ar grāmatām un rod domubiedrus	Raksts par "Brīvdabas bibliotēkas" pasākumu	Santa Logina
258.	23.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Rīt Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā – inventarizācija	Informācija par inventarizāciju bibliotēkā	JZB
259.	29.09.2015	www.zz.lv	Ceturtdien Zinātniskajā bibliotēkā seniori sacentīsies datorprasmē	Informācija par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā bibliotēkā	JZB
260.	30.09.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Novērtē dāliju burvību Zinātniskajā bibliotēkā!	Informācija par dāliju izstādi bibliotēkā "Mirkļis pirms salnām"	JZB
261.	1.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Seniori zināšanas pārbauda pirmajā datorprasmju olimpiādē	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
262.	1.10.2015	www.lsm.lv	Starptautiskajā veco ļaužu dienā atzīmē 28 000 senioru apgūtās datorprasmes	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā bibliotēkā	Rūdols Krieviņš, Rūdolfs Balodis
263.	1.10.2015	www.flickriver.com	Jelgavas seniori piedalās pirmajā datorprasmju olimpiādē	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā bibliotēkā	Lattecom
264.	1.10.2015	www.zz.lv	Dālijas «mirkli pirms salnām» – bibliotēkā	Informācija par dāliju izstādi bibliotēkā "Mirkļis pirms salnām"	JZB
265.	1.10.2015	www.jelgava.lv	Dāliju izstāde Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par dāliju izstādi bibliotēkā "Mirkļis pirms salnām"	JZB
266.	1.10.2015	www.jelgavniekiem.lv	Jelgavā sākas Veselības mēnesis	Raksts par veselības mēneša aktivitātēm Jelgavas pilsētā, arī JZB	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
267.	1.10.2015	Zemgales Ziņas	Dālijas "mirkli pirms salnām" - bibliotēkā	Informācija par dāliju izstādi bibliotēkā "Mirkļis pirms salnām"	JZB
268.	2.10.2015	www.jelgava.lv	Jelgavas seniori piedalās pirmajā datorprasmju	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā	Lattecom

			olimpiādē	bibliotēkā	
269.	2.10.2015	www.lattelecom.lv	Latvijas seniori sacenšas pirmajā datorprasmju olimpiādē	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā bibliotēkā	Lattelecom
270.	2.10.2015	www.zz.lv	Seniori meklē autobusus uz Rīgu un modelē krokodilu	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā bibliotēkā	Santa Logina
271.	2.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkā apskatāmi mūsu mākslinieka Gunāra Ezernieka skolnieka darbi	Informācija par mākslinieka Uģa Auziņa mākslas darbu izstādi bibliotēkā "Gleznas"	JZB
272.	2.10.2015	Zemgales Ziņas	Seniori meklē autobusus uz Rīgu un modelē krokodilu	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā bibliotēkā	Santa Logina
273.	4.10.2015	www.riga24.lv	Jelgavas seniori piedalās pirmajā datorprasmju olimpiādē	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" senioru olimpiādi Zinātniskajā bibliotēkā	Lattelecom
274.	4.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Dietoloģe Lolita Neimane stāstīs, kas jāēd rudenī	Informācija par tikšanos bibliotēkā ar dietoloģi Lolitu Neimani	JZB
275.	5.10.2015	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā notiks tikšanās ar dietoloģi Neimani	Informācija par tikšanos bibliotēkā ar dietoloģi Lolitu Neimani	JZB
276.	6.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēka izveidojusi nākamā gada apaļo jubilāru kalendāru	Informācija par bibliotēkas izveidoto kalendāru "Ievērojami cilvēki Jelgavā"	JZB
277.	7.10.2015	www.jelgava24.lv	Jelgavas bibliotēkā notiks tikšanās ar dietoloģi Lolitu Neimani	Informācija par tikšanos bibliotēkā ar dietoloģi Lolitu Neimani	JZB
278.	7.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Lolita Neimane: «Savā mūžā cilvēks apēd 30 tonnu pārtikas produktu»	Raksts par dietoloģes Lolitas Neimanis prezentāciju bibliotēkā	Jelgavas Vēstnesis
279.	9.10.2015	Jelgavas Vēstnesis	Jelgavā - datorprasmēs zinošākie seniori	Raksts par "Pieslēdzies, Latvija" datorprasmju JZB dalībniekiem	Sintija Čepanone
280.	10.10.2015	www.jelgavniekiem.lv	Bibliotēkā ienākušas Uģa Auziņa «Gleznas»	Informācija par mākslinieka Uģa Auziņa mākslas darbu izstādi	JZB

				bibliotēkā "Gleznas"	
281.	11.10.2015	www.zz.lv	Zinātniskā bibliotēka saņem dāvanā mākslinieka Raita Junkera gleznu	Raksts par Raita Junkera dāvinājumu bibliotēkai	Uldis Veilands
282.	12.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkai pasniedz Dzejas dienu gleznu	Raksts par Raita Junkera dāvinājumu bibliotēkai	Jelgavas Vēstnesis
283.	13.10.2015	Zemgales Ziņas	Bibliotēka saņem dāvanu	Raksts par Raita Junkera dāvinājumu bibliotēkai	Uldis Veilands
284.	16.10.2015	www.zz.lv	Konference «Grāmatniecība un bibliotēkas Jelgavā un Šauļos līdz 1940.gadam»	Informācija par JZB rīkoto grāmatniecības konferenci	JZB
285.	20.10.2015	www.zz.lv	It kā parastas gleznas	Raksts par mākslinieka Uģa Auziņa mākslas darbu izstādi bibliotēkā "Gleznas"	Māris Brancis
286.	20.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Stāstis par grāmatniecību un bibliotēkām Jelgavā līdz 1940. gadam	Informācija par JZB rīkoto grāmatniecības konferenci	JZB
287.	22.10.2015	Zemgales Ziņas	It kā parastas gleznas	Raksts par mākslinieka Uģa Auziņa mākslas darbu izstādi bibliotēkā "Gleznas"	Māris Brancis
288.	23.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Saraksta grāmatu, lai bērniem būtu ko deklamēt	Informācija par Rasmus Urtānes grāmatas atvēršanas svētkiem bibliotēkā	JZB
289.	23.10.2015	www.lnb.lv	JELGAVĀ NOTIKS KONFERENCE "GRĀMATNIECĪBA UN BIBLIOTĒKAS JELGAVĀ UN ŠAUĻOS LĪDZ 1940. GADAM"	Informācija par JZB rīkoto grāmatniecības konferenci	JZB
290.	23.10.2015	www.rundalesbiblio.blogspot.com	Grāmatniecības vēsture Jelgavā un Šauļos	Informācija par JZB rīkoto grāmatniecības konferenci	Pilsrundāles bibliotēka
291.	28.10.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Ir kāda brīnumskaista zeme	Informācija par Egītas Kūmas fotogrāfiju izstādi bibliotēkā "Ir kāda brīnumskaista zeme"	JZB
292.	29.10.2015	Zemgales Ziņas	No kriminālromāniem līdz	Raksts par bibliotēkas rīkoto	Santa Logina

			Aspazijas "Sarkanajām puķēm"	grāmatniecības konferenci	
293.	29.10.2015	www.zz.lv	No kriminālromāniem līdz Aspazijas «Sarkanajām puķēm»	Raksts par bibliotēkas rīkoto grāmatniecības konferenci	Santa Logina
294.	30.10.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā būs skatāma E. Kūmas fotogrāfiju izstāde	Informācija par Egitas Kūmas fotogrāfiju izstādi bibliotēkā "Ir kāda brīnumskaista zeme"	JZB
295.	1.11.2015	www.zz.lv	«Ir kāda brīnumskaista zeme» – Latvija Egitas Kūmas fotogrāfijās	Raksts par Egitas Kūmas fotogrāfiju izstādes atklāšanu JZB	Uldis Veilands
296.	3.11.2015	Zemgales Ziņas	Egitas Kūmas brīnumskaistā zeme	Raksts par Egitas Kūmas fotogrāfiju izstādes atklāšanu JZB	Uldis Veilands
297.	5.11.2015	Zemgales Ziņas	Detektīvs. Romantiskais?	Informācija par radošās apvienības "Pūces Māja" veidoto romantisko detektīvu pēcpusdienu bibliotēkā	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
298.	5.11.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Svētdien bibliotēkā – romantisko detektīvu pēcpusdienu	Informācija par radošās apvienības "Pūces Māja" veidoto romantisko detektīvu pēcpusdienu bibliotēkā	JZB
299.	5.11.2015	www.zz.lv	Zinātniskā bibliotēka aicina uz romantisko detektīvu pēcpusdienu	Informācija par radošās apvienības "Pūces Māja" veidoto romantisko detektīvu pēcpusdienu bibliotēkā	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
300.	5.11.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā – romantisko detektīvu pēcpusdienu	Informācija par radošās apvienības "Pūces Māja" veidoto romantisko detektīvu pēcpusdienu bibliotēkā	Jelgavas pilsētas pašvaldības SAP
301.	5.11.2015	www.biblioteka.lv	Romantisko Detektīvu pēcpusdienu Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par radošās apvienības "Pūces Māja" veidoto romantisko detektīvu pēcpusdienu bibliotēkā	JZB
302.	6.11.2015	www.jelgava.lv	Brīvdienu ceļvedis	Informācija par aktivitātēm	Jelgavas pilsētas

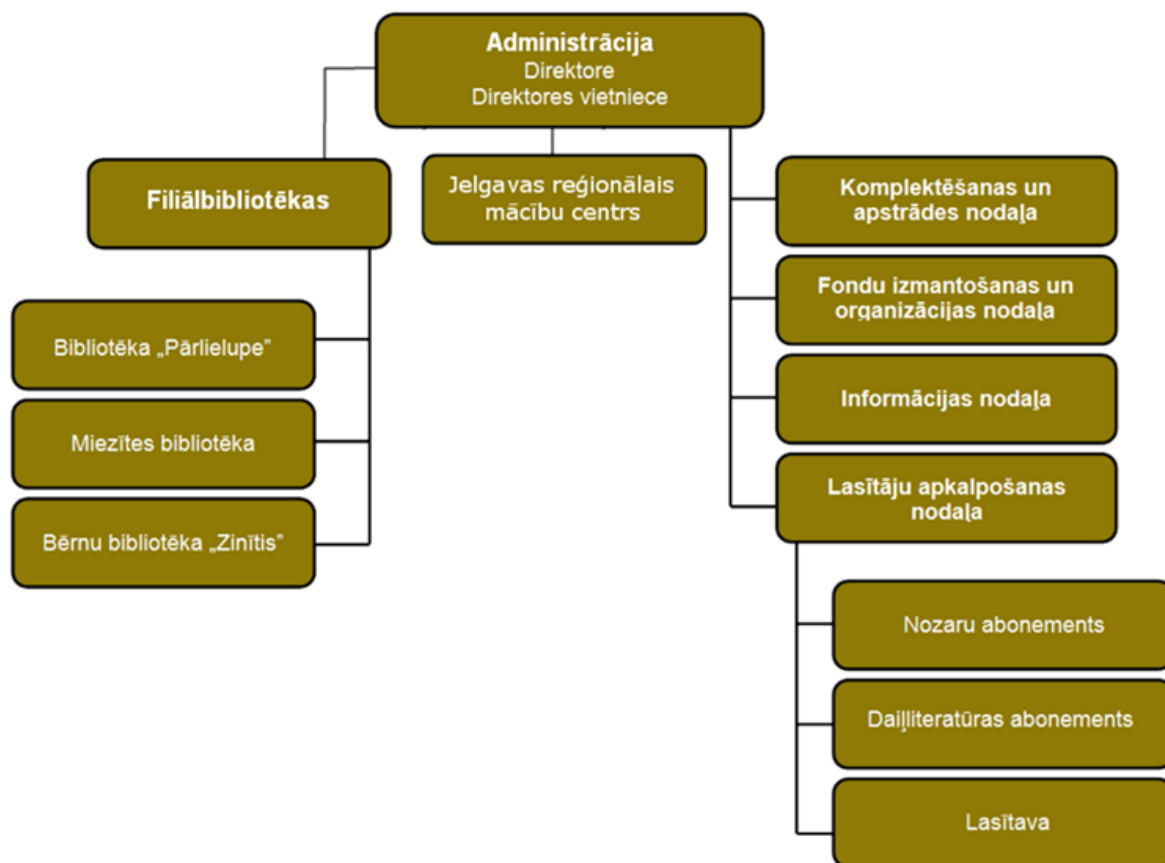
				brīvdienās bibliotēkā	pašvaldības SAP
303.	11.11.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Zinātniskajā bibliotēkā apskatāmi vēsturiski nozīmīgi izdevumi	Informācija par kolekcionāra Jāņa Vilka grāmatu izstādi bibliotēkā	JZB
304.	11.11.2015	www.jelgava.lv	Bibliotēkā – senāko Jelgavas grāmatu apgādu izdevumu izstāde	Informācija par kolekcionāra Jāņa Vilka grāmatu izstādi bibliotēkā	JZB
305.	11.11.2015	www.biblioteka.lv	Jelgavas Zinātniskā bibliotēka aicina uz izstādi par 17.-19.gs Jelgavas grāmatizdevējiem	Informācija par kolekcionāra Jāņa Vilka grāmatu izstādi bibliotēkā	JZB
306.	13.11.2015	www.zz.lv	Piedalies konkursā un satiec «Grega dienasgrāmatas» autoru!	Informācija par iespēju piedalīties konkursā un satikt “Grega dienasgrāmatas” autoru	JZB
307.	13.11.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Zinātniskā bibliotēka izsludina konkursu “Grega dienasgrāmatas” faniem	Informācija par iespēju piedalīties konkursā un satikt “Grega dienasgrāmatas” autoru	JZB
308.	16.11.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkām svētkos mainīts darba laiks	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām svētkos	JZB
309.	18.11.2015	www.zz.lv	Ticības, spēka un mīlestības dziesmas	Raksts par Jelgavas Latviešu biedrības pasākumu bibliotēkā	Uldis Veilands
310.	20.11.2015	Zemgales Ziņas	Ticības, spēka un mīlestības dziesmas	Raksts par Jelgavas Latviešu biedrības pasākumu bibliotēkā	Uldis Veilands
311.	25.11.2015	www.novaja.lv	Компьютерной грамотой в этом году в Елгаве овладели полторы сотни сениоров	Raksts par “Pieslēdzies, Latvija” rezultātiem JZB	JZB
312.	26.11.2015	Zemgales Ziņas	Par 150 datorprasmēs izglītotiem senioriem vairāk	Raksts par “Pieslēdzies, Latvija” rezultātiem JZB	Guntars Gūte
313.	26.11.2015	www.zz.lv	Par 150 datorprasmēs izglītotiem senioriem vairāk	Raksts par “Pieslēdzies, Latvija” rezultātiem JZB	Guntars Gūte
314.	26.11.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Noslēdzas senioru datorampācības “Pieslēdzies, Latvija”	Raksts par “Pieslēdzies, Latvija” rezultātiem JZB	Jelgavas Vēstnesis

315.	1.12.2015	www.novaja.lv	В библиотеках города — дни забывчивых читателей	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Марианна Вагале
316.	2.12.2015	www.zz.lv	Visu nākamo nedēļu nodot grāmatas Jelgavas bibliotēkās varēs bez kavējuma maksas	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
317.	3.12.2015	www.jelgava.lv	Aizmāršīgo lasītāju dienas pilsētas bibliotēkās	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
318.	4.12.2015	Zemgales Ziņas	Lībiešu krasts un austrumu filozofija	Informācija par Ritas Leles darbu izstādi bibliotēkā "...ārā no rāmjiem"	Uldis Veilands
319.	7.12.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Jelgavas bibliotēkās "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Informācija par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	JZB
320.	8.12.2015	www.zz.lv	Lībiešu krasts un austrumu filozofija – līdz 29.janvārim Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā	Informācija par Ritas Leles darbu izstādi bibliotēkā "...ārā no rāmjiem"	JZB
321.	9.12.2015	www.biblioteka.lv	Veriet vārtus Ziemassvētkiem	Informācija par Ziemassvētku muzikālo Kanceviču ģimenes pasākumu bibliotēkā	JZB
322.	10.12.2015	Jelgavas Vēstnesis	Aizmāršīgo lasītāju dienas	Raksts par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas"	Egija Grošteine
323.	11.12.2015	Zemgales Ziņas	Grega Heflija piedzīvojumi Rīgā	Raksts par Jelgavas bibliotēku lasītāju viesošanas LNB – Grega festivālā	Uldis Veilands
324.	11.12.2015	www.zz.lv	«Grega festivālā» Jelgavu pārstāvēja 19 bērni un jaunieši	Raksts par Jelgavas bibliotēku lasītāju viesošanas LNB – Grega festivālā	Uldis Veilands
325.	16.12.2015	www.jelgavniekiem.lv	Svētkos bibliotēkās radošās darbnīcas bērniem	Informācija par Ziemassvētku radošajām darbnīcām pilsētas bibliotēkās	JZB
326.	16.12.2015	www.jelgava.lv	Pirmssvētku pasākumi	Informācija par Ziemassvētku	JZB

			pilsētas bibliotēkās	radošajām darbnīcām pilsētas bibliotēkās	
327.	17.12.2015	www.novaja.lv	Во время праздников изменится время работы елгавских библиотек	Informācija par bibliotēkas darba laika izmaiņām svētkos	JZB
328.	17.12.2015	Zemgales Ziņas	Vēl divi Jelgavas laikraksti Nacionālajā digitālajā bibliotēkā	Raksts par digitalizācijas projektu bibliotēkā	JZB
329.	17.12.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkas aicina uz radošajām darbnīcām	Informācija par Ziemassvētku radošajām darbnīcām pilsētas bibliotēkās	JZB
330.	22.12.2015	www.jelgavniekiem.lv	Skolotāji un bibliotekāri pilnveido zināšanas	Raksts par bibliotēkas veidotajiem informācijpratības kursiem skolotājiem un bibliotekāriem	JZB
331.	22.12.2015	www.novaja.lv	В библиотеки города вернули 341 книгу	Raksts par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas" rezultātiem	JZB
332.	23.12.2015	www.zz.lv	Pilnveido zināšanas informācijas resursu izmantošanā	Raksts par bibliotēkas veidotajiem informācijpratības kursiem skolotājiem un bibliotekāriem	JZB
333.	23.12.2015	www.jelgavniekiem.lv	Aizmāršīgie lasītāji nodevuši 341 grāmatu	Raksts par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas" rezultātiem	JZB
334.	23.12.2015	www.zz.lv	Bibliotēkās noslēgušās «Aizmāršīgo lasītāju dienas»; svētkos mainīts darba laiks	Raksts par bibliotēkas "Aizmāršīgo lasītāju dienām" un bibliotēkas darba laika izmaiņām svētkos	JZB
335.	23.12.2015	Zemgales Ziņas	Pilnveido zināšanas informācijas resursu izmantošanā	Raksts par bibliotēkas veidotajiem informācijpratības kursiem skolotājiem un bibliotekāriem	JZB
336.	27.12.2015	www.zz.lv	Vēl divi Jelgavas laikraksti Nacionālajā digitālajā	Raksts par digitalizācijas projektu bibliotēkā	JZB

			bibliotēkā		
337.	28.12.2015	www.jelgavasvestnesis.lv	Bibliotēkās atgriezusies 341 grāmata	Raksts par bibliotēkas akciju "Aizmāršīgo lasītāju dienas" rezultātiem	Egija Grošteine

JZB organizatoriska struktūra

JZB publicitātes pārskats par 2014.gadu

Medijs	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā pa mediju veidiem
www.jelgavasvestnesis.lv	4	7	3	8	9	5	6	6	9	7	7	11	82
Jelgavas Vēstnesis	-	1	2	-	-	2	2	2	-	1	2	2	14
www.zz.lv	-	1	2	-	2	1	2	2	7	2	2	6	27
Zemgales Ziņas	2	2	1	2	2	4	2	3	2	2	1	3	26
www.jelgavniekiem.lv	4	-	-	4	4	2	3	2	3	4	2	7	35
www.jelgava.lv	4	5	3	6	6	3	4	6	6	6	5	10	64
www.jelgava24.lv	2	1	2	-	1	1	-	-	1	2	1	4	15
www.novaja.lv	-	1	1	2	-	1	-	1	3	2	3	5	19
Новая газета	-	-	2	2	-	-	-	-	-	1			5
www.biblioteka.lv	3	4	3	2	1	3	1	1	1	3	2	7	31
www.leta.lv	-	-	1	-	1	-	-	2	1	2		1	8
Citi elektroniskie mediji	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	4
www.kasjauns.lv	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1		3
Kopā	19	22	20	27	28	22	20	25	33	33	27	57	333
Ceturksnī			61			77			78			111	

Kopā 2014.gadā – 333 publikācijas, no tām elektroniskajos medijos 288; drukātajos medijos 45

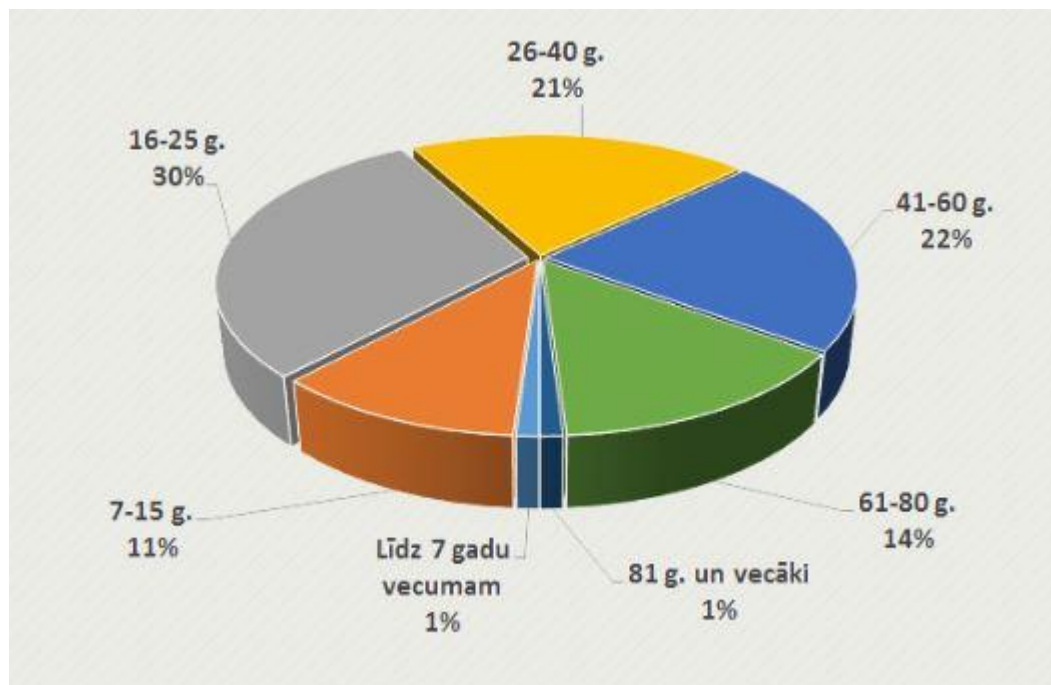
1.ceturksnī – 61 publikācijas; 2.ceturksnī – 77 publikācijas; 3.ceturksnī – 78 publikācijas; 4.ceturksnī -111 publikācijas

JZB publicitātes pārskats par 2015.gadu

Medijs	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā pa mediju veidiem
www.jelgavasvestnesis.lv	10	6	9	12	6	11	5	5	11	9	5	3	92
Jelgavas Vēstnesis	-	-	1	1	-	-	-	1	1	1	-	1	6
Jelgavas Novada Ziņas	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
www.zz.lv	6	2	8	7	5	2	2	4	5	6	5	6	58
Zemgales Ziņas	4	3	6	2	5	1		4	4	5	4	5	43
www.jelgavniekiem.lv	2	1	2		2	1		2	4	3	1	2	20
www.jelgava.lv	6	5	9	3	6	3	4	4	5	2	2	2	51
www.jelgava24.lv	4	-	1	-	2	-	-	-	1	1	-	-	9
www.novaja.lv	1	2	2	2	3	-	1	-	3	-	1	3	18
www.biblioteka.lv	5	4	3	1	3	1	3	2	-	-	2	1	25
www.leta.lv	2	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	6
Citi elektroniskie mediji	2	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	8
Kopā	42	24	41	31	33	19	15	22	34	33	20	23	337
Ceturksnī			107			83			71			76	

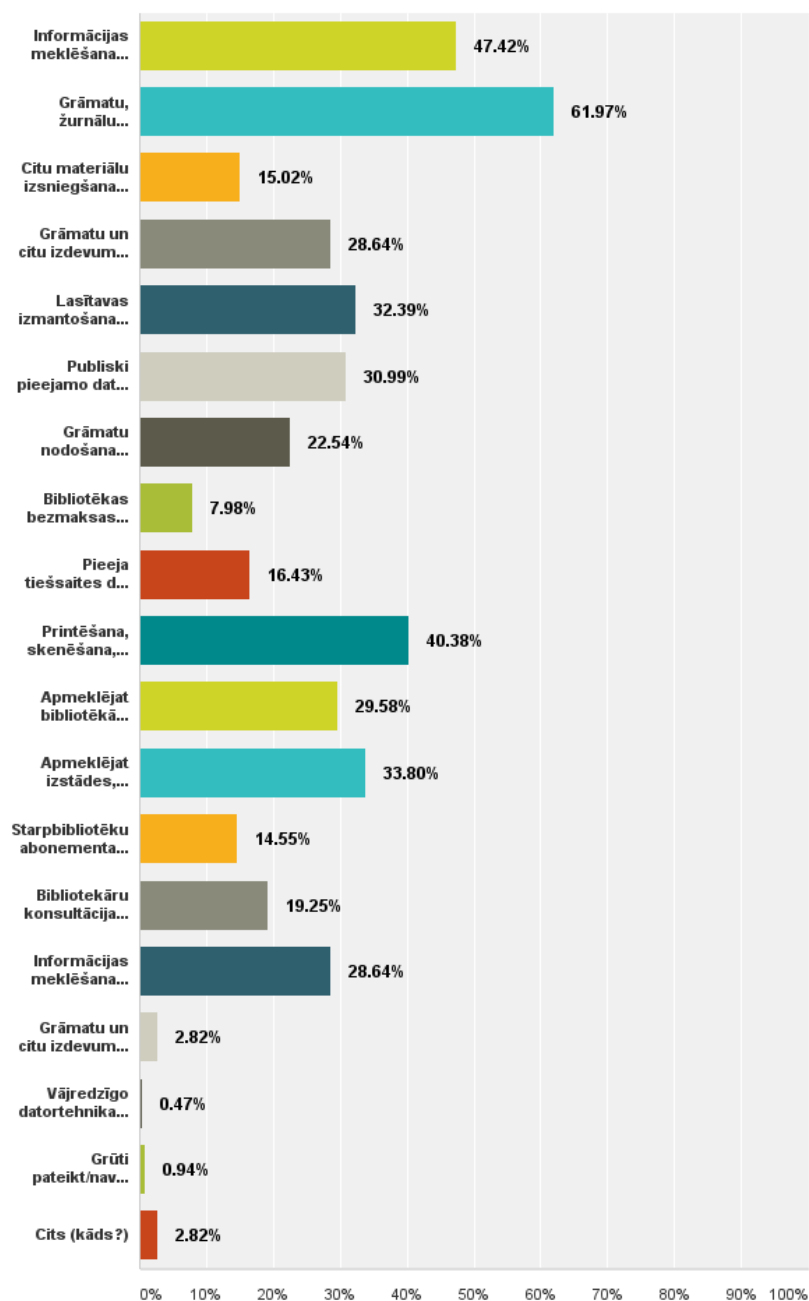
**Kopā 2015.gadā – 337 publikācijas (+4 salīdzinot ar 2014.gadu), no tām elektroniskajos medijos 287; drukātajos medijos 50
1.ceturksnī – 107 publikācijas; 2.ceturksnī – 83 publikācijas; 3.ceturksnī – 71 publikācija; 4.ceturksnī – 76 publikācija**

JZB lasītāju sadalījums pa vecuma grupām 2015. gadā

JZB pakalpojumu izmantošana bibliotēkas lietotāju vidū

Kāds ir bibliotēkas apmeklējuma nolūks?

Maģistra darbs „Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas ārējās komunikācijas izpēte un pilnveide” izstrādāts LU Sociālo zinātņu fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Darba apjoms (neskaitot titullapu, saturu, apzīmējumu sarakstu, izmantotos informācijas avotus un pielikumus) ir 214 230 rakstuzīmes (ieskaitot intervālus).

Autore: _____ Klinta Kalnēja

(personiskais paraksts)

Rekomendēju/nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

(nevajadzīgo pasvītrot)

Vadītāja: docente, Dr.philol. Daina Pakalna

_____.____.2016

(personiskais paraksts)

Recenzents: asociētā profesore, Dr. philol. Baiba Holma

_____.____.2016

(personiskais paraksts)

Darbs iesniegts Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā _____.05.2016

Dekāna pilnvarotā persona: metodiķe Gundega Kreicberga

(personiskais paraksts)

Darbs aizstāvēts maģistra gala pārbaudījuma komisijas sēdē

_____.____.____. prot. Nr. ____

Komisijas sekretāre: lektore M. sc. soc. Iveta Kalniņa

(personiskais paraksts)